

69-7

10-2

Biblioteca Universitaria
GRANADA

Sala C

Estante 6

Tabla

Número 163

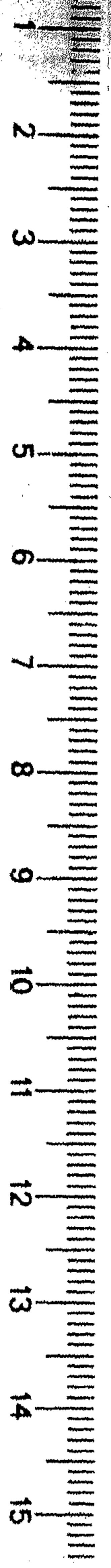
2. #

BIBLIOTECA HOSPITAL
GRANADA

Sala: A

Estante: 39

Número: 301

PETRI ANGELII

Bargæi

R. 23822

POEMATA OMNIA,

Ab ipso diligentis. recognita, & plurimis
varij generis carminibus, & Indice
capitum singulorum lib.

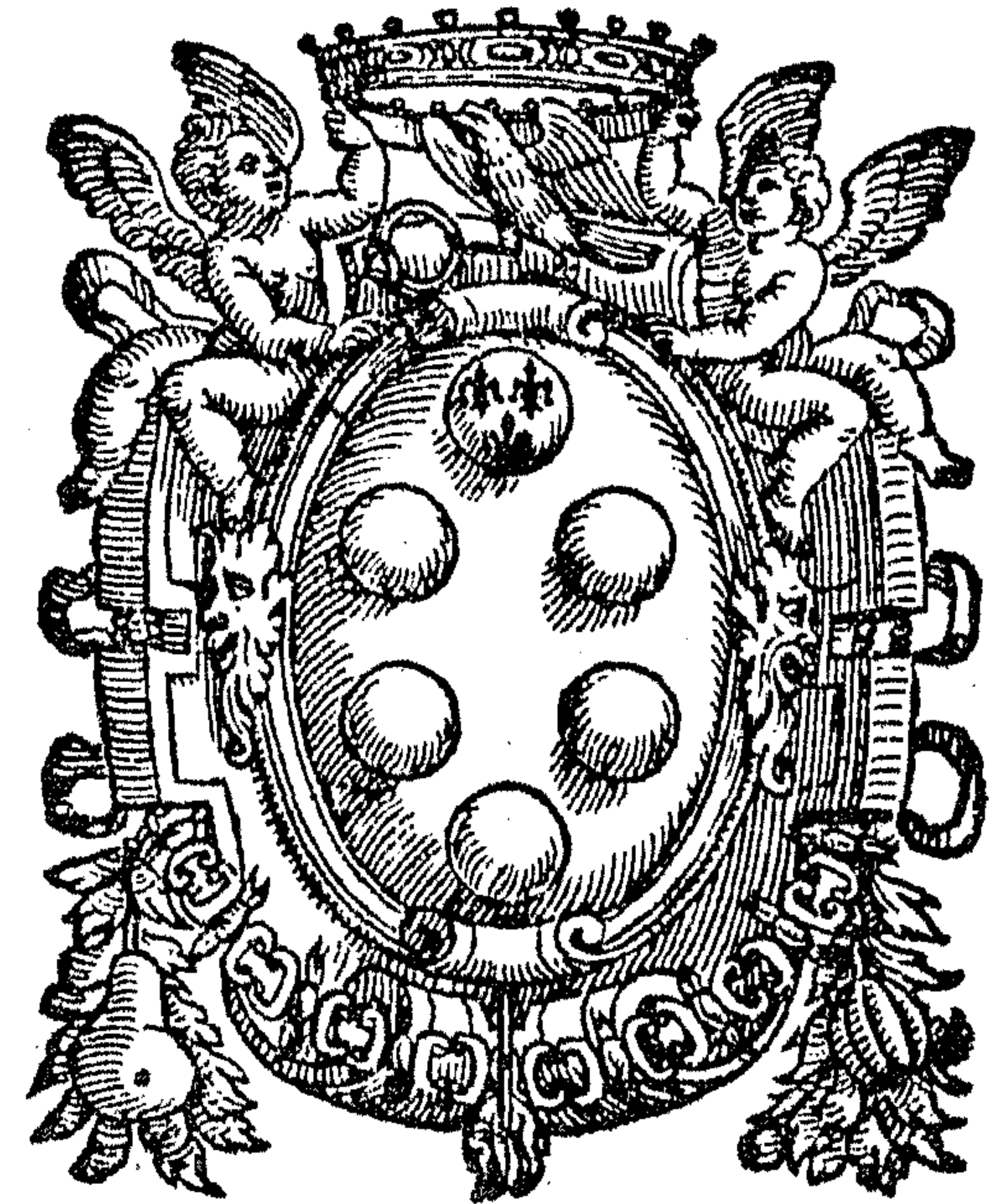
copios. aucta.

Poematum Catalogum versa pagina indicabit.

ITEM MARIÆ COLUMNÆ

Quaedam Carmina.

FLORENTIÆ APVD IUNTAS

M D LXVIII.

Cum Licentia, & Privilegio.

OPERV M BARGAEI
Catalogus.

CYNEGETICA seu de Venatione lib. vi:
IXVTICA seu de Aucupio lib. i.
EPITHALAMIUM.
CARMINVM lib. v.

Philippus, & Iacobus Iuntæ
Lectori. S.

U M quotidie multi à no-
bis Petri Angelij Bargæi
libros de Venatione sic pe-
terent, vt eorum legendo-
rum desiderium præferrent incredibile,
neq; vlli omnino præterea venales apud An-
tonium Gryphium Lugduni essent: existi-
mamus gratissimum nos esse studiosis ado-
lescentibus facturos, si huiusmodi libros no-
stris characteribus descriptos vulgaremus.
quam quidem rem eò libentius aggressi su-
mus, quod ab ipso auctore sæpe audieramus,
effecturum se, cum iterũ ab aliquo excude-
rentur, vt multo meliores castigatioresq; in
lucem exirẽt. Nam antea partim sua, quod
ipse aperte atq; ingenue confitebatur, partim
librariorum negligentia vsu euenerat, vt non
nullæ labeculæ illis aspergerẽtur, quas esset,

si iterum ederetur, omni diligentia eluturus.
Ac profecto, cum ad eum scripsissemus con-
stituisse nos illud suum opus cum cæteris car-
minibus, quæ aut edita prius fuerant, aut po-
stea ipse fecerat, typis nostris imprimere, li-
brum à se summa cura emendatum ad nos
misit. ex quo hunc, quantum quidem in no-
bis fuit accuratissime describi curauimus.
Auctor certe eo perlecto non solum operam
nostram magnopere comendauit, sed se etiã
ob incredibile studium, quo ea in re vsi su-
mus, nobis plurimum debere professus est.
Quare accipe amice Lector libros P. An-
gely Bargæi de Venatione vnã cum cæteris
carminibus, a nobis post Gryphianam edi-
tionem impressos: ac putato te tabulã Apela-
lis inspecturum, quam ille populo diu exposi-
tam, & ab illis, qui iudicare possunt, nõ nul-
lis in locis reprehensam ita postmodum cor-
rexerit, ut non nisi lente & fastidiosè proba-
tam videri rursus atq; inspici vulgò ab homi-

nibus

nibus permiserit. Nam de bonitate carmi-
nis: de latinitate orationis: de varietate re-
rum occultissimarum, quæ ad pernoscedam
ferarum animantium naturam pertinent, cū
Bargæum in ijs explicandis atq; admirabili
ordine tradendis vnũ omnibus, qui in hoc
genere vsq; ad hanc ætatem versati sunt, lon-
gissime præstitisse docti homines affirmant,
nihil est, quod nos dicamus. multa enim eru-
ditorum iudicia ijs de partibus scripta iam
sunt. quæ ne omnia tamẽ silentio prætereantur;
epistolam hic adscribi volumus Petri
Victory viri sine vlla controuersia doctissimi
& integerrimi, deq; bonarum litterarũ stu-
dijs in primis optime meriti: è qua possis in-
telligere hæc, de quibus loquimur, huiusmo-
di esse, tibi ut vel fructum, vel delectationem,
vel vtrunq; potius singula etiã otiosè cogno-
scenti allatura sint. Vale. VI. Kal.
Apr. M D LXVIII.

PETRVS VICTORIVS

Petro Angelio Sal.

RATVM mihi fuit & vndiq;
iucundum munus tuū: atq;
id merito ac iure optimo: q̄s
enim; nisi omnino omnis ho-
neſte artis expers eſſet, peni-
tusq; auerſus a muſis, inueni-
retur, qui tam vario & eleganti poëmate non
delectaretur? Sed aliud etiam eodem tempo-
re mihi valde placuit: animumq; totum non
parua voluptate perfudit. quod ſtatim vt edi-
tus liber eſt: miſſaq; ſunt ad te aliquot ipſius
exemplaria, me illud legere voluisti: capior. n.
huiusmodi officijs: ipſaq; non mala ſigna
eſſe arbitror voluntatis aliquorum erga nos.
& ſi de animo tuo in me nunquam dubitavi:
quem ſemper vt doctum hominem, & omni
ingenua diſciplina inſtructum, ita etiam pro-
bum virum & ſtudioſum amicorum cogno-
ui. nam quantopere te dilexerim, rebusq; tuis
bonis lætatus ſim, Deus opt. max. ſcit: amiciq;
communes non nulli, ſi coniunctio animorū
noſtrorum, ex ſimilitudine ſtudiorum nata,
teſtib. egeret, confirmare auctoritate ſua poſ-
ſent. non minus enim penè te amaui, quam

An-

Antonium fratrem tuum, quem notū omni-
bus eſſe puto, quanta beneuolentia proſecu-
tus ſim, ob eximium ipſius ingenium, & vitæ
ſingularem probitatem: quamuis magis ille
mihi familiaris fuerit, & qui nunc in comita-
tu eſt ſummi noſtri antiſtitis, ſtadiumq; ſuū
omne ponit in optimis artibus ipſi tradendis,
diu mihi operam dederit, ac me diligēter ob-
ſeruarit. Sed ijs nunc relictis, quæ non valde
neceſſaria fuerunt: poëma tuum, diligenter à
me lectum, me magnopere cepit, vel potius
inflammavit deſiderio illarū rerum, quas non
ſolum apertiffime explicat, verum etiam pin-
git, atq; ante oculos conſtituit. & cum adole-
ſcens olim multum in eo ſtudio verſatus ſim:
indeque mirificas voluptates hauferim: & (vt
ſemper exiſtimaui) firmitatem hanc corporis:
integramq; valetudinem, quæ me vſq; ad hęc
ætatem proſequuta eſt, magna ex parte ipſi
acceptam referam, omnis memoria illarum
rerum in me, dum legerem, renouata eſt, vt
ea quæ ſubtiliter & accurate narras quaſi cer-
nere, & in ſaltibus luſtrisq; cum canibus ver-
ſari omni illo tempore mihi viſus ſim. Sed cū
tam diligenter ipſa expreſſa ſint, & omnibus
artis coloribus diſtincta & variata: ſiquid in
me iudicii eſt, non ſolum illa iuuare poſſunt

* 4

procliuem ad id studium: naturaq. factum ad
honestam hanc voluptatem percipiendam, ve-
rum etiam eum, qui in vrbe semper vixerit:
nec partem vllam ipsius vnquam degustarit:
cum enim iustis verisq. laudibus hoc studium
ornaris, & cuncta aptè magnificeq., quæ il-
lic contingunt, plena incredibilis suauitatis,
exposueris, excitare repente labor hic tuus po-
test mirificum amorem in animis eorum qui
legunt erga illud ipsum, facereq. vt doleant
se diu tanta voluptate caruisse: conenturque,
incensi cupiditate ipsius, refarcire præteritum
tempus, quo ignotam sibi illam passi sunt, cū
sua non mediocri iactura, è manibus elabi.
Nam quod, vt expolires id opus, cumulateq.
perficeres, de ortu etiam, vitaque & moribus
beluarum, quæ venatorum omnibus in terris
præda sunt, cecinisti, hoc quoq; non inertem
lectorem oblectabit: cuius enim animum nō
pascit tam varia & multiplex pulcherrima-
rum rerum cognitio & scientia? Et mate-
ries igitur ipsa, vt ad me redeam, mihi valde
probat, & a te illam fusc & copiose tracta-
tam puto. quare non video cur præclarū hoc
ingenij tui monumentum non omnibus inge-
nuiis viris, & qui solidis purisq. voluptatibus
tenentur, valde gratum acceptumq. futurum
sit:

fit: quid enim mē oportet in illo verborum
delectum, aut suauitatem numerorum, aut
grauitatem sententiarum, aut splendidissima,
quæ illic vbiq; fulgent, lumina ornamentaq.
orationis prædicare? hæc enim cuncta tuæ fa-
cultatis ac copię propria sunt. & cum huius-
cemodi aliquid attingis, aut exprimere ag-
grederis, poscentibus hoc locis ipsis, quos tra-
ctas, occurrunt illa tibi facile, vt homini do-
cto, & in optimis poetis legendis interpretan-
disq. exercitato. non est autem quod aliquis,
qui te studiumq. tuum flagrans cognitum ha-
beat, cum bellum aliquid ac florens in scriptis
tuis repperit, valde admiretur: expectari nā-
que illa à te eruditioneq. tua debuerunt. iudi-
cium autem suo loco ipsa ponendi, & vera ra-
tione tractandi, tibi nullo modo deest. Gra-
tulator igitur tibi ac vere lex animoq. gratulor,
quod cum elegantem nobilemq. materiã tui
carminis ceperis, feliciter ad exitum tam ar-
duum difficileq. opus perduxisti: simulque,
quod necesse est: neque inde abesse vllō pa-
cto potest, magnum tibi nomen, æternamq.
gloriam peperisti. et cum lætarer, gaudique
non parum ex illius laude sentirem, quicumq;
fuisset, qui hoc præstare, industriaq. sua effi-
cere potuisset, magis gaudeo te, cui semper

ex animo faui, illum extitisse, qui, quod pauci vel nulli potius præstitissent, impleueris: atque inde in patriam præclaram palmam reportaris. Quare gaude tu quoque magno hoc tuo & immortalis bono, existimaq. verum ac certum præmium esse tantorum laborum, testimonium grauium atque eruditorum virorum, quorum, ut mihi pro certo videor posse polliceri, magna copia tibi præsto semper erit: & illam quam dixi gloriam, quæ & ipsa tibi mortuo etiam comitatura est, & contra omnem iniuriam temporis nomen tuum celebratura. Vale. Florentia. Kal. Quint. M D L X I.

IOSEPHI BOCCAÆ I. C.
in sex libros Cynegeticorum
Argumenta.

Hic tibi, quas olim pubes exerceat artes;
Et quibus è signis speciesq; animosq; ferarum,
Et latebras annosq; notet: quas commoda vestes
Induat; & fluctus venti qui seruet odoros;
Contineatq; canes vestigia pressa sequentes:
Quoq; modorarasq; plagas, quoq; ordine sepes
Texat: & occulto fouens tegat ore profundas;
Insidiasq; paret: quibus & se se instruat armis:
Pierides docto percurrunt carmine Musæ.

Argumentum Libri secundi.

Hic se se rigidi defendunt cornibus Vri:
Quiq; adeò multa saturantur cæde Bisontes:
Et, quos Aonijs Tauros; quos Sole perusti
Aethiopes: quos & Phrygij: & quos Pæones: &
Educunt Libyci saltus: quos pascua Pellæ; (quos
Quos præceps Oxus; quos flumine turbidus Indus;
Et, quibus exurgit cornu de fronte videndum.
Hic & Oryx: hic Rhinoceros: hic bucera secla
Cernuorum, Capræq; feræ, Damæq; vagantur.

Arg. Libri tertij.

Quos mores irasq; truces, quos pectoris ignes
Iupiter addiderit, roburq; immane Leoni

Quo gemitu secum ingentes testetur amores :
Quoq; sit ingenio Panthera, & gratior olim
Diana, post illa vni gratissima Baccho :
Quam celeri Tigris cursu, & feritate tremenda,
Quo se Vrsi, Leporesq; astu tueantur : itemq;
Alipedes Onagri : quæ sit Venus omnibus : & qui
Aut amor, aut odiu tibi proxima carmina pandent.

Arg. Libri quarti.

PROTINVS ingentis miracula maxima monstri,
Quem Graiûm lingua veteres Elephanta vocarunt :
Persequiturq; lupos animis & viribus acres :
Diraq. nocturnæ portenta euoluit Hyæna.
Hic Vulpes, timidaeq. adsunt ad pabula Meles :
Hic calamos Hystrix longè iacit. hic & Echinus
Furaturq. arcetq. canes teres inq. volutus.
Lutra lacus populat. Castor caua flumina tranat.
Pinguëscent somno Glires, at glande Sciuri.

Arg. Libri quinti.

QVA specie decet esse canes si sortibus ausis,
Si cursu properante pedum, si deniq; odoris
Naribus vsus erit : tum quorum semine mixti
Excellant, prolemq. parent : quasq. illa per artes
Et nosci, & primis educi possit ab annis :
Et mores si quos prauos habet, exuat omnes.
Tum varijs morbis scabieq. ipsiq. furori
Quæ fiat medicina : genus quod præstet equorum
Viribus atq; animis, complectitur ordine Quintus.

Arg.

Arg. Libri sexti.

VLTIMVS in sylvas iuuenem & stabula alta fera-
Ducit agens : & qua possit capere arte Leones ; (rû
Nec non & Bacchi varias ab origine Lynceas :
Informesq. etiam summis in montibus Vrsos :
Et canibus lepores ; canibus perquirere Vulpes :
Quin & lucifugas laqueis innectere Meles,
Nocturnosq. lupos, Cervosq. , genusq. Caprarum
Venari, & seuos inuadere cominus Apros
Edocet : & laudum thyrso percellit ouantem.

LODOVICVS BECCATELLVS

Archiepiscopus Epidaurensis

AD PETRVM ANGELIVM

Bargæum.

AVREA BARGÆVS diuina Palladis arte
Carmina dat nobis : nos illi ferrea rursum
Reddimus : vt Glauci & Diomedis munera possint
Sic iterum agnosci non æqua lance repensa.
Quare aliquis, summi reputet qui oracula Vatis,
Angelij & nostris poterit subscribere chartis.
Χρυσέα χαλκείων ἰκατόμβῃ ἔννεαβίω.

LAELII TORELLI V. C. AC
I. C. celeberrimi de cæde Rada-
gasi Getarum Regis.

BARBARVS infesto Radagasus Medicis ic̄tu
Dum ruit, & iam spes concidit omnis, ait.
Florentem at minor hanc, atque urbē excindere Ro
Gloria erat, dextra quàm cecidisse tua. (mam

M. TULLII BERONII

Carmen

AD PETRVM ANGELIVM
Bargæum.

DVM canibus, telisq̄; , noua secl̄aris & arte
Omni genas solus per nemora alta feras;
Ac penitus cura vestigas ante sagaci
Cuiusq̄; arma, animos, nomina, & antra fera:
Arridet natura parens; ac munera tradit,
Abstrusasq̄; artes, & sua scepra tibi.
Ipsaq̄; venandi primos tibi donat honores
Delia, cumq̄; suis frondea regna choris.
Et Phœbea cohors Pindo tibi plaudit ab alto:
Intexitq̄; tuis laurea ferta comis.

Philippus, & Iacobus Iuntæ
F.F. Lectori S. D.

Et iam hinc intelligas amicissime le-
ctor te in rebus pulcherrimis, om-
niumq̄. cognitione dignissimis, atque
à nullo præterea vel Græco vel Latino
scriptore tractatis operam tuam positurum, indeq̄.
& fructum & voluptatem non mediocrem esse ca-
pturum, congesimus diligenter in has pagellas singu-
lorum librorum capita; e quibus ferè constant libri
de Venatione ac De Aucupio. tu laboribus nostris
fruere ac vale.

Capita rerum quas P. Angelius tractat
in sex libris Cyneget.

Proœmium	Car. 1. Ver. 14
Exercitationes futuri Venatoris	3.16
Loca esse diligenter pernoscenda quæ quibus animalibus incolantur	5.27
Ferarum naturas & ingenia exploranda	6.13
Laus Italiæ quòd immanes feras non pariat	6.26
Ferarum uestigia uenatori oportere esse nota	7.10
Difficillimum esse in hoc argumento singula enucleate p- tractare	7.17
Laudis & gloriæ studio impulsus esse Auctorem ad ca- scribēda, quæ nemo alius inter Latinos aut Græcos ad- huc tractauit.	7.23

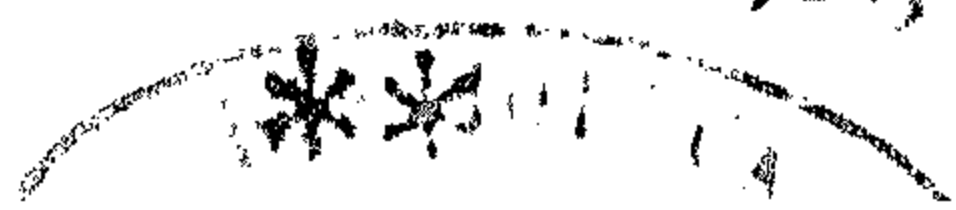
Qu.

I N D E X

Quæ cornibus armantur, ijs unguam esse scissam.	8.4
Veteris Cerui uestigia qua forma differat a uestigijs Cerui iuuenis	8.14
Veterẽ ceruũ cognosci ex attritu ad arborũ truncos.	8.23
Quam diu factum sit cum Ceruus aliqua transferit	9.5
Ex reliquijs alio depulsis deprehendi sit ne uetus an iuuenis Ceruus	9.8
Reliquias huiusmodi incunte autumno nusq̃ extare	9.20
Videndum locum, in quo Ceruus accubuerit antequam e pastu recedat, indeq; illius magnitudinem corporis æstimandam.	9.26
Videndum an posteriorum pedum uestigia in ingrediendo antecedant, an subsequantur uestigia priorum pedũ, & inde coniectandum sit ne pinguis an macilentus Ceruus	10.13
Decipi Venatorem interdum a uestigijs quamuis diligenter obseruatis	10.23
Sagacem & doctum Canem ad uestigandum ceruum duci oportere	11.1
Ceruos nonnullos esse ita callidos, ut nõ longe a cubili unquam discedant	11.6
Manc ante ortum Auroræ conscendendã arborem, indeq; ceruorum cubilia obseruari oportere.	11.21
Canis esse uestigia cerui ostendenda	12.8
Canem quomodo instituamus ut eiusdem cerui uestigijs insistat,	12.10
Locum signandum, in quo quis ceruum conspexerit	12.18
Ex ceruorum uoce & mugitu cognosci quales sint	12.23
In certis sedibus Ceruos uagari, cum amant	13.15
Ex qua Cæli regione ceruum, aut obseruare, aut aggredi oporteat	13.23
Digressio,	

I N D E X

Digressio, quæ pertinet ad ostendendum singulis animantibus sua esse a natura tributa arma, quibus se tueantur, sed omnibus ferme odoratum acerrimum.	14.3
Quali ueste in uenatu staturandum.	15.4
De Apris	15.11
Ingentium Aprorum uestigia qualia	15.13
Veterem Aprum animo esse confidentissimo.	16.5
De Lupis	16.10
Lupæ digitos longiores, ungues acutiores, & inter se disclusos	16.12
Lupam in ipsa media uia cibi reliquias demittere, lupum in extremis uiarum oris.	16.15
Lupi digitos breuiiores & inter se coherentes rotundiora uestigia, obtusiores ungues	16.18
Ex uestigiorum Cerui, Apri, Lupi descriptione posse cognosci ferè cæterarum ferarum uestigia	16.21
De Retibus conficiendis	17.1
De Sepibus	17.6
De Foueis	17.22
De uarijs artibus atq; istdijs, quibus feræ capiuntur	17.11
Digressio in eorum laudem, qui ingenio potius, quam uiribus in uenando usi sunt	19.24
De armis	23.2
Descriptione bellici tormenti, quem scloppum uocant	23.26
Quomodo, & e qua materia puluis optimus conficiatur ad ipsius bellici tormenti usum	24.13
Laus Ioannis Medicis fortissimi ducis	25.4
Deploratio mortis eiusdem Medicis	25.22
Capita secundi libri Cynegeticorum.	
Proœmium	28.12
De Eobus feris	30.3

Diuersa esse boum ferorum genera	30.9
De Vris Germanis	30.11
De Bisontibus	31.18
De Bobus Aonijs, Aethiopicis	32.12
De Bobus Caucaſeis	32.15
De Bobus Pœonijs	33.13
De Bobus Aegyptijs, Phrygijs	34.15
De Bobus Pelleis	34.26
Digreſſio de Macedonio tauro	33.5
De Bobus Lybicis	36.16
De Bobus Opiſthonomis	37.10
De Bobus Aracotijs, quos uulgo Buſalos uocant	37.16
Non eſſe rubra ueste utendum in Boum ferorum uenatione	38.16
Quomodo Boves feri manueſcant	38.23
De Onagris Indicis	39.1
De Rhinocerote	41.8
De Oryge	42.3
De Ceruis	42.4
Ceruos, dum amant, acriter pugnare cum uenatoribus, & cum Canibus	42.25
Ceruorum forma qualis	43.7
Annos ex cornuum ramis indicari	43.20
Ceruis cornua excidere, quotannis ineunte uere	44.2
Quibus in locis Cerui diuerſentur amiſſis cornibus	44.7
Ceruis ineunte æſtate cornua & ſetas renaſci	44.17
Cur interdum Ceruorũ cornua ederis conueſtiantur	45.13
Ceruos cornua, quæ exciderunt, humi deſodere	45.19
Cerui quibus menſibus celerrimi	46.3
Cerui quando maxime pingues	46.2
Ceruos præcipitante ſerè æſtate Ceruarium concubitum appetere	

appetere	46.6
Ceruos Veneri indulgere duos ſerè menſes	46.7
Ceruos acerrime inter ſe pugnam cõmittere amoris gratia	46.10
Ceruum uictorem ceteros omnes à Ceruæ concubitu expellere	46.20
Ceruum frequenti coitu fatigatum & exhaustum à ceteris ceruis intermiſi, ſi deprehendatur	46.27
Ceruum à coitu occultare ſe ſe cum minoribus natu ceruis donec reficiatur	47.6
Ceruum recuperatis uiribus relinquere minores natu ceruos, & ad grandiores ſe conferre	47.12
Ceruos Hyeme à montibus deſcendere, ijsq; in locis uerſari, quæ meridiem potiſſimum ſpectent.	47.15
Ceruum non unius, ſed plurium Ceruarum concubitum appetere	47.24
Ceruas octauo menſe à concubitu parere	48.6
Ceruæ quibus in locis pariant	48.7
Ceruos nando maria traicere	48.19
Ceruorum cum anguibus inimicitie maxime	48.27
Remedia quibus utitur ceruus ad ſerpentum morſus	50.2
Remedia ad fugandos angues	50.5
Ceruos aſtu & uafricie excellere	50.14
Ceruos ſibi famulum deligere, quem in fuga canibus obijciant	50.19
Ceruos fugere ſecundo uento non aduerſo	51.7
Ceruum interdum in arborem inſilire, ſeq; in ea è ramis pendentem occultare	51.24
Capto ceruo eius uiſceribus & ſanguine paſcendos canes	51.7
De Ceruo Scythico	52.13

I N D E X

De Tarando	52.23
De Platycorote	53.4
Canes, qui Platycerotis carnes semel degustarūt, alias se- ras contemnere	53.26
De Ibice	54.14
De Ibicis forma	55.17
Quo tempore in Venerem ferantur	56.3
Ibices mares circiter Kal. Febr. ad montes redire	56.13
Ibices mares inter se acerrime pugnare amoris caus- sa	56.25
Venatores interdum ab Ibice interimi	57.9
De Rupicapris	57.15
Rupicapras mares à feminis parum differre	57.23
De Capreolis	59.4
Capreolos non temerè locum, in quo nati sunt, mutare cō- sueuisse	59.25
Capreolos certam habere quasi coniugem, à qua non nisi morte dirimuntur	60.1
Capreolos octobri mense quatuordecim dies Veneri ope- ram dare	60.9
Capreolis Cornua decidere post coitum	60.16
Capreolis cornua renasci Martio mense	60.17
Digressio in Capreoli Venationem	61.6
Capita tertij libri Cynegeticorum.	
Prooemium	63.12
Leonum diuersa esse genera	64.27
Leones in quibusdam regionibus esse degeneres & igna- uos	65.13
De Leonibus Indicis, qui nigri sunt	66.4
Leonas quinq; primum parere, mox quatuor, mox tres, mox duos, mox unum, & huic esse omnium ferocissi- mum	66.19

I N D E X

Leonem non habere certum locum in quo noctu conque- scat	67.8
Animantes à Leone interemptas non attingi omnino ab alijs feris	67.22
Leonem senio confectum, timidum esse	68.9
Leones senes à filijs in uenationem duci	68.21
De leena	69.11
Leenam cum Pardo concumbere	70.1
Leenam in adulterio deprehensam à Leone interimi	70.8
Leo quo tempore neq; currus, neq; ignes, neque galli can- tum timet	70.13
De Panthera, quam Græci Pardalim uocant	71.9
Diuersa esse Pantherarum genera	71.15
Lunæ effigiem in Pantherarum humeris crescētem ac de- crescentem ad rationem celestis Lunæ	71.26
De Lyncibus	72.7
Filios a Lyncibus mirificè amari	72.18
Lynces sui corporis odore feras ad se allicere	73.12
Fabula de Lynce	73.21
De Tigride	75.11
Tigridem esse uelocissimam	75.19
Tigrum mirus amor erga filios	75.25
Digressio de patrio amore erga filios	76.18
Quibus artibus Tigris capiatur	77.6
De Vrsis	79.11
Vrsis ignauum caput	80.3
Vrsos summum uiginti annos uiuere	80.9
Vrsos senescentes oculis capi	80.13
Quibus potissimum Vrsi pascantur	80.18
Quibus indicijs Vrsorum cubilia deprehendantur	81.6

I N D E X

Vrsi cum timent, stantes pugnant	81.24
Vrsi acceptum vulnus unguibus lacerant	82.6
Vrsam ad libidinem mares prouocare	82.19
Vrsos Decembri mense ad coitum & Venerem stimu- lari	82.24
Vrsos post concubitum à foeminis secedere	83.4
Vrsos quadragintaquatuor dies in cauernis delitescere	83.10
Vrsos incunte uere è cubilibus egredi	83.15
Vrsas uere parere	83.19
Vrsas triginta dies tantum natos lacte alere	83.23
De leporibus	84.7
Lepores incredibili libidine esse, & omni anni tempore Veneri operam dare	84.7
Lepores grauidas cum maribus concumbere	84.15
Lepores superfetare	84.19
Lepores, si concubitu prohibeantur, filios deuorare, quos nuper pepererint	84.24
Lepores præcipue in Venerem ferri Ianuario mense	85.2
Quibus lepores potissimum pascantur	86.10
De Vestigijs Leporis	86.21
Leporum non unam fugiendi rationem	87.15
Lepores post uiginti dies natos à lacte depellere	88.4
Lepores ex eo loco non discedere, quem semel occupa- runt	89.5
Lepores, alios lepores è suis regionibus expellere	89.14
Leporum uenationem exercendam frequenter, alioqui fu- turum esse, ut desint, quos uenemur	89.15
De Onagro	90.7
De forma Onagri	90.18
Onagrum amoris est uislagrare	90.27
Onagro	

I N D E X

Onagro uni foeminarum turmam parere	91.3
Parientibus foeminis Onagros mares assistere	91.8
Mares qui nascuntur à patribus castrari: quòd in amore emulos habere eos nolint	91.17
Digressio in eam animi perturbationem, quam graeci Ζηλο- λοτοπίαζ uocant.	
Capita libri quarti Cyngeticorum.	
Prooemium	95.12
De Elephante	97.27
Diuersa Elephantum ingenia & mores	98.21
Quorum Elephantum ebur liuidum	99.3
Elephantes aliorum præstantissimi	99.6
Elephantes ad bellicos usus in primis commodi	99.22
Elephantes stantes somnum capere	100.23
Elephantes instructa quasi acie incedere	101.6
Elephantem agminis ducem, si forte hominis uestigia in- spexerit, consistere, eaq; cæteris ostendere	101.17
Elephantis aluum mollem, tergus esse durissimum	102.10
De arcis, quibus elephantes capiuntur	102.13
Quomodo Elephantes mansuescant	102.21
Elephantes dociles, & admirabiles eiusdem mores	103.4
Elephantum naturale odium in Apris	104.5
De Apris	104.7
Pugnam cum Apris periculosam esse	104.11
Dentes Apri inferiores ad pugnam idoneos esse, superio- res ad usum cotis præstandum inferioribus	104.20
Apri, si nacti liberum campum fuerint, præcipite; fu- giunt	105.20
Apri in speculis consistunt ad captandos uentos & stre- pitus	105.22
Apris eò, quòd semel ire ceperit, obstinatissime pergit	105.25

I N D E X

Apri nocte intempesta ad pastum egressiuntur	106.16
Apri in Venerem feruntur incunte Autumno	107.10
Feminas parere incunte Vere	107.26
Aprum exactis duobus annis amore irretiri	108.8
Apros uiginti annos uiuere	108.11
Lupos uix quindecim Annos uiuere	108.13
Lupum ore, ceruicibus, & pectore fortissimū esse	108.17
Lupam filijs cibum præripere	109.2
Lupæ mirum ingenium in celando cibo ne a lupo filijs præripiatur	109.11
Lupus pueros aggressus iugulat	110.2
Lupi quo tempore, & quibus in locis uescantur humanis carnibus	110.10
Lupi parentes suos amant, neq; socios relinquunt	111.16
Lupi præcipitante hyeme Lupas incunt	112.3
Lupi cum amant à cibo & potu abstinere	112.6
Lupi complures Lupam assestantur	112.9
Lupæ ingenium in deligendo amante	112.12
Lupus turpior à Lupa cæteris præfertur	112.19
Lupus in coitu deprehensus à cæteris Lupis dilaniatur	113.4
De Hyæna	113.11
Hyænam marem ingenio simpliciore esse quàm scæminam	114.1
Hyænam scæminam difficilem ad obseruandum	114.4
Hyænam cadauera è sepulchris eruere, ijsq; pasci	114.7
Hyenam torporem dextra inducere	114.10
Hyenæ dexteram mira ui pollere	114.14
Hyenæ uis quomodo eludatur	114.23
Hyena uocem humanam imitatur in euocandis canibus	115.2
Multas	

I N D E X

Multas esse alias luporum species, quorum omnium tamē unum sit ingenium	115.7		
De Vulpe	115.19	De Vulpium cubili	115.25
Vulpes Leporem uenatur			116.10
Vulpis morsus uenenatus			116.16
Vulpes non nisi coacta pugnam committit			116.17
Vulpes, in amore cum est, certo loco non manet			117.6
Vulpes prægnans captiua difficilis			117.8
Vulpem & Lupam non nisi tribus exactis mensibus parere, & item Meles			117.13
Melum duas esse species			117.19
Meles quibus uescantur			117.21
Meles non longè a cubili discedunt, idq; noctis			117.25
De Herinaccis			118.16
Duas esse species Herinaceorum			119.1
Herinacci quibus in locis stabulentur			120.1
Herinacei præsentunt tempestates			120.12
Herinacei quibus uescantur			120.18
Herinaceorum concubitus qualis			121.8
De Hystrice			121.12
Quem usum præstent Hystricis pennæ			122.1
Hystricem quatuor menses hyeme latere			122.7
Hystricem & Vrsam triginta ipsos dies uterum ferere			122.9
De Lutra	122.12	De Castore	122.22
De Glire	122.27	De Sciuro	123.3
Digressio, quæ conquestionem complectitur de miserijs et calamitatibus Italiæ			123.11
Capita libri quinti Cynegeticorum.			
Proœmium			126.12
Præcipuam curam impendendam esse canibus			127.13

I N D E X

Corſici Canis forma preſtantiſſima	127. 26
E Corſica e Britannia ex Epiro canes ferociſſimi	128. 11
Scythicos canes Corſicis anteferri	128. 19
Caspios Canes pugnare cum Leonibus atque elephan- tis	129. 5
Canum laudes	129. 9
Canes Cretenſes Corſicis ſimiles	129. 16
Cretenſium canum ſingularis uirtus	129. 19
De Canibus ad curſum natis	130. 9
Cursoris Canis forma qualis optima	130. 11
De Lelape Cane, quem Diana Proctri, Proctris Cephalo- donauit	131. 8
Canum ſpecies ſi miſceantur, uitium, ſi quod habent natu- rale, exiunt	132. 7
Canum ſpecies cum miſcentur, patrias uirtutes paulatim amittunt	132. 20
Reparandam eſſe Canu ſobolem e iuuenibus uirtute pre- ſtantibus	133. 3
Canes quomodo habende ante initum	133. 15
Canes duos menſes uterum ferre	133. 26
Canem pregnantem laut e alendam, ſic tamen, ut cauea- mus ne nimium pingueſcat	134. 4
E numero Catulorum aliquos abiiciendos	134. 15
Quibus indicijs e Catulis optimum ſeligamus	134. 21
Catuli quando ab ubere depellendi, & quibus cibus alen- di	136. 4
Catulis quomodo & quo in loco primum fera ostenden- da, quam perſequantur	137. 11
Catuli quibus in locis ad curſum exercendi	138. 1
Catuli ex olfactu duplici modo ſeras perſequuntur	138. 8
Canis odorisequi forma que preſtantiſſima	133. 14
Odoris	

I N D E X

Odoris equorum canum diuerſas eſſe naturas atque ingea- nia	139. 3
Vitia Canum odorisequoru quomodo caſtiganda	139. 19
Laus & commendatio Belgicarum Canum	139. 16
Digreſſio in laudes Venationis	140. 18
De morbis, quibus canes afficiuntur	143. 12
Scabiei diuerſe ſpecies	143. 15
Scabiem unde potiſſimum Canes contrahant	144. 1
Remedia ad ſanandam canum ſcabiem	144. 15
Ex inclementia aeris fieri interdum ut canes in morbos incidant	145. 15
Aeſtate Canes in rabiem potiſſimum incidunt	145. 21
Quibus e ſignis intelligi licet canes in rabiem inci- diſſe	146. 5
Canem in rabiem delapſum interimendum	146. 16
Remedia ad ſanandam rabiem	146. 25
Quo remedio cauendum ne canes unquam in rabiem inci- dant	147. 13
Remedium ad morſus rabioſe canis	148. 21
Remedium alterum ad idem eſſicaciſſimum	149. 8
Hominiſus, cum a cane rabioſa mordentur, ad diuinam open inprimis conſugiendum	149. 20
Morbos canum eſſe multiplices, eoſq. facilius ſanari cum primum exoriuntur, quam cum inueterati ſunt	151. 14
De Stabulo canum	151. 26
De Equis ad uſum Venationis idoneis	152. 22
Digreſſio qua cohortatur Principes Chriſtianos ad bellu Turcis inferendum	153. 17
Capita ſexti libri Cynegeticorum.	
Prooemium	157. 12
Quibus modis Leones, Urſi, Tigres, Panthera alieq. hu	

I N D E X

Quismodi feræ animantes capiuntur	158.21
Leones uim magnam in oculis habere	160.8
Uebnem torpere ex contactu Illicis & Scillæ	160.11
Quibus artibus capiuntur Lynces	160.16
Lynces uino capiuntur	160.5
Quibus modis Vrsi capiuntur	162.7
Vrsus in dextro pede ingens	163.8
Qua ratione pugnandum cum Vrso	163.11
Ad uenandum leporem illucescente aurora exeun- dum	165.8
Excitato æstu a uenatione abstinendum	165.18
Vesperæ interdum uenandum	166.23
Hyeme per totum diem Venari nos posse	167.12
Hyems uenationi aptior, quam reliquæ anni par- tes	167.20
Hyeme uenandum Vulpes	168.3
Quibus modis Vulpes capiuntur	168.9
Meles Plenilunio commode nos uenari	170.9
De uenatione Luporum	170.24
Quibus artibus Lupi capiuntur	171.3
Lupos ad mactatam pecudem noctu conuenire, indeq; non nisi multo mane discedere	171.26
Melius esse uiuam pecudem noctu Lupis obijci quam an- tea iugulatam	172.4
De Venatione Ceruorum	174.3
Quomodo Venatores & Canes disponendi	174.5
Cerui fuga qualis	175.6
Qua arte canes assuescendæ, ut imperio præsto sint Venan- toris euocantis	176.27
Digressio ad laudandam Venationem	177.21
De Venatione Aprorum	181.27

Apris

I N D E X

Apris Venationem ualde esse periculofam	182.3
Quomodo ex equo cum apro pugnandum	184.1
Quo tempore, & quo in loco P. Angelius libros hosce de Venatione scripserit	184.17

Capita rerum, quæ tractantur in libro Ixentico-
rum seu De Aucupio.

Proœmium	187.14
Ferarum uolucrum non eandem esse omnium naturã	189.18
Volucris pro anni tempore parandas insidias	190.8
Anates & id genus aues quibus artibus capiendæ	190.21
Inde, ubi insidiæ parantur, abesse oportere insidiarum su- spicionem	193.2
Quid agendum si forte acciderit, ut aues perspectis insi- dijs auolauerint	197.19
Digressio	194.8
Funiculis uisco illitis aues in lacubus capiuntur	195.22
De optimo legendo Visco	196.3
Quibus seminibus & cuius herbe succo medicatis frugi- bus aues capiuntur	196.26
Vino aues ebrias fieri	197.10
De Aucupio Olorum & id genus auium	197.22
De Aucupio Perdicum atq; Anserum	198.27
Forma Retis, quo Perdices capiuntur	201.9
Quomodo eo reti uti oporteat	201.23
Quomodo Perdices noctu capiendæ	202.21
Perdicem institui oportere, quæ ceteras ad retia alti- ciat	203.13
De Crepitaculis, quæ perdicum uocem imitantur	204.21
De laqueis ex equine caudæ setis confectis	204.24

I N D E X

Ad aucupium perdicum & coturnicum institui canē oportere	205.6
Modus capiendæ gruis	205.19
Quomodo monedula sturni omnesq. aues, quæ gregatim uolant, capiantur	206.24
Ratio capiendæ cornicis	207.11
De Aucupio, in quo noctua adhibetur	208.2
Noctuæ foemina meliorem usum quam maris	208.13
De Bubonis usu ad aucupium Picarum, Cornicum, aliarumq. huiusmodi auium	208.27
De aucupio, in quo rete illud adhibemus, quæ uulgo Araneam uocamus	209.20
Quibus ex arboribus sylua conferenda ad aucupium auicularum	209.20
De texendo Reti, quam uocamus Arancam	210.16
De Aucupio turdorum	211.4
De loco ac nemore ad aucupium turdorum idoneo	211.6
Octobri mense turdorum aucupium exercendum potissimum	211.12
Digressio, qua ἀναγκαστικῶς commēdat labores suos Francisco Medici Florentinorum & Senensium Principi	

F I N I S.

Index eorum, ad quos missa sunt varij generis carmina, quæ v. libris continentur.

A

Ad Albericum Cibo Malaspinam Masse, & Carrarie Principem	237
ad Alphonsum Carasam Cardinalem	241
ad Arnum Annem	250
ad Antonium Ciosum I. C. 269.302.310.380	
in Adonis obitum ex Theocrito	292
ad Angelum Niccolinum	377
ad Antonium Lansyedinum I. C.	357
ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΝΤΙΜΑΧΟΝ	358
ad Amyllam	384.388
in Ammannati Antæum	394
in Alphonsi Atestini Ferrarensium Ducis II. & Lucretiæ Medices Cosmi F. nuptias	395
ad Albiam Puellam	403
ad Alexandrum Puccium	405

B

Ad Bonam Valetudinem pro Georgio Cornelio	239
ad Benedictum Varchium	246
ad Bernardum Vigniam I. C.	300
ad Baccium Tinghium	325
ad Bernardum Romanam de Iacobo Iunta	355
ad Bonam Valetudinem	385
ad Baccium Valorium	416

I N D E X

C

IN Caculam 244.256.399.400.401
 ad COSMVM MEDICEM Florent. & Senens.
 Ducem 365.372.373.374.399
 ad Christophorum Crescium 379

D

DE Bellicis laudibus Hyappini Vitellij 263
 ad Dionysium Lambinum 384
 De saxo Curarum Carcere ad Hospitem 285
 De Carmine Pompeij Arnolfini ad Musas 378
 De Lacedæmonia Matre ex Græco 378
 De Amica Pholoe 385
 ad Deliam Puellam 388
 de Demeneta ex Græco 388
 De Phlogilla 404
 de Damone, & Phlogilla 404

E

EX Menandro 268

F

IN Federici Feltrij Urbanatum Ducis effi-
 giem 243
 ad Ferdinandum Medicem Cardinalem 272
 ad Franciscum Iucundum 289
 ad Franciscum Vintiam I. C. 306.315.326
 ad Florianum 311
 ad Franciscum Sannium Venetum 320
 ad Flammietam Soderinã 354.350.357.403.404

I N D E X

ad Fabium Segnium 376
 ad Franciscum Medicem & Ioannam Austriacam
 Florent. & Senens. Principes 407

G

AD Gherardum Spiritum 405

H

IN Hortum 262
 ad Hieronimam Aragoniam 406

I

AD Iodorum Medicem Cardinalem 235
 ad Iulium Camillum 248
 ad Io. Hieronimum Roscium Episcopum Ticinen-
 sem 266
 ad Io. Baptistam Asinum I. C. 287.378
 ad Iosephum Boccam 299.324.332.423
 ad Io. Baptistam Mirzulum 309
 ad Iosephum Iouam 314
 ad Iulium Columziam Pontificium legatum 327
 In obitum Sicinij Pepzili 341
 In effigiem Benedicti Varchij 355
 ad Ioannem Albertum I. C. 356
 IN Vitem 379
 in Ingratum 381
 de Iola 382
 de Iola Venazore 387
 In obitum Mycoris Pueris 389
 In obitum Philippi Torna boni Episcopi 391

I N D E X

In obitum Henrici Valesii Gallorum Regis 392
 In imaginem Didonis ex Græco 393
 In eorum obitum qui pro Patria ceciderant ex Græco 393
 In obitum Ioannis Medicis Cardinalis ad Marium Columnam 397-398

L

ΛΗΝΑΙΑ 285
 ad Lælium Torellum 281.296.307.313.391.412
 ad Lodouicum Beccatellum Archiepiscopum Epidaurensis 318
 ad Lælium Quidiccionium 321
 ad Lauram Puellam 386
 de Luscinia Aue 387
 de Lælij Torelli Carmine in cædem Radagasi Getarum Regis 407

M

AD Marium Columnam 273.282.298.303.319.322.376
 ad M. Tullium Beronem 276.249
 ad Musam 396

O

AD OCTavianum Nigrum I. C. 291

P

AD Paullum Manutium 280.281
 ad Paullum Iouium, & ad Simonem Porcium 29
 ad Petrum Antonium Iacomini 38

I N D E X

ad Philomelam Auenam 386
 Persolutio voti 390
 Puerperium 394
 Primitiæ 395
 ad Philippum Meliorium 420

R

AD Ranerium Boccam 39.402

S

AD Seipsum 242.402
 ad Sodales 317

T

IN Thraciam Classem 253
 in Tippulam Medicum 271
 de Thirsi Pastore, & Lelape Cano 383
 Tumulus Laudamiæ Puellæ 392

V

AD Vincentium Malpili 304.409
 Votum pro suscepta Venatione ad Dianam 374
 Varchius 427

FINIS.

Errata; quæq. auctor postremo diligentius recognita
mutare voluit, sic corrigito.

Car. 2. ver. 15	atavisq;	atavisq;
16	5 vitat,	vitat
19	4 aduersa longè obluclatur	aduersa valdè obluclatur
35	7 Euenus	Euenus
60	12 equoreus	equoreas
128	25 LaZyges	LaZyges
150	1 Implorans	Implorant
160	12 syluam sparsisse	scillam sparsisse
161	22 Plaudere tum varias	Plaudere tum pedibus
188	22 longæ vijs	longeuis
188	27 dentis	densis
190	5 oue	oua
205	9 conturnice	coturnice
211	16 ibustrat	illustrat
222	13 sorte suo	forte sua
244	23 nec nouem tamen	et nouem tamen
244	24 sensis inepte, nec vides	Inepte pergis, nec vides
272	16 xersis	xerxis
272	17 Qui nauigauit vnus montes Thessalos Quem nauigasse Thessalos montes ferunt, Atque ambulauit horridam Propontidem, Et ambulasse Thraciam Propontidem;	
277	21 Morsis	Morsu
278	7 Plaudunt choréas	Ducunt choréas
310	16 semel ipse deducarim,	semel ipse predicarim
358	1 ἡμῶν	ἡμῶτος
395	7 vestra	vestras
400	20 cum maris arsit aquas	Cum maris vsit aquas
401	9 Qui gutta quot vere pluunt: Qui guttis quot vere pluunt:	
403	AD ALBIANI PVELLAM AD ALBIAM PVELLAM	
404	13 hæc est (ait) ilicet, hæc est, hoc est (ait) ilicet, hæc est	
405	21 et caua odoris equas	et caua odorisequas
415	14 rigarent	rigerent,
416	21 dixis	dixi
429	11 lucis	lucis

FINIS

PETRI ANGELII

B A R G A E I

CYNEGETICON

Liber Primus.

Ad Cosmum Medicem Florentinorum
& Senensium Ducem.

Vas bonus assuescat primis Venator ab annis

Exercere artes: quadrupes que cornibus audax

Incedat: curuoque agilis quibus horreat ungue

Dextra feris: et quarum ineat certamen acuto

Dente genus: quantosque canes nascantur ad vsus,
Expeditam: et sylvas omnes, atque antra recludam.

Cynthia, quam nemorum cultrice in opaca ferarum
Lustra vehunt acti candentes sub iuga cerui:

Seu te culta tenet Delos, seu frigida Tempe,
Taygetiue iugum, seu flumina propter Araxis,

Enrotæue choros centum comitata Napæis

A

Exerces, arcuq; gregem, cursuq; fatigas
 Damarum, & iaculis magnum fodis ausa leonem,
 Affer opem, nostroq; ades haud inuita labori.
 Et vos o Nymphæ venantum numina, Nymphæ,
 Ducite syluicolas nostra hæc ad carmina Faunos,
 Et iuuet umbroso mecum recubare sub antro,
 Gramen ubi, ac virides prætexit arundine ripas
 Arnus, & Hetruscum leni secat agmine littus.
 Tuq; adeo, sacris olim quem candida lucis
 Aurora eripuit, coeliq; in sede locatum
 Sæpe fouens avidis iuuenem complectitur vlnis,
 Adsis o præsens, tibi si venabula curæ,
 Auritiq; canes, & cornu rauca; plagæq; .

Nec minus intere à nostri nona gloria secli
 Cosme & auis, ætauisq; potens, quem Tuscia verax
 Interpretes Diuum, & venturi conscia fati
 Insignem trabea solio veneratur in alto,
 Regiaq; amplexu coniux beat: inclyta coniux
 Vltima in Hesperia magnis à regibus orta.
 Quæ tibi, ceu laurus fundens lætissima syluam,
 Edidit egregiam virtute in luminis oras
 Progeniem genituram altos longo ordine Reges.
 Foelix prole tua, foelix, cui secula currant
 Aurea, & æterno cingant diademate frontem:
 Quod mox & nati, & natorum à stirpe nepotes
 Gestantes, regno adijciant Hetruria quicquid
 Adriacas inter, Tyrreni & littoris vndas

Obti-

Obtinuit quondam terra dominata, mariq;
 Seu leges populas, & iura perennia condis,
 Dum sancta instauras magnorū exempla parētum,
 Seu duro instructis ferro legionibus acer
 Fundere percussis dira formidine turmas
 Pergis, & hostiles metuendus diripis arceis,
 Siue urbem, surgit medius ubi fluctibus Ilua,
 Tuscorum, Ligurumq; simul tuearis vt oras,
 Extruis, & reges factis ingentibus æquas,
 Lætus adi: & primum tenuem ne despice musam,
 Dum venatores Heroum inuenta piorum
 Errantes passim numeris docet ausa Latinis.
 Forsan & illa olim syluas, atque antra relinquens
 Audebit grauiore sono tua dicere facta:
 Claraq; victuris intexet nomina fastis.

Principio nostras iuuenis formandus ad artes,
 Venandi quem cepit amor, studiumq; Dianæ
 Impulit in cæcas horrentia lustra latebras,
 Discat ab incuruis iaculum torquere lacertis
 Eminus, & neruo celeres aptare sagittas,
 Et viridi affixum tumulo pertingere signum,
 Exiguamq; procul traiecto in fune volucrem,
 Quo tendat calamos, pinu suspendat ab alta.
 Ille etiam primis multum consuescat ab annis
 Protinus Oebalium iaculari ad sidera discum,
 Robustasq; altis deuolucere montibus ornos.
 Nec sinat informi vires torpere veterno,

Et turpi languere situ, ne mollia corpus
 Otia luxurie, vitaq; in deside frangant.
 Vidi ego, cui primæ multum robusta iuuentæ
 Pectora erant quondam, nulloq; exhausta labore,
 Mox autem placidæ sensim indulgere quieti,
 Oppressumq; leui foedè succumbere fasci.
 Tantum vsus, artesq; valent. hinc Roma potentes
 Scipiadas, Decios, Marios, magnosq; Camillos
 Amisit, partisq; olim spoliata trophæis
 Tarpeia externos spectauit in arce Tyrannos.
 Hinc quoque deuicta tandem Lacedæmonæ pubes
 Impositum subiitq; iugum, & frenum ore recepit.
 Nec renuit dominis parère ignaua superbis.
 Ergo age ne dubites supremam impendere curam,
 Efficere vt solidæ possis inuicta iuuentæ
 Robora, maturos quæ deinde sequantur in annos:
 Et nunc insuto plumbo, ferroq; rigentes
 Disce celer manibus crudos inducere cæstus:
 Atque huc atque illuc duros versare lacertos:
 Inconsultæ agiles turbæ mirentur vt ictus.
 Nunc Lacedæmoniam solers imitare palæstram:
 Dum validis fortem prosternunt viribus hostem.
 Nec mihi displiceat torquere per æra vectem,
 Qui bis in vndenæ excurret pondere libras.
 Nunc vero ingentem rapido conscendere saltu
 Durateum celebri iuuenum plaudente corona
 Nitere equum, versoq; super da corpore gyros

Aerios,

Aerios, te teq; altè compone sedentem
 Rursus: & in terram tergo reuolutus ab alto
 Deflue, vix summa signans vestigia planta:
 Continuoq; acrem cinctus fulgentibus armis
 Cyllaron, & volucrem deflectere Ariona in orbem
 Multiplices, seu dextra vocet, seu læua ruentem
 Contende, & faciles glomerare volumina in armos
 Disce feri, eduris qui iam parere lupatis
 Nouerit, & blandi voces, & iussa magistri.
 Et nunc in spatium patefacto carcere missus
 Gaudeat optatæ signum contingere metæ.
 Atque amentatam, & præacuta cuspide cornum
 Dum furit, atque imas iam contacturus arenas
 Corpore, iam fertur summas abiturus in auras,
 Vt cum versa ineunt animosi prælia Parthi,
 Emissum in leporem, celeremue in dorcadæ vibres.
 Nec te poeniteat bellacis more Quirini
 Palladio totum perfundere corpus oliuo,
 Atq; ita Achæmeniū Tigrim, Rhenumq; bicornæ,
 Altaq; præcipitis Rhodani tranare fluenta.
 Quid? quem purpurei refluentibus æquoris vndis
 Proteus, atque vde Nereides admirantur?
 Quid? qui Sarmaticos cursu præuertere Cauros
 Tendit, & Armeniū pedibus superare Niphatem?
 Magnanimos haud ille vnquam vitauerit hostes,
 Infestasq; vices, dubiūq; pericula Martis.
 Inde vbi robustis adoleuit viribus ætas:

Et cupis ingentem seipre indagine saltum:
 Cuncta prius, ni laude tuum, plausuq; laborem
 Defraudare iuuat, vacuumq; ad tecta reuerti
 Immeritas damnantem duras, diuortia solers,
 Atque habitus varios regionum ediscere eures,
 Et quæ quas soleant habitare animalia syluas.
 Hic lepores, illic timidi nascuntur onagri,
 Atque alces variæ, & vastis cum viribus vri.
 Nonne vides ut fera oryges Getulia mittit?
 Armenij tigres? celeres nemora Aeniæ damias?
 Quid tibi cõmemorẽ? sepe iisdẽ in montibus aut has,
 Aut has lucifugæ meles habuere cavernas.
 Hinc ergo ingenium in primis morèsq; ferarum
 Edisces, tecumq; diu scrutabere solers.
 Quis quibus aut artes prudens natura, dolõsue
 Addiderit, neque enim est idem venatus aprisq;
 Atque vrsis, eademue decent & retia, & artes,
 Ceruorum, leporumq; gregẽ, & genus acre leonum.
 Nanque hoc insidijs vel aperto vincere Marte
 Magnanima septus iuuenumq; canumq; cohorte
 Vix poteris: tantam impatiens exardet in iram:
 In mediusq; ruens certum petit unguibus hostem.
 Tum stragem insandam canibus (miserabile visu)
 Dat turbans, discerpit equos, atque obuia frangit
 Venatorum arma, & cuneos in bella ruentes. (sunt
 Quã bene: quòd nostris procul hæc regionibus ab-
 Semina, & horrendis spectata opprobria monstris.

At

At verò dum vernat ager, dumq; vritur æstu,
 Aut gelidis deforme riget nemus omne pruinis,
 Incipit aut folijs horrere cadentibus arbos,
 Non vnquam mitisq; lepus, ceruiq; timentes;
 Seuaq; capreoli fugientes lustra ferarum,
 Quos alto clamore premas ad retia, desunt.
 Sive volutabris, dumisq; horrentibus apros,
 Informesq; suis excire cubilibus vrsos
 Inuerit, & cesos duro prosternere ferro.
 In primis igitur vestigia nota ferarum
 Sint tibi, quæ longo tecum obseruaueris usu,
 Quæq; oculis adeò percepta fidelibus olim
 Admoneant qua quæque ferae in regione vagen-
 Omniaq; aetatum pariter discrimina signent. (tur,
 Atque hæc ut possis animo cognoscere: iam nunc
 Ipse notas, docuit quas experientia, dicam.
 Nec tamẽ haud dubitẽ, verbis ea vincere magnum
 Quam sit, & indicijs describere singula certis.
 Sive quòd est ingens Latij sermonis egestas,
 Sive quòd innumeris desunt sua nomina rebus:
 Verborumq; vbertatem negat auctor Apollo,
 Quantam haurire animus Musarũ è fontibus optat,
 Sed me dulcis amor laudum, et spes maxima thyrsos
 Percutit, & multo bacchantem protinus œstro
 Ire iubet, quò nullus adhuc penetravit alumnus
 Pieridum, Latioq; nouis recludere fontes,
 Et procul à patria spatiosa per aequora vectum

A 4

Vela dare, & primam nō solum appellere ad oram,
Sed penitus Libyæ terras intrare repostas
Vrgentem certo deserta cubilia gressu.

Continuò, frontem curuis quæ cornibus armant
Omnibus in geminas discinditur vngula parteis:
Vt ceruis, bubusq; & amantibus ardua capris.
Quanquam etiam pedibus terræ sola dura bisulcis
Vrget aper, solidusq; Indis est vnguis onagris.

Idcirco, quoties canibus venabere ceruos,
Ne forte insontem iuuenem, & nil tale merentem
Perpetuo lassæ cursu, & deceptus omittas
Eximium, & natu grandem, cuiq; obsita ramis
Cornua, & annofo veteres stant stipite trunci,
Inspicies teretem num desinat vngula in orbem,
Et pateat latè spatiosa prodiga planta
Interior, num rima, pedem quæ findit vtrunque.
Infima contiguus hinc inde cohereat oris,
Pressaq; num summo vestigia puluere signet,
An penitus terra talos agat acta profundos,
Hæc tibi signa dabunt surgentem in cornua ceruum,
Ipsaq; vicens vmbrentem tempora ramis,
Et solida corpus firmatum ætate ferentem.
Idem etiam arboribus, qua se nemora inuia densant,
Sæpius horrenti summum fricat ilice tergus,
Quercusq; & fagos, & robora cortice nudat
Vndiq; dum trunco summos terit arduus armos,
Et virgulta premens duro crescentia cornu

Deiçit,

Deiçit, atque nouas ipsis cum frondibus vltimos
Sternit agens, cunctamq; suo mouet ordine syluam,
Illa iacet ceu cum coeli de vertice summo
Incumbens Boreas rapido cum turbine fertur.
Atque illic tenues si forsã aranea casseis
Texuerit, plures noctes abijisse putato,
Ex quo præteriens turbauerit omnia ceruus.

Tum vero, immortale decus famamq; perennem
Inuideant irata tibi nisi magna Dianæ
Numina, non oculis iterumq; iterumq; pigebit
Reliquias spectasse tuis, quæ protinus aluo
Depulsæ carulos ad tecta cubilia ducunt,
Nanque & si certas anni mutantur in horas,
Atque aliter formatæ alias habuere figuras,
Quæ tamen & patulæ, quæ sunt & turbine instar,
Aut tereti tractu in spiras voluuntur acutas,
Digestæ eue suo subsidunt pondere in orbem,
Testantur dignam esse feram, quam tota fatiget
Turba canum, creberq; petat concursus equorum,
Atque eadem, præceps cum primùm desuit æstas,
Et cinctum Autumnus mihi caput extulit vna,
Et vocat in Venerem miseros September amateis,
Extabunt nusquam, nusquam tibi certa volenti
Signa dabunt, nanq; arefcent ceu tenuis aquai,
Humor humi fusus quondam sub sole calenti.
Contemplare igitur quò sese manè receptet,
Quaq; adeò è pastu veniens in parte quiescat.

Nanq; prius latebramq; suam, notumq; cubile
 Quam subit, hîc-illic viridi prostratus in herba
 Corporis impressit formam, & vestigia liquit,
 Innitens genibus cum lecto exurgit inani.
 Atque ea si latè apparet, si gramina subter
 Proculcata iacent, si cruribus extat imago
 Ipsa suis, penitusq; solo patet acta cavato:
 Protinus insignem facie, & cervicibus altis,
 Cornuaq; innumeris ramis decorata ferentem,
 Inaenisse refer, cursu qui prouocet auras,
 Quiq; canes vario doctus deludat ab astu,
 Et iuuenum coetus ad tecta remittat inanes.

Illud item medio in saltu obseruare memento:
 Cum matutinus laeto discedit ab agro,
 Et satur ingrediens ad nota cubilia tendit:
 Nam si prima pedum longe vestigia linquunt
 Ultima, robusto praestans & corpore & armis
 Ceruus erit, denso distentus & ilia pingui.
 Sin autem cedent retro, & superata resident:
 Tum tibi difficilemq; fuga, totoq; vagantem
 In nemore, & solidis vix ossibus insistentem
 Expecta, atque alium votis exposce secundis.

Nec tamen, haec cum sit uenantu industria saepe
 Quaerendo experta, & nemorum creberrimus usus
 Monstrarit iuueni certissima signa sequenti,
 Non & iudicia, atque animos, & lumina fallent
 Interdum, & caeca subigent deerrare latebra.

Ni

Ni tecum canis acer eat, qui naribus auras
 Ducat odoratas, & nusquam impressa ferarum
 Insistat cupide vestigia: nec tamen ullos
 Latratus, vocesq; hilari de pectore mittat,
 Cum latebrae non longè absunt, fidiq; recessus.
 Atque hoc praecipue tum te fecisse iuuabit,
 Cum nemore in medio medijs sub sole diei
 Pascitur, & nusquam lucis horrentibus exit,
 Nec laetas segetes, foecundaq; gramina campi
 Persequitur caeco longè digressus ab antro.
 Verum ea, suppeditant mediae quae pabula syluae
 Circumfusa cauo, & veteri propiora cubili
 Attondet latè ventrem saturatus obesum:
 Effera dum captant animalia caetera somnos,
 Et sata formidant duris exculta colonis.
 Praesertim ingenij multo si callidus astu
 Latratu resonare canum, & clamore virorum
 Audierit syluam ingentem, et nemora omnia circum
 Ante. Etenim caelo nunquam se credere aperto
 Audet praeterea, nec tuta relinquere tecta.

Est & qui nullum fretus cognoscere signum
 Certius, exurgit sub lucem: atque auia quâ se
 Contendunt nemora, & ramis nectentia ramos
 Horrentem latè faciem telluris opacant,
 Ingreditur properans humilè conscendere quercum,
 Aut fagum, aut ramis nondum sublimibus ornum,
 Inq; cauam viridis piceae se collocat umbram.

Expectatq; tacens, arrectisq; auribus astat
 Huc illuc voluens oculos, tum corpore siquem
 Eximia aspexit, summa cui fronte superbum
 Spargitur, & ramis nitidos decus occupat armos,
 Observat latebras densæq; cubilia sylvæ:
 Et qua discedens pastu se condat in arce.
 Tum verò summa demittit ab ilice corpus
 Impiger, atque humili quem iam religarat ab orno,
 Ostendit catulo vestigia ponè sequenti
 Inde loci, naresq; vetat sustollere ad auras,
 Sed pressè captare feræ spirantis odorem
 Cogit, & haud dubij discrimina noscere venti.
 Nanque alijs aliò cursum deceptus ab auris
 Dirigeret, moxq; ipse alios sequeretur odores,
 Contiguus terram tereret nisi naribus, oreq;
 Ingrediens premeret pedibus quas presserat herbas
 Cervus, & effusa passim maculauerat aluo.
 Hic igitur summa suspensum ex arbore signum
 Linqvitur, aut cæsi spoliantur cortice trunci.
 Deceptus dubia ne post regione viarum
 Fluctuet, & sylvis horrentibus irritus erret,
 Et coetus iuuenum vana spe ludere pergat.

Disce etiam varia cervas cognoscere voce,
 Dum matutinis sylvam mugitibus implent,
 Et magnum ingenti gemitu testantur amorem.
 Nam iuvenes, quos nulla prius latratibus egit,
 Turba canum, pleno liquidas è gutture voces

Inge-

Ingeminant miseri, & coeli convexa tuentes
 Sustollunt caput altè, atq; ore queruntur aperto.
 Præcipuè Veneris cum durior ossibus æstus
 Hæsit, & in teneras grassatur flamma medullas,
 Tum matutinus flentes conspexit Eous:
 Et flentes paulò vidit post Hesperus idem.

Ast alij, quorum ingenti munitur ab astu
 Pectus, & innumeris ætas iam serior annis
 Edocuit, quibus insidijs, quibus artibus olim
 Deciperent sævasq; feras, catulosq; sagaceis,
 Extento capite, & rigida ceruice gementes
 Secum multa dolent, tum presso gutture rauci
 Manè gravem mittunt imo de pectore vocem,
 Atq; nova tristes repetunt suspiria luce.
 Scilicet incertis omnes tum sedibus errant:
 Nec stabula, aut dulces adeunt, velut ante, latebras:
 Sed mutare locum, & sub dio carpere somnos
 Iuvit, & huc-illuc noti per devia montis
 Omnia formosæ vestigia quærere amicæ.
 Ipse ideo, placitum cum primùm aspexeris hostem,
 Et age, solue canes: nec tu tua tempora differ
 Venandi. neq; enim est illis mora tuta diebus:
 Verùm id præcipuè semper meminisse decebit,
 Siue impressa solo bifidæ vestigia plantæ,
 Siue humili, seu tu specula sublimis ab alta
 Pascentem observas, gelidæ ne forsitan auræ
 Flamina ab aduersi venientia cardine coeli

Contingant subito nares tepesacta vapore,
Et magna admoneant instare pericula lethi.

Ipsè Deum genitor, postquã terramq; , fretumq; ,
Aetheraq; immensum, totumq; creauerat orbem,
Cunctaq; miscuerat non vno semine rerum,
Ilicet alitibus dedit aëra, piscibus aequor,
Quadrupedum generi syluas concessit habendas:
Iussit & incertae lumen decurrere vitae.
Et tamen haud dubijs conclusit finibus aeuum.
Cuius vt extremas possent contingere metas
Omnia, & angustae complerent tempora uitae,
Robore apros, cursu lepores, virtute leones
Armauit, magnaq; dedit feruescere in ira.
Hinc lupus insidijs, serpens hinc atra veneno,
Et vulpes morfu, & cornu bos pugnat adunco,
Inq; hostem calamos hystrix iaculatur acutos,
Sæuit & horrenti tergo contectus echinus:
Vtq; artes possent hominum vitare, dolosq; ,
Ille quidem rebus varios infudit odores,
Vnde fluens nareis voluat se fluctus ad acreis
Eminus, haud vno dirimens discrimina sensu:
Quæ mox occulto secum tepesacta calore
Aura tulit: cessere fuga, notumq; repente
Deseruere nemus, seq; in densissima lustra,
Lustra oculis hominũ, & latrantũ imperuia turbæ,
Abdiderunt: nulla ad latebram vestigia ducunt:
Et redijt vacuus moestas venator ad ædeis.

Hoc

Hoc metuens coeli tractus & flamma serua:
Vnde fluant tenues auræ: quo manè tepentes
Aëra per vacuum vento distillantur odores.

Forsitan & qui sit vesti color aptus habendæ
Scire velis. illum ante omnes legere volentes,
Quæ nemorum assimilẽ frondi pro tempore norunt,
Seu viridis, seu pullus erit, seu tectus eburneo
Seu ferruginco mœerebit lucus amictu.

Tum, tibi si libeat, pecudum genus omne ferarum
Tutus, & immites apros specularè Luposq; .

Horum etiam certis olim vestigia signis
Horrenteis latebras, & cæca cubilia prodent,
Secessusq; omnes & pabula. nanq; aper ingens,
Quiq; adeò quarti spatij iam proximus anni
Vidit inardentem taurum ter lumine solis,
Demittit latæ in solidum vestigia plantæ
Altius, obductoq; adigit calcanea callo,
Inq; volutabris sylvarum, imisq; lacunis
Corporis ingentis ingens apparet imago.
Quin vbi consuevit teneras depascere glandeis,
Castaneasq; nuces, balanumq; , & cerea pruna,
Demissam ve altis potare canalibus vndam,
Aut filicum fibras rostro rimatus obunco
Effodere, & pingueis populari occultus aristas,
Prosubigit terram pedibus, fricat arbore costas,
Horrentes setis costas, & turpia multo
Terga luto, durasq; acuit nunc cortice dentes,

Nunc nemus umbriferum diuulsis undique ramis
 Spargit humi, et summis passim dat vulnera truncis.
 Atque hæc quò magis alta absunt à stirpibus imis
 Indicia, atque notæ, tantò procerior auctu est
 Corporis: Et iuuenum tantò minus obuia uitat.
 Arma etenim notum quanquam persentit odorem,
 Venantemq; procul sylua conspexit in alta,
 Serius abit tamen, Et certum petit inde cubile,
 Vsq; adeò fidens animi præ se omnia temnit.

Quòd si forte genus venaberis acre luporum,
 Continuo hoc maribus distabit foemina signo.
 Nam primi prælonga pedis vestigia tendit,
 Prælongosq; manum digitos insertat acutis
 Vnguibus, inter se quorum coit ordine nullus.
 Signaq; inexhausti linquit graueolentia ventris,
 Aequã ubi utrinq; viã medius discriminat agger.
 Illum autem extrema plerunq; in tramitis ora
 Reliquias iecisse tibi iuuat. inde rotundis
 Signat humum pedibus, digitosq; ostendit obesos,
 Herentes simul, atq; obtusis vnguibus aptos.

Verum age, carminibus quando non omnia nõ-
 Permittunt Phæbi dulces audere sorores, (Stris
 Cunctarumq; adeò vestigia nosse ferarum
 Possumus, Et simileis lustra indagare per artes,
 Discite, venandi quoscunq; habet impiger ardor,
 Multiplices tereti laqueo coniungere nodos,
 Et lento in primis pedicas contexere neruo.

Ipsa

Ipsa autem in plures ferro discindite partes,
 Retia, quæ viridi, nigroque infecta colore
 Deliteant, fugiantq; oculos inuisa ferarum.
 Commodius nanq; ista ferent iumenta, locisq;
 Omnibus apta magis passim posuisse licebit.
 Præterea cum Vere nouo Sol suscitât herbas,
 Et nemora umbrosa vestit densissima fronde,
 Quâ vallis depressa patet, quâ collis opacat
 Multus humum, Et multa viridis tegit ilice terram,
 Contexe in longum sepes, vallosq; sudesq;
 Multiplices, interq; cauò dabis ore fenestras,
 Queis nodo implicitis auersi à limine portæ
 Adduntur teretes laquei, finemq; sub ipsum
 Retia, quæ sese sinuosa in brachia flectant
 Vtrinq;, Et latè spatium amplectantur inane.
 Nanq; feræ interdum, perspecta fraude, doloq;
 Præcipitem rectâ pergunt contendere cursum,
 Sepemq; a læua, dextrâue à parte relictam
 Euadunt, celeriq; fuga spatia intima verrunt.
 Ac, nisi transuersis teneantur retibus, omnes
 Insidiasq;, artesq;, Et cæca pericula vitent.
 Quare alijs, quâ se properant coniungere sepes,
 Quattuor oppositis inter se frontibus altas
 Obcæcant stipulis, Et multo gramine fossas.
 Quarum alijs aliæ patulos ducuntur in orbis:
 Et circumseptus ramorum textitur ordo:
 Deprensa ne fraude labor cadat irritus, omnemq;

B

Eludat

Eludat venantis opem præcognitus error.
 Tum media extantem fouea defigere palum
 Consuerunt, durisq; agnam vincire capistris,
 Quæ misera insomnem balatum exerceat, & se
 Desertam doleat tenebris sub nocte silenti.
 Audita nam voce, feræ, quas triste fatigat
 Ieiuna inoluuiis vix vnquam explebilis alui,
 Lustrabunt septum: quod si non vlla patebit
 Ianua, compositosq; obices, prætentaq; saltu
 Transilient claustra, & fouea excipientur inani.
 Sunt qui lethalem medicatis frugibus offam
 Obijciant passim, vitreus quâ labitur amnis:
 Aut alta è quercu suspendant viscera, & vncos
 Includant, quos assiliens fera deuoret hamos:
 Et meritis letho scelerum luat improba poenas:
 Dum se agit, & frustra luctatur in aère pendens,
 Et præbet iuueni spectacula grata latent.
 Quin & dentatos laqueis currentibus orbes,
 Ferrea quos tantos coniungit lamina in vsus,
 Exponunt aptos veteris radicibus orni,
 Quâ nocturna auida crebro lupa præterit aluo,
 Aut vbi fusa iacent cæse intestina iuuenta,
 Et turpi rorant tabo sente sç; viæq;
 Illic & stipulis tectos, & frondibus abdunt,
 Et frustra adiiciunt loro religata tenaci.
 Vtq; iacent medio in luco: simul ore trahuntur,
 Ac circumfusos extollit lamina dentes,

Illic

Illicet & valido comprehendit forcipe collum.
 Quamq; magis nodos, & ferrea vincula, & hamos
 Effugere, ac magno compressa euadere nisu
 Tendit, & aduersæ longè obluetatur arenæ,
 Tam magis hinc illinc impingitur æneus vncus
 Faucibus, & miseræ conatum eludit inanem.
 Præterea quinas longè diductus in vlnas
 Defoditur puteus, pedibus non altior octo,
 Effera quâ potum veniunt animalia: vel quâ
 Concubitus miscent varios, iunguntq; Hymenæos,
 Et passim secura locis syluestribus errant.
 Tum cretaq; lutoq; linunt latera omnia circum
 Intus, & è leui componunt marmore murum,
 Deciduaq; aditum præcludunt crate patentem,
 Frondentem & syluam spargunt, herbasq; virêtes.
 Quod superest terræ, procul a foueaq; locoq;
 Asportant, ne forte sagax præsentiat illic
 Occultamq; scrobem, nodosq; ad dura paratos
 Munia, & hærentes utroq; in margine clauos.
 Sunt & multiplices laqueis curracibus vsus.
 Nanq; hos aut foueis, aut cæci in limine callis
 Occultant, vnde illa aditum ad pecuaria quærunt,
 Atq; innexa pedem sublimi è margine pendent.

Quis Deus ô Muse, quæ tanta industria primùm
 Prodidit auctorem? nobis quis tradidit artes,
 Fraudesq; insidiasq; nouas, penitusq; nocendi
 Mille vias? neque enim sylvas sine numine Diuum

Credendum, & magnos saltus tentasse priores.

Alma Venus quondam, iuuenis cum fleret Adonis
 Crudeles obitus, dirum execrata ferarum
 Omne genus, crinesque manu lacerata decoros,
 Venatricem altis Dictynnam adijisse sororem
 In syluis, gemitusque imo de pectore ducens
 Dicitur Ultrices supplex petijisse sagittas.
 Tunc Diana suæ tristes miserata querelas
 Germanæ (cui fama) nemus præcingere circum
 Cassibus, & vigili saltum oppugnare corona,
 Moliri que dolos magnorum ad lustra leonum
 Edocuit nam summa prius per culmina Pindi
 Errabant homines, artisque, atque omnis egentes
 Consilij, sed tantum armis & robore freti.
 Prima igitur facileis cupidis venantibus ipsa
 Ostendit Dea magna vias. Hinc mille secuti
 Heroës inuenta suos docuere nepotes,
 Et pedicæ damis, laqueosque innectere cervis,
 Scilicet & rabidos includere sentibus vrsos,
 Et latera, & fauces volucri transfigere telo,
 Effusi que sequi vestigia certa cruoris.
 Tunc etiam, audaci facile ut caperentur ab astu,
 Monstratum: et tutus nemorum iam redditus usus,
 Cum variæ sylvas patuere obeuntibus artes
 Venandi: seu flammato iam noxius æstu
 Sirius excoqueret segetes, seu Bruma niuali
 Cana gelu Boreæ diras immitteret auras.

Vel

Vel te igitur leporum, vel te delectat aprorum
 Acre genus, cervosque iuvat captare, luposque,
 Imbellesque inulos, animisque audacibus vrsos,
 Arte magis fuerit, validis quam viribus usus.
 Continuo (sunt hæc castæ documenta Dianæ,
 Et magnæ præcepta Deæ) quomontibus altis
 Expertes omnis iuuenes discriminis apros
 Venentur, duris concludunt vepribus agrum,
 Deducuntque altam, quâ quâ patet area, fossam,
 Ingressumque vna relinquunt a parte patentem:
 Effunduntque cibum glandes, atque arbuta passim,
 Dum niueos gestant humeros, incanaque menta
 Intonsi montes, & gramina cuncta rigescunt,
 Aut nondum in lucem fructus se Vere dederunt.
 Huc etenim suadente fame grex omnis aprorum
 Descendunt, vnaque trahunt natosque, nepotesque,
 Effusumque avidi populantur glandis aceruum,
 Consurgit tum venator, raptoque veruto
 Occupat ingressum caueæ, & clamoribus altis
 Percussos animo subitus deterret: At illi
 Quâ depressa iacent humili spineta corona,
 Transiliunt incompositi, subitoque ruentes:
 Inque sinum foueæ cuncti labuntur apertum,
 Quid? qui foecundi suadente cupidine questus
 Obscæcat scrobibus terram, & frondentibus vltimis:
 Deinde viam munit aditu, quæ lata patenti
 Non animaduersa claudit diuortia fraude:

B 3

Parietibusq; intexta suis, sensimq; recedens
 Angusta efficitur magis ac magis, aggere donec
 In medio mediam complectitur abdita fossam.
 Mox aperit sese rursus, quò certior ipso
 Prospectu addatur spes, & fiducia vitæ,
 Dum fugit, & cursu rapidè petit acta salutem
 Cerva, vel horrificis longè sus concita setis.

Quid? qui transversam veteri super ilice ponit,
 Quà primum incipiunt trunco se fundere rami,
 Antennam, quæ parte gravis propendet ab vna,
 Parte levis laqueos nodorum innectit, humiq;
 Prona reclinatur, noctu quâ bellua gressus
 Fertq;, refertq; suos. medijs in saltibus ille
 Pendentem pedibus spectavit in aère prædam.
 Ille feras, si quas libuit cepisse sequendo,
 Abstulit, & letas portavit tutus ad ædes:
 Et dapibus mensas per sepe oneravit inemptis.
 Ergo etiam multi longo crepitacula funi
 Aenea, tinnitu longo resonantia acuto,
 Adijciunt: segetemq; super, campumq; virente m
 Hinc illinc suspensa ferunt. quo sepe timore
 Præcipitent celerem lepores in retia cursum:
 Retia quæ milio, viciæve obducta recenti
 Arguto excipiant, sonitu & clamoribus actos.
 Sed tibi quot fraudes, quot sint artesq;, doliq;
 Insidiæq;, olim pubes quibus vasa, rapaces
 Venaturq; feras, prædaq; incedit onusta,

Ipsè

Ipsè ego non vllis comprehendere versibus ausim.
 Verùm hinc digrediès, quò tutior horrida lustres
 Antra, & inaccessi nemorosa cacumina Pindi,
 Expediam veterum quæcunque probauerit vsus
 Arma, vel ætatis certa experientia nostræ:
 Queis sine foelici nunquam tetigère ferarum
 Euentu audaces malè tuta cubilia dextræ.
 Arcus, & incultis primùm contecta pharetris
 Spicula, Amazoniasq; acies tutata securis:
 Quæq; Ferentinae minitantur vulnera falces
 Roboribus: solas cum iam frondator ad auras
 Dulce canit teneræ deceptus amore puellæ.
 Scilicet illa legit cana lanugine mala,
 Agrestiq; suas solatur carmine curas
 Crudelis, miserumq; animi aspernatur amantem.
 Nec desint duræ sinuato vertice clauæ,
 Quæ leporis cursum iactæ compescere suerunt.
 Ac tibi præcipuè geminis hastilia furcis
 Armentur, latoq; etiam venabula dente,
 Quæ tantum in ternas protenta haud amplius vlnas
 Non vrsi, rapidiue sues confringere possint.
 Ligna ferunt myrtus, nequid cuncteris, agrestes
 Optima, & Ismarij nutritæ in vallibus Hebri
 Cornusq; & taxi. at Cybeleia pinus, & orni,
 Ne fallare, dabunt fragiles ad prælia contos.
 Prætereà horrendis chalybum formata metallis
 Machina, quæ magni tonitrus imitatur Olympi,

B 4

Ful-

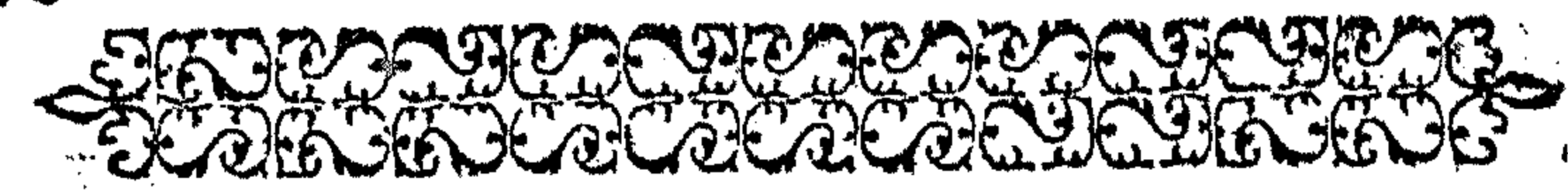
Fulguraq; & summa siquando fulmen ab arce
 Immittit, nubesq; atra caligine findit
 Iupiter, & tremefacta solo stupet inscia Tellus,
 Foelici non illa priorum cognita seculo.
 Nam neque Vulcanum exesa sub rupe Cyclopum
 Informasse ferunt, nostrorum aut arte parentum
 Inuentam. Alecto stygijs sed nuper ab oris
 Extulit infandam cladem mortalibus aegris.
 Quoq; magis longus tereti spiramine truncus,
 Certior hoc fundet cōspectum in montibus hostem.
 Praesertim arenti si puluere plenus ab ore
 Expulerit plumbum, cum primum admaueris ignē,
 Idcirco coryli fragiles ex arbore ramos
 Decerpunt, circumq; libris, & cortice nudant,
 Suspenduntq; focis, & multa aestate relinquunt
 Solibus expositos. nanque is calor attrahit omnem
 Humorem, flammæq; relinquitur vtile lignum,
 Hinc clausos circum incendunt: & nulla relaxant
 Spiramenta, nouum quā molles aera prunæ
 Excipiant tacito dum consumuntur ab igne.
 Tū Macedūm nitra, et graueolētia sulphura miscēt,
 Tormentumq; ingens siccato puluere replent,
 Et liuentem addunt baccam: quæ protinus igne
 Acta ruit: tremunt omne nemus, vallisq; profunda
 Sylua tonat, fugiuntq; imo Neptunia ponto
 Armenta, & vitreum caput occulit Amphitrite.
 Quid si Pharsalicas optet gestare sarissas,

Iraxineasq; sudes, & acutæ cuspidis hastas
 Venator, quō fundat aprum, fuluumq; leonem
 Magnanimæ inuictō confisus robore dextræ?
 Ceu quondam in syluis, & lustra per auia, quā se
 Erianius flauis prouoluit in æquor arenis,
 Ibat in immites summis cum viribus vrsos
 Fundebatq; ruens animis immanibus apros,
 Italiæ Medices cōlumenq; & gloria gentis.
 Quamquam illum per sepe etiam conterritus hostis
 Sensit confertas hasta perfringere turmas:
 Dum procul audaces auerit sæuus Iberos:
 Dum longè à nostris Gallos regionibus arcet
 Vltor atrax, cumulatq; neces, & funera victor,
 Aerio veluti montis de vertice saxum
 Cum ruit auulsū tonitruq; & fulmine, præceps
 Voluitur, & syluam secum voluensq; & trahensq;
 Sternit humi: reboant saltus, vallesq; profundæ,
 Atque armenta omni cedunt exterrita luco:
 Ingentisq; procul sonitum mirata ruinae
 Pastori agglomerant: pauidis ille auribus astans
 Insolitum abrupti montis stupet vsque fragorem.
 Ergo ipsi exitium miseri per rura coloni
 Plorauere suum, populiq. ad sidera palmas
 Extulerunt magnis implentes vocibus vrbes,
 Indigno iacuit cum funere maximus Heros.
 Cum spoliata suo lugeret Etruria nato:
 Mœstaq; subtraheret cunctis læta vbera tellus

Arboribus: nullo cum gramina rore maderent,
 Vreret & rigida coelum sata culta pruina.
 Nec mirum. nanque vnus erat, quo vindice telus
 Itala supremos olim repararet honores:
 Et sua victrici post plurima secula lauro
 Tempora vinceret felix, nec fleret auorum
 Amissam virtutem armis, & fortia facta.
 Inde igitur fufis summo de vertice canis
 Fleuerunt iuuenem crudeli funere raptum
 Tyrrhenus pater, atque oræ regnator Hetruscæ
 Maximus ipse sui fatum miseratus acerbum
 Cæruleum flauo Tybris caput abdidit alueo.
 Nec multo infelix diram post tempore cladem
 Illatam Latio, Latio (prò dedecus) ipsi,
 Indoluit, Medicemq; sua ter voce vocauit.
 Ac tum præcipuè, seua cum compede victum,
 Atque ipsos precibus superos in vota vocantem,
 Plangentemq; genas palmis, gemitusq; cientem,
 Aspexit patrem, magno qui præsidet orbi,
 Concessasq; Deum nutu moderatur habenas.
 Prò scelus, & labes nullis abolenda diebus,
 Non potuit longæua senis venerabilis ætas,
 Non pietas, cultusq; vllus, non insula sanctam
 Canitiem complexa acies prohibere nefandas,
 Quo minus aggressæ in terris hominemq; , deumq;
 Diriperent, durisq; onerarent colla catenis.
 Tempore quo falsi Tyrrheno ex æquore fluctus

Vorti-

Vorticibus rapidis sese effudere per agros
 Infandum, cunctasq; imo sub gurgite naues
 Illisere vadis, siccoq; in littore phocas,
 Monstraq; præteritis non vnquam cognita seclis
 Eiecere orbi dirum minitantiæ bellum.
 Et pater Eridanus concreto sanguine fluctus
 Miscuit, & turpes fudit de vertice canos,
 Plurimaq; Adriacas deuoluit corpora in vndas,
 Atque ea funestis lachrymans contexit arenis.
 Non Arnus, quanuis coelo gratissimus Arnus,
 Continuit tristes vdo sub fornice luctus.
 Quin miser incanamq; comam, barbamq; madentē
 Discidit, atque ipsum miserando in funere pectus
 Contundens palmis, crudelia compellauit
 Numina, & agrestes iussit procul esse Napæas.
 Dumq; adeo irarum cunctas effundit habenas
 Aggeribus ruptis, & pleno spumeus alueo
 Exit, & aërias imis radicibus vltimos
 Euulsas rapidus secum trahit, aruaq; vastat,
 Et circumfusus rapido submergere campos
 Amne parat, seq; Aeolijs æquare procellis,
 Eluat vt sceleris vestigia dira nefandi.
 Nec minus insolitos tellus dedit vndique motus,
 Plurimaq; irato ceciderunt fulmina coelo,
 Arueruntq; rose, violæq; , & florida Tempe,
 Et syluis cecidere comæ, tellusq; dehiscens,
 Oppidaq; , & varijs regionibus obruit vrbes.

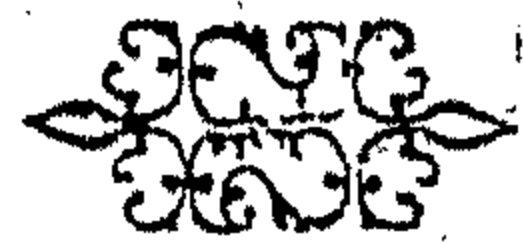

PETRI ANGELII

B A R G A E I

CYNEGETICON

Liber Secundus.

VNC age, quæ nemorum latos
gens effera saltus
Incolat, & noctu pallentes rui-
minet herbas,
Hostemq. aduerso cornu petat,
& sola terræ

Signet agens pedibus vestigia pressa bifulcis,
Hæc quoniam nostri surgit pars altera cepti,
Exequar, & primum mores cuiusque docebo.

Huc ades ô, priscos cui læta Hetruria fasceis
Instituit, trabeamq; dedit, sellamq; curulem,
Atque renascentis monimenta insignia Regni
COSME: noui tibi surgit opus: tibi maxime carmen
Assonat, & pedibus spargit tibi taurus arenam.
Huc ades, & mecum quæ se nemora inuia densant,
Fer gressum: atq; ausus, quoniã potes, omine firma.

Hinc

Hinc olim Heroës Diuûm genus, aurea proles
Quæsuere sibi nullo interitura sub æuo
Nomina, & æternam meruere in secula laudem,
Phillyrides Chiron, Larissæusq; Machaon,
Amphiaraus, & Iasion, fratresq; timendi,
Cestibus hic, ille alter equis. eademq; secuti
Hæc studia, has artes duros vicere labores,
Et grati generiq; hominum, Diuûmq; fuere,
Melanion, Peleus, Telamon, Podalirius, Aegæus,
Et cum Pirithoo Nestor, Theseusq., Dryasq.,
Quiq. errore malo patris, furisq. nouercæ
Interijt, vixitq. iterum reuocatus ab Orco
Hippolytus, magnæ gratissima cura Dianæ:
Cæneusq., Hexadiusq., & par superis Polyphemus,
Et Meleager, & ipse expers terroris Achilles,
Mnesthensq., atq; Asiæ regnorum euersor Vlysses.
Hinc quoq; tempus erit cum te, tuaq. inclyta facta
Posteritas mirata colet, nostramq. vocabit
Felicem ætatem, felicia secula, quæ te
Præsidiumq., decusq. orbi genuere ruenti.
Nec mea, si lethum fas est vitare canendo,
Si promissa manent magnorum haud irrita vatum,
Atque hæc Parnaso è summo non ridet Apollo,
Musa, adeò breuibus quòd tantum intexere chartis
Sit nomen conata, sua tum laude carebit.
Quamquam etiã posthæc vitæ modo suppetat vsus,
Dicam acies, actasq. manus in funera, dicam

Gallorum tepido manantes sanguine riuos,
Quâ Glanis oblimat flauentia messibus arua.

Syluestres igitur iamprimum inuadere tauros
Audeat inuictis iuuenis mihi robore, & antra
Ingressus nemorum latebras scrutetur iniquas.
Hic, quos maiores vno de nomine sueti
Appellare boues, dura se caryce pascunt,
Inq; hostem rigida meditantur praelia fronte.
At diuersa tamen perhibent genera esse, neq; vnos
Ingenij mores, sensusue in pectore eosdem.
Nanque alij, densis quâ se Germania syluis
Implicat, & circum multa tegit ilice terram,
Omnia persimiles tauris faciemq; , coloremq; ,
Et mentum, & pronas camuris sub cornibus aures
Nascuntur: proprioq; vros de nomine dicunt.
Hoc tamen inter se distant, quod corpore vasto
Vix cedunt magnis, quos India fert, elephantis.
Ergo aliquem stantem, aut gressum si forte mouentem
Aspicias, nauem esse putes: quæ Cycladas inter,
Sive Rhodon, sive illa Paron, sive ardua Deli
Saxa legit, portuue hyemis securâ quiescit.
Non illi immensas vireis, cursusq; volucres
Natura inuidit, diris non effera factis
Pectora, non seuos audaci in corde furorés.
Nam simul atq; hominem nota intra pascua cernit:
Exilit, & magnos irarum suscitât æstus.
Et procul inspectum præcepit ita fertur in hostem,

Vt

Vt sæpe annosas frustra diuerberet ornos
Ictibus, & frondes, aurasq; laceſſat inanes.
Sit quicumque autem seu vir, seu foemina, nulli
Parcit, & haud vsquam furias discriminat ætas.
Hos pubes generosa, Albim, Rhenumq; , Lycumq;
Quæ colit, & gelido septem subiecta trioni est,
Perquirat studio ingenti, foveisq; profundis
Excipit, & lapsos sudibus, contisq; trucidat:
Cornuaq. in gyrum latè coeuntia summis
Præfigunt valuis, aut, quæ non vltima laus est,
Exponunt populo, aut lento ducunt argento.
Hæc quondam Regumq. epulas, mensasq. potentum
Ornant, & cunctis latè spumantia fundunt
Vina, vtrò dum se inuitant, dum pocula quisque
Haurit, & exultans pleno se proluat auro.
Haud illi, quanquam primis capiuntur ab annis,
Mansuescunt, animosq. feros deponere norunt.
Sunt alij rursus, quorum a ceruicibus horrens
Cæsaries pendet, quæ colla per ardua ludit,
Ac latè diffusa feros circumtegit armos.
Bistones his nomen primi secere: suaq.
Dixere à patria mutata parte Bisontes.
Præterea frons lata patet: depressa superne est
Ima, supercilijs quâ se coniungit vtrisque,
Tota tumet: naresq. iugo despectat ab alto.
Lingua subest angusta palato, atq; aspera, tanquam
Lima vorax, qua saxa terit, qua sæpe cruorem

Elicit. ille autem ruptis fluit undique venis
 Vergit humi facies, paulumq; reflexa tuentur
 Cornua setosos villis horrentibus armos.
 Non secus atq; hami, præacuta, & cōmoda pugnae.
 Quippe quibus, medio dū Mars ferus omnia miscet
 In nemore, atque altis reboat mugitibus aër,
 Cum sessore suo sublimis in æthera sæpe
 Tollitur acer equus: spatiumq; effusus in amplum
 Calcitrat, & crebris diuerberat ictibus auris.
 Ceu, cū Demoleon, atq; Eurytus asper, & Imbreus
 Pirithoi, Theseiq; manū cecidère bimembres.
 Nec minus Aonios armant sua cornua tauros
 Singula, & a nostris discriminat unguia bubus;
 Quiq; adeò multi distinguunt terga colores.
 Quid? quos Aethiopes mittūt? quos Caucasus ingens
 Pascit, & haud tergus ferro penetratur ab ullo
 Duratūm hybernæ glaciali frigore brumæ.
 Nulla illos mites cura, obsequioq; magistri
 Fecere, & nullas unquam domuere per artes.
 Excepti foueis, quas deduxere, profundis
 Pastores, quò tuta suis armenta vagentur
 In syluis, tanta sæui accenduntur ab ira,
 Ut, quamquam nullo transfixi vulnere corpus,
 Illic esse tamen, dulcemq; relinquere vitam
 Sponte sua, quam ferre iugum, dominisq; superbis
 Parere intorto exaritati verberare, malint.
 Cornua præterea (dictū mirabile) ut aures,

Sponte

Sponte mouent: eadem scopulo ceu fixa minaci
 Intendunt, quoties in pugnam, atque arma feruntur.
 Lumina cœruleo sunt circumfusa colore:
 Triste rubent setæ, quibus undique tergus, & armi,
 Oraq; ceu fuluo splendent contacta metallo:
 Ac præter moremq; bouum, ingeniumq;, ferinò
 Assueti victu frondem aspernantur, & herbam,
 Letaq;, quæ riuos inter violaria florent:
 Visceribus tepidis saturant, & sanguine fauces:
 Venanturq; ideo, quæcunque animalia lucos,
 Fluminaq; alta colunt, quæ se de vertice fundunt
 Caucaseo, & Gangē tumefactum fluctibus argent.
 At non, Dannubio tellus quos proxima gignit,
 Inflexum sæui gestant vbi Pæones arcum,
 Contactosq; gelu pulcher secat Axius agros,
 Cornibus, ancipiti quæ sint accommoda pugnae,
 Armantur, foetusq; suos de more tuentur.
 Quandoquidem molli sese stectentia gyro
 Concludunt medias versis mucronibus aures,
 Nigra quidem, sed quæ grato splendore morentur
 Venatorum oculos, multosq; secantur in vsus.
 Ornat colla frequens nec non proluxa iubarum
 Caesaries, quam præpingui ceruice nitentem,
 Stringentemq; genas, & pectus ad vsque fluentem
 Spadices, cineresq; inter color inficit: ut, cum
 Obductum tenui squallet rubigine ferrum.
 Lana subest mollis: tum sese corpore toto

C

Explicat: & flauum villus tegit vndique tergus.
 Pæones hoc medijs per sepe in montibus vsi,
 Postquam illum foueis, vel iniquo vulnere tardum
 Cepere, & verubus fixum imposuere salignis,
 Discumbunt septem, & conuiuia grata frequentat.
 Ipse adeo innocuus, nullo vt defendere telo
 Se queat. Vna salus superest fuga. calcibus & si
 Verberet vrgentemq; hostem, catuliq; sequentis,
 Proluue fusa ventris, vestigia adurat.
 Qua se etiam, tanquam valido munimine valli,
 Includunt, quoties instat iam tempus, & omnes
 Pabula nota petunt paritura in montibus altis.
 Nam seuas his saepe feras procul artibus arcent,
 Tutanturq; suos foetus, prolemq; nepotum.
 Possum etiam tibi multa bouum narrare ferorum
 Et genera, & formas: quales qui flumina propter
 Aegypti superare niues candore feruntur,
 Et placidos miti gestare in pectore sensus.
 Possum illos, multo pascit quos gramine Xanthus,
 Et Phrygiæ colles. flauo quibus ima colore
 Crura nitent, flammisq; auro rutilantibus armi,
 Collaq; , quæ pingui ceruice tumentia fulgent,
 Inq; globum terga, vt sublime in monte cacumen,
 Ardua consurgunt, & vtraque a parte mouentur
 Cornua, nec lassas non demittuntur ad aures.
 Sunt alij, quorum magni prope flumen Orontis
 Plurima Pellæis armenta vagantur in aruis.

His

His nec pulchra magis, nec fortia pectora bello
 Esse, nec, ereptos sibi quæ indignentur honores,
 Vlla solent. ineunt magno cum robore pugnam,
 Et sparsa irritant pedibus certamen arena.
 Qualis agros Macedum vastabat taurus opimos.
 Quos cum se Ambracias infert Achelous in oras,
 Quos celer Euenius, gelidus quos irrigat Hebrus,
 Asopusq; minax, Strymonq; interstrepit vnda.
 Quin etiam spirans conceptas pectore flammis
 Pulsabat pedibus circum sola culta bisulcis:
 Cornuaq; infestis mucronibus apta gerebat.
 Cumq; adeo primos in prælia dira cieret
 Mugitus: non vlla loco se tuta putabant,
 Quæ lucos, altasq; colunt animalia sylvas.
 Nec minus, armorum studio flagrare iuuentus
 Quæ solet, & certis animas offerre periclis,
 Ingenti percussa metu, atque ignaua tacebat.
 Hanc Diana olim populis immiserat illis
 Dura luem, atque omnes populari iusserat agros,
 Oppidaq. Aemathia, semperq. virentia Tempe.
 Nanque ferunt epulis quondam, festisq. Deorum,
 Quæ soliti iuuenes passim iam vere propinquo,
 Atque inter choreas læta celebrare puella,
 Præteritam cunctis irarum effundere habenas.
 Quas vltura feram Syrijs emisit oris
 Immanem, Macedumq. diu vastauerit agros.
 Ergo ipse infandam cladem miseratus Eripcus,

Dum fluit, & segni pulchrum caput exerit alveo,
 Amphitryoniadem supplex in vota vocavit.
 Si te (ait) indomitae nunquam mouere nouercae
 Monstra: neque horridi Nemeaea in valle leonis
 Inuictae vires, celeri si Cressa sagitta
 Prodigia, & Lernaem maculasti interritus anguem:
 Da pater hoc tandem portentum occumbere telo.
 Audijt Alcides: iaculumq. intorsit in hostem:
 Dum furit: ac saeuum medio in certamine Martem
 Suscitatur, & miseris prosternit in agmine turbas.
 Saucius accepto lethali vulnere taurus
 Procubuit: multoq. animam cum sanguine fudit.
 Vestibulum ante Dei tergo deum multa pependit
 Secula, & ingentis immania cornua monstri
 Postibus aduersis viderunt fixa nepotes.
 At Libyae saltus paruo dant corpore tauros:
 Sed celeres, atraq. pares formidine cervis.
 Quos licet & iaculis iuuenes cursuq. fatigent:
 Haud tamen, exhaustos multo nisi membra labore,
 Languidus effoetos cum creber anhelitus artus,
 Auida q. ora quatit (quanquam seu cursus equorum,
 Siue canum timidos vrget) cepisse feruntur.
 Quin etiam cum iam fortes, acresq. Molossos,
 Aequantesq. fugam, tum terga extrema prementes
 Aduertunt, nullamq. sibi superesse salutem:
 Abdunt se taciti in sylvas: quibus vnus, & alter
 Corpore succedit, facieq. simillimus ipsa.

Isq.

Isq. alacer cursu se proripit: atque ita fratrem
 In medio seruat versantem turbine lethi.
 Si tamen imbellem quisquam capere ante iuuentum
 Quiuit, & indomita vinctum ceruice reliquit,
 Grex vbi odoratas nemorum depascitur herbas:
 Saepe etiam abducit tenera cum prole parentem.
 Nanque ea dum gnato miserata exoluere vincula
 Nititur, & cornu duros incidere funes:
 Implicat intorto sese male sana capistro.
 Nec minus & Libye genitrix foecunda ferarum
 Mittit Opisthonomos, quos Graecia nomine dixit,
 Quod retro cedente gradu viridantia carpunt
 Gramina, & oblongis pascunt ceruicibus herbas.
 In terram quia cum pendentia cornua vergant,
 Contingunt nares, atque vtraq; lumina celant.
 Quin & Caucasoe qua se de vertice praecipit
 Oxus, & in campos bis denis annibus auctus
 Indus agit, valido bos corpore nascitur, Illi
 Vndique robustos ater color inficit artus.
 Cornua in anfractus, atque internodia duci
 Haud praecuta, sed obtusis mucronibus ipsa
 Spectare in sese, curuataq. vergere ad aures
 Multa solent. multis tum frons riget horrida setis:
 Et denso ceruix pingui distenta, caputq.
 Ingens, & toruo sub lumine rictus aduncus,
 Dura cutis, rarusq. ingenti in corpore villus.
 Non ille in pugnam cornu confisus acuto

C 3

Descendit : genibus prostratum, & cruribus hostem
 Proterit, & plantis contundit membra bisulcis.
 Hoc, olim extremos cum se Saturnus ad Indos
 Conferret, pulchramq. Vltro Oceanitida adiret,
 Fretus in æquoreas sese Deus intulit undas,
 Nereidumq. domos tacitus lustravit, & antra,
 Antra exesa mari, & scabro pendentia topho.
 Cumq. adeò regno pulsus Iouis arma timeret,
 Huius terga premens, humerosq. tenacia rupit
 Vincula, & Hesperias abiit securus ad oras.
 Cuius ut extarent meriti monumenta perennis,
 Vim dedit, intentos qua solueret vngula nervos.
 Actum etiam primum Latio concessit habendum,
 Quem post innumeros Lunæ, Solisq. recessus,
 Amissum Tyberis multos reparavit in usus.
 Hos tamen, aut alios, quorum memoravimus ante
 Nomina, vel clarè descripsimus, haud tibi quisquam
 Suadeat, indutus saturatam ut murice vestem,
 Quæ Tyrio latè circum splendore coruscet,
 Ferre velis, quoties sylva venaris in alta.
 Irritat color ille feros, atque acribus urget
 Irarum stimulus, & iniquo concitat œstro.
 Profuit id multis luna vixisse sequaci
 Sylvestrem ad ficum, teneræ quam sæpe capellæ
 Attondent, circumq. libris & cortice nudant.
 Nanque ita paulatim posita feritate, maligno
 Assuevere iugo, & rigidis parere magistris.

Dicendum

Dicendum & qui sint, quos India pascit onagros.
 Iam primum niueo corpus candore teguntur
 Insecti, Assyrio circum caput omne colore:
 Cæruleis oculis: vnoq. in fronte superbi
 Cornu, quod reges Indorum protinus aureis
 Orbibus includunt, & vina liquentia potant.
 Ac tum nec morbos tutè sentire feruntur,
 Nec, quæ inter mensas occulta hausere venena.
 Hos igitur studio ingenti robusta iuventus,
 Ardua prærupti tangunt ubi sidera montes,
 Perquirit, nemorumq. intrat generosa latebras.
 Quod si ducentes teneros ad pascua foetus,
 Quos vtero matres dudum peperere, suisq.
 Patribus horrenti in sylva liquere tuendos,
 Repperit, & rigidis aggressa est comminus hastis.
 Haud fugiunt, tenues quanquam velocibus alas
 Cursibus anteeant, sed equos persepe, canesq.
 Per costas lacerant cornu, perq. ilia adactò.
 Nec mihi tam fortem quisquam se iactet, ut ollis
 Audeat iratis concurrere, nulla ruentum
 Sustinet incursum nusquam non æmula virtus.
 Harum etiam generi multi ascripserunt ferarum,
 Quam, populis surgit primis quibus ætherius Sol,
 Indorum extrema dices venantur in ora;
 Viribus indomitis: acres quibus illa leones
 Freta petit, cœloq. ardens ceu fulmen ab alto
 Irruit, & tellus magno tonat ima fragore.

C 4

Quandoquidē nonnunquā atra velut acta procella,
 Conspexit medijs si forte in saltibus hostem,
 Exilit: & duplici transuerberat ilia cornu:
 Arboris aut trunco, post quem latet, impigra telum
 Imprimit, & saxis, & ferro durius omni.
 Dumq; adeo incassum furit, atque obnitiur ira,
 Demens obliquis laniatur ab unguibus, & se
 Prostratam multa praebet tellure videndam
 Tergoribus fuluis, & cornu hinc inde nigrante:
 Quod cubitum media protentum è fronte duorum
 Colligit in spiras sese, & mucrone minatur,
 Marmora qui quondam praeduraq; perforat aera,
 Creditur hoc illi duplex natura dedisse,
 Quo grauior fortes ictus affligeret hosteis.
 Cumq; apro caudam, ceruo caput, ora leoni
 Sit similis, plantas magnis elephantibus, armos
 Horribiles, pectusq;, torosq; ostentat equorum,
 Crinemq; excelsa iactat ceruice comantem,
 Et nemora horrendis circum mugitibus implet.
 Accēsae in Venerem commercia grata frequētant,
 Atque animos praebent socijs tum denique mites:
 Tractariq; manu sese patiuntur: & vlnis
 Amplexae fundūt placidum per membra soporem.
 Nanq; aliter non vna vnquam stabulare, simulq;
 Ire viam solitae communia pascua vitant,
 Communesq; toros: quanquam congressibus illae
 Oblectant animos aliarum saepe ferarum.

Non

Non viuae potuere capi, non artibus vllis,
 Exegere duos plenis vbi mensibus annos,
 Deponunt sauos immitti è pectore sensus.
 Nec minus atque onagri vis est in cornibus, atros
 Quae pellat morbos: potuq; resistat iniquo.
 Ergo ijs haud vlli, praeterquam lecta iuuentus
 Magnorum iussu Regum, venantur in oris.
 Est & praeterea Graiorum nomine dictus
 Rhinoceros, cornu summis quod naribus amplum
 Porrigit, ingentem quo saepe elephantibus aluum
 Perfodit, & lata discerpit membra fenestra:
 Illi dura cutis: quam circum amplexa duarum
 Zonarum anfractu sinuosa volumina cingunt:
 Haec summis coniuncta humeris, vbi colla nigescit:
 Altera, qua duos contingunt ilia lumbos.
 Quin etiam, magnus quanto stat corpore taurus:
 Explicat interdum, tantos & colligit artus.
 Cruribus ille quidem brevis, atque simillimus apro,
 Et rostrum, & caudā, nec non et lumina, et aures:
 Conspicuis squamis, circum & pallente corymba
 Tergora, quae varijs hinc inde interlita gemmis
 Distinguit flavis & frontem, & tempora setis.
 Praeterea summis effert se tuber in armis:
 Molle, sed exerti cornu tamen instar, & acris
 Turbinis in morem, pugnaeq; haud vtile, cum res
 Conuocat ipsa suas vires, atq; explicat arma.
 Hunc etiam foueis cepere ingentibus olim,
 Inq; Deum ludis magni videre Quirites

Pugnantem: et cornu subeuntem comminus hostem,
 Ardua q. immanem iactantem ad sidera taurum.
 Est & quæ latis Libyæ fera nascitur oris:
 Illa quidem toto candenti corpore, & armis:
 Non secus, hyberna quam cum niue Caucasus inges
 Candet, & implentur verno mulctralia lacte:
 Et quæ sæua animos nunquam deponat agrestes,
 Sed cædem assidue vultu, lethumq. minetur
 Impatiens: Martemq. oculis, & funebre bellum
 Spiret, inexhausto nunquam defessa labore.
 Ac veluti scopulus medijs in fluctibus undas
 Excipit aduersas, Zephyrosq; immotus, & Euros
 Sustinet, atque auris Boreæ pulsatur, & Austri.
 Sic nunc illa tigres, sæuos nunc illa leones
 Despicit: atque iras Ursorum interrita ridet.
 Concurrunt idcirco animis, & robore vasto.
 Undique, nec pugnae finis: nisi morte peremptus
 Ante cadat, victusue hostis toto æquore cedat.
 Interea rigida lambit sua vulnera lingua.
 Durus Oryx (sic & Graij dicere, Latiniq;)
 Et circum fluidos exiccat sanguine villos.
 Sed te si toties in aperta pericula mortis
 Mittere, & ingratos tædet perferre labores:
 Protinus imbelles cervos agitare licebit.
 Quanquam hos dum iaculis, cursuq; ad retia trudes,
 Corda Cithæriacæ si forte arsere sagittæ,
 Haud erit omnino tanti discriminis expers

Venatus

Venatus. Vidi ipse canes per sepe Lacænas,
 Atque vnâ raptoris equum sub vulnere lato
 Ad terram ruere, atque animas effundere inanes.
 Magna tamen sequitur tam rara pericla voluptas.
 Quandoquidem aspectu penitus defixus in ipso,
 Atque acre ingenium, & varios mirabere mores,
 Nec minus excimiam præstanti in corpore formam.
 Quippe caput sublime ferunt: frontemq; sub altam
 Ingentes oculos voluunt, animamq; quaternis
 Ducere anhelantes, ac respirare videntur
 Naribus: & rostro simi spectantur obeso.
 Et, quamuis multi multos quandoque colores
 Infecere, tamen fuluo quam plurima fulgent,
 Aut flauo, aut fusco circumlita corpora fuco.
 Profilit ex imo tum cauda breuissima dorso:
 Cruraq; compresso subsunt exilia ventri.
 Illa quidem ad rapidos nata, atque exercita cursus
 Grandiaq; imbellis sustentat cornua cervix.
 Quæ sese latè summa de fronte profundunt,
 Exactosq; annos, ni sex ex ordine brumæ
 Transierint, totidem ramis fruticantibus æquant.
 Et quia sunt hebetiq; acie, & mucrone retuso,
 Pondereq; ingenti pressant collumq;, caputq;
 Non homini, non illa feræ, nisi postulat usus
 Bellorum, opponunt: verum in sua terga fugaces
 Reijciunt, quoties nacti lata æquora campi
 Latrantem gressu turbam properante relinquunt

A tergo, & celeres ex æquant cursibus auras.
 Quin ea, ceu tenui radice affixa, quotannis
 Amittunt: cum primum altis demersus in undis
 Conditur, & coelo linquit sua plaustra Bootes:
 Atque æstui iam cedit hyems; nobisq; videri
 Incipit æternos inter Vindemitor ignes.
 Tum nemus umbriferum subeunt, quod leniter aura
 Perstant: & nusquam vestigia dira ferarum
 Apparent, tacitisq; patent loca fida latebris:
 Quæ penes aut molli turgere in palmite vites,
 Aut iucunda sua pendere ex arbore poma,
 Et gravidis culmum iam iam consurgere aristis,
 Lætâq; non longè florere legumina norunt.
 Hinc procul amisso membrorum, & frontis honore
 Nusquam abeunt turpes: sed tuti horrentibus umbrâ
 Luce latent: noctu vicina ad pabula tendunt.
 Nec prius hirsuto crescunt in corpore setæ,
 Aut vasta è dura funduntur cornua fronte:
 Quàm madidos imo proles Hyræa lacertos
 Oceano extulerit, medijsq; affulserit astris,
 Qui modo Atlantico latitabat in æquore delphini.
 Illa quidem circum tenera lanugine primum
 Tecta latent, tenuiq; cuti mollissima: donec
 Sirius arentes oriens canis excoquit agros.
 Tempore quo solidis multum concreta medullis
 Arescunt Sole ardenti, & durissima fiunt.
 Nanque ea vel quercu, veteris vel cortice cerri,

Aut

Aut atro carbone fricant: quem plurima fornax
 Montibus in medijs multos custodit ad usus.
 Tum si qua æstiuas attriuerit area messes,
 Aut vbi candentem rastris educere cretam
 Consuerit, tenuem saturet qua rusticus agrum,
 Ire solent. hinc quisque alba sua cornua arenâ,
 Et spica, & rigidi detergens mergite culmi,
 Instar equi pedibus terram cauat, ac rotat armos.
 Quare ea nunc nigro, niueo nunc illita fucò
 Tota nitent: alijs quanquam sic ipsa feruntur
 Surgere sponte sua, nullo mutata colore.
 Quin & Achæinei quorum procera videmus
 Corpora, lasciuos ramos habuere corymbis
 Interdum implicitos: etenim dum cornua truncis,
 Et scopulis molli circum lanugine tecta
 Sæpe fricant, hederæ passim subiere sequaces,
 Hæseruntq; imis radicibus. inde supernas
 Multiplici amplexu cinxerunt undique partes.
 Præterea tellure caua defossa putantur
 Contegere, & multa ramorum abscondere fronde.
 Id faciunt. nobis nanque inuidere salubres,
 Quas illis vires fertur natura dedisse:
 Natura humanos longè depellere morbos
 Prouida: ni nostros atra caligine sensus
 Texerit, & tenebras offuderit improba rebus.
 Quinque tenent certi totos ex ordine menses,
 Quem mutili cepere locum: neque grata relinquunt

Antra prius, dulcesq; umbras, quam gramina pasti
 Plurima distendant denso sua corpora pingui.
 Interea pedibus celeres anteire feruntur
 Euros q; , Zephiros q; , graui sed pondere tandem
 Membrorum incipiunt rapidos compescere cursus.
 Tum verò accensi furij agitantur amoris,
 In q; ignem, flammisq; ruunt: neque pectore curam
 Deponunt, ni Libra prius Chelæq; cadentem
 Emensis videant spatij discedere Solem.
 Tum dura inter se scui dant praelia fronte:
 Atque ipsum inuadunt obnixi cornibus hostem.
 Nam soli superesse volunt, quos protinus ipsa
 Diligat, & fortes secum admiretur amica.
 Ergo effossa fluunt acceptis vndique plagis
 Corpora. nec diras, tanta est vis illa furoris,
 Declinant, vitantq; vices, sed certus vterque,
 Siue mori, siue incepto certamine victor
 Hostem funderè humi, præstanti pectore multa
 Accipit: & scuius contra dat vulnera, donec
 Alteruter cedit. Tum demum exterrita amantum
 Mœret turba procul: tristesq; è pectore voces
 Fundit: & ingentem gemitu testatur amorem.
 Ille autem eiectis riuulibus vnus amicæ
 Complexu fruatur, latusq; incedit, ouansq;:
 Nec prius absistit, coitu quam lassâ frequenti
 Illa ducit, & in media se sternit arena.
 Quem simul atque omnes exhausto corpore lassum

Ire vident, ceu dirum hostem, sæuumq; Tyrannum,
 Interimunt multis sædantes tergora plagis.
 Ipse igitur stimulus actus non amplius vllis
 In Venerem, atq; acri tandudum incōmoda pugna
 Pectora habes, quos fronte minax pauloantè fuga-
 Vitat: & hinnuleos inter versatur amicos: (rat,
 Sicubi currentem riuum, vel sicubi fontem
 Aspicit, & teneris nouit loca consita dumis.
 Nanque illic tepidos soles malè pinguis, & æstus
 Captat, & hybernum defendit corpore frigus.
 Impatiensq; moræ paucis post deinde diebus
 Exilit, & comites, sibi quos adiunxerat, omnes
 Deserit, ac socium sese compluribus addit:
 Quos ante effœtos idem metus acer agebat.
 Ergo hycem, dum cana gelu nemora alta fatigat,
 Et mole intonsos niuea premit aspera montes,
 Vnâ omnes fidi inter se facto agmine ducunt:
 Descendantq; altis è montibus: & loca cuncti
 Ina petunt, medio quæ soli exposita tepescunt,
 Atque iniussa ferunt inaratæ pabula terræ.
 Non secus atque greges solers pro tempore pastor
 Tuscus agens magnosq; æstus, & frigora vitat:
 Littora dum maris, aut iuga deserit Apennini.
 Nec tamen vnus flagrare cupidine amicæ
 Consuerunt, vnumq; sibi deposcere lectum.
 Plurima coniugia, & plures celebrant Hymenæos.
 Nec rursus stantes, aut inter nota iacentes

Gramina, & oblecti frondentibus arboris umbris;
 Indulgent Veneri: sed quam videre, sequuntur;
 Et celeres multo fugientem semine complent.
 Inde alias, aliasq; petunt: ac tempore eodem
 Vnius ex initu tumescunt pluribus alui
 Matribus: octavo pariunt quæ denique mense.
 Actum nec nemorum latebris horrentibus abdunt
 Progenitos foetus, nec, quæ genus acre ferarum
 Incolit, infidis audent committere tectis.
 Ast, ubi multorum celebris via: quæ loca diræ
 Accessere tigres nunquam, & vis sæua leonum,
 Deponunt, ramisq; tegunt, & frondibus altis:
 Castigantq; manū voces: taciturnaq; , donec
 Viribus infirmi iacuere, silentia suadent.
 Verum ubi iandudum creuit robustior ætas,
 Et iam iamq; fugam meditantur: protinus ipsa
 Saxa per, & scopulos, & depressas conualles
 Ducuntur, cursuq; auræ anteire docentur.
 Nec minus interdum nantes lata æquora tranant
 Agmine perpetuo. quippe ij capita alta reponunt
 Alter in alterius tergo præeuntis, & illum
 Defessum extremus grata vice suscipit: ac, dum
 Exhaustas reficit vires, aciemq; natantum
 Ducit, marmoreas rostro secat arduas undas,
 Et cursu petit ignotas trans littora terras,
 Pascuaq; , & multis redolentes floribus agros.

Hos verò in primis, terros sunt inter & angues

Diræ

Diræ inimicitiae. quarum mors ultima finem
 Sola facit: sola aeternam componere litem;
 Atque odium sedare potest. It ceruus, & atras
 Serpentis latebras inimicis flatibus implet,
 Irritatq; hostem, & crudeles asperat iras.
 Ille autem magnos intus reuolutus in orbes
 Colla tumet, totusq; ingentem elatus in aluum,
 Cum primum accepit venientes naribus auræ,
 Cogitur ex imis asper prodire latebris,
 Eductusq; foras inimico absimitur orē.
 Quin, ubi tot Libyæ sola in regione colubri
 Nascuntur, si forte aliquem videre iacentem,
 Confestim exiliunt omnes, atque agmine facto
 Inuadunt, spirisque ligant ingentibus. vnus
 Implicat imbellem ceruicem, atque ardua colla,
 Cornuaq; . ast alter maculosam amplectitur aluum,
 Tergaq; : nec multis alijs non ilia nodis
 Impediunt, morsuq; armos pascuntur obesos.
 At simul insidijs sese vndique circumuentum
 Ille videt, velox pedibus de more salutem
 Quaerit, & hostili præceps euadere turba.
 Verum ubi nulla datur vinculis exire potestas;
 Luctaturq; miser, totosq; absimitur artus,
 Implexus se sternit humi: tum tergo nitens
 Enecat: atque avido sinuosa volumina morsu
 Discerpit, toto labuntur corpore trunci.
 Actandem fluida tumefactus corpora tabe

D

Festinat notos subito se mergere in amnes:
 Oetipedesq; imo captos in gurgite cancos
 Mandit, & horrentem toto de corpore pestem
 Eijcit, ac posita iuuenescunt membra senecta.
 Hinc etiam è stabulis diri fugere chelydri,
 Exusti fumo, cornu si teeta replere
 Pastor, & inuiso suffire cubilia odore
 Perrexit, raptimq; cauis exire coegit.
 Aut vbi constravit lectos sub nocte silenti
 Pellibus, & seram sudit per membra quietem.
 (Nanque omnes is nidor agit: notusq; repellit
 Attactus) fugiunt celeres, totoq; cubili
 Proripiunt sese, atque hostem execrantur acerbum.

Præterea tantos astus in pectore condunt,
 Deludant vt sepe canes post terga ruentes:
 Artibus & varijs potius (nam plurimus vsus
 Edocuit) quam seua suæ discrimina mortis
 Effugiant, lapsæ spoliati flore iuuenta.
 Principio famulum ducunt (mirabile dictu)
 Siue latent, seu læta petunt sua pabula, secum,
 Parentem imperio, primaq; ætate nitentem.
 Hunc, simul atque canes propius sensere ruentes,
 Urgentesq; fugam, tum terga extrema prementes,
 Obijciunt: & se latebris frondentibus abdunt.
 Ac, nisi consueto tatuli tangantur odore,
 Custodum edocti cura assiduq; labore
 In fontem iuuenem lacerent: hostisq; dolosi

Obiecta

Obiecta læti præda vestigia linqunt.
 Ille etiam interdum gregibus permixtus amicis,
 Qui subeat diramq; vicem, sæuumq; periculum,
 Perquirit, sociosq; inter malè tutus oberrat.
 Deniq; propositum quum se videt omnibus vnum,
 Lustra leuis cursu summi petit auia montis:
 Itq;, reditq; viam, simul & cum flamine venti
 Ausugit. aduersas etenim secat aspera fauces
 Aura: nec ad cupidæ latratus peruenit aureis:
 Insistantq; canes vestigia certa sequentes.
 Idcirco zephyris spirantibus ardua vertit
 Terga, suos vario moderatus tramite cursus.
 Tum verò ingentiq; siti confectus, & æstu
 Haud procul inde altos fluxu petit impiger amnes,
 Occuliturq; vndis præter caput, inde secundo
 Flumine defertur medius. vel stagna, lacusq;
 Ingressus, lata huc illuc natat vsque palude:
 Fragrantem & toto de corpore ponit odorem.
 Deniq; non alia, quam qua antè intrauerat vndas,
 Parte abit, & velox eadem spatia illa remensus,
 Terq;, quaterq; cauum medijs in montibus antrū,
 Atque adeò multa contectas fronde latebras,
 Quærit: vbi horrenti maneat securus in vmbra.
 Quare etiam saltu nonnunquam elatus in ornum
 Implicat aerijs corpusq;, & cornu ramis
 Arduus: & densa speculator ab arbore pender.
 Ergo altè vestigia oculis: multaq; sagaces

Voce hortare canes : nec te mora longior vsquam
 Lædat, vt iratæ metuas aduersa Dianæ
 Numina : quæ tardis vadentem passibus hostem
 Conspectu abstulerit medio, cunctisq; repente
 Venatorum oculis nebulas offuderit atras.
 Tu modò cum primùm latitantem inueneris, omni
 Obsequio venerare Deam : canibusq; vocatis,
 In prædam partemq; , feræ da viscera læti
 Diripiant, siccæq; fluant da sanguine fauces :
 Et socios blandus peditis in gramine mensis
 Alloquere, & dapibus cunctos solare paratis.
 Quando alios nostris præstare in finibus vsus
 Haud possunt. etsi Scythiæ in regione feruntur
 Audere, & duro paulatim assuescere bello :
 Frenaq; dura pati : & doctè insultare sub armis :
 Aduersamq; aciem, & densas perrumpere turmas.
 Vastum illis corpus, vastum caput, ipsaq; vasta
 Cornua bis quinis umbrant sua tempora ramis :
 Et procera leues adeò tolluntur in auras,
 Vt pinum, aut Ossæ prognatam in vertice quercum
 Esse putes : magnoq. ad terram pondere ferri
 Precipitem, quoties libuit contendere cursum.
 Quid? quos ipse color proprius si contegit artus
 Inficit, & villos circum cinis vndique tingit?
 Illi omnes, quoscunque volant, ex tempore mutant,
 Si quando occulti quicquam metuere, colores.
 Aspera q. insolito durantur frigore terga.

Idcirco

Idcirco, quos forte acres cepere Geloni,
 Diripiunt : factisq. sibi thoracibus armant
 Pectora : queis freti pugnamq. , hostemq. , lacessunt.
 Illum etiam, latis posuit cui Græcia nomen,
 (Græcia verborum longè ditissima mater)
 Cornibus, annumerat cervis longæua vetustas.
 Ac, nisi candidior villus componeret armos,
 Caudaq. non eadem clunes existeret inter.
 Albenteis, pluresq. ornarent cornua rarni,
 Non aliter quàm si digitos manus explicet omnes.
 Cervus erat nulla variatus imagine formæ.
 Quamuis in Venerem stimulis agitetur amoris
 Serius, & partus edat, quo tempore fratres
 Lædæi Solem medijs complexibus vrgent.
 Hunc vbi venamur, pedibus si libera nactus
 Est spatia, haud dubius longè fugit, ac redit vltro,
 Vnde abit, & patrijs rarò discedit ab oris :
 Interdumq. canes cornu petit impiger ipsos :
 Aut subit vndantem latebroso flumine Enipeum.
 Præcipuè iam iam si terga extrema prementes
 Sensit, & ad cursum vires timor abstulit omnes :
 Non ille insidijs sese munitus iniquis
 Subtrahit, aut aliqua perquirat fraude latebras :
 Comprensus medio persæpe in vortice pœnas
 Dat miser, atque acri discerpitur ore Laconum.
 Quiq. semel grata catuli saturantur ab esca :
 Iucundumq. auidi gustu sensere saporem :

D 3

Non illi cervos, non illi optare fugaces
 Consuevere capras: aliam sed protinus omnem
 Contemnunt prædã, et captã iam sponte relinquunt.
 Ipse autem montesue colit, qui vertice leni
 Assurgunt: seu valle caua mala frigora, & æstus
 Vitat, & aventes lætus sibi deligit oras.
 Sed nec cuncta meo complecti carmine possum:
 Nec breuiter varias numero comprehendere formas;
 Nominaq; & patrias, et quem quis præbeat usum,
 Cum iam suscepti nos meta extrema laboris
 Auocet; atque feræ saxi de vertice capræ
 Decurrant, celeriq; legant nemora inuia cursu,
 Vnã omnes vitæ degunt quæ Dorcades annos.
 Harum aliæ vastis onerantur cornibus: in quæ
 Nonnunquam, cum forte acer venator iniquum
 Insedit callem, magno se pondere librant:
 Atque aliam in rupem, ceu si tormenta rotassent
 Adducta, exultant longè, subitoq; recussu
 Auertunt se se, atq; hostem mox cornibus vrgent
 Præcipitem, & summa tandem de rupereuulsum
 Impellunt: nisi saxa manu, nisi robora prendens
 Hereat innixus scopulo, interiorq; verutum
 Intentans, aditu venientem excludat ab alto.
 Nanque per angusti præclusa vbi lubrica callis
 Est via: consistunt salebroso in tramite, secum
 Ancipites, visone ferant vim protinus hosti,
 An sese in scopulos lapsæ dent præpete saltu.

Tum

Tum tu aded calamos adducto interritus arcu
 Intende; & celeri cunctantem interfice penna.
 Quandoquidẽ rapidis cum flamina cursibus æquent,
 Ipsaq; prærupti saltu latera aspera montis
 Aduersæ subeant, mediaq; in rupe perinde,
 Atque equus in molli spatio consistit arenæ,
 Pendentis stabili firment vestigia gressu.
 Haud illas possis celeri præuerrere cursu,
 Haud valida innitens occidere comminus hasta,
 Ni calles, aditusq; omnes obstruxeris antè,
 Ad loca sublimis quàm lubrica rupis, adactæ
 Dum iuga summa petunt, cauea claudantur iniqua,
 Vnde ollis nusquam liber patet exitus: omniq;
 Excisæ ingressu prohibent nos vndique cautes.
 Huc se demissi per funem ingentia Rhoeti
 Agmina conficiunt: prædaq; onerantur opima.
 Forsitan & qui sint mores quæ forma requiras.
 Corpora habent cervis æqualia, nec tamen vno
 Infecta hinc illinc variantur terga colore.
 Nanque alius flaua est, flauis clunesq;, pedesq;.
 Dorsum autem setæ insuscant sublime comantes
 Vndique: quod spinæ medium color inficit ater:
 Nigrescitq; manus molli circumdata lana
 Vtraque. nec sola quæ scinditur vngula rima
 Cornea, nec gracilis tereti pede tibia, nec quæ
 Barba rigens summo demittitur hispida mento,
 Splendentesq; oculi, distinctaq; cornua nodis,

D 4

Cornua terdenas aequantia pondere libras,
 Diuersam à nostris speciem statuere capellis.
 Ante autem Eoae Atlantides absconduntur:
 Quam Veneris caeca consumptae pectora flamma
 Viscera concepto complerint semine matres.
 Nec rursus peperere: prius nisi Pleiades inter
 Sidera felices Diuùm testentur amores.
 Proxima cum grauidas altis ex Alpibus omnes
 Deporat in nemorum virides Lucina recessus.
 Et multa sternit secreta cubilia fronde:
 Ausugere hyemes, & culmina celsa niuali
 Tecta gelu, dulcesq. vna subiere mariti
 Propter aquam, & musco circumlita saxa, latebrae.
 Hic, vbi quaeq. suum pleno blandissima naturam
 Vbere mater alit, teneroq. in gramine secum
 Laeta habet: & densis carpens in saltibus verbas
 Pascitur, & montis nunquam iuga summa reuisit:
 Donec consuetus Veneris redit ossibus ignis.
 Nanque mares, cum primum auras sensere Fauoni,
 Et niuibuscrescunt iam flumina cuncta liquatis,
 Ad sua se referunt praerupta cacumina: & illic
 Quisque locum capit, ac summa se condit in arce.
 Et tamen interdum comitem sibi iungere, & vna
 Excisa in scopulo frondes decerpere sœuit.
 Praecipue pugnas summis cum viribus edunt
 Inter se, duroq. cient certamina cornu:
 Horrida cum totas stimulat Veneris improba venas.

Quanco

Quando etiam denso tum colla comantia pingui
 Distendunt, saeuasq. auget furor improbus iras.
 Ergo vbi praeruptaeq. Alpes, & saxa minantur
 In coelum, ac rapidos fundunt è rupibus amnes,
 Rhenumq., Eridanumq., vndamq. binominis Istri,
 Seu quæ Fiscelli, & Tetricae iuga summa Sabellus
 Tristis habet, Phoebusq. suum Soracte tuetur,
 Quaq. patent late priscæ nemora alta Vacunae,
 Illi aliquem florentem annis, certaq. mouentem
 Arma manu, dum forte loco pudet ire relicto,
 Cornibus allidunt duris ad robora quercus,
 Ad scopulos, truncosq. rudes, excisq. summi
 Saxa iugi: donec valido crepuere sub ictu
 Illa, & effractis obstantia pectora costis.

At non ista feris gliscit violentia capris,
 Cornua nec duro surgunt accommoda bello:
 Verum inflexa suis mucronibus ardua montis
 Comprehendunt, scopuliq. ipso de vertice pendunt.
 Illa quidem multis rugosa, atque aspera nodis:
 Donec inaequales sensim curuantur in hamos
 Laeuia, & semipedem vix toto extantia trunco.
 Pascuntur verò simul omnes, & sua iungunt
 Agmina. nec maribus villouae, aut corpore differt
 Foemina. pullus enim color hanc infuscet, & illum
 Ambovraq. notis pelles sparguntur ab albis:
 Inq. alios certis fuerunt migrare colores
 Temporibus: seu verna dies mutauerit horas.

Siue suum æstati pallens autumnus honorem,
 Et glacialis hyems frondem decusserit omnem
 Arboribus, multaq; iacent niue condita rura:
 Et constricta gelu passim vaga flumina torpent.
 Tunc vnà descendentes è montibus altis
 Ima petunt; vbi saxa salem, lapidosaq; nitra
 Asseruant, sole incocta, & pluuiabilibus Austris:
 Et gratum humenti detergunt ore saporem.
 Hic sepe incautas latitans venator adortus
 Confecit iaculis: aut culmina ad ipsa secutus,
 Pendentes altæ deiecit vertice rupis.
 Excessere autem curuis conuallibus omnes,
 Cum primùm immitis seuire Canicula cepit,
 Et passim Icarius exæstuat ardor in agris.
 Id faciunt, siue vt sensim frigentibus auris
 Assuescant, siue vt diri momenta Leonis
 Vitent, & nemorum latebris recreentur opacis.
 Ipse illic Regem quondam pauere deorum
 Vberibus lætis, pro qua mercede feruntur,
 Occultum quoties lethali in vulnere ferrum
 Gnosius, atque vnà vestigia cecâ reliquit
 Pastor, opem doctæ certa perquirere ab herba.
 Quam simul inuentam degustauere, volucre
 Eijciunt (ni vana fides) è corpore telum.
 Scilicet hæc etiam Lucinæ epota laborem
 Lenit, & auxilium præsens parientibus affert,
 Dum foetum incolumem dias in luminis oras

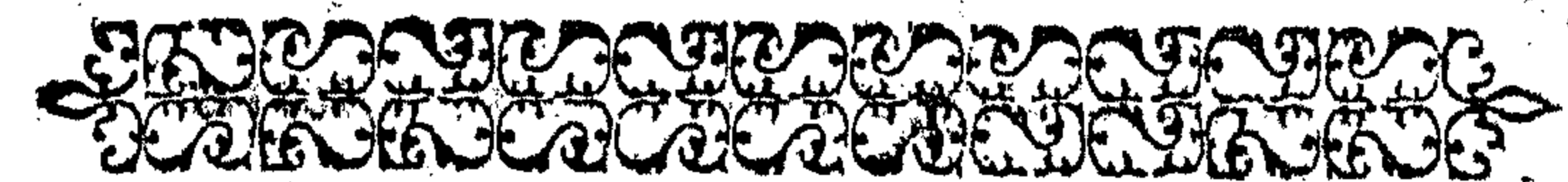
Exigit,

Exigit, & dulci confirmat viscera succo,
 Vsq; adeò humanæ solers natura salutis
 Consulere, & varios depellere prouida morbos. tñ
 Quippe ea vim capreis (neq; enim bona gramina tã-
 Indidit illam, vteros quæ matrum astringat hiantes,
 Et maculis faciem, atque oculos caligine purget.
 Idcirco has etiam ingenti venabere cura,
 Si iuuat egregijs tantum decus addere factis,
 Et nullo interituram æuo decerpere laudem.
 Continuo dulces, nequid cunctere, recessus
 Mons vbi iuniperi, viridesq; occulta genistæ,
 Et iuncci, & crebri texunt umbracula vepres,
 Summus habet: seu conuallis depressa, patensque
 Interdum, lætusq; virenti gramine campus.
 Hic illi, è medio cum Sol altissimus orbe
 Despicit, & rapido comburit lumine terras,
 Occulti resident. hinc ad sua pabula tendunt,
 Discutit humentes veniens cum lucifer umbras,
 Et cum sera dies nocti iam cedit opacæ.
 Chaoniæ quercus glandes, atque arbuta syluæ
 Dant victum, spinosq; vepres, rubicundaq; corna,
 Irrigui saltus herbas, diuisa flagella
 Sufficiunt rami: dulces è fontibus haustus
 Fœcunda humectant sitientia guttura lymphæ.
 Nec temerè antiquam patriam, charosq; penates
 Siue æstas, siue vrit hyems sata pinguis, mutant.
 Iam verò quis non etiam mirabitur illud?

Coniugia inter se certa quòd lege colentes
 Iura cauent, sanctiq; tori violare pudorem?
 Quemq; adeò prima legere etate maritum
 (Mira fides) omni cura, studioq; sequuntur?
 Nec fidum fidæ socium nisi morte relinquunt.
 Quanquam autem eterno coniunctæ foedere, vitæ
 Decurrant lumen, spatiumq; volubilis æui,
 Haud tamen assiduo Veneris tenuantur ab usu.
 Bis septem noctes, bis septem ex ordine lucas
 Suspirant, gemitusq; imo de pectore fundunt,
 Et syluis incredibilem testantur amorem:
 Cùm primùm æquoreus Hæcetos demersit in undas
 Manè suos, coeloq; abiens Vulcania proles
 Solut Erichthonius, quas iunxerat antè quadrigas,
 Et magna Oceani cessit cubiturus in aula.
 Mox verò è celsa labuntur cornua fronte.
 Nec, nisi cùm Solis multo iam lumine menses
 Auxerit, & labentem Aries patefecerit annum;
 Frumpunt iterum, & ramis sua tempora inumbrat.
 Tunc etiam obscuras secreta in valle latebras
 Sole obeunt, sociumq; suum paritura relinquit:
 Grataq; tantisper metuens commercia vitat,
 Donec tota labant geminis, quos ubere nutrit,
 Nondum etiam tenera firmata siligine crura.
 Atq; ita non multo post tempore pignora cùm iam
 Iam sua viderit ad rapidos exercita cursus,
 Et vento fugere, & telo perniciosus omni,

Lata domum repetens, patriamq; virumq; reuisit,
 Et pinguem, & gemino renouatum tempora cornu
 Vtraque, nec tenui non terga nitentia villo.
 Ille autem reduci multum gratatus amicæ
 Oscula iungit ouans, & formam ostentat honestam.
 Dumq; vnâ umbrosa pergunt ad pabula valle:
 Obseruans saxi specula venator ab alta
 Prospicit, atque oculis tacitis vestigia signat.
 Inde domum rediens socijs iubet ordine primum
 Rara quibus tandem circudent retia cliuis:
 Quosq; adeò solers teneat custodia calles.
 Et cùm primùm altas discussit manè tenebras
 Lucifer, & terras veniens Aurora reuisit:
 Exiit, ac coetu iuuenum comitatus amico
 Occupat extemplo diuortia nota viarum.
 Hic læues amites, furcas fert ille bicornes:
 Sunt, quibus è summo pendet caua buccina collo:
 Iamq; alius casses nodis vtrinque solutis
 Explicat, ac cliuis mons vnde assurgit ab imo:
 Dimissasq; canes alius per opaca locorum
 Ducit: & vt latebram occultam inuenère sagaces,
 Impleruntq. nemus latraribus: haud mora flau
 Diriguère omnes suprema in tergora villi:
 Et clunes, humerosq. albo aspersère colore:
 Ac saltu exiluire. læues mox cursibus auras
 Anteeunt, geminosq. canes persæpe fatigant.
 Et redeunt memores vnde excessere remensæ

Totum iter, atque eadem vestigia: nec sua relinquunt
 Tecta prius, veterisq; domos, & limina clivi,
 Abiecere fugæ quam spem, studiumq; salutis:
 Et patriæ dixerunt, vale vale optima mater,
 Atque infelices animas miserare tuorum.
 Haud antris, specubusq; tuis succedere posthac
 Aspicias, grataq; ambos requiescere in umbra.
 Tum verò instantis cæci formidine lethi
 Longè abeunt, vicisq; petunt, & limina ville
 Per medias intrant turbas: aut flumine viuo
 Depressi occultant sese, siue ilice densa,
 Siue orno annosa recti, siue æsculo alta,
 Quæ latè fundens frondosa cacumina ramos
 Explicat, & medium radicibus innatat amnem:
 Aut rostro, aut summis tantùm modo cornibus extat:
 Immotiq; manent, & vix iam naribus auras
 Accipiunt, redduntq; suis, licet ire propinquos
 Aspiciant iuuenes, hostiliaq; ora Laconum.

PETRI ANGELII

B A R G A E I

CYNEGETICON

Liber Tertius.

ACTENVS occultos mores;
 & seuâ ferarum
 Prælia, quæ duris urgentes cor-
 nibus hostem
 Oppugnant, bifidaque premunt
 vestigia planta:

Nunc ego magnanimos genitrix Idæa leones
 Persequar: & varias Indorum animalia lyncas.
 Huc precor, ô Diana (tuas non vlla sagittas
 Ausugiunt: tibi se seuæ submittere tigres,
 Et toto properant venienti assurgere luco)
 Huc, precor, ô Diana veni: Nymphasq; sorores
 Duc tecum, atq; omnes generose incumbite prædæ.
 Siqua tenet iuuenem venandi cura: perennis
 Laudis amor si quem stimulis ardentibus egit,
 Is sciat inuentis maiorum instructus, & arte

Nulla vsquam diræ metuenda pericula mortis
 Esse sibi. nam qui ingenium, moresq. ferarum
 Edidicit, non ille dolos ignorat, & artes:
 Quarum præsidio tuti versamur in altis
 Montibus, & prædas circumuectamias opimas.
 Ergo agè naturas mecum nunc dispice primum,
 Iupiter horrificis quascunque leonibus olim
 Addidit, atque inter regnare animalia iussit,
 O & præsidium, & nostri spes sola laboris
 Antiquae Hesperiae magnum decus inclyta fama
 COSME potens claro magnorum è sanguine Regum.
 Hunc tibi nos, quencunq; vides, formauimus orsum.
 Nec veriti nemorum caecas intrare latebras,
 Antraq., quae nulli vates subière Latini,
 Afrorum ignotas nostris patefecimus oras.
 Auspice te quamuis nemorosa cacumina Pindi
 Consendam, fluuiosq. ausim transare rapaces:
 Nec dubitem magnorum inter spelaea leonum
 Versari, & solus crudeli occurrere tigris.
 Tempus erit cum virginibus bacchata Lacaenis
 Taygeta, & multo viridantia gramine Tempe
 Ingressi, gelida corpus recreabimus aura.
 Tunc nos & leporum varios mirabimur astus:
 Et canibus tuti timidos capiemus onagros:
 Omnia dum teneris sexus discrimina natis
 Immites, totamq. audent sperem tollere gentis.

Principio genus haud unum, speciesq. putanda est.

Nanque

Nanque animis alij præstanti, & pectore fortes
 Cædem oculis, cædem et vultu, cædem ore minatur.
 Illis grande caput, viua stant lumina flamma,
 Turpe supercilium nares supereminet amplas,
 Labra horrent setis, simplex iuba, pendet ab armis
 Villus: & horrenti fremitu nemus omne remugit:
 Ostentatq; toris animosum pectus: & ipsas
 Interdum fauces, & vastos pandit hiatus.
 Quales esse ferunt, vbi teni flumine sese
 Nessus, & Ionias infert Achelous in undas:
 Aut vbi præcipiti labentem gurgite pontus
 Excipit, atque sinu medium complectitur Istrum.
 Degeneres alios, animiq; ignobilis ad nos
 Armenij imbelles mittunt, Parthiq; feroces,
 Felicesq; Arabes, & tosti ardentibus Afri
 Solibus immenso quanquam illos robore dicunt
 Prestare, & vultu terrorem inferre minaci.
 Densior his omni surgit ceruice capillus:
 Crispa iuba, & crispas villus circumplicat armos.
 Idcirco stimulante fame si tecta, domosq;
 Maurorum, & latis petiere mapalia campis,
 Pastoris vultum veriti fugere, manusq;
 Quin etiam coniux tuorum custodia parui
 Increpat: & longè verbis audacibus arcet.
 Illi abeunt: caudaq; animos, atque ore fatentur
 Degeneres, simul ac vocem sensere minantis:
 Nec custoditis sese præsepibus audent

E

Inferre: at densam celeres vestigia flectunt.
 In sylvam: tantus pertentat pectora terror:
 Et tanto gelidus torpescit frigore sanguis.
 Quid, quos corporibus fertur ferre India vastis,
 India nobilium nutrix generosa ferarum?
 Non illis fuluo spectantur terga colore:
 Non rutilus pendet solida ceruice capillus.
 Casaries nigra est: nigros cutis obtegit artus.
 Sive immota tenent, sive ignea lumina voluunt
 Huc illuc, pastorem atra formidine terrent.
 Hi tamen insidijs excepti, atque arte, doloq;
 Ponere se vitiam facile, & mansuescere discunt:
 Vsq; adeo praelonga animum assuetudine frangunt.
 Inde igitur blandi reuerentes iussa magistri,
 Immanemq; aprum inuadunt, magnoq; bisontem
 Robore prosterunt, onagrosq; ad retia trudent.
 Non canibus cessere vllis, si lustra sagaces
 Vestigant, notoq; ferae tanguntur odore.
 Quinque autem primo pendent circum vbera nati:
 Speluncis quicunque olim nascuntur in altis,
 Bagra da qua lentus Libyae deserta peragrat:
 Qua se agit Euphrates, placidus qua labitur Hebrus,
 Edita quae primo mater noua pignora partu:
 Vno deinde minus dias in luminis oras
 Foeta refert: donec solum parit, ille leonum
 Occupat imperium, & suis dominatur in altis.
 Ille vrsos, ille & tigres, ille ore cruento

Victorem

Victorem aggreditur taurum, sternitq; elephatum.
 Immo vbi se seua stimulauit verbere cauda,
 Accenditq; iras, animisq; exarsit in hostem,
 Nulla timet, nulla ipse fugit discrimina rerum:
 Perq; aciem confertam hominum, perq; agmina ferro
 Cineta ruens, sensim sese in memora aua magno
 Cum fremitu recipit: venantem & acerba tuetur.
 Nec tamen aut certas sedes, certosq; Penates
 Nouit: & antiqui sua limina prouidus antri.
 Nec iuuat in medijs somnum cepisse cauernis:
 Aut vbi confidat tutae se credere nocti.
 Suppeditant, nullos strepitus, nullumq; timentis
 Horrorem tenebrarum, ipsi sola cuncta cubile:
 Confidens animis adeo praese omnia temnit.
 Quin etiam nocte in media ad stabula alta profectus,
 Dentibus infrendens cautus inuadit: & omne
 Armentum vultu terret. tum protinus vnum,
 Quem metus acer agit, comprehensum intercipit vncis
 Vnguibus, & trepidos disceperit dentibus artus.
 Postquam autem exhausto madefecit sanguine fauces:
 Afflatam praedam, femesaq; frustra relinquit.
 Hec non inimites audent contingere tigres:
 Non, quaecunque colunt altos animalia lucos:
 Ne Regem spreuisse suum videantur, & ipsas
 Mandere reliquias praedae voluisse iacentis.
 Ipse autem, cum solus iter seu nocte silenti,
 Sive die tendit medio, seua ora, torosq;

Vertit, & obliquè ingrediens nunc corpora saltu
 Traicit, & dubio commutat tramite gressum:
 Nunc impressa solo prudens vestigia turbat,
 Atque oculos fallit non vno errore viarum.
 Hoc faciunt, catulos nequi sub valle relictos
 Deprendant, dum fida procul custodia sese
 Contulit in montes prædatum. Illi vbera matris
 Faucibus expectant siccis iam sera morantis.
 Idem etiam, longa si quando membra senecta
 Fessa trahunt, validasq; omni de corpore vires
 Abscessisse vident, diffisi robore cuncta
 Ausugunt, timidiq; procul commercia vitant:
 Occursumq; horrent trepidi, aspectumq; ferarum,
 Nec se præterea nemorosis vallibus audent
 Credere: nec diræ passim committere nocti.
 In syluis recubant tuti, specubusq; repostis:
 Quò non posse putant penetrare hominesue, serasue.
 Sin vesana fames, rabiesq; exegit edendi:
 Non vros, non ipsa petunt armenta. fugacem
 Inuadunt capream, & pleno insidiantur ouili.
 At proles generosa senem miserata pauentem
 Et strepitus aurarum, & foemineos vlulatus,
 Venatum in sylvas ducunt, quaq; auia longè
 Rara per occultos patefecit semita lucos,
 Cunctantem ire iubent, certoq; in tramite sistunt
 Infirmum, genibusq; agris & corde trementem
 Nec prius abscedunt, quam secum ingentia portent
 Corpora

Corpora ceruorum, quibus exaturata recedat
 Diræ fames, tum patrem altis rugitibus omnes
 Hortantur leti, & præda se accingere cogunt.
 Ille suos humilis multum amplexatur, & ore
 Mulcet, & extrema lambit vestigia cauda.
 Hinc sensim accedens felici vescitur esca:
 Et multo ingluuiem letatus sanguine pascit.
 Præterea tantæ iuuenili in pectore vires,
 Virtutisq; suæ sibi mens ita conscia, ut vsquam
 Ire viam nolit, socius si se addas eunti,
 Nec minus in montes, atque in deserta locorum,
 Si quando rabies, & amor persuadet edendi,
 Carpit iter tutum sola: & venatur agrestes
 Sola feras: sola & concurrat foemina diris
 Tigribus, & magnos adoritur viribus vrsos:
 Et prædam putat esse suam taurosq; luposq;.
 Non inuadere equos metuit: qui flumina seui
 Lata colunt, quoties animis, & robore vasto
 Ipsa ruens potum metuenda in prælia fertur.
 Non iuba, non illi pendent in pectora crines,
 Leuia colla nitent: leues armiç, toriq;:
 Tergaq; de nullis vsquam sunt horrida setis.
 Quanquam autem sese reliquis animantibus vnã
 Opponit: tamen ipsa mares præcellere longè
 Viribus haud ignara suis, nunquam ausa laceffit.
 Quin timet, & celeri velox petit auia cursu:
 Seq; aded in cæcas abdit tremefacta latebras.

I Leena

Praecipue Veneris furiosa libidine pardum,
 Si quando admisit, totoq. è corpore odorem
 Spirat, & iratum metuit deprensa maritum:
 Aut abit, aut medio postquam se lauit in amne,
 Ipsa suum praefens solatur adultera amantem.
 Ille autem ingenti percussus vulnere amoris
 Suspirat, magnisq. nemus mugitibus implet.
 Quòd si forte sagax alios praesensit olentem
 Concubitus: tum verò omnis decurrit ad iras:
 Et meritas rabido poenas ferus expetit ore.
 Nec prius ingentes animorum ulciscitur aestus,
 Omnia quàm foedè laniatam membra relinquit.
 Tum quoq; nec celeres currus, strepitusq. rotarum;
 Aut ignes, cantusq. timet, queis praeuius ales
 Aurorae, mediaeq. vigil custodia noctis
 Iam ventura die praedicit lumina. quaequam
 Haec metuumt diro percussi corda timore,
 Quicumque ardenti Veneris non tacta sagitta
 Pectora habent, illis nam non rationis egentem
 Nondum omnes toto fluxere è pectore sensus.
 Ergo etiam partem diuinæ mentis inesse,
 Aethereosq. haustus dixere leonibus. idq.
 Argumenta queunt ostendere plurima. parcunt
 Supplicibus, victasq. manus tendentibus: vltro
 Foemineo mites norunt ignoscere sexu:
 Sponte sua non vaquam homines grassatur in ipsos,
 Longa coegerunt nisi quum ieiunia ventris

Linquere

Linquere frondosae deserta cubilia sylvae,
 Nocteq. iam media pastorem inuadere ieremem.
 Si qua etiam accepere animo benefacta, recondunt,
 Et saepe ingentes solunt in tempore grates.
 Quare & Amyclaei gens fortunata Canopi,
 Quae colit vndantem septena per ostia Nilum,
 Delubris venerata sacris, ceu numina, magno
 Prosequitur cultu, & Diuum dignatur honore.
 At panthera suos (doctis ea nomine Graijs
 Pardalis est) pardos inuictis viribus anteit.
 Pes habet anterior digitos ex ordine quinos
 Vnguibus armatos, hostem quibus ausa laceffit:
 Posterior planta vestigia ponit vtraque
 Quadrifida, & totidem praeduros exerit ungues.
 Harum etiam non vna ferunt genera esse ferarum.
 Corpora habent aliae procera, & pingua, nigris
 Interpuncta notis, variataq. pellibus albo.
 Ast aliae paruo nascuntur corpore: verum
 Sunt virtute pares, & eisdem insignibus armos
 Distinctae, non has alio discernere signo,
 Hoc praeter, potuere, quibus sunt talia curae.
 Exiguus tergo pendet longissima cauda,
 Quae sese ad calces imos spatiosa profundit.
 Ast eadem breuior summas vix tangit arenas
 Magnarum, & paulo talis est longior imis.
 Est etiam, alterutro Lunam qui dicat in armo
 Augentem hesterno, aut minuentem lumen ab orbe

E 4

Assidue (mirum dictu) variare figuram.
Non aliter quam, quæ sinuosis flexibus errat:
Et nunc sublimi gradiens super æthera passu
Candida purpureo despectat lumine terras:
Nunc humiles eadem vergens depressa sub austros
Euariat facies, & se noua prodit in auras.
Quid? qui præterea specie hac concludere lyncas
Bacche, tuas voluere, & idem genus esse putarunt?
Hæ quoque sunt duplices: minor hæc: procerior illa.
Vtraq; præcipiti præstat tamen incita cursu.
In ceruos, orygesq; ruunt, quæ corpore magno
Nascuntur: leporem parua venantur inermem.
Et tamen ambarum facies est vna sororum.
Dulce oculi fulgent: caput est breue; villus utrasque
Segregat. hæc præ se Tyrio fucata colore
Terga ferunt: illae croceo uelantur amictu,
Et quasi sulphureis sparguntur floribus armi.
Sint autem quacunque: suos & amare feruntur.
Omnes, & studio catulos feruente tueri:
Tristia consiciant ut duro pectora luctu,
Si sobolem occultus rapuit uenator, & omnes
Spelunca ex alta natos immitis abegit.
Quos ut sponte foras secum duxere docentes
Qua timidos damas capiant ratione, quibusq;
Insidijs: fidae præeunt, ac saxa, facesq;
Contemnunt. si forte acer uenator adortus
Aut rapere, aut missis tentat prosternere telis.

Tum uerò opponunt sese: nec pectora ferro
Subducunt, sed pulchram ultrò per vulnera mortem
Antè petunt: animas antè in certamine linquunt,
Quam sua raptori concedant pignora matres:
Tantus amor, tanta est seruandi gloria partus.
Egressæ interdum lustris aduersa tuentur
Expertes omnis formidinis arma latronis.
Contemptoq; canum latratu, hominumq; corona,
Haud prius ingentes animos, viresq; remittunt,
Quam ferro circumfusa, seuq; veruto
Aut strauere hostem, aut ipse occubere peremptæ,
Suauem autem toto iactant de corpore odorem: Lynces sui corpor. odo
Ad sese alliciant ut cuncta animalia, cunctos feras
Sæpe trahant leporumq; greges, foetusq; caprarum,
Si quando syluam solæ insedere profundam,
Corporaq; occulta posuere in uepribus: usq;
Insidias secere locis: quæ plurima circum
Ingenti platanus ramorum protegit umbra.
Inde ruunt etenim subitæ, captosq; trucidant,
Et iucunda suis panunt conuiuia natis.
Hanc illis memori Liber pro munere habendam
Vim dedit, & magni monumenta reliquit amoris,
Tempore quo rediens extremis victor ab Indis
Mille tulit secum non vno è semine flores:
Panchæisq; leues impleuit odoribus auras.
Nympha olim nigrisq; oculis, flavoq; capillo,
Corpore culta omni, spatiosiq; incola Gangis,

Vouerat intactum Dianae aetatis honorem
 Venatrix: syluisq; suos sacrauerat annos.
 Et nunc, veloci libuit si vincere cursu
 Dorcadas, aut timidos ad retia trudere damas,
 Sithonias rapidis æquabat passibus auras.
 Et nunc sylvarum cæcis occulta latebris
 Ingentes fundebat apros. non vlla leones
 Certior, aut vrsos iaculis confixit acutis.
 Sæpe etiam varijs exornans tempora fertis,
 Dum gremium multo, multo dum flore papillæ
 Halabant croceos benè olenti è semine odores,
 Ad sese alliciens animalia cuncta trahebat.
 Quæ mox ingenti conclusa indagine Nymphis
 Leta dabat letis certa figenda sagitta.
 Hanc Liber conspectam oculis, & pectore toto
 Acceptam; cupidis prius haud complectitur vlnis
 Dulciaq; optatis infigit basia labris,
 Quàm vino, & multo deuinctam membra sopore
 Floribus occultus medio compressit in antro.
 Ast illi ereptos vt virginitatis honores
 Sensit, & insueto tumefactum pondere ventrem,
 Indignata Dea est: atraq; excanduit ira.
 Et mihi si sancti est (inquit) cura vlla pudoris:
 Persolues meritas pollutò corpore poenas.
 Nec tu præterea cœtus temeraria nostros
 Non fugies inimica procul, syluasq; per omnes
 Nympharum certis olim fodiere sagittis.

Sæpe etiam multo Bacchi madefacta liquore,
 Dum capies somnos media capieris arena:
 Semper & extabunt tantæ vestigia culpe.
 Ergo ea, quæ forma est Nymphas antequam sorores
 Dicta modo, humanos mutato corpore vultus
 Exiit: & varia spectatur bellua tergo.
 Quosq; adeò flores croceos secum ipsa ferebat,
 Nunc quoque iucundos horum diffundit odores.
 Quin velut expulsam neruo stridente sagittam,
 Cernimus aeris cursu non cedere ventis.
 At verò faciem propior, collumq; leonæ
 Nascitur Hyrcanis in saltibus aspera tigris:
 Purpureis variis maculis interlita terous.
 Floribus & varijs pectus distincta, pedesq;
 Venatorum oculis se iucundissima præbet.
 Ceu quondam ingenteis Iunonius explicat ales,
 Dum sese admirans in formi ostentat amica
 Arduus: & caudæ circum rotat vndique pennas.
 Tantum autem cursu cunctis animantibus anteit:
 Quantū auræ, venti q; leues vaga flumina vincunt.
 Nullus amor maribus, non vlla est cura tuendæ
 Proles, & ignavi nulla accenduntur ab ira.
 Quippe abeunt simulatq; canis venaticus antro
 Successit, natosq; metu suadente relinquunt
 Matribus: hæc magno defendunt robore. quòd se
 Observans aliquis latebra detraxit alumnos,
 Atque illæ vacuas moestæ inuenere cavernas,

Exiliunt, pedibusq; addunt pernicious alas.
 Nec mora, nec requies, rapidae velut aura procellae
 Actaruit, tergo immites fugientibus instant.
 Ac, nisi proiciat catulum venator, aduncis
 Vnguibus, & saevo misere foedetur ab ore.
 Illa volat, dulcemq; refert ad limina natum:
 Atque iterum nota sequitur regione locorum:
 Itq; reditq; viam: donec vaga fertur ad undas
 Aequeoreas: abigiq; procul sua pignora cernit.
 Quos ea tum gemitus imo de pectore fundens
 Testaturq; Deos sylvarum, & numina Ponti?
 Non unquam misero gnatorum in funere mater
 Siquando hostiles urbem invasere phalanges,
 Et sola purpurea miserorum caede madescunt,
 Conqueritur tanto infelix confecta dolore.
 Heu iacet: & medio revoluta in litore sese
 Projicit: & raptam oritur tristissima partu.

Iuppiter hunc nuper prognatae prolis amorem
 Iniecitq; hominum generi, pecudumq;: neq; ulli
 Esse finit, sublat a sui quin pignora partus
 Triste fleat: tardamq; Deum miser increpet iram
 Saeuit atrox serpens, catulis cum forte relictis
 Occultam ad latebram pastorem aspexit euntem
 Saeuit & aequeo curvus sub gurgite delphin:
 Inq; hostem pronus rostro defertur ad unco:
 Plurimaq; inunctus passim dat corpora letho:
 Lactentes secum quoties ad pabula natos

Ducit: & hinc illinc amias videt agmine longo
 Vadere confertas, bellumq; necemq; minantes.
 Quanquam etiam dulces (quis non miretur?) alumnos
 Ipse suos, praeter morem ingeniumq. ferarum,
 Diligit, & grandi iandudum aetate nepotes
 Aeterno, nec vana fides, comitatur amore.
 Quid? quos imbelles gemitus dant pectore ab imo
 Capreoli, raptos si forsitan ab ubere foetus
 Abstulit, & pulchrae misit venator amicae,
 Quos ante abdiderat caecis effoeta cavernis,
 Et quercu, & multa contexerat ilice mater?
 Tum nox nulla diem, neq; noctem aurora secuta est,
 Quae non audierit tristes e pectore voces
 Mittentem, & natos questu, lacrymisq. vocantem.
 Quid? quas assidue secum philomela querelas
 Integrat: ut viduo redijt moestissima nido?
 Lugentem vesper, lugentem lucifer illam
 Invenit: & medijs seu sol latet abditus undis,
 Seu celeri adversum curru terit arduus orbem.
 Nonne vides alta secum quot turtur ab ulmo
 Ingeminet questus, duosq. accuset iniquos?
 Immo ea, q. platani genitrix, ubi densior umbra est,
 Et virides tereti fundantur ab arbore rami,
 Insedit, sobolemq. illic male tuta locavit
 Implumem, & mirandum contexit arte,
 Providaq. innumera caelavit fronde latebras,
 Cum videt intortos trunco circumdare flexus

Squallenti ceruice, armisq; rigentibus anquem, &
 Iam capite extare immani, iam summa tenere
 Fœcra tori, atque atris absumere dentibus omnem
 Spem generis: tremulis clangoribus æera complet,
 Et miseram implorat miseris conquestibus Echo:
 Denique peruolitans cunctos mœstissima ramos
 Verberat os olli pennis: aut terga cruentis
 Sparsa notis plangens in fauces insilit, & se
 Ipsa quoque infelix saeuia dat caede vorandam.
 Praeterea quam triste fremit, quam torua tuetur,
 Quae nobiscum aedes nostras vna incolit ales?
 Si quando in summo molles rotat æere gyros
 Miluius, & lentos cauda moderante volatus
 Dirigit, inq; imis defigens lumina terris
 Remigio ingenti contextas explicat alas.
 Scilicet ille vncis raptam parat vno uibus escam
 Secum ferre, suis quam mox apponere natis
 Possit, & exhausti tenuia soliere ventris:
 Purpureas tum saeuia parens de vertice cristas
 Excutit: atque notis plumas horrore rigentes
 Intorquet collo, & summas se iactat ad auras:
 Percussosq; metu, & elris stridoribus actos
 Aduocat, & plena pullos ciet aspera voce,
 Demittitq; alas, pennarumq; aggere septos
 Subter habet, magnisq; procul clamoribus hostem
 Excigit: usque suae linquat dum tecta cohortis:
 Inuisq; amnes petie, & stagna alta, lacusq;
 Piscibus

Piscibus ut vacuam, rarisq; loquacibus, altum
 Expleat, & multa serpentum caede cruentet.
 Hoc desiderio in primis tabescit inani
 Tioris, ubi ereptos lato procul aequore foetus
 Callidus abduxit solita venator ab arte.
 Quin cadit in laqueos plerumque, & cassibus haeret,
 Dum sequitur raptorem: altis quos vallibus ipse
 Abdidit: & speculo per saepe eluditur: ut se
 Inspexit, natosq; illic decepta putauit
 Esse suos caueis, & iniquo carcere clausos
 Tigribus haec sat erunt. Vrsis pars proxima data est.
 Quorum alijs alij multo praestare feruntur
 Robore: & irarum maiori feruere in aestu.
 Integit his armos fuluus color: integit illis
 Aspera tanga cinis, tamen est insignis utrisque
 Calliditas: sunt hirtae aures: est oris hiatus
 Ingens: & quoties subitas exardet in iras,
 Dentibus exertis grauitate frendetq; fremitq;
 Ambo vncis agiles manibus comprehendere, quicquid
 Sive furor iussit, vacui, sive improba ventris
 Admonuit rabies, ambo committere multam
 Caedem auidi inuadunt pascentem gramina taurum
 Atergo, & pugnam non aequo Marte capeunt.
 Praecipue validos humero sub utroque lacertos
 Adducunt, prensosq; necant amplexibus: & vi
 Elisam subigunt animam diffundere ventis.
 Quamquam autem toto solidae stant corpore vires,

Rapta quibus inter pugnam venabula frangit;
 Et veterem iratus sternit radicibus ornum:
 At caput ignavum obstipis cervicibus haeret,
 Vulneribus, plagisq. patens: quas obuia saepe
 Venantum manus, aut dextra confisus, & armis
 Imponit iuuenis, funditq. in terga supinos.
 Illi autem somno vincti labuntur, & altam
 Extemplo in noctem titubantia lumina claudunt.
 Præterea, certæ quæ sunt longissima vitæ
 Tempora, vix annos viginti implere feruntur.
 Nam, quibus has ævi extremas contingere metas
 Accidit, & quarti spatium decurrere lustri,
 Nulla oculis captæ quarunt alimenta senectæ:
 Sed macie confecti omnes obiere: ruentesq.
 Interdum summi prærupto è vertice montis
 Ingentem miseri secum traxere ruinam,
 Et dulces animas fracto liquere cerebro.
 Interea, vires præstat dum læta iuuentus,
 Nec lucem negat ætheream iam scior ætas,
 Pascuntur gelidi viridantia prata Lycæi:
 Pomæq. decutiunt summis pendentia ramis:
 Castaneæsq. nuces: & corna rubentia frangunt,
 Et glandem, & corylos, & quos tulit vna racemos
 Imprænsi populantur: & ut niue summa rigescunt
 Pascua, & ærentes nusquam dant arbuta sylvæ,
 Descendunt summis è montibus: & sata culta
 Aggressi, vastant plenos alvearibus hortos.

Atque

Atque aliquis vacui passus ieiunia ventris
 Inuadit, manditq. simul, quæ plurima terræ,
 Subter habent, siccatq. vndantia pocula lacte,
 Siquando Nomades caulas liquere patentes,
 Et circum innumeræ nullo stant ordine mulctæ.
 Tu tamen, occultis latebram si quæris in antris,
 Cedentem è pastu, & redeuntem ad tecta memento
 Observare oculis, aluo satur ille voraci,
 Quæ mediæ celebris latè patet orbita sylvæ,
 Ingrediens pedibus summa se sistit in aula.
 Scilicet ingenti membrorum mole grauatus
 Vix mouet, & passu vestigia ponit inertis:
 Obliquum nec tramitem agit, quem pruna, rubique
 Impediunt, aspræq. tenent sentesq., vepresq.
 Antè, suas obeat multa quam nocte cauernas
 Serus: & irriguæ det corpora fessa quieti
 Inde procul, depastus vbi sata gramina campi est.
 Quanquã etiã cum certa monet fuga, tẽdere cursum
 Obscura qua mons horret densissimus vmbra,
 Et duræ intexunt passim diuortia sepes,
 Accelerat, lucosq. subit male tutus opacos.
 Hic ille interdum, cum iam spes nulla salutis
 Linquitur, & solidas exposcunt tempora vires,
 Constitit in plantas si forte arrectus vtrasque,
 (Degeneris quæ signa metus.) age consere pugnam
 Comminus, & stantem nodoso vniade veruto.
 Cedit enim, victasq. manus tum porrigit hosti,

F

Et supplex orat vitae ignoscatur inerti.
 Verum adeò quadrupes si verterit obuia pectus :
 Pugnat atrox, totoq; super venabula fertur
 Corpore, & horrentes hastas frangitq; , ruitq;
 Certa mori, aut duro victrix excedere bello.
 Tum si qua hirsutis accepit vulnera membris,
 Et iuuenum elabens medio è certamine fugit,
 Sæuit, & excisam curuis secat unguibus aluum.
 Quaq; patent altæ confosso in tergoe plagæ,
 Viscera tota trahens terræ sola sanguine turpat.
 Dumq; adeò ingentes animos in pectore versat,
 Et tractat manibus crudelia vulnera obuncis :
 Deserit vnà ipso vitamq; , iramq; sub antro.
 Præterea cum fessa mouet vix membra labore,
 Atq; inter pugnam magno iam fractus ab æstu est:
 Aut amnes, aut stagna petit, putremue lacunam,
 Aut lustra, aut tenui manantem flumine riuum,
 Immundusq; graui cœno se mersat, & vnda.
 Ipsa autem in primis stimulata libidine segnes
 Vrsa mares, vltroq; ardens irritat, & vltro
 Prouocat : & cura Veneris iam percita fertur.
 Hinc grauidi plerunq; elidit pondera ventris :
 Dum varios lassat nunquam defessa maritos.
 Et, primum oceano seuæ cum Gorgonis angues
 Conduuntur, Solemq. suis Saturnius astris
 Excipit, & terras contristat frigore Chiron,
 Antra per, & latebras, quibus alta cubilia fronde

Strata

strata iacent, illi lusus, dulcesq. Hymenæos
 Concelebrant : genialis hyems inuitat. ibi omnes
 Occlusi in Venerem curas, animosq. resoluunt.
 Nec post concubitus vnà versantur : at alter
 Secedit, siue illud amor, pietasq. tumentis
 Coniugis : aut certè Veneris fastidia suadent.
 Dumq. procul cubiturus abit, non ille latebras
 Ingrèditur pedibus nitens, sed terga supinus
 Sternit humi, dorsoq. ingens irrepit in antrum.
 Hic quater vnderas peragens ex ordine lucas
 Occulitur : somnoq. diu, placidæq. quieti
 Indulgenti alto pinguescunt membra veterno.
 Tunc faciles aditus : neque enim vix tela profundum
 Excutient oculis per vulnera lata soporem.
 Vere nouo specus, atque exesi fornicis antrum
 Linquit, & inualidam cervicem educit in auras.
 Quin etiam mater non antè egressa cauernas
 Deserit, & summi latebrosa cubilia montis,
 Quàm partus enixa suos formauerit : Etiam
 Aureus æquales referens se Phœbus ad ortus
 In vitam extinctas passim reuocauerit herbas :
 Cornuaq. auersi calescerit ardua Tauri.
 Tum quos triginta gemino grauis vberis noctes
 Eduxit, totidemq. dies, ne forsitan ira
 Percitâ dilaniet teneros sua viscera natos,
 (Exacto nam mense ungues creuere rigentes,
 Quæ illi vacuas foedant persæpe papillas)

F 2

A lacte immites genitrix depellit alumnos.
 Quasq; epulas, & foeda suo libamina ab ore
 Euomuit, natis alimenta ministrat, & aluum
 Ingratam eructans frustis graueolentibus explet.
 Ergo auidi caram nunquam liquere parentem,
 Ni prius in sese vestigia voluerit annus.

Præcipue verò lepores Venus improba flammis
 Exercet, magnoq; animos accendit amore:
 Et nunquam insano præcordia liberat aestu.
 Nanq; illi, siue vrit hyems sata pinguis, siue
 Culta nitent varijs distincta coloribus arua,
 Seu calor arentes exurit Sirius herbas,
 Seu frondes, & poma fluunt iam mitia ramis,
 Sollicitant spatia æterni decurrere amoris:
 Atque iterum grauidæ maribus subsidere: & vnâ
 Lasciuos agitare iocos, & mutua noctis
 Gaudia: tota quibus stimulatæ pectora matres
 Extemplo repetunt, postquam peperere, maritos.
 Conceptisq; alijs alios (mirabile dictu)
 Concipiunt, eduntq; alios: & tempore eodem
 Immatura omnes superat sætura per horas.
 Vixq; ægram partu facilis Lucina leuauit,
 Multiplici & proli superaduenit altera proles.
 Ac, nisi protinus amplexu excipiantur, & omnes
 Concubitu sedent incendia fusa per artus,
 Et scelere, & furijs nimium crudelibus actæ,
 Quos vtero tulerant decies sex ante diebus,

Ilicet

Ilicet absumptos fetus in viscera condunt.
 Cunctarum verò furor est insignis, & æstus:
 Frigidus humentes cum fundit Aquarius urnas.
 Tum simul incedunt hilares: tum multa frequentant
 Coniugia: inq; ipsis occulta cubilia sulcis
 Agrorum posuere: neque inde excedere curant,
 Donec sæcundis operitur campus aristis.
 Nam post triticeas messes, subiere recessus:
 Sicubi pampineas diffundit vinea frondes.
 Denique maturas vbi iam vindemitor vvas
 Lægit, & vmbroso vites spoliantur honore:
 Tum repetunt sepes, tum densis consita dumis
 Tesqua colunt: non illa imbri, non peruia vento.
 Hic, quoties tristes obducunt astra tenebræ,
 Atque atri impendent nimbi: micat ignibus æther:
 Et multa sata culta natant humore, caueq;
 Implentur subito pluuiæ exundante lacunæ:
 Scilicet & valida molitus fulmina dextra
 Iupiter horrentes fremitus, & murmura concit:
 Abruptosq; ruens densis è nubibus imbres
 Intorquet, sæuamq; omni ciet aere pugnam
 Ventorum, & duras violento turbine quercus
 Eruit: exuperantq; altas dum flumina ripas,
 Atque improvisis torrentibus aucta feruntur,
 Arduus immanes deuoluit in æquora montes,
 Securi mansere sui. neque, nubila letus
 Cum pepulit Boreas, totusq; inclaruit aer,

F 3

Aprici radios vnquam spreuere calentes.
 Sed, simul ac pulcher terris affulsit Apollo,
 Exponunt tepido rorantia corpora Soli:
 Resficiuntq. suos neruis torpentibus artus.
 Interea, cum iam curuus iuga soluit arator,
 Et repetunt noctu fessi praesepia tauri:
 Exortimue iubar, lucisq. aurora propinqua
 Nuncia, & in tenera vos iucundissimus herba
 Euocat in saltus virides armenta, gregesq.;
 Decerpunt leti turgentia gramina campi;
 Et culmos segetum, & fibras tellure repostas
 Herbarum, & lento morsus in cortice figunt
 Arboris: atque vdos attondent vndiq; libros:
 Nec parcunt strato pomorum, aut glandis aceruo,
 Aut vicia, aut milio, aut proceræ frondibus vlni,
 Praecipue gratae syluestria gramina menthae,
 Quaeq. amant riguas inculta sisymbria valles,
 Et vaga serpylla, & puleij ignobile gramen
 Perquirunt: plenaq. herbis redolentibus alio
 Praecipiti cursu iuuenesq., canesq. lacesunt,
 Laeta tamen vacuo quoties sua pascua ventre,
 Aut pleno repetunt secreta cubilia, certum
 Vna, eademq. via peragunt iter: atque ita nusquam
 Libera consueto vestigia tramite flectunt.
 Quamuis multiplices (seu sint prope pabula, seu sint
 Inde procul latebrae quibus incessere,) requirunt
 Maeandros, cursusq. suos, crebrosq. recursus:

Inq.

Inq. orbem, flexumq. viam, quam nulla genista
 Occupat, & nullus spinis paliurus acutis,
 Insistunt, timidiq; cauent (is scilicet astus
 Ingenij, vastræq; artes) ne forte reuulsus
 Hereat hic illic pressa ad virgulta capillus.
 Obijciatq. cani notum de corpore odorem
 Erranti, & trepidè gressum per cuncta ferenti,
 Dum tenues mittit voces, dum mollia iactat
 Crura, & odoratas reducit naribus auras.
 At simul è latebra solita commouerit arte
 Paruus hylax, primusq; venit latratus ad aures
 (Nanque sonos quamuis tenues audire feruntur
 Ipsi oculis hebetes) consurrexere, ruuntq.
 Quoquò agit et pauor, et latrantum interrita turba.
 Atque alij suadente fuga contendere pergunt
 Rectum iter, & versi spatium decurrere montis,
 Et celerem sua per vestigia flectere gressum.
 Membraq; cum multo norunt defessa labore,
 Successere vmbrae, & capti se protinus hosti
 Dediderunt: aut gleba recens, quam nuper arator
 Inuertit, non dum illa aestu concocta, latentes
 Concolor & dorso, pullis & concolor armis
 Tutata est alijs breuior fuga. nam simul illi
 Exiluere cauo, timidi consistere suerunt
 Sapius, & rapidos tum demum extendere cursus,
 Cum crebras traxere moras, longumq; quierunt.
 Nec desunt etiam, qui nusquam exire cubili

*Audent, & lato vitam committere campo.
 Præcipuè senos si non dum tempora menses
 Vertère, & positam in pedibus docuere salutem.
 Primum etenim sugunt bis denas vbera lucas
 Lactea: mox virides pastum ducuntur in agros.
 Cursibus & rapidis paulatim assuescere discunt:
 Venantumq; oculos vario iam fallere flexu.
 Quid? qui defossa subeunt tellure cavernas,
 Corporaq; obscuris abdunt occulta latebris?
 Quid? qui vix tenuem iactant de corpore odorem,
 Omniaq; incerto turbant vestigia passu?
 Nonne vides, alios mutant vt sepe recessus?
 Inq; alias aliasq; arces fugère timentes?
 Et se non vna profugi statione tuentur?
 Scilicet hi canibus, nemorum quas plurimus vsus
 Edocuit, multa q; insignes reddidit arte,
 Cogendi in casses, multo & custode domandi.
 Illum autem, arrectis qui, dum fugit, auribus astat,
 Atque adeò in tergum caudam reflectit, & altè
 Sustulit extremis abiens vestigia plantis,
 Non secus ac subito terrore cuniculus actus,
 Alterutro grauitèr terram pede percutit, & se
 Accelerans condit cæci in penetralibus antri,
 Vix vllæ superare queant thoésue, canésue.
 Nec minus, in visa qui perstitit vsq; latebra,
 Ipse sui fideus animo discrimina temnit.
 Ergo vbi iam tempus, latebra procul exit, & acri
 Aequora*

*Aequora lata fuga, summiq; asperrima montis
 Saxa legit: cessere canes: ipsiq; sequentum
 Vix acie possunt oculi seruare ruentem,
 Tranantemq; lacus, & magni flumina Amani.
 Ipse autem inuitæ patrijs è finibus actæ
 Decedunt: sociumq; sui si forte cubilis,
 Et teneros secum natos habuere parentes,
 Ceu cum concordit tutatur moenia dextra,
 Et fugat Ausonia Cimbrum Romanus ab alta,
 Linqnentem sterilesq; agros, gelidasq; paludes,
 Et profugum sedes, alienaq; regna petentem,
 Defendunt multa redolentia pascua thymbra:
 Quemq; prius tenuere locum virtute tuentes;
 Inde alios lepores factò procul agrimine pellunt.
 Ac, nisi crudelem seua iam cæde tyrannum
 Sternis humi, & multa placas cane prouidus agros,
 Mox tecum iratus latebras damnabis inanes,
 Seuis & immeritæ iactans conuicia valli,
 Aut visco, aut curuo piscoso in fluminis alueo
 Pectoris ingentes curas solaberis hamo.
 Ergo omnes exerce artes, catuloq; sagaci
 Venare assiduè, & dominos occide superbos.
 Accedent alijs tum protinus aduenæ ab oris,
 Et plenæ vndabunt multa iam prole cavernæ.
 Iam verò scopulos si quisquã emensus, & vndas
 Icarij quæ læua patent maris æquora, nauemq;
 Inflectens dextra Phrygias aduenerit oras,*

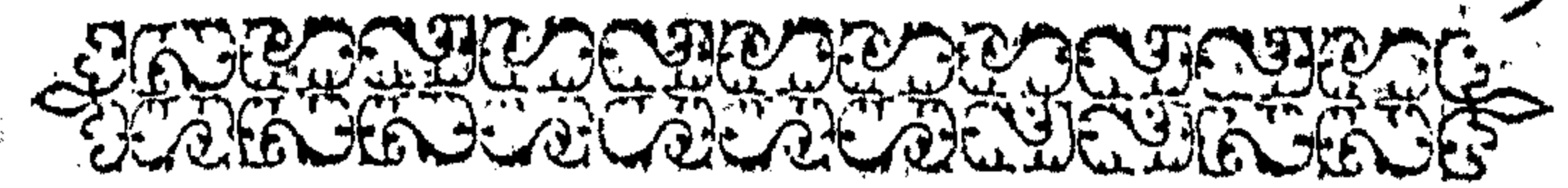
Forsitan alipedes agitare iuuabit onagros :
 Nequando ignota deceptus imagine formæ
 Erret, & ingratos referens ad limina gressus
 Esse putet veterum mendacia didita vulgo :
 Protinus hæc animo memori mandata recondat
 Signa, neque ingenij mores contemnat agrestis.
 Ac primum, seu tu Libyæ deserta peragras,
 Seu tractus Asiæ, diuortia quærere aquarum
 Impiger, & rupes altas lustrare memento :
 Vnde fluens Lyciam media disternit vnda
 Xanthus, & igniuomæ propior videt ora Chimæra.
 Illic decerpunt læti sua gramina, & illic
 Vnà omnes sumunt liquidos è fontibus haustus,
 Interdumq; etiam, dum seua Canicula terras
 Exurit, tenuiq; amnes vix flumine manant.
 Ore omnes versi in Boream, frigentibus auris,
 Siue sitim, siue illi æstum, sedare feruntur,
 At sonitu ingenti putrem quatit vngula campum,
 Cornea venantem quoties iugère, suisq;
 Temporibus stant longæ aures : tum corpore ceruos
 Exuperant : nec lana nitet non alba colore.
 Mixta nigro, ceu cum nubes densentur opacæ,
 Et totum eripiunt oculis cælumq; , diemq; :
 Nigraq; per medios decurrit tænia lumbos :
 Linea quam clunes tractim comitatur ad imos,
 Vtraq; distinguens niveo sua tergora ductu.
 Præterea non vlla magis consumitur æstu

Paulatim, & magni stimulis agitur amoris
 Bellua, nec quicum totidem socientur amicae.
 Illarum nam manè simul, seu pascua laeta,
 Seu fontes, riuosq; aduent, vel ad ipsa reuertunt
 Antra sub obscurum noctis, longo ordine, turmas
 Quisque suam ducens, vnus regit arbiter agmen.
 A tergo, & noctu septo concludit eodem.
 Obseruatq; miser grauidæ quo tempore matres
 Decumbunt, foetusq; edunt in luminis oras,
 Sedula non aliter quam, cum parientibus astat
 Obstetrix, teneramq; avidis prolem excipit vlnis.
 Sic ille obrutu assidue defixus in vno
 Assidet : atque, vtero si foemina prodiit infans,
 Accurrit mulcens, & corpus amabile lingua
 Fingit, & in formem iam spe male sanus amicam
 Præcipit amplectens, atque oscula dulcia libat.
 At, si forte marem labentem aspexit ab aluo,
 Irarum ingentes voluens in pectore fluctus
 Aestuat, atque omnem morsu spem prolis ademit :
 Et multo auellens genitalia vulnere foedat.
 At genitrix miserata sui sua viscera partus
 Mœret : & ingenti complet nemus omne querela :
 Numinaq; accusans tandem Iouis increpat iram.
 Ille tamen precibus nunquam placabilis vllis
 Saevit : & os atrox cognato sanguine turpat.
 Nec verò inuidia solæ inflammantur inani
 Quadrupedes, verum iste metus genus omne ferarū

Exagitat, seuoq; homines exterret asilo.
 Scilicet heu nimium felix humana propago
 Visa Deis, procul hinc nobis si dira fuisset
 Acta lues, limenq; modò infedisset Auerni:
 Nec nostras vnquam diris infecta venenis
 Turbaret mentes: animosq; aggressa quietos
 Inficeret misera mortalia pectora tabe.
 Et potuit satis esse tamen, quòd debita morti
 Corpora fortiti luimus delicta Promethei
 Impia, in æternam claudentes lumina noctem.
 Quantos illa trahens Stygijs aduexit ab oris,
 Et secum luctus æternum extendit in æuum.
 Non pestis, non ira Deum sese extulit vnquam
 Tetrior, aut æquè est hominum populata medullas.
 Nanque vbi subrepens vestigia fixit: & illi
 Omnia sunt macies, sunt omnia luridus horror,
 Sunt tenebræ, & tristis lethi pallentis imago.
 Hæc olim Aegidem furij immanibus egit
 Præcipitem nati respergere sanguine littus:
 Infantis nati patrem, & nil tale merentis:
 Vt face succensus seuæ feralis Erinys
 Discerpi tandem optarit miserabile corpus.
 Ipse igitur votiq; reus, precibusq; potitus
 Foedari infelix passim sua viscera vidit:
 Tristia nec potuit crudeli auertere visu,
 Ne sua tam duros spectarent lumina casus.
 Immò vsque immotis oculis immotus in ipsa

Cæde manens, letus currumq; , rotasq; sonantes
 Vidit, & effuso vepres rorare cerebro.
 Nec tu idcò sceleris fugisti innoxia tanti
 Seuæ parens laqueo ceruicem innexa tenaci:
 Sed misera ante diem, medioq; in limine vitæ
 Ingentes subito poenas extincta dedisti
 Cecropidum complens infando moenia luctu.
 Iam verò nostro quis tam semotus ab orbe est,
 Diræ Thyestæ qui non opprobria mensæ
 (Nanque ea tum dira Sol execratus ab vrbe
 Auertit celeres flexo temone iugales)
 Nouerit, atque epulas? olim quas improba Procne,
 Procne olim scelerata viro quæ dona parauit?
 Quosq; suas tinguens infelix sanguine fauces
 Ipse pater Tereus in viscera condidit artus?
 Quid dicam, absumpto quæ quondam fratre secuta est
 Aesonidem? spreuitq; senem malefida parentem?
 Et patrias magico violauit carmine leges?
 Nonne vides pueris, mater quos ipsa creatat,
 Infelix mater pueris vt guttura ferro
 Haussit, & in miseræ genialia fulcra puellæ
 Iniecit flammæ, magnumq; est vltæ dolorem?
 O, fortunatos nimium, quos nullius vnquam
 Vicit amor: mentem nec cura occulta peredit:
 Inuida quæ seuo lacerans præcordia morsu,
 Venantem haud patitur nemorum meminisse, canumq;
 Scilicet atq; animum somno iam torquet adempto:

Iam tenuat turpi squalentia corpora morbo.
 Ergo omnes odit, quos ante educere semper
 Ipse suos comites secum in nemora alta solebat.
 Nec dolet, interrupta situ quod retia inertis,
 Atque exesa iacent scabra rubigine tela:
 Verum acris semota metu mens anxia, & ira
 Solut in aeternum tabentia lumen fletum:
 Cunctaq. tranquillae perturbat gaudia vitae.

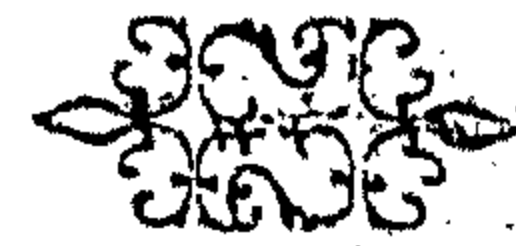

PETRI ANGELII

B A R G A E I

CYNEGETICON

Liber Quartus.

ED iam sylvarum reliquos di-
 camus alumnos,
 Pierides, Gangisq; iuuet prope
 fluminis undam,
 Mollis ubi suaves non vno è se-
 mine odores

Halat humus, mecum gelida considerare ripa.

Huc ades, ô, nostrumq; iuues inuicte laborem:

Silicet hanc etiam syluis impendere curam,

Et potes intactos sumpta lustrare pharetra,

Quâ felix Libye, quaq; explicat India saltus

Laeta suos: quâ se summis ex Alpibus annes

Deuoluunt Rhodanusq;, Padusq;, et Rhenus, et Ister.

Huc ades: & paruo quae nunc spectacula Circo

COSME damus (sic fida omnes tecum exigat annos

Maionorum antiquus, coniux tua, sanguis Iberum:

Sic proles generosa patrem virtutibus aequet :
 Et superet laetis rerum successibus) ipse
 Ipse tuo aspectu, atque oculis dignare serenis.
 Hic lusus, & amicitias, hic praelia si qua
 Committit dente infrendens genus acre ferarum,
 Hic mecum versare dolos miraberis astu.
 Nec minus hirsuti venient ad pabula echini
 Interea : spinisq; ferent affixa supernis,
 Quae matura caua componant arbore poma :
 Et figet duris hystrix virginita pennis
 Ora canum, & certos tenta cute diriget ictus
 Eminus : & calamos iaculabitur acer iniquos.
 Tunc ego vel sumptam praecutae cuspidis hastam,
 Aut celerem adducto cornum festinus ab arcu
 Coniiciam, seuumq; suis in vepribus hostem
 Victor humi fundam, nec tergora dura resistant.
 Pendebunt alti medio de fornice tecti
 Exiuiæ, laeti q; meas ad sidera laudes
 (Ni me dulcis amor, ni blanda insania ludit)
 Alta ferent, nostrae vincant modo carmina Musæ
 Longa vetustatis viuendo secla, nepotes.
 Atque aliquis forsitan tantos miratus honores
 Optabitq; leuis cineri sit terra sepulto.
 Felicemq. umbram dicet, Manesq. beatos.
 At magna Elysios inter volitabit imago :
 Ascraeumq. patrem, virides cui fronte corymbi
 Pendent, & grauidas demittit pampinus vvas,

Multa

Multa colet : doctoq; assurgere laeta MARONI,
 Secretos tacito venerabitur ore recessus,
 Quos tenet, et solus cum magno seruat HOMERO.
 Inde procul gressum sistens sedemq., locumq.,
 Et coetum inuiset vatum contenta piorum.
 Occurrent, mecumq. ibunt tum protinus omnes
 Fortunatae animae, nec dedignabitur vllus
 Alloquium : seu magnus erit Sebethidos vndae
 Incola : seu medio qui natus in aequore quondam
 Benaci festam celebravit arundine lucem.
 Non crinem aureolum seruans sibi pignus amoris
 COTTA, nec in tenera nimium deceptus Elyella,
 Dum dolet effusis hostes discurrere campis,
 Et Latias moestus deflet NAVGERIVS oras,
 Congressum ausugient nostrum. quin agmine facto
 Attica Flaminius numeris expressa latinis
 Effigies : citharae q; bonus percurrere chordas
 CASA aderunt, diuumq; pio qui carmine laudes
 VIDA canit ; Quiq. Aonijs gratissimus antris
 Maxima virginei celebrat miracula partus :
 Tum Musas summis e verticibus Parnassi
 Voce vocans trahit aequoreas ad littoris vndas.
 Ipse etiam medica insignis FRASTORIVS arte
 Adueniet : plenoq; meus mihi VARCHIVS ore
 Ingenti bisorem cantum dabit vnus, & ipsas
 Acclium recubans in gramine contrahet horas.
 Siquis odorati medijs in vallibus Indi,

G

Aut ubi inaccessas tellus Maurusia sylvas.
 Densat, & horrenti virides tegit ilice saltus,
 Immanemq; feram, & vasta se mole mouentem
 Aspiciat, cui iuncta humeris non ardua ceruix
 Prominet, & latus ad tempora deijcit aures:
 Cuiq; oculi ingentes, at non pro corpore: & ipsa
 Ad terram in multos naris demittitur vsus,
 Longa quidem, et quoquo versum sic tortilis, vt se
 Complicet, & stipulas, ceu si manus esset, inanes
 Seligat, & veteres sternat radicitus ornos
 Interdū, et grandem tanquā tubus euomat vndam.
 Illam adeo quicumq; videns nouus aduena secum
 Miratur, rerum ignarus, geminosq; supernis
 Prospicit. ē malis dentes, ceu cornua denos
 Longa pedes, fluere ad terram, mox leniter in se
 Reflecti, & diros mucrones tendere in hostem,
 Esse feram sciat is, Graio quæ nomina dicta
 Est elephas, monstrum Indorum admirabile gentis,
 Indorum, quos exortens Sol aspicit, & quos
 Verberat ē medio radijs feruentibus axe.
 Horum alij summos saltus, & inhospita tauri
 Saxa colunt, suetiq; hyemes, & frigora ferre,
 Nec mores mutare suos didicere, nec vllam
 Aut seruare fidem, aut blandis parere magistris.
 Mens eadem domitis, eadem feritatis imago
 Fixa manet, seuosq; dolos in pectore versat.
 Sunt alij, quos stagna iuuant, vluæq; palustres,

Et valles circumclausæ torpentibus vndis.
 Scilicet his amens nimis, & mutabile in horas
 Ingenium: tum liuentes rubigine dentes
 Non manus artificis, non raræ lamina ferræ
 Perpolit: aut vltos ducit suus ignis ad vsus.
 Anteeunt cunctis, campos quicumque patentes
 Depascunt, dulcesq; vndas, & flumina potant
 Indorum, & cursu celeres lata æquora verrunt:
 Quæ pater Oceanus dubijs anfractibus ambit,
 Illustriq; suo propior fouet ore Canopus.
 Illic (vt perhibent) fruges bis parturit annus,
 Bis poma, & flores gemino bis vere leguntur.
 Brumaq; seu Cancro, siue ingruit ē Capricorno,
 Nulla ex arboribus dependet stiria, nullæ
 Frigore concretæ sistunt vaga flumina crustæ.
 Vsq; adeo paribus tempus discriminat oris,
 Summaq; temperies æquat frigusq; , caloremq; .
 Inde hominum (nec vana fides) procera feruntur
 Corpora natorum senas assurgere in vlnas:
 Tercentumq; hyemes, tercentum ex ordine totas
 Exigere æstates nullis obnoxia morbis.
 Ergo elephas, seu bella tibi ludicra parantur,
 Siue hostem sequeris sumptis iam comminus armis,
 Depastus latè campos, quos irrigat Indus
 Diues, & ingenti soecundat flumine Ganges,
 Sustentans humeris turrim feret arduus altam:
 Quam iuuenes armis, primaq; ætate nitentes

Quindeni insistant, ac desuper omnia fundunt
 Telorum genera, & complent lata arua sagittis.
 Ille autem huc illuc rapidus vasto impete fertur:
 Et pedibus miseras proculcat in agmine turbas.
 Ceu quondam in sylvas demissus montibus amnis,
 Immensaq. auctus pluuia, nimibusq. liquatis,
 Quem neque iam ripae capiunt, neq; saxa morantur
 Vlla, neq; obiecto surgentes aggere moles.
 Aut, cum sublimi Boreae de vertice praecipit
 Fulmen agens nimbum saeuos ruit aethere ventos,
 Arboribus late stragem, pecoriq. ferentes.
 Ingens ipsa quidem, cui nec contenderit vlla
 Bellua, nec sese tam vasto corpore iacet
 Vlla parem: quippe in summo si culmine montis
 Constitit, atque ipsis humeros aequauerit astris,
 Miramur rerum ignari, ceu Pelion Ossae
 Impositum, & toto nutantem vertice Olympum.
 Cumq; ipse immani membrorum mole feratur,
 Crura tamen breuia, & molli vix commoda flexu
 Promouet incedens, & gressibus ambulat aequis.
 Lapsus humi si forte iacet, pedibusq. supinis
 Calcitrat, immanes tandem vix subleuat artus.
 Idcirco, tenebras cum Luna inducit opacas,
 Astraq; consurgunt tenues suadentia somnos,
 Prostratus medijs nunquam requiescit in agris:
 Verum humeros truncis, riparumq; aggere sultus
 Sustinet, & placidam fundit per membra quietem.

Inter-

Interdumq; vna veteri cum stipite fagi
 Concidit, hesternus tales quam Maurus ad vsus,
 Dum fallax obseruat iter, & lustra, parauit:
 Prostratumq; dolo, & adhuc languente sopore
 Deuinctum aggreditur, ferroq; obtruncat acuto.
 Incedunt vna plures, atque arua Molindae
 Lata tenent, longè nec cedit ab ordine quisquam,
 Sive illi teneras frondenti ex arbore plantas
 Decerpunt, strataq; legunt è termitè palmæ,
 Quos foecunda suis passim tulit India fructus:
 Sive iter in sylvas, suspectaq; pascua tendunt.
 Ac velut instructum miles digestus in agmen,
 Nescius an latebris insederit acer Hiberus,
 Gallus an aduersos inimico Marte lacessat,
 Ingreditur, non vsquã aciem, non castra relinquens,
 Sed signum obseruans oculis, atque auribus astat.
 Quod si qua humani solers vestigia gressus
 Deprendit, cui totum agmen parere iubetur,
 Heret, & extemplo venientibus ordine monstrat.
 Quicquid id est, partesq; metu percussus in omnes
 Vertitur, & latebras oculis perlustrat iniquas:
 Irarumq; acres stimulos in pectore sentit.
 Tum verò iuuenum mentem scrutatus, & vna
 Insidijs hominum veritus loca densa parandis,
 Circumagit prudens, vnde antè adduxerat agmen.
 Callidus ast Aser platano contactus, & vmbra,
 Expectatq; tacens, ac vix sibi temperat audax,

Quin mediā inuadat conuersam in terga phalangē.
 Expectat tamen, & totus cum transit ordo,
 Occupat extremi demissus ab arbore clunes:
 Comprenditq; manu caudam, dextraq; securim
 Molitus validam soluit deiecta ruentis
 Genua fera, gemit illa cadens: & saepe superbum
 Latronem affligit vastæ sub pondere molis:
 Ni citus exiliat, seq; in loca tuta receptet.
 Sunt etiam qui lethales intendere nervos
 Consuerunt, mollemq; aluum penetrare sagittis.
 Nanque humeros, totumq; cutis tegit aspera tergū,
 Vix gladijs hominum, vix ulli peruia telo.
 Ast alijs fossa medijs in montibus ingens
 Cingitur ingenti, confertisq; area ramis.
 Cumq; adeo sæui stimulis agitantur amoris,
 In medioq; elephas pernoctat foemina septo:
 Continuo, nanque ipse aditus patet amplius, amantes
 Excipit incautos, demissaq; obice portæ,
 Seu ponte euerso, fossæ qua iunxerat oras,
 Concludit letus densa insidiator ab orno.
 Inde omnes macie postquam tenuauit: iniquis
 Prosequitur miseros flagris, & verberere sæuus.
 Tum demum victi flectunt genua agra labantes,
 Longaq; septenæ passi ieiunia lucis,
 Abijciunt acres animos, tergoq. iacentes.
 Sesserem accipiunt, nec iam parere recusant
 Imperio, paulatim herbis, cannisq. refectioni.

Quin

Quin etiam, quos ante nimis timuere, nimisq.
 Odere insensī, posita feritate benignos
 Protinus ingenti dominos venerantur amore.
 Nocte tamen sola, sæui cum forte magistri
 Imperitant captis, insuetaq. colla catenis
 Vruunt, & multis dissoluunt corpora plagis:
 Triste gement, flentesq. oculis sua fata queruntur.
 Atq; hinc Graiorum seculo cum falsa per orbem
 Relligio, & fuso colerentur sanguine passim
 Numina vana Deūm, visa est cœlestis origo
 Illorum, & nostris prudentia proxima rebus.
 Quandoquidem nutusq; omnes & verba loquentur
 Observant: iussiq. ratem deducere in æquor,
 Intendunt funes, & stuppea vincula collo:
 Nutantemq. regunt, & iusto pondere librant.
 Tractant arma manu: tum, quæ didicere silenti
 Et repetunt nocte, & stabulis meditantur in altis.
 Atque inter mensas persæpe, & pocula longo
 Ordine discumbunt fidibusq;, & carmine gaudent,
 Et furtum antiqui memores odere Promethei,
 Ac, postquam pura senior circumtulit vnda,
 Lustravitq. pius cunctos ab origine natos,
 Clara renascentis venerantur cornua Phœbes.
 Si quem etiā nemore in medio sine honore iacentem
 Videre, indignum miserati funus amici
 Inijciunt terram: fractisq. ex arbore ramis
 Ilicet accumulant, dicuntq. nouissima verba.

G 4

*Hæc studia, hos mores proprios mortalibus olim
 Natura, & rerum melior Deus addidit auctor,
 Cum scelera, & cædes nondum perpeffa nefandas
 Astræam vidit tellus nemora alta colentem.
 Tempore quo primum (si vera est fama) feruntur
 Odisse impuros animis, & moribus apros.
 Nam neq; diuorum metuens minus vlla, neq; altu
 Tetrrior incessit syluis fera: quæ sua norit
 Arma magis: certoq; hostem quæ certior ictu
 Fundat humi, & validos latrantum dissipet artus.
 Inde aliquis quoties dentes violentus in hostem
 Dirigit, utque duos enses rotat acer, apertum
 Vna, eademq; femur, ventremq;, & pectora plaga
 Haurit, & in partes medium discriminat æquas.
 Quin etiam (memini) suffossa protinus aluo,
 Et crurum mollæ cæsis in poplite nervis,
 Fortis equus media cecidit resupinus in acta.
 Cælumq; ærato dum verberat ungula cornu,
 Heu miser vadanti vitam cum sanguine fudit.
 Continuò hæc illi fuerunt imponere dentes
 Vulnere, quos ræstri pars hinc ostentat, & illinc
 Inferior, geminas veluti si proferat harpes:
 Vtraque quarum acie, & mucrone horrescat acuto.
 Nam qui se proni mittunt è parte superna
 Aduersos, vsum præstant modè cotis: & illos
 Exacuunt, belloq; parant; & fortibus ausis:
 Ipsi hebetes prorsus: frustra q; ad prælia nati:*

Hinc

*Hinc igitur quoties densis in vallibus instat
 Turba canum, cogitq; suis exire latebris
 Excitum strepitum, & magnis latratibus aprum,
 Confidens animo, & membrorum robore multo
 Incursumq; manet, strepitumq; interritus omnem
 Venantum, frendetq; ferox: tum tergus inhorret:
 Et certæ addicit morti, quoscunque ferentes
 Contra tela videt, rictuq; extrema minantes,
 Oreq;, nõ secus atq; vndans circum vndiq; ænura,
 Virgea suggeritur magno cui flamma sonore,
 Spumam agit: & limo costas ad prælia durat:
 Vulnereq; obducens, media quæ plurima sylua
 Accepit, non ille iras, non ille superbos
 Demittitq; animos, & seua pericula vitat
 Ignarus. neque enim cursu, pedibusq; salutem
 Querit, & hostiles fugiendo euadere terras:
 Sed ruit in medias hominumq;, canumq; cohortes
 Vltor atrox, certusq. mori, quem ceperat vnum
 Ante locum, tutatur habens, neque deserit vsquam.
 Hic tamen, ingentis spatia est si libera campi
 Naçtus, & a nullo callesq;, aditusq. viarum
 Repperit obsessos, specula digressus ab alta,
 Vnde prius patulis venientes naribus auras,
 Et voces, strepitusq. tacens captauerat omnes,
 Longè abit: & densi certus petit aua montis.
 Tum verò, quanquam iuuenum vis ingruat ingens;
 Pergit iter semel inceptum, directaq. nusquam,*

Ni pugna remoretur amor, vestigia flectit.
 Sin autem circum videat nemus omne corona
 Virgeri, & multo sylvas custode teneri,
 Continuo celeres ad nota cubilia gressus
 Impavidus recipit, seq. ad sua tecta reducit,
 Tecta, procellosis quæ nec quatiuntur ab Euris
 Nec radijs vsquam Solis tanguatur acutis.
 Strata iacent folijs, culmorumq. aggere denso,
 Et nullis intus pluuijs penetrata madescunt.
 Hæc vel inaccessi seruant occulta Lycæi
 Antra, vel horrendis nemorum loca densa latebris,
 Muritæ arboribus sedes, & rupibus altis:
 Difficilesq. aditu valles: imæq. paludes:
 Quas vepres, iunciq. tenent, quas vndiq; canna
 Impediunt, fidaq. suem tutantur in arce.
 Illinc, cum medias nox intempesta tenebras
 Concedens luci nostro procul orbe fugavit,
 Exit: & aut virides latè populatur aristas:
 Aut pingues foetus siliquarum, aut vitibus almis
 Dat stragem ingentem, atque hortis absomit a penit
 Plurima, quæ foeta malus tulit arbore poma.
 Nare sagax etiam glandem sectatur opimam:
 Et pruna, & densæ depascitur arbuta sepis.
 Lustra tamen repetit semper, notasq; latebras:
 Ni prius exoriens tenebras sol depulit aureus,
 Atque agros radijs simul, & nemora alta retexit.
 Deprensus nam sæpe die sese abdit in ipsis

Aut

Aut segetum sulcis, aut læto in gramine prati:
 Occultusq; latet donec redeuntibus astris
 Agricolas latis exegit vesperus aruis.
 Præterea fruges cum iam nix multa peremit:
 Et glaciæ Pindus, glaciæ riget horridus Hæmus,
 Aut filicum fibras rostro rimatur obunco:
 Aut lentos ruit asparagos: aut grandia campis
 Tubera persequitur multa circumdata terra:
 Et fossas curua sollers agit ore profundas.
 Percitus in furias Veneris tum fertur, & ignes,
 Lætâq; vesana torrentur pectora flamma:
 Exerit aurata cum brachia nexa catena
 Andromede: sæuæq; oriens fugit ora Medusæ.
 Et comprehensa suis non antè incendia sedat
 Osibus: & curas liber dimittit inanes,
 Quam pedibus cælo toto Iouis armiger vncis
 Occidit, & velox Nerei subit equora delphin.
 Interea foeta non vquam à coniuge solus
 Secedit: sed manè simul, sed vespere gressum
 Fert miser assidue, & specubus pernoctat in iisdem,
 Exhaustus donec cecidit calor omnis, & vna
 Subsedit duris iam flamma extincta medullis,
 Tum verò nemorum solis in saltibus illum
 Pascentem huc illuc, perq; antra incerta vagantem
 Inversa surgens irrorat Aquarius vna.
 At grauidæ partus edunt tum denique matres
 Innumeros, Aries renouat cum candidus annum:

Seminaq. in lucem rerum uocat imbriferum uer.
 Continuo foetam nati sectantur, & ore
 Vbera iucundo siccant manantia lacte.
 Illa suos tutatur, & ad sata proxima secum
 Ducit agens, donec geminis vertentibus annis
 Tertius in dias aperitur luminis oras
 Martius: incipiuntq; pares decrescere noctes.
 Tum primum insueti tenero sub pectore amoris
 Vertuntur stimuli, & iam nubilis appetit etas,
 Et nouus in Venerem subigens autumnus amantes.
 Bis denas viuunt hiemes. hos Iupiter annos,
 Hæc ollis longæ concessit tempora vitæ,
 At genus infidum nunquam spatia ista dierum
 Emensi videre lupi. vix audit vllus,
 Tertia cum festi celebrantur Olympiæ ludi.
 Quanquã incredibile membrorum robore, quanquã
 Ore valet, ceruice valet, valet acer ab armis:
 Quippe quibus sublatam altè fert improbus æonam
 Pastoremq; simul cursu præteruolat, & se
 Abdit in horrentes nemorum tutissimus umbras.
 Ni ferus ore Lacon, milloq; armatus acuto
 Ilicet exiliens notæ diuortia syluæ
 Occupet, & recto fugientem tramite sistat.
 Sive acres equitis fodiens calcaribus armos
 Acceleret iuuenis, prædamq; ex ore cruentam
 Auferat, & diro confectam vulnere seruet.
 Ipse autem in lucos, vbi densior vndique ramos

Implica

Implicat inter se, cæcumq; iter obsidet ilex,
 Auolat, & mater si quam expectantibus escam
 Attulerat natis, ex ore exculpit, & atram
 Ingluuiem, ventrisq; explens immane baratrum,
 Tenuia tum multo distendit corpora pingui.
 Ast illi cessere metu, pauidamq; parentem
 Complexi retinent. tum, quæ post deinde supersunt
 Reliquiæ, mandenda pater quæ frustra reliquit
 Iam satur, exhausti condunt in viscera ventris,
 Quorū pote, sedantes longæ ieiunia noctis.
 At vero genitrix morum sat conscia, manè
 Quum redit è pastu, cæseq; auulsa reportat
 Membra bouis, latebramq; omnè, fidumq; recessum
 Explorans oculis prædam occulit. inde procul se
 Collocat in specula, & venatum obseruat euntem,
 Aut vbi non vnquam riuo Iouis arbor easdem
 Suppeditat quercus medijs in vallibus umbras,
 Sola manens puro fluidum lauit amne cruorem:
 Donec odos omnis, saturo qui forte palato
 Hæserat, humentes cecidit dilapsus in auras,
 Atque impressa sui vestigia nulla reliquit.
 Nanque vbi dira famæ, rabiesq; exegit edendi,
 Obuius attrêctat red'euntem, & plurima iungit
 Oscula fragrantis lambens ieiunus amicæ:
 Sepeq; deprendit sociæ furtumq; dolumq;.
 Dentibus hinc frendens, & iniquo vulnere cogit
 Improbus effari raptæ quo viscera prædæ

Deposuit semesa loco, qua texit in Umbra.
 Præterea vires si quando, & robora inermem
 Defecere senem, nec iam genera vlla ferarum
 Aut cursu superare, aut sistere dentibus audent,
 Aggressus pueros, ut læto in gramine campi
 Corpora persundunt suam deuincta sopore
 Inualidi, caræq; etiam nutricis egentes,
 Comprensos iugulat, foedamq; recondit in aliam
 Tota venenato pallentia viscera morsu.
 Scilicet ante omnes, quoscumq; aut Menalus ingens,
 Aut Tmarus, aut Rhodope, aut nubifer educat
 Hæmus,
 Ille inhians hominum sæuire in corpora sœuit
 (Iupiter hanc & si mentem dedit omnibus vnam
 Dira Lycaonia fugiens opprobria mensæ)
 Cui quondam extremo confectus in agmine Rhoetus
 Seu morbo immiti, seu fulmine tardus iniquo,
 Fistula quod media disclusit aenea flamma,
 Arentes tepido madefecit sanguine fauces.
 Aut obscœna putri satiauit guttura tabo,
 Gallia cum Tuscis fugit deuincta maniplos,
 Et moesta innumeris cæsorum vidit acervos.
 Non me tum gelidi summa sub rupe Lycæi
 Præterlabentum tenuit leue murmur aquarum:
 Aut sopor oppressum patulæ sub regmine fagi
 Vinxit, & in seras redeuntem distulit horas.
 Nam quanquam obscuræ per amica silentia lunæ

Tutiùs

Tutiùs incedant, caulisq; patentibus antè (dant,
 Omne pecus iugulent, quam quicquã in viscera con-
 Interdum (nanque in gluvij reuina cogunt)
 Egressi, medium cum sol tenet altus Olympum,
 Rura adeunt, sæuiq; agris grassantur apertis.
 Contemptisq; quibus pastorem inuadere inermem
 Haud dubitant. ah, tela tibi ne læua dextra,
 Ah, tibi ne solidum nodis, atque ære verutum
 Excutiant. iuga solue canum, solue ora Laconum:
 Addentesq; gradus, & lumine sæua micantes
 Exige, iamq; illi quã proxima moenia pagus
 Contrahit, aut vbi iuniperos Maeander odoras,
 Lethalesq; icetu calamos, tennesq. genistas
 Irrigat, huc timidi cursu fugere, luuntq;
 Tum demum meritas scelerato corpore pœnas.
 Illum adeo placuisse lupis mirabere morem.
 Quod nec grandaeva spernunt ætate parentes:
 Nec, sibi quem socium semel adiunxere relinquunt
 Immemores. nanque & si abeunt diuersa petentes
 Lustra, tamen seri ternos post denique soles
 Ad sua se referunt: nisi eadem nocte iugales
 Excipiant lecti, dulcesq. in valle latebrae.
 Interea non vlla tamen mora dicitur vsquam:
 Sicubi constiterint iugulatae ad membra capellæ.
 Præcipue quotres sæui timere latronis
 Insidias, sanieq. vepres, & gramina rorant.
 Aetas Lucinam, iustosq. pati Hymenæos.

Incipit, exactis redijt cum mensibus annus
 Alter, & enati creuerunt undique dentes.
 Ipsi igitur, primum verni quo tempore piscis
 Sidus habet, Zephyriq; novas sol suscitatur auras,
 In Venerem proni curas, animosq; resoluunt.
 Non illis quisquam puros e fonte liquoros
 Epotus, catulosq; suum venatus obesos,
 Viscera placavit rabidus ieiuna diebus.
 Luce palam, tenebrisq; omnes comitantur amicam,
 Atque omni obsequio miseri, curaq; supremos
 Pro se quisque sui testantur pectoris aestus.
 Tunc illa, vt secum cupidos multumq;, diuq;
 Traxit, & illecebris, & spe malefida maritos,
 Signa locat, somnoq; cubans indulget inerti.
 Nec minus irriguam fundunt per dura quietem
 Membra proci, ponuntq; graui deuincta sopore,
 Sive dies aciem, seu sera crepuscula sistant.
 Excita fallaci somno lupa quem videt atra
 Squallentem macie, & turpi pallore tementem,
 Et scabrum illumie, & setis horrentibus hirtum,
 Ponere subit, summamq; manu scabit improba terra,
 Compressamq; animam trepido iam continet ore,
 Iam metuit reliquos ne suscitetur aura maritos.
 Ipse autem tali vix tandem expergitus astu,
 Vna letus abijt quascunque uocatur in oras,
 Et latebris densas, & iniquo lumine opacas,
 Perfruiturq; suae complexibus unus amica.

Interea

Interea socij sensit cum furta, dolosq;
 Mœsta cohors, animi, magno ruit acta dolore
 Omnis, & in mortem miseri coniurat amantis.
 Deprensamq; simul, vinculisq; tenacibus aptum
 (Nam, validis ambo Veneris compagibus hærent,
 Atque in diuersas tendunt discedere partes:
 Non secus atque canes, quos mutua sepe voluptas
 Vinxit, & in triuijs dulces coniunxit amores,
 Aggrediuntur: & vnanimi foedata procum vi
 Membra trahunt. illi, magno sua gaudia constant:
 Per similes his esse ferunt, quas Afer hyænas
 Nominat: occultas spectes vbi pectoris artes,
 Atq; artus membrorum equato in corpore eosdem;
 Eosdem etiam dentes serra eue, aut pectinis instar,
 Atque illud, quo quisq; marem se nouit; & ambos
 Importuna suis vigilans nox exigit antris.
 Hunc nimirum homines, inimicaq; vira timentem,
 Ipsam autem claro cæcam sub lumine solis.
 Hoc aiunt distare tamen, quod, tergora quanquam
 Undique spectentur simili perfusa colore,
 Est iuba, quæ dorsum tamen occupet aspera villis.
 Sunt & cæruleæ, quæ ventrem, & tergora zonæ
 Distinguunt, summosq; pilus qui contegat armos
 Hirsutus, setæq; imo sub ventre rigentes.
 Spina horret, colloq; humeros ita iungit, vt vsquam
 Directam nequeat ceruicem inflectere, ni se
 Circum agat, totosq; volubilis explicet armos.

H

Quin etiam ingenio multò quàm foemina, mas est
 Simplicior, veteriq; minus (ceu fertur) ab astu
 Prouidus, & captu facilis magis. ast ea multa
 Arte latens cauet insidias tutissima, nec se
 Obseruare sinit, gressus quò saepe recepit;
 Què sternat cubitura locū, quodq; incolat antrum
 Nec minus hæc noctu, prædatum, egressa sepulcris
 Eruit, & diram defossa cadauera in aluum
 Condit atrox, sanieq; putres depascitur artus.
 Atq; ideò stabulis si quando inuēnit in altis
 Pastorem somno implicitum, quem plurima circum
 Turba iacet, dextra nares compressit: at illi
 Torpescunt subito resoluti in corpore sensus.
 Quin eadem, dextra quoties à parte recepta est,
 Excudit arma manu venanti, ipsumq; tementem,
 Torpentemq; gelu, & quod vix est credere, nulla
 Corporea vi sternit humi, solaq; labantem
 Fundit, & insolito deumctum horrore trucidat:
 Illa ex parte fuga tanta vi dextera pollet.
 Ergo agè, & ancipitem quoties committere pugnam
 Ipsa parat, celeriq; pedum volat improba cursu,
 Excipe, & à læua quamprimum inuade ruentem.
 Verum, si qua fides magicis est artibus, antè
 Ne tere septenis propera tua cingula nodis,
 Septenis nodis innectere perge flagellas
 Atque illum, quo ferris, equum. nam luditur omnis
 Hac ope, seu magica est, seu vis occulta, latensq;:

Vt

Vt neque difficilis tum sit, neque noxia captu.
 Idcirco fraudisq; suæ sat conscia, & astus
 Noctè petit caulas, vocesq; imitata virorum
 Euocat ipsa canes, umbrisq; horrentibus omnem
 Compefcens latratum, artus torpedine soluit:
 Atque ita comprehensos ieiuna in viscera condit.
 Hæc inter species alia enumerare luporum,
 Et genera, & formas, & singula nomina possis;
 Si iuuat hæc etiam numeris concludere nostris,
 Et libet angustum frustra consumere tempus.
 Nanque alios cautes, & inhospita saxa Lycæi
 Hospitio accipiunt: alios campestris late
 Delectant spatia, atque occultæ in valle latebræ.
 Discernunt multos vario fucata colore
 Tergora: discernunt maiora, minoræue longè
 Corpora, & haud vna splendentia lumina flamma.
 Omnibus ast vnus sensus: mens omnibus vna est,
 Sternere cæde greges, & sanguine tingere fauces.
 His tamen ingenio vulpes anteire sagaci
 Dicitur, & fraudes componere doctior omnes.
 At quoniam frigent effœto in corpore vires:
 Illa quidem clauso non insidiatur ouili:
 Deniq; nec teneris torquentibus arua capellis:
 Sed ruri importuna læs, plenaq; cohorti
 Defossa haud longè secreta cubilia terra
 Poni, vbi horrenti surgunt spineta corona,
 Aut vbi inaccessæ tendunt ad sidera rupes.

H 2

Hic specus, hinc latebras, hinc obscuros labyrinthos
 Tuta colit, septemq; aditus penetralibus addit:
 Fallat ut incautum dubijs anfractibus hostem.
 Interdum occultos summo iam vere recessus
 Accolit, obscura quos vinea contegit umbra.
 Atque hinc ingentes cecidere ut montibus umbra,
 Et nox inuectis operit lata arua quadrigis,
 Egressa altilibus ventrem saturavit obesis,
 Cunctaq; siccauit lambens mulctralia lingua.
 Est tamen, insidijs lepores quæ captet inermes,
 Et pingues anates, & quas transmisit habendas
 Phasis aues: tum tota vorax viuaria vastet.
 Quin eadem saepe exiles ieiuna locustas
 Pascitur: & putris genuit quæ plurima tellus
 Monstra: olim sæuis sæuum infusura venenum
 Morsibus, & longum canibus latura dolorem.
 Quamuis illa pedum cursu diffusa, suisq;
 Viribus ignauum non antè obuertere pectus
 Audet, & infestæ latrantum opponere turbæ,
 Aut spatijs latè effusi se credere campi:
 Quam dummeta fuga lustrauerit omnia: quamq;
 Viderit obsessos calles, aditusq; viarum,
 Nanque ea tum demum rigido se comminus ore
 Defendet congressa animis, & robore dispar,
 Aut timidos inter cursus extrema sub ipsa
 Effugia, & iam iam certæ propè limina mortis,
 Ultima foedabit fuso vestigia ventre:

Exha-

Exhalans tetrum immundo de corpore odorem:
 Atque eadem tamē ardentes cum pectore flamma
 Concepit, pectusq. nouo patefecit amori,
 Ipsa sui assidue socium malefana cubilis
 Quærit, & obscenis colles vlulatibus implet,
 Nec sola allatrans certo requiescit in antro.
 Non aliter quàm, cum rabie canis improba sæuit,
 Dumq. adeo multo grauidam se pondere sentit,
 Difficilis captu est. latebras nam propter amicas
 Excubat: & primus quoties peruenit ad aures
 Latratus, cæcum occultans sese abdit in antrum,
 Et latet obscuris penitus defossa cauernis,
 Atque illic postquam ternos compleuerit orbés
 Luna suos, ceu foeta solet lupa, protinus edit
 Informes catulos, specubusq. occultat in altis,
 Quæ quondam obscuræ fodere cubilia meles.
 His quoq; post totidem menses, rata tēpora par-
 Nocturni fures dulcissima pignora matrum (tus,
 Nascuntur foetus duplex genus: efferæ proles
 Vtraque: sus illi: canis hisce simillima vultu est.
 Cunctæ autem stragem infandam liuentibus vis
 Dant noctu, & ventre pomis benè olētibus explēt.
 Et plerunque tamen dapibus vescuntur eisdem
 Cum vulpe, & longo pinguescunt corpora somno.
 Nec uerò procul occulta deerrare latebra
 Consuerunt, claræq; palam se credere luci:
 Verum hortos subeunt cultos, et, proxima si qua est

Vineæ, cum septem ostentat nox alta triones.
 Inde adeo quoniam cursus, crebrosq; recursus
 Haud ineunt: subitæ cæcas obiere latebras:
 Si tenuem aurarum strepitum, si pressa virenti
 Præsensere canem vestigia querere in herba.
 Spelunca tamen interdum disclosa profunda
 Siue canis, seu sit toto sus aspera rostro,
 Dira venenato pugnans dat vulnera dente
 Plurima, & ancipiti tutatur Marte salutem
 Ipsa suam: crebrisq; omnes aggressibus arcet.
 Quin limbos, teretesq; plagas, & retia sæua
 Dilacerat, quoties casses male promda in arctos
 Incidit, & morsu laqueos erodit iniquos,
 Hinc inde accelerans tu duræ fragmine quercus
 Communis aggredere, & nocturni interfice pestem.
 Nunc mihi, sylvestres si quis venetur echinus,
 (Quanquã animo iuuenẽ præstanti, & robore firmi
 Membrorum, non ullis honos, non vlla sequatur
 Gloria, dum latebras, & tuta cubilia querit;
 Atque obit imbelli non noxia prælia dextra)
 Dicite Hamadryades quæ sit natura, quod illis
 Ingenium, & quæ tam paruis animantibus arma.
 Namq; etiã hos veteres humanæ ad commoda vita
 Plurima foecundos vestigauere per agros:
 Dicite, nec tenues percurrere carmine lusus
 Pœniteat. nostros olim comitabitur orsus
 Gloria, & ingentes ventura in sæcula laudes.

Sunt igitur geminæ species: quarum vtraque tergus
 Vndique, quàm magnum, spinis vallatur acutis,
 Atq; operit molli circum lanugine crurã,
 Illaq; & parua non longa volumina caudae,
 Nec sua contexit densis non pectora setis,
 Et caput, et mentũ, collumq; & tempora, et aures.
 Tu tamen indicia hæc, & certa exempla secutus,
 Quo noscenda modo, disces. nanque altera rostro
 Tota suem, atq; manu paruos elephantis alumnos,
 Altera latrantes imitabitur ore Moloßos.
 Atque hæc ipsa quidem pugnas persæpe cruentas
 Miscet agens, & tuta suis sub vepribus hostem
 Inuadit, vires animus facit. ast ea multo
 Corporis inferior membris, & robore cunctos
 Incursum hominum timet, aggressusq; ferarum.
 Haud tamen ignorat telis quibus vndique tectus
 Horrescat, vulnusq; latens imponat echinus:
 Dum sua multiplici spirarum tergora nexu
 Urgerè incassum teretem collectus in orbem
 Sentit, & hinc illinc transfigit sentibus hydram.
 Sic quoque cum certæ suprema pericula mortis
 Impendent misero, nec spes patet vlla salutis,
 Ipse suo totum sese sub tergore condit,
 Et reuolutus humi longè globus hispidus arcet
 Ora canum, & fuso spargit tergum omne veneno:
 Fundit & horridulas, ceu sus iugulanda, querelas.
 Præterea latebras ima tellure cauatas

Effodit, inq. orno ueteri, siue ilice densa,
 Intus, ubi carie, multa q. teredine truncus
 Exesus uacuum specus, & stabula alta reliquit,
 Prouidus insternit lectum frondentibus ulmis.
 Huc gemini ducunt aditus, quorum alter in Austros,
 Alter in horrentes glaciali frigore Cauros
 Spectat. & hunc, acri quoties Aquilone procella
 Ingruit, & magno miscentur murmure Syluae,
 Illum autem, ualles cum iam pluuiialibus Austris
 Mollescunt, caecasq. tepens subit aura latebras,
 Occludit firmans ualido munimine postes.
 Quo signo, (nanque ille aliquot plerunq; diebus
 Antè fores obdit, quam quoquam à cardine caelum
 Incipiat primis aurarum horrescere flabris,)
 Prædixere suis alij quid proxima ferret
 Tempestas: alij pluuiasne, an frigora, an Euros,
 An Zephyros sol occiduo laxaret ab orbe.
 Pascuntur uerò glandes, atque arbuta passim,
 Castaneasq. nuces, atque autumnalia pruna,
 Et dulces cerasos, & quos tulit uua racemos:
 Pomorumq. auidi magnum populantur aceruum.
 Inq. hyemem memores, & tempora dura recodunt.
 Ergò ubi lapsa iacent, sua quæq; sub arbore poma:
 Accedunt læti, seq. in sua terga uolutant,
 Donec fixa rubis haerentia mala supremis
 Exportant, implentq. penum liuentibus uuis.
 Quarum acinis quoties sentes onerantur acutae,

Per-

Periucunda sui praebeant spectacula nobis.
 Quippe humeros tecti sic ingrediuntur, ut ipsa
 Ire putes totos auulsos uiteracemos.
 Ah, tibi ne cupidus sensus tum tangat habendi
 Tantus amor, furem ut tentes arcere iocosum,
 Atque oculos durus iucundo auertere ludo,
 Eripere & natis dulcem expectantibus escam.
 Illi etiam, cum blanda furit Venus osibus imis,
 Auerſi coeunt nunquam de more ferarum:
 Oscula sed iungunt, cupidisq; amplexibus haerent,
 Corpora corporibus pressantes, oribus ora.
 In dumis quoque seua latet, et uepribus hystrix.
 Illa quidem calamis dorsum bicoloribus omne
 Contegit: & duris sic ilia sentibus armat,
 Undique ut ingentem credas horrescere Syluam;
 Et stare immites tereti mucrone sagittas.
 Has igitur, quoties in aperta pericula ventum est,
 Et iaculatur, & haud dubia dat arundine vulnus:
 Hostemq; emissa post se ferit improba cornu.
 Eminus & volucris transuerberat ilia penna.
 Ille autem ueteris trunco latet abditus orni,
 Aut fagi, aut tiliæ, aut annosæ stipite quercus:
 Et syluam ingentem crebris latratibus implet,
 Irritaq; è medijs specubus respondet imago.
 Verum ingressa cauum, quæ rostro atq; unguibus un-
 Foderat, aspectu subito se subtrahit omni, (cui
 Et venatoris conatum eludit inanem:

Dum praeter pennas, tenerae quas mittat amicae
 Ipse suae, moestus vacuas nil portat ad aedes.
 Quae tamen exculta nunquam spreuere puellae
 Munera, flauum etenim sublimi à vertice crinem
 Discernunt, dentesq; atrarubigine purgant.
 Verum ea, Cassiope pelago cum mergitur alto,
 Quatuor hyberno latet abdita tempore menses,
 Frigoris impatiens, aut molli dedita somno.
 Terdenisq; vterum, ceu si foret vrsa, diebus
 Fert grauida, & totidem foetus enixa quiescit,
 Donec aquosam hyemem tepescerit aura Fauoni.

Quid tibi nunc totos vastantem piscibus ammes,
 Arboris & veteri subter radice latentem
 Persequar, & longo describam carmine lutram?
 Utq; illam catulis, illam venemur opertis
 Insidijs, captamq; veru cadamus acuto,
 Cum primū in laqueos, pedicāsue, aut retia lapsa est
 Linea, quae solidi non vno pondere plumbi
 Demissa vndantis intra viuaria septi
 Piscosam excludunt ripa interiore paludem:

Atque vtrunque manu iuuenum suspensa reguntur.

Quid? quos Euxinis Pontus transmittit ab oris
 Cedentes rigido durissima robora morsu
 Castoras, & summa in ripa tabulata locantes,
 Quae vix suprema fluuij tangantur ab vnda,
 Et rapidi superant coenacula Phasidis aluum?

Quid? qui perpetuo glires pinguescere somno

Con-

Consuerunt, clausiq; hyemem, quam longa fouere,
 Et vitæ immemores cæcis requiescere in antris?

Quid? quibus in ramos passim salientibus altos,
 Et solem rapidum, atque imbres, ventosq; ruentes
 Defendunt densæ villosa vmbacula caudæ?

Non ego tam varias numeris comprehendere formas
 Ausim audax, non his contexere singula chartis.

Quae, qui conetur percurrere sedulus, idem
 Conetur mediæ numerare aestatis aristas,

Aut quot purpureum stores ver vndique fundat.

Adde quod ingenti dum laudum ardemus amore,

Et Libycas cupidi circumuectamur arenas,

Hinc inde armorum strepitu fremit Itala tellus.

Ipsa quidem non ut crudeleis arceat hasteis,

Deiciatq; iugum procul à cervicibus, & se

Pressa neget tandem duris parere lupatis,

Verum ut barbaricis semper (proh dedecus) armis

Seruiat, & nutus nunc illa horrescat Iberos,

Nunc acres Gallorum animos, belloq; potentum

Germanorum iras, Turcarumq; impia corda.

Scilicet hæc fortes Marsos, pubemq; Sabellam

Edidit, & multa claros virtute Quirites;

Quorum olim dextræ terræq; , marisq; potitæ

Imperio, dederint populis iura in chlyta victis,

Disceret externos tandem quo ferre tyrannos

Perdita, & ingentes vnquam non vltia dolores

Plurima disceptis renouaret vulnere membris,

Vulnera, perpetuum quae testarentur auorum

Dedecus, & gelidas ignavi pectoris iras.
 Tempore quanquam illo quæ gens colit aspera motes
 Riphæos, mediamq; supra se suspicit Arcton,
 Huc mille effudit fulgentes ære cateruas:
 Nostrasq; innumeris populata est viribus vrbes.
 Ut quondam in sylvas montano flumine torrens
 Cum ruit, & ripas pleno iam spumens alueo
 Ereditur, non saxa obstant, non septa morantur
 Præcipitem, dant cuncta viam quæ se intulit agris.
 Idcirco partis iandudum exuta trophæis,
 Et inæsta incultos foedè laniata capillos,
 Ingemuit populis prædam sese esse superbis
 Expositam, quoties vel inhospita corda Britannos
 Pertinuit, sæuosq; Dahas, Cimbrosq; feroces,
 Et multa indomitos gaudentes cæde Sicambros?
 Quin positis iandudum armis, animisq; feroces
 Afrorum per sæpe manus exhorruit, & quos
 Fuderat, aut pulsos regno spoliarat auito,
 Accepit dominos, summaq; in sede locavit.
 Nunc foedas ignominias perpeffa Getarum
 Turpis humi abiecit manibus quæ sumpserat arma,
 Atque ita mancipijs (heu dira opprobria) flevit
 Proculcata suis, spolijsq; exuta: parentum
 Aurea, quæ multo sudore parauerat ætas:
 Ornaratq; urbem, magnorum & templa decorum.
 Nec sat habent superi nostro de sanguine riuos
 Manasse: & toties campos maduisse patentes,
 Gallia ni nobis Alpes immittat apertas

Nunc quoq; & Odrysiæ gentes arcessat ab Hebro.
 Quæ magnum exitium (Dij uos prohibete) minetur
 Ausonia, positisq; parent circum undique castris
 Oppida deicere, atq; arces vincire superbas
 Præsidio, & veteres expellere iure colonos.
 En est hæc, Italiam quæ spes alit unica gentem:
 Plurima quam dubijs auxere oracula rebus?
 Scilicet ut nati fato meliore nepotes
 Barbariem longè nostris è finibus omnem
 Eicerent, populosq; feros, & littora tandem
 Auderent duro longinqua laceßere bello?
 Scilicet hîc te tantus honos, te gloria COSME
 Tanta manet: tibi se totam dicat Itala tellus,
 Sperat, & imperium rapidi trans littora Gangis
 Auspicio proferre tuo, magnisq; deorum
 In ludis tigresq; feras, sæuosq; leones,
 Aspiciere & lyncas medio committere circo.
 Vosq. adeò, ô, superi vestram si numinis iram,
 Quas dedimus miseri, poenæ extinxere nefandæ,
 Sanguine si luimus commissa piacula nostro:
 Si vos tangit honos ararum, & cura focorum:
 Tantarum huic saltem concreßcere semina rerum
 Ne prohibete: suas sanctis dum legibus vrbes
 Instruit, & prolem magnis à regibus ortam
 Ipse alit, ipse suos nobis sua pignora natos
 Educat: imperio quorum tandem inclytæ Roma
 Sarciat ingentes regni instaurat aruinæ.

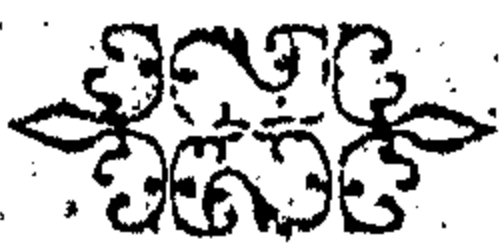

PETRI ANGELII

B A R G A E I

CYNEGETICON

Liber Quintus.

E quoque; quae nostro superas
postrema labori,
Blanda canum soboles, & equo-
rum animosa propago;
Ni Musae abnuerint dulcis ape-
rire recessus

Aonios, frontemq. nouis vincire corymbis,
Grataq. temporibus circumdare ferta, canemus.

Interea, magno ferimus quae sacra Maroni
Annua, vos mecum Nymphae celebrate volentes
Hic, ubi flumineas Tyrrheni ad littoris undas
Turicremam casti votis incendimus aram,
Et lauro circum, & myrto vincimus agresti:
Cymbiaq. inferimus tepido spumantia lacte:
Et vatem ingentem laeta ter voce vocamus.
Ille venit: plenosq. nouis è fontibus haustus

Sumit:

Sumit: & huc illuc luco spatatur opaco
Ambrosium cingens lauro viridante capillum.
En quas clarifonas voces, quae carmina Musis
Non audita prius, quos dulcis edere cantus
Incipit, & doctus tenuis inflare cicutas.
Salve magne parens Latij, salve inclyta vaturn
Gloria, & Ausoniae summum decus. Ipse ego si te
Et florum calathis, & plena turis acerra
Assidue colui primis veneratus ab annis:
Sis bonus, ô, nostrisq; faue sanctissime ceptis:
Meq; tua interea vestigia pressa sequentem
Siste pater quâ se stellis Parnassia rupes
Aequat, & alitibus circum strepit vna canoris
Pieria aeterno quae labitur vnda susurro.
Actu, si nihil est etiamdum, quod tua nostrum
(Quicumque est) cultum, mens aspernata refutet,
COSME veni: et mecum hunc laetus partire labore.
Tibi, quae superat, brevis est via: perge, sub ipsam
Venimus, en currusq; terit spatia vltima, metam.
Seu quis apros magno laudum percussus amore
Insequitur: seu quis timidos ad praedia ceruos:
Praecipue canibus curas impendat habendis:
Quos omni studio, quos omni exerceat arte.
Ille tibi ingenteis tauros aggressus, & vrsos
Sistat, & imposito fugienteis vulnere tardet:
Cui summae pendent aures, cui laxa superne
Labra fluunt, cui vultus atrox, cui maxima ceruix,

Obtusumq; caput, pressumq; ante omnia rostrum:
 Praeterea magniq; pedes, unguesq; recurui:
 Molle solum, sublime fermen, suppressior aluus:
 Ipsaq; rectorum longa internodia crurum:
 Spina duplex, pingues lumbi, color heluus, honestum
 Pectus: & è patulis esslet qui naribus ignem,
 Latratu quoties sylvas implevit, & amplo
 Pectore conceptas subitus decurrit ad iras.
 Tum verò splendent oculi, collumq; tumescit,
 Et caudam crebrò villosa in terga retorquet.

Talem dura dabit, quae montibus ardua summis
 Incolitur Cyrenos victu propiore ferino:
 Atq; alias post se mirata Britannia terras
 Thulem ultra, ignotiq; ultra vada salsa profundi.
 Talem etiam in montes, inq; ipsa cubilia secum
 Ducere Chaonij quondam suenere Molossi,
 Ausi acres invadere apros, dextraq; feroci
 Tristia funestae tentare pericula mortis.

Nec tamen aequiparant animis, et corpore vasto,
 Vistula quos gelidusq; Chronon, Tanaisq; Lycusq.
 Assuetos Nomadum caulis, pecoriq. tuendo
 At monio, quos & tepesactae sanguine caedis
 Saepe suos Getici videre Borysthenis undae
 Sternere equos, genus indomitum, atq; agreste ferarum,
 Sarmatae ubi, & sumpto venantur Laz yges arcu.
 Quid? tibi si, quarum concursu exhorruit Argo,
 Coeruleis sparsis ad eam Symplegadas undis,

Cappa-

Cappadocumq; oras, & inhospita Colchidos arua,
 Atque iter ad duros contendam pergere Iberos,
 Caspiaq; Albanis quondam regnata tyrannis
 Littora? & extremi praeteruehar ostia Sarni:
 O quales, quantosq; canes, quam fortia bello
 Pectora, quam certa prolem virtute valentem
 Inde legam? sola illa viros, sola illa leones
 Invadit, sola aggreditur dignata elephantos.

Nanque etiam regem deiectum è sede paterna,
 Et cunctis simul auxilijs, opibusq; suorum
 Nudatum generosa phalancè in regna reduxit:
 Atque iterum solio sublimem fulsit eburneo.
 Nec semel experta est sensusq; animosq; virileis,
 Dum Colophon hosti inferret lachrymabile bellum,
 Et multa infestas vastaret cæde cohorteis.

Est eadem facies, & eidem proxima formæ
 Corpora: membrorum sed non æquantia molem
 Dictæis, animus tamen, & constantia pugnae.
 Quandoquidem ferus litem si forte diremit
 Vesper, & obtentis umbrantur rura tenebris:
 Nusquam abeunt, nusquam vestigia pressa relinquunt,
 Verum hærent vigiles: ceu cum sua castra tuentur
 Excubiæ, patulisq; oculis, atque auribus astant.
 Ergo audi simul atque nova prænuncia lucis
 Adduxit solem, noctemq; aurora fugavit,
 Intermissam ineunt magno certamine pugnam.
 Tum licet admirere aliquem, tum denique cernas

Horreæ arreptos immanni tergo villas.
 Continuo magnis latratibus intonat: & mox
 Ingruit assultans, atque omni dimicat arte:
 Vulneraq; imponens contraria vulnera vitat:
 Assidua donec secum vertigine raptum
 Hostem affligit humo, rictumq; in cæde cruentat
 Victor: & aduentum domini, imperiumq; moratus
 Illicet, exultat, prædamq; ostentat opimam.

Sed autem te te oblectant, qui præmia cursu
 Certa petunt, celeriq; fuga lata æquora verrunt:
 Elige quos vultus tristes, demissaq; ceruix
 Ornat, & argutum supra stant lumina rostrum
 Nigra quidem, sed quæ multo splendore coruscant.
 Ollis os ingens ad tempora penè dehiscit,
 Lataq; frons tenues consurgere suspicit aureis.
 Ac veluti coluber frigus perpeßus in altis
 Terrarum latebris hyemes effugit aquosas,
 Moxq; adeò sub vere nouo iam sole calente
 Exijt, & multo se suscitatur improbus æstu,
 Ac, si forte aliquem propius persensit euntem,
 Explicat immensos orbis, atque arduus effert
 Cervicem, & rigido summum capite aëra findit.
 Vergat humi propior stomachus, lateq; pateßcat
 Pectus: & haud longis insistant cruribus armi
 Sublimes: tum prona suis extantia costis
 Et latera, & lumbis quæ iungitur alius obesis,
 Pressa animis calidum ostendant, et viribus acrem.

Præcipue clines inter si stricta supremos
 Illa demittant caudam, quæ currat ad imum
 Tenuis, vbi extrema vix tandem in parte residat:
 Et paruum sese sinuans deflectat in orbem.
 At verò tereti ponat vestigia planta,
 Quæ spatijs digitos nusquam discludat apertis,
 Sed multum solidos paulatim curuet in ungueis.

Laelapis haud aliam formam mirata vetustas
 Esse refert, Graiivæ aliam cecinere poetæ:
 Laelapis, effugere feræ quem ponè ruentem
 Nunquam vllæ, quamuis Borealia flamina cursu,
 Præcipitesq; simul superarent fulminis alas.

Illum autè specie præstantem, animisq; superbū
 Cynthia dilectæ dederat pro munere Nymphae:
 Ipsaq; mox iuveni Aeolidæ: genialia postquam
 Fulcra tori, & dulcis iterum coniunxit amores,
 Incundumq; sinu fovit complexa maritum.
 Cuius ope innumeris sylvis prædatus, & agris
 Ille feras, ne tanta olim sublata periret
 Aut morte, aut sterili mox accedente senectâ,
 Et caderet simul extincto cum laelape virtus:
 Subiecitq; canem, sobolemq; è matre recepit
 Optatam, Cretæq; vltro concessit habendam.
 Inde autem vobis aucta iam prole nepotes
 Allatos Graiæ primùm accepistis Amyclæ,
 Tempore quo gemini fidißima pectora fratres
 Nunc lepores canibus, cursu nunc dorcadas acris,

Et nunc Tenario ceruas in littore agebant,
Aeripedes ceruas, quibus haud velocior unquam
Euolat Aeolijs Aquilo dimissus ab antris.
Nec fuit ipsa diu tam magni muneris expers
Epirus. miscere genus monstravit: at ollis
Ingentes animi, solersq; industria crevit.

Protinus has artes populi, & documenta secuti
Si quod erat vitium, patriaq; ab origine labe,
Exemere suis commixto semine: & una
Praecipites pedibus catulos habuere sagaces.

Sic itaque immanis duxere e tigride mores
Hyrcani, quibus exuti post deinde nepotes
Sive Ursos, sive illi apros videre minaces,
Accurrunt celeres, & aperto Marte lacessum.
Sic Lacedaemonijs apte iunguntur Hetrusci:
Threicijs Cares: Riphæo Sarmata Ibero:
Arcades Eleis, quin & Cretensibus addunt
Peonas: & Celtis cursu velocibus Umbros:
Audaces Umbros, & odoris naribus acres.

Ipsa tamen generi sua cuique est maxima virtus
Et quamvis varijs proles genitoribus orta
Testeturq; animos, & magnum robur auorum:
Inq; vno interdum geminetur pectore duplex
Vtilitas, tamen illa alieno protinus usu
Degenerat, semperq; magis producit inertem
Progeniem, & patria longè à virtute remotam.
Vsq; adeo certis certarum semina rerum

Inferni

Inferuit natura locis: quæ nullius arte
Increuere eadem diuerso didit a caelo.

Ergo age dum primi primus flos carpitur cui
Prole noua, & mediae peraguntur tempora vitae,
Et praestat vireis, animosq. effrena iuuentus,
Nec dum etiam tristi cessit deuicta senectas:
Ipse alios aliosq. illinc tibi suffice foetus,
Vnde vigor patrius primum venit, & bona duro
Pactora venatu, raptaeq. audissima praedae.
Nec patere euersam sobolem tibi funditus omnem,
Antè nouam repares quam prouidus vsque futuri.

Ac primum coniunge una qui corpore, quiq.
Sint etate pares, atque iisdem viribus, ut mox
Ipsa tuis votis similis foetura sequatur:
Nec prius optatam in Venerem dimitte volentes,
Quam rapido quassis cursu, quam corpora multo
Sole fatigatis vehementior ingruat aestus.
Inde decem noctes, totidemq; ex ordine luces
Abde domi, cursusq; omneis prohibere memento.
Bisq; die seu vesper erit, seu manè recenteis
Suffice caseolos, & opimi sercula iuris.
Nec tibi sint unquam victus dispendia tanti,
Ut pingue omentum pigeat praebere, serumq;
Nanque ita tum demum benè culta noualia semen
Protinus exceptum sulcis penetrabilibus abdent:
Concipientq; novos foetus, quos denique sexta
Parte anni exacta genitrix enixa iacebit.

Mollia sed subter, tempus quibus incubet omne
 Immunis cursu interea, summiq; laboris,
 Stramenta, & palea lectum substerne profunda,
 Quoq; adeo grauidae propior Lucina propinquas
 Hoc magis instructae semper sit copia mensae.
 Nec minus a partu dapibus curabis opimis
 Pascere, & vndanteis iterum proponere lances.
 Vt teneris superet maior vis lactis alumnis.

Ipsae animam tamen aduertat: ne frigida obesa
 Forte ollis nimium noceant alimenta parentis.
 Namque vbi nos pingui distendere pergimus, illas
 Vbera ferre solent gelido manantia succo.
 Isq; vbi per teneros catulorum diditur artus,
 Officit, atque ipsos ad munia reddit inerteis.

Si vero effoetam proles numerosa fatigat:
 Nec satis esse queunt lactentibus vbera natis:
 Horrida ne macie tenuentur corpora matrum,
 Subtrahere, quos aequo plures superare videbis,
 Et certae mihi dede neci. Verum prius omnium
 Expendens naturam ingenti examine libra.

Continuo cuius subsidunt pondere membra,
 Atque artus maior moles grauat, ille volucris
 Insuetus cursu longe post vltima fratrum
 Terga relinquetur, frustra q; optabit adempta
 Praemiaq; , & multo persusam sanguine praedam
 Quin etiam mater pariens tibi certa volenti
 Signa dabit, tantam ni forte impendere curam,

Taediaq;

Taediaq. incerti partus te ferre pigebit.
 Namque ea quem secum tulit in stramenta, toroq.
 Composuit primum, primoq. affecit honore,
 Ille alios omnes cursuq; animisq. superbis
 Vincet ouans, simul ac loris exire solutis
 Quiuerit, & saltu transgressus inania campi
 Intervalla cito diffugerit ocyus Euro.

Hinc quoque virtutis licet argumenta futurae
 Sumere, & ambiguae discrimina noscere prolis;
 Si catulis circumdederis longo ordine prunas,
 Candentes prunas, lambentesq; aera flammis,
 Et matri miseros monstraueris, ilicet ipsa
 Fertur inops animi magno exanimata periclo,
 Seq; adeo in medium stipulis ardentibus orbem
 Inicit, & quem longe alijs excellere nouit,
 Ore rapit primum, secumq; in tecta relatum
 Collocat in tuto properè, rursusq; reuertens
 Profilit, & cunctos ex ordine seruat alumnos.

Contemplator item septem post denique soles
 (Namque prius non unquam oculos aperire, diemq;
 Cernere consuerunt) cum lucem, atque astra tueri
 Paulatim incipiunt, hic serius, ocyus ille,
 Quem Lucina suo postremum munere donet.
 Atque hic (quisquis erit) cunctis praelatus honores
 Auferet, & vacua solus regnabit in aula.

Hunc itaque, atq; alios, quoscunq; relinquere vi-
 sum est,

Effætæ poteris matri permittere alendos,
 Donec totum orbem semel est, iterumq; remensa
 Signiferum, fratremq; suum bis luna reuisit.

Tum tu adeo (nā tempus erit) iam parce parca,
 Exhaustis parce vberibus, sed molli a nondum
 Subducenda tamen natis alimenta, sed haustu
 Pascendi lactis, cuius mulctralia pingues
 Implerunt vacca, & redeuntes rure capellæ,
 Nec patulis intrita obsonia lancibus absint:
 Frigida præsertim cecæ sub tempora noctis.
 Nec mihi displiceat, celeres si lactea ceruæ
 Interea, atque ipse pacato pectore damæ,
 Grandiaq; in primis distenderit vbera dorcas.

Post, vbi septenos Phœbe compleuerit orbem,
 Amisissis primum primis quo tempore dentes
 Successere alij, paulatim dulcia coenæ
 Subtrahere blandimenta, & opimi prandia iuris.
 Verum sola Ceres, solusq; Acheloius haustus
 Ponatur, cum manè nouum, cum vespere cælum
 Induit in tenebras, & solem mergit in undas.
 Ossa tamen teneras multum contusa medullas
 Suppeditent, paruosq; sapor trahat haustus alūnos.
 Frangit enim nervos animiq; & corporis omnia
 Intempestiuæ longa indulgentia mensæ.

Nonne vides Asiæ deuictam lenibus olim
 Obsequijs, variæq; dapis prædiuite luxu
 Subsedisse orbis Romam caput? ergo age duro

Assu.

Assuescant victu catuli, imperioq; magistri
 Vnius addiscant parère, atque vnius omnes
 Nutu obseruare, & iussa facessere læti,
 Collaq; præduris vltro præbere capistris,
 Cum primum teneras artus durauerit ætas,
 Et se iam sua per vestigia voluerit annus.
 Antè autem caue imprudens conclusoris vsquam
 Aut loris vinculum, aut angusti pariete septi.
 Nanque vrent tenerum circumdata vincula colli,
 Impatiensq; moræ sese conatibus anget:
 Ostiaq; arrodens dentes obtundet, & vngueis.

Post verò incipies sua munia quengue docere:
 Et prædam ostentare oculis, quæ moenibus altis
 Clausa breues tantum possit contendere cursus,
 Quæq; adeo multo iandudum tarda labore
 Genua trahat, prima è uicinis incauta iuuentæ
 Continuo sese facili det cæde vorandam.
 Nanque animum, si spes olim frustrentur inanes,
 Ipse suæ sibi virtutis malè conscius acrem
 Abijcit, & dubiæ desperat præmia palmæ.

Nec verò tantum primis cognoscat ab annis
 Quem petat impensè medijs in saltibus hostem:
 Verum etiam lepore paulatim assuetus opimi
 Visceribus, ceruæq; arentis sanguine fauceis
 Tinguere, & inceptæ fructus præcerpere pugnae,
 Cogitet assidue secum syluasq; & ferasq;,
 Et semel oblatas avidus spe deuoret armos.

Quin etiam cursu saepe exercere memento:
 Aut ubi vepretis tellus consurgit acutis,
 Aut ubi non rara est lapidosi glareæ campi,
 Dum catulum tantos prudens tibi fingis ad usus,
 Nequando vrantur glaciæ, cursuq; fatiscant,
 Vulneraq; imponant pedibus sentesq; rubiq;
 Et multo insuetæ lacerentur vulnere plantæ.

Sed te si certas egressum è mœnibus urbis
 Conuectare iuuat prædas, & vivere raptis:
 Educet in primis catulos tua cura sagaces,
 Tum qui pressa legant simo vestigia rostro:
 Tum qui etiam patulis exceptent naribus auras,
 Et leporem inueniant intactas fronde quietes.

Illis turpe caput, summæ patet area frontis:
 Sunt latè demissæ aures, sunt fortia colla:
 Labra cadunt, nec purpurea non lumina flamma
 Voluuntur, pectusq; toros ostentat apertum.
 Crura rigent setis spatiosa prodiga planta:
 Et latus in tenuem sensim deducitur aluum
 Prælongum: tum spina duplex discludit utrinque
 Pinguia quæ duos contingunt ilia lumbos.

Et tamè haud facies vna, et color omnibus vnus,
 Nanque his nigra multum saturata colore
 Terga, illis fuluo splendent contecta metallo:
 Multiplicesq; alij maculas traxere per artus:
 Qualia Marmarides variae sua tegmina lyncis
 Ferre solent, pictamq; humeris circumdare tigrim.

Vtq;

Vtq; genus non vna omnes ab origine ducunt,
 Sic astus, moresq; animi non omnibus idem.

Ipse vides soluis quoties soluantur in altis
 Lora canum: cunctæq; auras sectantur odoras,
 Pergere nonnullas temerè, & discursibus agros
 Lustrare, atque alias crebris latratibus auras
 Implere, vt primum occultæ vestigia prædæ
 Deprendere: alias extrema volumina caudæ
 Vibrare: est summis & quæ micat aumbus, & quæ
 Tristior incedens lucos vestigat opacos.

Quid? quæ multiplici delusa errore viarum
 Inuentas latebras, atque ipsa cubilia linquit?

Quid? quæ non dubijs socias perturbat eunteis
 Tramitibus, cursuq; pedum præuertitur omneis:
 Et nunc, quo minus incedant, has impedit, & nuncq;
 Naribus vna suis nimium confisa, nimisq;
 Aemula virtutis cunctarum, opponitur, aut se
 Iactat agens, plauditq; suæ sibi conscia fraudis?

Hæc autem, siue ex ipsis hausere parentum
 Ingenijs, siue eductæ non arte magistra,
 Contraxere animi vitia, emendare necesse est
 Verberibus, plagisq; iræ si forte minaces
 Haud sat erunt. Etenim longa assuetudine doctæ
 Et latrare loco, & certa vrgere ferarum
 Discunt signa suas ducentia ad vsque latebras.

Qualis, ab extremis Morinum qui mittitur undis,
 Ille quidem multa virtute insignis, & vsu

Venandi, saltum si quando ingressus apertum est,
 Eunctus loro dominum trahit. atque ubi signa
 Inuenit, aut auras acer persentit odoras,
 Pergit iter, rostrum & pressa vix tollit ab herba,
 Huc illuc voluens oculos, & singula solers
 Scrutatur: donec subter virgulta latentem
 Conspexit leporem, & constrata cubilia fronde.
 Tum verò gressum cauda blanditus, & ore
 Accelerat, montemq. omnem latratibus implet.

Ergo illum iam captum oculis, fessumq. senecta
 In syluam exportare sinu suocere, nemusq;
 Haurit enim patulis fragrantem naribus auras,
 Et prodit pando secreta cubilia rostro,
 Dum fertur, laetiq. hilares de pectore voces
 Mittit adhortanti similis, similisq. paranti
 Pugnam acrem, simul ad leporum cunabula ventum est
 Intima, & occultas latebroso in tramite sedes.

Atq; equidem memini, frontem qua Taenarus ingens
 Explicat, & medium sensim procurrit in aequor:
 Quaq. Therapnaeis mons arduus imminet oris,
 Taygeta egeleis passim manantia riuis:
 Cum Lacedaemonius iuuenis, cui viuere raptum
 Mos fuerat, non ille tamen qui fasq., nefasq.
 Misceret, legemq. boni violaret, & aequi
 Infestus coetuq. hominum, templisq. Deorum:
 Sed cui spectatae multum virtutis, & astus,
 Haereretq. comes lateri canis, & sua tergo

Penderet pharetra hamatis onerosa sagittis:
 Syluarum praedas ageret venator opimas.
 Nam nullae fuerant latebrae, nulliq. recessus,
 Nulla adeò lustra occultis in vallibus vsquam,
 Quae non ille canis ductu reperire sagacis
 Consuetus tuta in primis deprenderet arte.

Quare etiam caprasq. feras, pedibusq. volucres
 Dorcadas, & saeuos medijs in saltibus apros
 Aut iaculo procul, aut impacta comminus hasta
 Confodiebat, & exanimes in tecta ferebat.

Non illi lepores vnquam, non perfida vulpes,
 Non deerant, molli quae membra rigentia lana
 Contegerent, densae pretioso vellere martes.

Ergo humiles pingui mensas onerare ferina,
 Et sale fumosas parco contingere pernas:
 Quas venturae hyemi tardoq. reponeret aestus
 Prouidus. inde illi multo grauis aere redibat
 Dextra domum: cum forte dapes, epulasq; pararet
 Regibus, & praedas crebro importaret agresteis.

Ille quoque assuetus sub dio carpere somnos,
 Sectariq; umbram nemorum, dulcisq; latebras,
 Nympharumq; choris interfuit: & Faunorum
 Saepe sub excelsis miseros audiuit amores
 Arboribus: duras dum percipit aure querelas.

Ipse quidem curarum expers, omnisq; furoris,
 Quem Venus, atque immitis amor immittit amanti,
 Tempora per summam ducebat leta quietem.

O, quoties altaramorum occultus in Umbra,
Dum tacet, observatq; oculis loca peruia montis,
Spectavit secum hinnuleos, spectavit echinos
Pomaq; , luenteisq; simul populare racemos?

Nec minus insidias, astusq; perosus iniquos
Lethali miseram confecit arundine vulpem
Ludentem, leporesq; dolo captare parantem.

Quis verò vitam hanc nactus non aurea regum
Contemnat sceptrā, & contexta monilia gemmis?

Certè ego Pieridas, quarum inflammatu amorē
Sacra colo, mecum prudens ante omnia malim
Quod superat totum consumere dulciter ævum:
Mox verò in sylvis versari in glorius optem
Urbe procul: modò parua meis proscissa iuencis
Inspiciam rura, & summa de rupe capellas
Pendere, & virides morsu decerpere ramos.

Non illic animum, aut laudum vesana cupido
Inscdet, aut tristes oculos affligit iniqua
Invidia, delatum alij dum spectat honorem.

Nullus amor peccatus vehementior vrget habendi
Plura: sed exigui spatio contentus agelli
Demetit iustantis fructus sibi prouidus anni.

Nec dolet, oppressum quoties popularibus auris
Audijt insignem virtute, & sanguine ciuem.

Non is lætitia sublatu inania captat
Murmura, non vnquam percussus imagine falsi
Inficit occulto quondam percepta veneno

Gaudia,

Gaudia, dum tristis cura tabescit mani:
Et fruitur præsens quicquid tulit hora: neq; vllas
vllius aut expectat opes, aut cognitus vlli est.

Et modò seclatur lepores, modò cingere summos
Cum socijs parat vnanimis indagine saltus.

Interdumq; hyeme in media sub sole tepenti
Aut letus ducit choreas, aut retia grandi

Sarcit acu: veteresue imis radicibus ornos
Ancipiti sternit ferro, moxq; admouet igni.

Inclususq; domi borealia frigora temnit
Plena coronati desiccans pocula Bacchi.

Nūc age quæ canibus cause, quæ tēpora morbos
Apportet, quādo hæc nostræ pars proxima curæ est,
Expediam: & quæ sit fessis medicina docebo.

Horrida præcipue scabies, cum corpore toto
Peruasit, cunctiq; vnà fluxere capilli,
Intumuitq; cutis, & rimas altius egit.

Non secus ac tellus pluuia madefacta recenti
Inditur æstatis radios vbi passa malignæ est.

Illā quoq; in primis scabies est improba: quæ nunc
Corporis has partes raptim, nunc occupat illas:

Atque ita diuersis artus desemit in omneis
Temporibus: ceu cum longo procul orbe locustæ

Actæ Euris nostros sese effudere per agros,
Et miseris segetem latè absumpsere colonis,

Inde aliam, atque aliam: donec simul omnia scedē
Direpta (heu) facie iacuerē informia rerum.

Quicquid id est autem morbi capit ilicet inde
Principium: nam illis inter per sepe laborem
Venandi, cursusq; pedum, crebrosq; recursus
Membra fatigatis immundus sudor adhæsit,
Plurimaq; hirsuti fecerunt vulnera vepres:
Siue sitim putres vnda extinxere lacunæ:
Siue ipsi pluuijs maduere rigentibus artus.
Cumq; adeo spirant sublimi à vertice Cauis,
Aut Hypanthi, aut gelido tranarunt flumine Tigrim
Constrictæq; gelu sese immertere paludi.

Quin et cum pingues nusquam educuntur in agris
Venatum, clausæq; in mandis otia degunt
In stabulis, traxere luem, quæ protinus acta
Serpit, & in miserum spargit contagia vulgus.

Primum igitur procul ablegat, factisq; manipulis
Ad vinum vsq; fricant tonsam: post ignibus acrem
Capnumq;, lapathumq; coquunt, hederæq; Cilissam
Nec falsas interdum adhibent. non æquoris vndam
Et si quas ferri massæ insudere Cyclopes
Candenti, partem inde lavant, quæ prima latentem
Erexitq; foras, & in aera traxit apertum,
Quæ medijs labes adoleuerat abdita venis.
Tum verò cytisos, stomachoq; nocentia tundunt
Sesama, tum liquida miscent pice: & omne, quod
vsquam est,

Elimitur vitium: atque arefcit putridus humor.

Atq; hæc si magnum medicina expellere morbum

Non

Non poterit, tum cedri ardens succedat odoræ
Et liquor, & Cyprij mordax aerugo metalli,
Sulphuraq;: helleboriq; graues: scyllæq;: bitumæq;
Et pinguis resina: & versicoloribus Iris
Floribus: indocilesq; vangi durefcere guttæ
Argenti: tristesq; fraces liquentis oliui.

Ante tamen Venas omneis aperire memento
Ima inter crura: & causam præcidere morbo.
Nanque illinc vna putri cum sanguine pestis
Erumpet: tum, quem nocitura infederat intus,
Destituetq; locum, fibrasq; emissa relinquet:
Præsertim inserto latices in guttura cornu
Perniciem toto expulerint si corpore: & vna
Viscera concipient succos vacuata salubres.

Interea prudens imbres, pluuiasq;, Notosq;,
Et multum rigidæ glacialia frigora Brumæ
Aufuge. non vnquam lentum tã proderit vnguen,
Quam miseris, oberit sæui inclementia caeli.

Hinc febris, segnisq; lues immissa veterni
Sæuit, & angustas tussis quatit arida fauces.
Hinc rabies delapsa, Canis cum Sirius agros
Percoquit, & magnos tenuat feruoribus amneis.
Non illa labes, non illa tetrior vnquam
Pestis ab inferna sese extulit acta palude,
Tisiphone quoties vltrix lethumq;, metumq;
Præ se agit: & fatibus terras funestat apertis.
Id verò certis poteris cognoscere signis.

K

Nam seiuncta loco quartum si forte manebit
 Certa mori extremo surgentem ex equore solem,
 Et Cererem interea, atque alias fastidiet omneis
 Ore dapes: tum nulla vsquam medicina furenti;
 Tandudum amissam reparauerit arte salutem.

Quaeq; etiam temere e stabulis egressa vagatur
 Atque vlulat rauca perrumpens atria voce:
 Inq; hanc, inq; illam partem micat ore perinde,
 Atque importuna circumstent ilia muscae:
 Nec non lethaleis affigens improba morsus
 Inter adulandum cauda blanditur amica,
 Et labra exerta lambit spumantia lingua:
 Hanc rabies, hanc atra lues, hanc horrida Erinnys
 Carceribus tum primum umbrarum egressa profundis
 Incipit exagitare, & cordi subdere flammam.

Ah, tibi ne tunc se forsitan ferat obuia eunti,
 Arripe tela puer properè, morsuq; petentem
 Passim homines, passim et pecudes, interfice, et om-
 Solue metus: nec te pigeat, virtute quod illi, (neis)
 Quam multa in stabulis, cedunt: quod nulla ferarum
 Ocyor insequiturq; fugam, reperitq; latebras.

Scilicet vnus est animae iactura ferenda:
 Nec mox dira lues vulgò dispersa pererret:
 Omniaq; infirmi afficiat pecuaria letho.

Sed si forte tamen quaqua ratione mederi
 Cura erit, & sociam gliscenti auertere morbo:
 Subducenda Ceres primum, pinguisq; ferina,

Et quicquid secum bilem fouet: atque ea porro
 Proserit tenui sorbenda apponere mensae,
 Quae pestem assidue crescentem educere suerunt:
 Stoechadas, Assyriasq; nuces, tenuesq; polentas,
 Narcissosq; ebulosq; & ferro stringere venas
 Hinc inde: aut stagnum in medium demittere vincula,
 Plurima vbi exhausto consedit corpore hirudo,
 Atque ita detonsam liquido circum vndique oliuo
 Vngere, Palladia quod amara ex arbore baccam
 Stillauit: moxq; excoctum feruentis aquae vi
 Infecere rosae, quarum fastigia sese
 Supremi iam tum incipiunt aperire obelisci.

Sunt & qui iam inde à teneris radicibus omnis
 Euellunt elementa mali, causamq; furoris,
 Postmodo quae miseram stimulis agit improba mentem.

Ergo ijs, purpureum cum sexta impleuerit orbem
 Luna suum, vincula inuiciunt intorta magistri,
 Inferiturq; ori baculus transversus, & inde
 Quae patet inferior nodo coniuncta tenaci,
 Finditur in longum non longo vulnere lingua
 Subter: & immisso diuellitur impia lino
 Pernicies, siue informis sit glandula, siue
 Vermiculus, certè ipsa mali causa vna latentis.
 Atque ita post nunquam diro exagitata sub aestu
 Sevit, nanque aliter veluti sublimis ab arce,
 Virus, & occultos in venas ventilat ignes,
 Et toto permiscet omans incendia corde.

Inde autem virides rutas contunde, salemq;
 Hyblæisq; adsint præsto collecta salictis
 Mella: atque annosa seruata axungia porcæ.
 Hæc autem sensim corpus confundere in vnum
 Perge celer, totumq; manu superilline vulnus.
 Mox cōmixtam adipi, taleis quem magnus ad vsus
 Condit auus quondam, Cerealia liba, placentam,
 Atque alias in idem medicatis frugibus offas
 Obijce languenti, nec longum tempus: & omne,
 Quodcunque est ferro patefactum, occalluit vlcus.
 Ast illa allatrans mensæ blanditur herili,
 Consuetasq; dapēs petulanti efflagitat ore.

Si tamen alterius foedarit vulnere corpus,
 Dum rabie furit occulta, dum forte pererrat
 Mixta alijs, atrosq; impresserit improba dentes:
 Tum verò plagæ (nec rem differre necesse est
 Longius, vrget enim rerumq; occasio præceps,
 Atq; ars nulla vnquam penitus perspecta medēdi,
 Quando etiam fatum miseris mortalibus instat
 Assidue, nigrisq; orbem circumuolat alis)
 Imponenda nauæ, quæ ventre inclusit operto
 Vulcanum tenui conflata cucurbita vitro:
 Hauriat infusum simul vt cum sanguine virus.
 Allia dehinc, cepasq; acres, & sectile porrum,
 Vrticasq; minutatim concidimus: hisq;
 Addimus, in primis hostis quæ ruta veneno est.
 Mox acidos Bacchi latices, stillamq; liquentis

Palla

Palladis, & densum, quod sensim à lacte, seroq;
 Pastores ouium suenere excernere, pingue
 Miscemus, tenuemq;. vnà versamus ad ignem.
 Bisq. die cura purgatum ingente fouemus
 Vlceris os; donec sœui vis atra veneni
 Exacta est, certæq;. egram lux nona salutis
 Nuntia luctifica soluit formidine lethi.

Quin etiam media captos in flumine cancos
 Torrendum sensim Cypria sartagine, donec
 Vertuntur leuis leues in pulueris haustus:
 Cum iam post decimam radios octaua minores
 Luna effert, totoq;. oriens canis æthere sœuit.
 Inde decem partes parti confundere turis,
 Hisq. adeo, quantum sat erit, superaddere perges
 Graminis Illyrici, quod quondam in montibus altis
 Gentius inuentum proprio de nomine dixit:
 Dimidiumq. addi iussit. neq; enim vllius vnquam
 Certius auxilium membris ex omnibus egit
 Immissam rabiem, Dirasq. in corde sedentes.

Atq; hæc nam cœli nequicquam è vertice Pœan
 Despicit interdum: medicasq;. auertitur arteis:
 Vnum illud tibi sæpe puer, præq. omnibus vnum
 Præcipiã: atq; animo documenta eterna relinquam.
 Siqua tuum tristi foedarit vulnere corpus.
 Nostrorum primam precibus cole numina Diuūm
 Nostrorum Diuūm: non quos in vota vocabant
 Sæcla olim, quos & numeris vt rite fauentes

K 3

Implorans dulces etiamnum carmine vates:
 Sed proceres humilis Cælo venerare receptos:
 Qui quondam effuso dulcem cum sanguine vitam
 Liquere, & summi sedem per tela per ignes
 Appetiere Dei: nunc autem in pace quieti
 Aeternum in terris certa pietate coluntur.
 Illi aderunt, rabiemq; manu, morbosq; leuabunt:
 Præcipuè rapidi sanctissimus incola Tari,
 Vertice quem summo pater arduus Apenninus
 Sæpe videt delapsam alta è regione deorum
 Templâ, & fumanteis inuisere protinus aras,
 Votaq; , sollicitasq; preces audire vocantum.
 Tu verò, templum ingreditur dum rite sacerdos
 Augustum, lucentq. sacris altaria flammis,
 Dumq. animo supplex, verbisq. potentibus ipsum,
 Ipsum in quâ presso ore Deum, cui pontus, & æther,
 Cui parent elementa, vocat, venit ille vocatus
 Cælestem in Cererem, et donū (admirabile) Bacchi,
 Tolle manus, humilesq. oculos, & numer adora,
 Et tecum tacitus diuinum heroa precare.

Da seuam vitare luem, da ponere pestem
 Ingentem, & toto grassantem corpore morbum:
 Morbum acrem, immitem morbum, & lethale ve.
 Et fessæ dignare libens succurrere vitæ. (nenum.)
 Atque hæc interea curuo suspensa sacello
 Accipe dona heros, meriti quæ semper honoris
 Esse tui possint ventura in sæcula testes.

Proq.

Proq. anima in fonti mentem sine labe, doloq.
 Respice, & innumeras iam iam obliuiscere culpas.
 Quarum ego nunc causa tantum discrimen adire
 Cogor, & afflictis miserè diffidere rebus.
 Quòd si te tua magna fides, tuaq. inclyta virtus,
 Magne parens, in fontem animam profundere suasisit,
 Affer opem, & dubiam præsens tutare salutem:
 Omnibus hîc subito (dictu mirabile) membris,
 Si letusq. , volensq. suis Deus affuit aris,
 Excessit rabies, & aquæ metus. ipsaq. nuper
 Cæca, amens, ignara sui, mens libera sese
 Miratur, supplexq. ingentem heroa salutat,
 Usque adeo superis pietas accepta bonorum est.

Sed neque propterea morborum examina desunt
 Plurima: queis oppressa canum vis fida labascit
 Et turpes blattæ, & muscæ, sordesq. nocentes
 Auribus: atque allapsa oculorum quæ obstruit vna
 Luminibus membrana: & odoris improba pestis
 Naribus, illuues cerebro demissa fluenti:
 Quæq. adeo fauceis angina inuadit obesas:
 Quiq. cutem denso depascitur agmine pulex:
 Et turpes podagræ, atque innoxia damna veterni.
 Omnia quæ medica melius vincuntur ab arte:
 Si vitio iam tum venienti obstare parabis:
 Atque infirma sines nusquam mala sumere vireis.
 Id quoq; profuerit: stabulum si ponè iacebit
 Area, quæ passim vestita recentibus herbis

K 4

Gramina suppeditet canibus, roremq. recentem,
Et solem medio spectet tepidissima caelo.

Ergo etiam lata pateat substructus in aula
Amplior, assiduo qui, dum glacialibus auris
Horret tristis hyems, resplendeat igne caminus.

Inde quoque & palea valli obducantur inani,
Altaq. defixi passim sub tecta locentur
Propter demersos ima tellure canaleis,
Qui sordem stabulis collectam educere suerunt.

Iam vero, quonia Aonides, quae maxima vestra est
Gratia, marmorei praeter vada caerulea ponti
Euecti dubios undarum euasimus aestus
Incolumes, & tandem ora m. portumq. tenemus,
Quae nostri superest etiam pars una laboris,
Tempus equos canere, et paucos superaddere uersus
Quandoquidem illorum freti uirtute fugaceis
Interdum damas, interdum sistimus apros.
Nec tamen, hic spatij nanq. excurrere reclusis
Andiades quondam Musae, describere formas
Atq. habitus cuiusq. ausim: ne forte canoro
Garrula cum cycno frustra contendat hirundo.

Illum ergo praestantem animis & uiribus acrem
Cuius pressit Arabs forteis temerarius armos,
Quemq. inter Scythicas cautes & saxa Daycis
Horrida Hyperboreas suetum perferre pruinas
Orgasus, & uicina colens iuga saepe Coraxus
Praecipitem cursu, pedibusq. sonantibus egit,

Laudarim, non illum unquam genibusue labantem
Videris, aut animam fessum uix ore trahentem.
Verum importuno potuit superare labori
Acrior, Atq. nouas curranda acquirere uires,
Velocem quandoque fuga praenertere ceruum,
Et premere immanes animis optauimus apros.

Quid tibi nunc referam, multo quos gramine Taurus,
Quosq. suo rapidos pinguescere uidit Orontes
Flumine, non illis alius magis aptus ad usus
Bellandi, aut forma melior fuit. Ergo age, ni te
Diana ex alto nequicquam spectat Olympo,
Inde adeo ingenti praestantem robore, & ausis
Sume serum, magna qui bellum ex arte ministret.
Nam reliquis, aut robur iners, aut mollia sensim
Crua fluunt, praicepsue ardescit pectore uirtus
Incaustum, & syluas crebris hinnitibus implent.

Quod si, quae nobis Romana potentia quondam
Claustra, atque obstantis disiecerat obijce moleis,
Opposuit rursus Scythiae, Thracumq. tyrannus,
Quominus huc illis nunc e regionibus acres
Connectemus equos: quorum ui fretus auitos
Proferat ipse suos fines: ac funditus omneis,
Quae superant, euertat opes, & regna ruentis
Europae, nobisq. iugum crudele minetur,
Cum primum a tergo Parthos deleuerit hosteis,
Quae vestra est tandem miseri dementia reges?
Quis furor? aut Stygijs quae vos agit improba ab oris

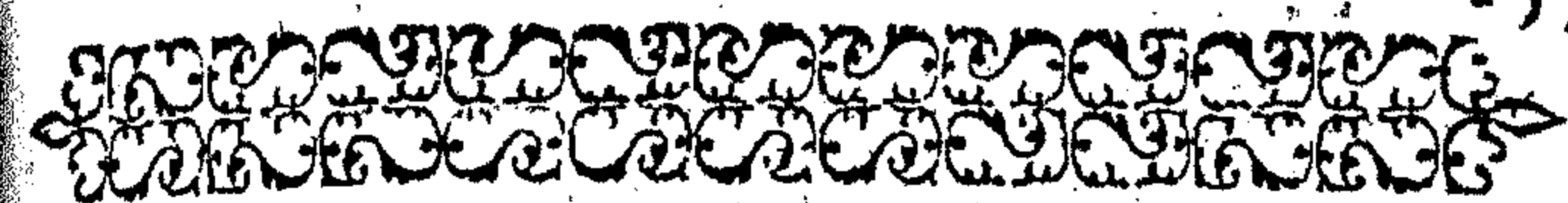
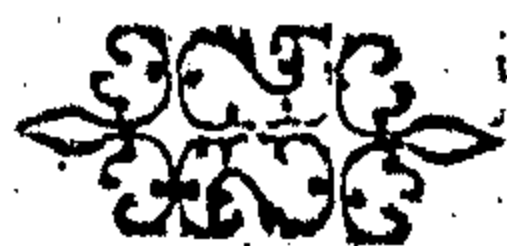
EsiPHONE? inter vos vestras absumere vires
 Pergitis, atque odijs tantum certatis iniquis?
 Ille autem sedet interea, crescitq. sedendo,
 Perq. ipsas vestrum sperans vtriusq. ruinas
 Tarpeiam victor iam tandem euadere ad arcem,
 Obseruat rerum intentus momenta, vicesq;
 Sic sedem imperij Byzantia moenia quondam
 Aggressus deiecit humi: sic antè Bithynos
 Vicerat: & naues Ligurum depactus auaras
 Intercurrentem tranauerat Hellespontum
 Impiger inde Hebrum, atq; Hebræ frigentibus undis
 Confundentem undas in vincula iecerat Arsam.
 Nec pudet oblitos regnorum Orientis, & vna
 Antiqui decoris (prò qua mercede?) furenti
 Bella manu gerere, atq; animas tot dedere letho:
 Præstantes animas, animas melioris egentes
 Fortunæ, & sæuum quæ tanta è sede tyrannum
 Deiciant: si vos percusso foedere dextras
 Iungere, & unanimis videant sociare phalanges,
 Et simul incepti tanquam duo fulmina belli
 Irruere, & ruptis Europam soluere uinclis.
 Nonne Rhodum imperij iam propugnacula vestra
 Ioniūq. omnē, nonne Istrum, & Dalmata quicquid
 Accolit, atque arceis Pelopis, sedesq. uetustas,
 Illyricosq., & Chaonios in uera uidetis,
 Inq. potestatem cessisse illius, & oras
 Ausoniae trepidas horrescere iussa, minasq. ?

Scilicet

Scilicet hinc Latium, atque illinc Germania
 cum iam

Victorici superata manu subsederit: ipsi
 Otia securi molli ducetis in umbra,
 Inq; triumphali dices regnabitis aula.
 Hæc vos flamma petit miseros: hæc irruit in vos
 Tempestas: hæc vna in vos tormenta parantur.
 Nos animæ viles, & turba assucta malignum
 Ferre iugum, & nostri miseranda incommoda seclis
 Magnorumq; iras, & fata aduersa deorum,
 Tandudum clades animo spectabimus æquo:
 Quas ventura dies, quas vestra superbia, quasq;
 Inferet (heu) partis olim discordia regnis.
 Ergo agite, ô miseri, si vos immensus habendi
 Tangit amor, si vos regnandi insana cupido
 Exagitat, dirisq; accendit pectora flagris,
 Ingenteis animos, & magnos ponite fastus.
 Ponite quæ toties tristis vos egit Erinnyis
 Inferrum, flammisque, & sanguine miscuit atrò
 Quasunque Oceanus terras refluentibus undis
 Alluit, & medijs determinat Alpibus ingens
 Pœninus, fuluisq; ambit Thyrrhenus arenis,
 Et pater Adriaco supra læuit æquore Nereus.
 Quæq; adeò nobis tanti stetit ira, rebelleis
 In Turcas Medosq; animum iam suscitet. illic
 Diuitiæ ingentes, ingentia regna supersunt,

*Cui virtus aditum patefecerit emula. quòd si
 Illa etiam nimium vobis angusta videntur:
 Ite animæ illustres, stimulis quò gloria ducit
 Ardua, & immensæ laudis male sana cupido.
 Ite: nouas monstrauit opes audacia patrum
 Nostrorum, at que alia aduerso quæsita sub axe
 Imperia, & rutilo fulgentia tecta metallo.*

PETRI ANGELII

B A R G A E I

CYNEGETICON

Liber Sextus.

*O s mihi, quæ colitis campe-
 striarura Napææ,
 Et tutæ aliorum nemorum suc-
 ceditis vmbriis,
 Dum mea syluestreis iuuenē de-
 ducere in agros*

*Ausa parat, lustrisq; ciet genus omne ferarum,
 he duces: facilemq; viam substernite: nec me,
 vos ritè colo, si vestras commodus arteis
 doceo, & latebras omnes, atque antra recludo,
 inquite iam summos cingentem indagine saltus.
 Tu quoque, quæ nostros olim fidissima cursus
 Directi ignotas semper comitata per oras,
 Affer opem Diana. tuus iam retia ponit
 COSMVS, & inflexo iuuenū vocat agmina cornu.
 um voces iterat medijs in montibus Echo.*

Et vigil aerias fertur latratus ad auras.

Eq; suis excita ruunt animalia lustris.

Quare ades o felix, & me tutare canentem.

Atque, ego si tenui sulcare immensa carina

Aequora, & ignotas ausus pervadere Syrteis

Iam tandem optatas tetigi latissimus oras:

Mecum etiam, quaecumq; via est, rege carbasa vento,

Dum terrae in manibus, dum iam tenet anchora portum.

Non equidem ut Libycas iterum permensus arenas,

Et latos Asiae campos, Gangeticaq; arua,

Et nemora Hercyniae late frondentia sylvae,

Edoceam quo quaecumq; dolo capiatur, & armis

Bellua: nec, voces imo si pectore centum

Ipsae meo thympanum: nec, iam si carminis auctor

Cynthius, aut omnem pandant Heliconae Camenae

Ausim audax tantum promittere: sat mihi nostrae

Ferro urgere feras & fallere caede recenti.

Qua tamen & magni capiantur ab arte leones

Atque ursi, tigresq; ferae, pantheraq; multis

Clara notis, monumenta docent aeterna parentum.

Multiplices primum laquei: foveaeq; profundae

Et fallax aditus caeuae irremediabilis error:

Septaq;: quae Vallis circum contexta salignis

Densentur, multaq; assurgunt ilice crates.

Praeterea Aethiopes dextrarum viribus usi

Speluncas adeunt, strepitumq;, & voce latentem

Irritant, magnisq; acuum clamoribus hostem.

illum autem, saevius simul insonuere flagellis

Contecti clypeo, caelo ceu fulgur ab alto

Cum ruit, & dira resonant iam tecta procella,

Ingentiq; globo ventorum, & turbine passim

Sternuntur sylvae: stridentibus undique loris

Excipiunt venientem, atq; ore, oculisq; micantem,

Itarumq; acri reuolventem pectore flammam.

Et nunc ille armos, nunc verberat illa flagris,

Nunc studet illata fessum compescere plaga.

Quare ita verberibus multis terga horrida caesum,

Demittentem animos cogunt dare colla catenis.

Mox humeris sublaturum altis in tecta, domosq;

Exportant hilares, & caeco carcere claudunt.

Ipsae autem interea manibus tractatur amicis

Impune: & partes circum versatur in omnes.

Non secus, atque aries si quando vulnere tardus

Excidit ore lupi, nota intra limina fertur.

At vero, Armeniae campos quicumque patentes

Inter, & Euphratem medij, Tigrimq; pererrant,

Cingentes rara summos indagine saltus

Scuta gerunt, tedisq; manus ardentibus armant,

Inde feram tardis cedentem passibus, & se

Paulatim in montes, atque auida lustra ferentem,

Aggressi strepitu, & magnis ululatibus urgent.

Hanc tamen ingenti nunquam discrimine pugnam

Experti caruisse ferunt, nam bellua saepe

Contemptoq; canum latratu, hominumq; corona,

Supra ignes saltu, supra & venabula fertur.
 Tutius illud erit: quod non audacia primum
 Inuenit, metus ille fuit, metus ora coegit
 Contegere obiecta flammata ad lumina veste:
 Gætulus dum pastor oues, hirtusq; capellas
 Pascit, & immanem vasto videt ore leonem
 Vnguibus exertis minitantem, & dira frementem.
 Nimirum vis tanta oculis versatur in ipsis.
 Is etenim quamuis tenui velamine tectis,
 Prò pudor, euincti media capiuntur arena.

Profuit hoc etiam venantibus, ilicè multa
 Construisse solum, & syluam sparsisse virentem;
 Magnanimus quæ sepe viam leo pergere suenit.
 Torpet enim, annosae quoties vestigia ponit
 Ilicis in folijs, Scyllæue propinquior haeret.

At varias Bacchi lynces (nanq; has quoq; vidit
 Roma Asiae imperio quondam, Libyæq; potita)
 Occultis captare dolis, atque arte magistra,
 Et laqueis, scrobibusq; cauis multo ante paratis,
 Non alijs quàm, quæ fallunt genus acre leonum,
 Possumus: & captas duro vincire capistro.
 Tu modo latrantem vallo suspende catellam,
 Quæ fleat, & longum nocti deserta queratur.
 Est & arundinibus, cannisq; palustribus ostia
 Septorum (sunt hæc Libycis magalia campis)
 Qui claudat, rimasq; inter contexta relinquat
 Vt vana per patulas etenim meat aura fenestras,

Et

Et putrescentem longè diffundit odorem.
 Ille autem, circum dum claustra occlusa pererrant,
 Et caueæ obiectos tentant perrumpere clathros,
 Cervicem implicita laqueis impune tenentur.

Præterea illorum non parua est gloria, parua
 susceptiq; operis laudes, fructusq; laborum.
 Vina ferunt latè veteri fragrantia odore,
 Quæ iam pressa diu cellis senuere Falernis,
 Atque ea sub primam properant inuergere noctem,
 Sicubi stagnantem riuum, vel sicubi fontem
 Aspiciunt scâtere, & tenuem manare liquorem.
 Quò potum se manè feræ, cum lumina solis
 Nunciat exoriens gelido Venus aurea celo,
 Ferre solent. (etenim nondum consumpta calore est
 Vnda nouo, nondum bibulis epotus arenis
 Exigui ros occuluit vestigia fontis.)

Nocturno has (inquam) viuas humore lacunas
 Inficiunt, tectiq; præcul sub vestibus artus
 Expectant. illæ Bacchi dulcedine captæ
 Epotant latices: effusaq; flumina siccant.
 Tum verò in numerum cunctas saltare videres:
 Plaudere tum varias Baccho impellente choreas,
 Littoreq; in medio membra exercere palæstra:
 Non aliter, quàm, cum sub dio rustica pubes,
 Lydia multiforem cecinit si tibia cantum,
 Ludit, & in numerum celeri pede pellere terram
 Cuncta simul pergit: tum pulchræ leuia miris

L

Fleunt colla modis, & cerea membra puella:
 Circum autem fusæ spectant longo ordine matres.
 Ac tandem hic illic, dum dant sua corpora somno,
 Deponunt caput: & media sternuntur arena:
 Ingenti accepto vix ut de vulnere surgant.
 Tantus amor vini est, veteris vis tanta Lyæi.
 Nec minus, informeis quoties venaberis vrsos,
 Ducendæ foveæ, texendæ ex ordine sepes,
 Quaq. patent aditus, nodiq., hamiq. parandi.
 Qui tamen imbelleis fraudes odere, dolosq.,
 Atque audent dubij tentare pericula Martis,
 Vere nouo, gelidæ cum iam tepuere pruinae,
 Horrida perpetua præcingunt lustra corona
 Custodum delecta manus, qui viuere rapto
 Assueti gestant lato venabula dente.
 Et primum impellunt placidis hortatibus hostem,
 Retia quæ tereti deducta ex cannabe saltum
 Multa tenent, curuantq. sinus laqueata tenaceis:
 Nanque ita limborum nodis vtrinq. reductis
 Excipiunt arctè villosa in terga ruentem.
 Tum circum densati hostes glomerantur in armos:
 Et vocem extollunt, quæ montibus undique ab aliis
 Responfant ualles, fallaxq. resultat imago:
 Et fugiunt excita suis animalia lustris.
 Ille autem magna iuuenum impellente caterua;
 Sive acrem quadrupes magno discrimine pugnam
 Committat: sive arrectum se tollat: & oris

Rictum

Rictum immane premens, dentes denudat acutos.
 Atque ita lethales plagas nunc accipit aluo:
 Nunc errore malo prætenta in retia fraudum
 Tantarum ignarus, venantumq; inscius artis
 Labitur, & dura simul ut se compede sentit
 Implicitum, curuis furit vnguibus, ipsaq; sæuus
 Retia dilacerat lino contexta tenaci.
 Tum verò, si tanta subest audacia cordi,
 Dextrum nocte pedem laqueo. cadet ilicet olli
 Ira omnis, visq; effreni violenta furoris.

Præterea quæ se pater Apenninus ad auras
 Erigit æthereas, Tuscorumq; arduus oris
 Imminet, & tumidas Aquilonem immittit in vn-
 Vidi ego deserto nemorosi montis in antro (dase
 Venatorem armis, & duro robore fretum
 Sternere humi validis præstantes viribus vrsos
 Sæpius, atque ingens paruo discrimine lucrum
 Fecisse, & sumpti laudem cepisse laboris.
 Hic etiam, si quid credis, plus iuuerit astus,
 Quàm, tibi gestandæ dentur si robora clauæ
 Herculeæ, atque humeris Nemeæi tergora monstri,
 Quâuis & cupidis venantibus hoc quoq; multum
 Proderit, & validæ spectata audacia dextræ.
 Nam simul ac rutilo circum caput ære decorum,
 Brachiaq; , & pectus thorace ornatus ahenò
 Aggrederis dirum summis conatibus hostem,
 Quæ facileis aditus per sæpe hastilibus offert

Molle femur, vibrans quaesitum ad talia ferrum
Munia, confossi penetrabis ad usque latebras
Pectoris. ille animam multo cum sanguine fundet.

Nec minus hunc possis fido comitatus Achate
Sternere humi, ne quid dubites. nam certa sequetur
Incultos ornata ederis victoria crincis.

Tu modo sume locum pugnam subiturus, & una
Ictibus alternis mediam concludite praedam.

Nanque ea dum praecipis accepto vulnere in hostem
Irruit, illatos omneis ut vindicet ictus,

Extemplo percussa retro vestigia vertet:
Caecaque lethali rursus rapietur ab ira.

Atque ita vulneribus demum confossa quiescet:
Ardentesque animos inimica in morte relinquet.

Heu, irae miseranda lues. quid tanta furentem
Robora, & inuictis adiuncti viribus ungues;

Et durata iuuant hyberno frigore terga?
Ille cadit, totoque ingens extenditur antro,

Et largo madefacta tepescit terra cruore.

At iuuenes leti villarum ad teeta reuertunt:

Perque vices una conuiuia grata frequentant:

Et facta exponunt timidis male tuta puellis
Quisque sua. hic dubiae subiit discrimina pugnae

Comminus. hic rabido comprehensum ex ore verutum
Eripuit: manibusque audax auellit ab uncis.

Tum ioca, tum risus, tum dulces ore cachinnos
Fundunt, & cunctos lasciuia leta pererrat.

Atque ita, quam longa est, noctem inter pocula ducunt.

Donec ab Eois coniux Athamantia terris

Leta redit, panditque diem Matuta, nouique

Solis equos cursu longè praecedit, & astris

Imperat excelso passim decedere caelo.

Illam autem, ceu iussa, abeunt, atque omnia sensim

Eripiunt oculis sese occultantia nostris.

Tum iuuenis, quem venandi cura excitat una,

Complexu è tenerae durus consurgit amicae:

Atque abiens canibus leporem vestigat odoris,

Sicubi lactenti segetes consurgere arista

Novit, & excultum tum primum herbescere campum,

Aut milio, aut vicia, aut Cerealis mergite culmi.

Nanque illic, dum rare madent sata culta recenti,

Pascuntur, donec primi subit hora diei

Altera, & ingentes Sol aureus excitat aestus,

Omniaque argutae rumpunt arbusta cicadae.

Tum deceat canibus blandiri: & frigus opacum

Quaerere: qua patula diffundit ab arbore ramos

Fagus: & aequoreis abies pulsanda procellis

Iucundam fessis praebet venantibus umbram.

Antè autem passim, qua saepe in pascua gressus

Fertque, refertque suos, & noto signat odore,

Insistant campo vestigia pressa virenti:

Donec pascentem, aut latitantem in cespite opaco

Inueniant, prodantque suis latratibus hostem.

Idque adeo melius, cum caelo albente cubile

Deserit, & certo ingrediens it tramite pastum,
 Eueniet, quàm cum serus discesserit alto
 Iam manè, & dubia sallet regione viarum:
 Dum saliens redit huc illuc: dum considet, & se
 Perpolit, & multo catulos errore fatigat.
 Tu verò scrutare vias, scrutare recessus
 Paulatim: & sumpto virgulta sonantia ramo
 Discute: nec quidquã intactũ, inuisumq; relinque.
 Nam sepe incauto latitans venante salutem
 Repperit: occultis dum se tenet vsq; latebris,
 Siue mori certus, seu certa euadere ab arte.
 Præcipuè fessus celevem si forte canum vim
 Fugerit in vacuum cursu properante cubile.
 Ah, tibi tum forsã teneræ ne pressa capellæ
 Confundant, turbentq; ipsæ vestigia vaccæ;
 Et certo catulos deerrare à tramite cogant.
 Nanque aliter vel ponè legant fragrantia passim
 Signa pedum, vel longè auras sectentur odoras,
 Aut gyro interiore premant sata læta, vepresq;
 Circudentiæ acres longis anfractibus agrum.
 Non vnquam cursu, latebraiæ elapsus abibit,
 Dum suavit, aut redit, aut arrectis auribus astat.

Quòd si forte piger stratis surrexeris alto
 Iam manè: & libeat venatum exire per arua:
 Ipse sine antè calor primo se vespere frangat,
 Et ruat Oceani iam Sol declivis in undas.
 Nanque die, cum rura æstum sensere furentem,

Omnia

Omnia consumpto pereunt vestigia odore.
 Ergo age solve canes, læti quã sepibus agri
 Horrescunt, segetemq; rubis fruticantibus umbrat:
 Quaq; adeò rauco labuntur murmure riuu:
 Rosidãq; humectant gelidi violaria fontes.
 Atque, illic leporem pascentem in gramine læto
 Ni forte, & noctis captantem frigus opacum
 Inuenias, reuocare gradus ad limina ville
 Iam poteris, raræ sue plagas, & retia tecum,
 Quæ tuleris prudens, circumdare callibus, & mox
 Certus in insidias catulis vrgere latentem.
 Ille ruet, tenebrisq; adeò confusus opacis
 Occultos cadet in laqueos, mœstoq; vlulatu
 Accusetq; homines & fata aduersa, deasq; .
 Atque hæc cum longis procedit mensibus annus.
 Verùm bruma madēs rapidas vbi cōtrahet horas,
 Asperaq; hybernæ superabunt tempora noctis,
 Venatu indulge assiduo: dum Phoebus ab ortu
 Suroit, & obscuris circumtegit arua tenebris.
 Tum tellus, impressa semel quem ceperat antè,
 Seruat, & hac illac notum diffundit odorem.
 Tum defessa canum nusquam vis fida labascit
 Aut cursu, aut aura mediij feruente diei.
 Adde quòd ex omni ceciderunt arbore frondes
 Iamdudum, & nusquam occultant impressa ferarũ
 Signa virescentes medijs in collibus herbæ.
 Adde quòd & tellus nullos expirat odores,

L 4

Qui passim vernis afflantur floribus, & qui
Perturbare canum nares suuere sagaces.

Tempore quo timidas etiam venabere vulpes:
Praesertim Eoo cum dorsum ex aequore delphin
Sustulit, & Solem excepit Capricornus aquosum:
Donec nocturnis aequantur tempora lucis:

Atque ipsae arbutis umbræ inducuntur opacis:
Et passim latebris texunt umbracula rami.

Tu modò, si libuit pestem deperdere ruris:

Et spectare oculis dubiae certamina pugnae,
Dum medijs urget tenebris sua plaustra Bootes:

Dumq; diem Veneris praecedit amabile sidus,

Et curru Phœbus iam iam sat a laeta reuisit:

Vade age, quo fossa secreta cubilia terra

Incolit, horrenti surgunt ubi densa corona

Spineta, & rupem circundant undique sepes:

Atque aditus latebrarum omnes, atq; ostia multis

Occlude hinc inde herbarum, filicumq; manipulis:

Omniaq; humenti solers post obrue creta.

Utq; dolos putet occultos, fraudesq; paratas,

Adiice transversos foribus sine cortice ramos.

Illam aderit, multamq; ferens ad limina praedam

Sustollet mirata oculos, gressumq; recedens

Sistet, & occultos obitus scrutabitur omneis.

Interea iuuenes quæ sunt asperrima campi

Dumeta, & spinis cliuus consurgit acutis,

Obsedere vias, alij quæ manè tepenti

Flamine

Flamine in aduersos duras fert Euris odoras,

Veloces tenere canes: turbamq; sagacem

Immiserè, premant patulis, quæ naribus hostem

Obsceni, & dumis sese occultare parantem,

Conantemq; animam tristi subducere letho.

Quam postquam certo latratu vrsere propinquam:

Soluuntur canibus curracia vincula Lacaenis.

Illæ autem rapidis longè pernicious Austris

Exiliunt, morsuq. acres, & voce lacesunt.

Hic iucunda oculis committitur undique pugna

Spectantum: rigido nam sese ea comminus ore

Defendit congressa animis, & robore dispar:

Vulneraq. imponit canibus liuentia, donec

Labitur infelix vitales saucia fauces,

Sunt, qui conclusis stuppamq., ignemq. cauernis,

Vnde fluit, penetratq. leuis specus aura profundum,

Subiiciunt, myrrhamq. addunt, ferulaeq. liquorem

Assyria, & Siculi viuacia sulphura ponti.

Ostia turn laqueis, quæ quæ datur exitus, arctis

Impediunt auersa, etenim dum protinus atra

Exanimata fugit picei caligine fumi,

Corripitur, scelerumq. graues luit improba poenas.

Observabis item teneros ubi vinea ramos

Implicat, & densa sese tegit undique sepe,

Aut ubi foecundæ praeccluditur area villae:

Hirsutaq. uirent pomaria septa corona:

Quæ gressus tacitæ per amica silentia lunæ

Inferat, atque aditu fallax succedat aperto.
 Illic fraxineasq; sudas, vallosq; nocentes
 Occulimus, ferroq; omnes armamus acuto:
 Et lino, & manuum vi multa adducimus, agri
 Sint ut ab oclusi parte interiore remissi:
 Unde ferae magno recidunt in pectora nisu
 Obuia, & effractas lethali vulnere costas
 Transadigunt, limenq; effuso sanguine foedant.

Nec minus obscuras quoties venabere meles,
 Contemplare suo cum lumine cuncta retextit
 Aurato fulgens curru Latonia Phoebæ:
 Atque ante ingressum latebræ contende tenaces
 Vinculorum pedicas, & in ipso limine nodos.
 Deinde acres immitte canes quæ sentibus aspris
 Horret ager, tellusq; vepres educit acutos.
 Nanque illæ non longè aberunt, subitoq. pauore
 Perculsæ referent ad certa cubilia gressus:
 Et sese occultis laqueis innectere pergunt.
 Quamquam etiam medio deprensæ in tramite cliui
 Interdum pugnamq. cient, animasq. tuentur
 Ignauas, neque se lædi patiuntur inultæ:
 Atque illos, quibus implicitæ plerunque tenentur,
 Dilacerant rabido casses, & retia morsu.

Gloria nulla tamen iuuenem, nulla inde voluptas
 Consequitur, qualem capiunt, qui cæca Lycæi
 Antra, & inaccessos audent peruadere saltus,
 Communis aggressi canibus genus acre luporum:

Post-

Postquam illos cæcæ videre cubilia sylvæ
 Liquisse, & campos noctu petisse patentes.
 Antè igitur quæ se dumis sylvestris opacat
 Densus ager, spinisq. horret paliurus acutis
 Plurimus, & gelidæ vis multa emanat aquai,
 Ipse locum, si quem esse vides, cape providus, unde
 Mœnaliū sat longo absit nemus intervallo.
 Atque illic venatrici iugulare Dianæ
 Annosamue bovem, seu quem spatiosa senectus
 Tardat equum morbo penitus grassante, memento,
 Panaq. sollicitus Tegeæum in vota vocare.
 Ipsa autem precibus castis placata fauebunt
 Numina, & ingentis addent in pectora vires,
 Cum lethale canes ineunt certamen, & unâ
 Inuadunt præstantem animis, & viribus hostem.
 Tum verò, postquam medio collapsa iacebit
 Aspreto, atque ipsas subter madefecerit herbas
 Victima, dissectos humeris subeuntibus artus
 In nemora alta ferant comites, quæ talia curæ,
 Digressi non vna omnes ex parte: viasq.
 Sylvarum varias (dum post se putrida tabæ
 Frustra trahunt loris per terram) & compita circum
 Commaculant; multisq. illuc, ubi cede recenti
 Terra, ipsiq. madent effuso sanguine vepres,
 Tramitibus redeunt, distractaq. viscera ponunt.
 At lupus, occultum media cum nocte cubile
 Inquit venturæ metuens ieiunia lucis,

Aduertitq. uias fuso rorare cerebro,
 Recta aderit, caesaq; auidius se tergore vaccae
 Pascet, nec multo in lucos nisi manè recedet.

Quaqua alij, quibus est notū, quam bellua ^{uastis}
 Pectore sit, timeatq; omnes casusq; dolosq;
 Exiguam maclant pecudem: tum ponè relinquunt
 Quadrupedem: cui longa dies exhausserit omne
 Corpus, & eduros molliuerit improba neruos.

Nanque ferae praedam noctu cum forte paratam
 Videre, atque auidas penuria adegit edendi,
 Securæ inuadunt, dapibusq; recentibus explent
 Viscera, nec facta procul vnquam à cæde volentes
 Secedunt: sed nocte locum, sed luce tuentur,
 Quem semel effuso iam consperse e cruore.

Ergo alacer, tenebris cum primum Aurora ^{fugati}
 Fulserit, & læta ludunt in vallibus agnæ,
 Densa iube cingant comites dumeta corona,
 Quaq; adeò egressum certo vestigia tractu
 Ostendent altæ latebras repetentia syluæ,
 Insistant recti arboribus iuuenesq; canesq;:
 Quos posita certo disiungant ordine sedes

In longum, multis fugientem vbi protinus hostem
 Includant spatijs, mediaq; morentur arena.
 Tum verò vocem pubes, quæ terga tuetur,
 Extollat, feriatq; micantia sidera clamor.

At prouectus equo iuuenis sublimis in alto
 Tendat ad expositas tepesacto in gramine mensas

Certus

Certus iter, secumq; canes deducat odoras,
 Ipsaq; raucisonis efflet sua cornua bombis.
 At fera ab auersa conata euadere parte
 Vnde instat, clamorq; virum, sonitusq; tubarum,
 Conuertetq; fugam, quaq; insedere Laconum
 Agmina seua, ruens ad certa cubilia certum
 Perget iter, seq; insidias fugisse putabit:
 Cum subito exurgens hic terga inuadit: at ille
 Obuius ora petit morsu: ruit ilicet omnis
 Turba canum, atq; atrox committitur vndiq; pugna.
 Sed ne forte tibi pereat solertia, nèue
 Dumeta incaustum, saltusq; indagine cingas,
 (Nam lupus insidias veritus per sepe latentes
 Nocturnus discedit, & in nemora aua gressum
 Antè refert, syluis quam lux inimica propinquet,
 Aut abit è pastu lusum iam plenior, aut se
 Inde procul sistit radios vbi solis apricos
 Expectet satur, & longas edormiat horas)
 Accede, & catulo vestigia pressa sagaci
 Scrutare, aut syluas implens vlulatibus altas
 Extende in longum voces imitatus amicas:
 Et querere amissos socios: nam protinus ille,
 Siquis adest nondum mensis, dapibusq; relictis
 Respondet falsæ deceptus imagine vocis.

Nec te etiam pigeat sublimè ascendere quercum,
 Et multum hesternæ dumeta tepentia cæde
 Perlustrare oculis, sociorum vt certus ad aures

Nuncius adueniens, quae videris, omnia narres,
Nec dubide ducas ad spes, & praemia praedae.

Sin studium magis est cervos, capreasq. fugaces
Venari, & celerem ramoso dorcada cornu,
Assignare opus est primum auxiliariis armis,
Quae quisque aut tueatur habens loca dema Syluae,
Vndiq; contigua praecingens terga corona:

Quiue adeo egressum observans insidat iniquis
Tectus in insidijs, nam primi in limine cursus,

Inq. ipso stadij, dubiaeq. in carcere metae,
Abde canes, rapidis focias quae protinus omnes

Cursibus antevolent: alias tum rursus eodem
In spatio circum clausas horrentibus umbris

Intervalla suo discludant longa recessu.

Nec lateant solum, ne qua dissetur odoris

Aura levis, naresq. ferae contingat acutas,

Sed multum tacitae servare silentia discant,

Donec in insidias, medium dum peruolat aequor,

Deuenisse vident, penitusq. intrasse secundas,

Atque interiecti spatium decurrere campi.

Tum vero exiliant, pronaeq. in aperta ferantur:

Inq. canes iam iamq. adigant postrema morantes

Effugia, & fauces, atq; ora aduersa petentes.

Illud item te parue puer, meminisse decebit,

Dum surgis, canibusq. tuis dum vincula laxas,

Ne subito gressum caecae in contraria vertant:

Decursiq. legant celeres vestigia montis:

De Venazio
ne Ceruo
174

Idcirco cervus si forte elapsus abiuit

Longius, atq; oculos nusquam fugere ante videtur:

Veloces duc ipse canes qua cornea certum

Pressit iter, rectamq; fugam grauis unguula signat.

Et procul hortatus dimitte in terga ruenteis.

Ast ille interdum, qua flectitur orbita circum;

Mille fugit, refugitq; vias, ne sedibus actus

Destituat notas secreta in valle quietes.

Atque ita, (diuersos nanque impedit orbibus orbes

Agglomerans,) varia fallit regione sequentes,

Et retro observata legit vestigia cursu.

Tum iuuenis noti diuortia proxima cliui

Occupat, & cornu, multisq; hortatibus acres

Irritare canes, & circum impellere tendit,

Nunc hinc, nunc illinc, quacunq; recetia monstrant

Signa fugam, & verso describunt tramite flexus.

MultiplICES. quanquam si se semel inter amicos

Torserit anfractus, qua leua obuertitur, aut qua

Dextera, mox semper partem petet actus eandem,

Expletosq; orbis iterumq; , iterumq; retexet

Veloci relegens eadem spatia intima cursu.

Ergo age, & assidue bifidae vestigia plantae

Observa, & catulis ostende sagacibus usque

Dum norint illac hostem fugisse ruentem.

Nanq; iter ut populi fugiens premit, aut loca vastris

Versa legit, cineresq; atros ubi flamma reliquit,

Ingentesq; vago sylvas ardore cremavit,

Idcirco

Ipsaq; percoxit violentis ignibus arua,
 Tum nullus cerui notas persentiet auras.
 Fragrat enim profcissus ager, extinctaq; nuper
 Nidorem ex sese dare magnum incendia suerunt.
 Dumq; canis redditq; animas, atque attrahit, acq;
 Inter odorandum replentur puluere nares.
 Sed tu, nequa fugæ pateat via, sepibus amnes,
 Sepibus ingentis nemoris diuortia claude
 A tergo, & tela campum disclude perenni:
 Quæ multo candore feras in aperta repellat
 Aequora: ubi tacitæ iuuenum sedere cohortes:
 Et procul ad cursum fusi patet area campi:
 Aut matutinis custodibus omnia comple:
 Ordine qui denso fines perumpere, & ultra
 Ire vetent, altisq; premant clamoribus hostem.
 Atque ideo, cum quisque locum iam ceperit, ignem
 Excitet ingentem, & senos depleat amores:
 Inq; ipsos socios, ceu gratâ licentia suadet,
 Argutus iaciatq; iocos, salibusq. lacessat:
 Dum sibi, dum reliquis multo quatit ilia risu:
 Syluaq. clarisona longè sonat auia voce.
 Quandoquidè strepitu perterrita cerua loquentum,
 Aut caprea, aut etiam ramofo vertice dorcas,
 Inde iter auertit præceps, grauitaq. rudentem
 Aggressi inuadunt non æquo Marte Lacones:
 Tergaq. diripiunt auidi, rictumq. cruentant.
 Hic iuuenes prædæ passim ferriq., trahiq.

Permittunt catulis caput à cervice reuulsum.
 Deinde laboratæ Cereris cum sanguine frustra
 Miscent: & prædæ direpto in tergore ponunt:
 Praemia latrantum quæ sunt gratissimâ turbæ.
 Dumq. ea venanti positis in gramine mensis
 Pascitur, atq; epulas properans manditq., voratq.:
 It puer, & quæ iam vicino in flumine lauit,
 Intestina manu sustollit: & omnia clara
 Agmina voce vocat: dapibus tunc illa relictis
 Protinus accurrunt: medioq. iacentia prato
 In partes rapiunt varias: rursusq. reuertunt
 Iussa illuc, ubi reliquias liquere priores:
 Et quicquid superest epularum absumere pergunt.
 Hac doctæ mercede canes, hisq. artibus olim
 Venanti parent iuueni, durosq. labores
 Inuictæ subeunt, tolerantq.; & frigora, & aestus:
 Nec, nisi iam capta, norunt requiescere, prædæ.
 Perq. vepres, perq. actâ amnes, per stagna sequuntur,
 Perq. ipsos tenui manantes flumine riuos,
 Et nemora horrificis latratibus omnia complent.
 Sed fugit interea tempus, meq. ipsa canentem
 Fallit, & in longum producit blanda voluptas.
 Idcirco inuitus canibus si iam pecus vrges
 Inuocuum, atq; humilem refugis committere pugna:
 Quæ tibi nec mortem, nec vulnera saena minetur:
 Et celebrem laudas venatu, & fontibus Idam:
 Arua coralliferis petito nemorosa Grauiscis:

Ipsaue deletæ campestris pascua Colossæ:
 Et, Volaterrani quæ se subducere montes
 Incipiunt, proniq; iugum demittere ad undam.
 Illic & valles, illic fontesq; , lacusq; ,
 Et dumeta virent humili frondentia sylua.
 Aequora nec desunt culti latissima campi:
 Nec spatia ad rapidos ceruum inuitantia cursus.
 Quæq; fugam sistat, restuens maris alluit unda
 Littora limoso vada conficientia tractu.
 Occultantq; apros canna, iuncoq; palustri
 Collectæ hinc illinc riuus, atque imbre lacunæ,
 Et nemora impendent multos illæsa per annos
 Ilicibus, fagisq; , & quercubus horrida sacris:
 Quæ thoës, quæq; vna lupos educere suerunt
 Immanes, multumq; animis præstantibus acres.
 Hic virtute potens iuuenis, cui maxima quondam
 Paruit, & patrios concessit libera fasces
 Roma suos. (ceu fama refert) letissimus egit
 Otia: percipiensq; beatæ plurima vitæ
 Gaudia, cum duris venatibus indulgeret,
 Atque ipsos iam tum seuos assuesceret hosteis
 Vincere, & austeros belli tolerare labores,
 Sæpe sitim, duramq; famem: mala frigora, & æstus
 Pertulit, insomnisq; diem, noctemq; peregit.
 Ergo illum haud multo post tempore sensit & Afer
 Armipotens, Marsusq; ferox, durusq; Sabellus:
 Quiq; potens Asiæ quondam bis dena regebat

Imperia,

Imperia, & populis in regia tecta vocatis
 Iura dabat: sensere etiam Præneste sub alta
 Tristia victrici miscentem funera dextra,
 Rumpentemq; acies Volsci quæ sæpe secutæ
 Signa ducis victo ducere ex hoste triumphum.
 Scilicet haud alias nobis durata per artes
 Membra vigent æquæ: nec, quæ tam firma senectæ
 Tradat, & exclusis tueatur corpora morbis,
 Vita agitur melius miseris mortalibus vsquam.

Ille ratem pelago fragilem committit, & Euris,
 Littoraq; , tractusq; maris percurrit: & audax
 Nunc vrbeis adit, Eoa quæ merce beatum
 Demittant: nunc terrarum toto orbe reuulsæ
 Insule Oceano in magno dispersa per undas
 Saxa procellosas, Syrtesq; vagæ Alacranum
 Luctantem miserè aspiciunt furialibus Austris:
 Sedantemq; sitim phocarium sanguine, & æstu
 Deprensam medio, & iam rerum omnium egentem:
 Vt, cum quaerit opes inhians, auroq; fluentem
 Ammericem parat ire auersam à limite cancri,
 Atque alio penitus gentes sub sole repostas,
 Channibalū ingluuiem saturet miser: aut sua lingua
 Ad scopulos, ad saxa undis refluentibus ossa:
 Aut intempesto confectus corpora morbo
 Exigat infelix annos, quicumque supersunt:
 Accusetq; deos, & habendi damnet amorem.

Atque alius fasces rursus miratus, & ostrum

Sarranum, penetratq. aulas, atque intima regum
 Limina, nec patiens nutus non seruat heriles:
 Non noctu, non ille ausus discedere luce.
 Ac saepe incautae nimium post acta iuuentae
 Tempora, inops animi, lapsisq. inglorius annis,
 Fortunamq., suasq. miser deplorat inaneis
 Spes multum, & reliquae perfert incommoda vita
 Curis, atque atra pectus consumptus ab ira:
 Dum veras ignominias, dum turpia secum
 Ludibria, & falsos recolit mentitus honores.

At iuvenes, omnem quibus olim degere vitam
 Contigit in syluis, ditesq. auertere praedas,
 Innocuos inter lusus, gratosq. labores
 Angustum vitae traducunt leniter aeuum.
 Haud illos vnquam rapit intempesta cupido
 Seu sit opum, seu sit plena, vt regnemus in aula,
 Et miseri seruos inter dominemur inertes:
 Sed parco assueti victu, pinguiq. ferinae,
 Laeti agitant annos, aut longè a finibus hosteis
 Expellunt, patriasq. boni defendere sedes
 Nulla vltro oppugnant alienis oppida terris.
 Verum illi potius iustiq., aequiq. tenaces
 Angusta imperij dilatant limina cuiti:
 Et rerum domini tandem moderantur habenas.
 Sic Medi creuere olim: sic Graecia victis
 Iura dedit: sic omnem armis, animisq. subegit
 Roma orbem: patrios sic fortis Hetruria fines

Protulit: èq. suo nomen de nomine fecit
 Tyrrheno, Adriacoq. mari, quod secula nulla,
 Nulli vnquam Geticis quamuis è montibus orti
 Mutauere. manent veteris vestigia regni,
 Gallia quae fusa est: quaq; altis explicat Alpeis
 Rhoetia in antiquam nimium malè grata parentem.
 Quin etiam has artes olim, & documenta secutus
 Expulit audaces patris è sedibus Vmbros
 Porfenna: & regni iustissimus auctor Hetrusci
 Depulsum caelo Saturnum accepit, & armis
 Tutando primus certam affectauit Olympo
 Ille viam, & miseris mortalibus vnus eandem,
 Ostendens, aditum diuim patefecit ad oras
 Ianus, praeteriti & venturi promidus æui.
 Tu quoque venando perferre incommoda suetus
 Cosme patens bello patriæ sua iura tueris.
 Regnaq; , quae fuerant in multas didit a partes,
 Instauras iterum, & vireis componis in vnum
 Hetruscas: quarum celebris mox gloria sese
 Tollat, & in longo quæcunque amissimus æuo
 Iam tua Tyrrhenis virtus adiudicet armis.

Verum age quandoquidè velis subducere ventum
 Tempus: & optato tandem consistere portu:
 Quod superest Nymphæ Aonides Iouis aurea proles,
 Aonides Nymphæ coeptum percurrite carmen,
 Et mecum densa letæ confidite in vmbra.

At non & generi est idem venatus aprorum.

Nam neque eos lato terrent venabula ferro:
 Nec Sparta canum spectatae ad praelia turmae.
 Vidi ego fulmineis freudentem dentibus aprum.
 Persaepe in medios hostes, inimicaq; tela.
 Irruere, & iuuenum discerpere membra, canumq;
 Tu tamen vt primum lucos ingressus iniquos,
 Perge celer, quo pressa solo vestigia ducent.
 Atque ibi lectorum iuuenum fortissima praesto
 Pectora sint dubijs persaepe exercita pugnis:
 Et circum obsideant densa nemus omne corona
 Retiaq. obducant certum cingentia callem:
 Quae quondam irriguis Alabandica cannabis hortis
 Nutrita in tantos demum contexit usus.
 Tum propè habere canes iubeo de more Laconas
 Quemq. suas, validaq. manu nodosa veruti
 Robora, quae nequeat duratum ad praelia pectus
 Frangere apri, dum flammato rapiuntur ab ore:
 Atque huc, atque illuc celeri contorta rotatu
 Non vnquam in rimas abeunt, aut victa fatiscunt.
 Inde aliquis syluam ingressus speculabitur antrum:
 Antrum, quo fera sus tantarum nescia fraudum
 Aut aestum, aut canae fugiet mala frigora Brumae.
 Nec nisi saxa illinc, aut longo hastilia conto,
 Aut quae fumiferis Cyclopum ducta caminis
 Aenea Vulcanus bello tormenta parauit,
 Tormenta & tonitrus, & dirum imitantia fulmen,
 Exigere, & notis poterunt extrudere lustris.

Hinc

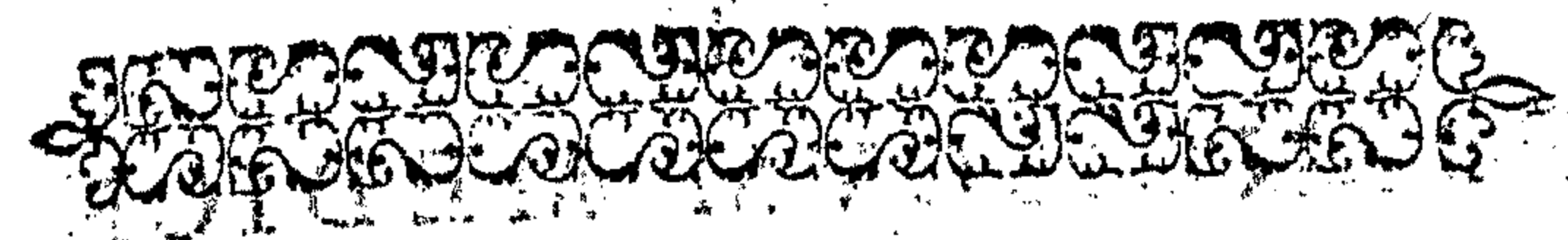
Hinc paribus spatijs rarus ne se implicet ordo
 Quisque locum capiat canibus sub prima solutis
 Praelia: nec temere vna omnes glomeretur in hoste:
 Dum stat, & antiqua defenditur ilice tergus:
 Aut rapitur praiceps multo succensa furore,
 Quo densatae acies intentant vndique vulnus.
 Inconsulta etenim plures audacia laedit:
 Quam timor, aut duris prudentia cognita rebus
 Seruet, & in tutum per tanta pericula sistat.
 Saepe etiam excutiet valide venabula dextrae,
 Atque animi dubium summo in discrimine rerum
 Deseret: aut miserè cunctantem, & nulla paratam
 Auxilia inuadet, subito ni pronus in ora
 (Si qua fides) sternaris humi: tum parua tenaces
 Comprendant virgulta manus: & pectore inhaeres
 Illicet ipsa solo terrae coniunxeris ora.
 At pugnae socius, sublato vt forte veruto,
 Constiterit propior (nam soli haec praelia non sunt
 Tentanda) irritet trepidanti, & multa timenti
 Assimilis, quo dura hostem sub genua iacentem
 Linqvat aper celerem dum vertitur actus in orbem,
 Ardescitq; furens, conceptaq. irruit ira
 In ferrum, & ni lata vetent dentalia conti,
 Prouolet, & toto transfixus corpore lignum
 Illicet accipiat: misereq. per ima volutus
 Robora, vulnificae latam prope pectora plagam
 Cuspidis, & lethi sortem vlciscatur acerbam.

M 4

Quod si *vecus* equo dubiam committere pugnam
 Forte paras, tantumq; manu petis vnus honorem,
 Quo res ipsa loco sese ostentatq; , iubetq;
 Prouidis adductas collo moderator habenas,
 Dum gladio ruis infestus, dum cernuus ense
 Terga fodis, sæuimq; manu iaculare verutum:
 Neu ventrem, neu crura feri sus concita rumpat,
 Neu iaculum summa fixum tellure ruentis
 Transadigat costas, teq; vnà sternat equumq;
 Purpureos late fundentem pectore riuos.
 Quin etiam multo deuictus membra labore
 Sæuus aper, medium cum iam Soligneus orbem
 Hæusit, & arenteis laxat calor improbus agros,
 Aut fessus procumbit humi, penitusq; fatiscit,
 Cum iam pertæsum est belli, aut in retia sese
 Præcipitans animam tenues expirat in auras.

Hæc me, dum magno laudis percussus ab œstro
 Exigere æternæ monumenta insignia famæ
 Conor, & obscuro nomen subducere letho,
 Percurrentem Ausser sæpe auscultabat, & Arnus,
 Findit vbi medias sinuoso flumine Pisas:
 Quo sibi finitimos subigebat tempore Hetruscos,
 Et patrias sanctis ornabat legibus vrbes,
 Componensq; iras magnorum, & fœdera regum
 Ipse optata diu nobis dabat otia, pacis
 Aeternum decus, & belli noua gloria COSMVS.

FINIS.

PETRI ANGELII

BARGAEI

DE AVCVPIO

Liber primus.

AD

FRANCISCVM MEDICVM

FLORENT. ET SENENS.

PRINCIPVM.

A D
FRANCISCVM MEDICEM
Florent. & Senens.
Principem.

*Roles inclyta maximi parentis
Francisce, en tibi candidum libellum
Offert Angelius, catus sagaxq;
Auceps perpetuæ bonæq; fame.*

*Doctorum cupidus qui inescat aures
Concentu vario, nimisq; dulci.*

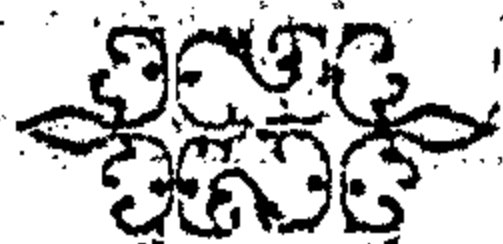
*Hic idem rapido tuum volatu
Mox nomen feret ora per virorum.
At tu, quem Itala suspicit iuventus,
Te dignum aucupium, nouamq; laudem
Pro tua egregia benignitate
Noli spernere, nec putare parui.*

Marius Columna

PETRI ANGELII
BARGAEI

AD FRANCISCVM MEDICEM
FLORENT. ET SENENS.
PRINCIPEM.

De Aucupio Liber primus.

*INC quibus insidijs auceps in-
structus & armis
Decipiat volucres: quæ pascua
quæq; secuta
Mixta alijs cætus celebrent, so-
læue vagentur;*

*Quantus & accipitrum generi labor instet habedo;
Præcipere, ac tantas aperire nepotibus artes
Incipiam: nostris propior si fauerit orsis
Cynthius; & quæ me nuper comitata per altas
Sylvarum latebras, & iniquo tramite montes,
Cantantem patrijs Erato deduxit ab oris;
Et reducem flauas culti prope Tybridis undas
Constituit medio in latio; viridemq; coronam*

Intextam ex ederis simul & Parnasside lauro
 Passa est tum demum laetae circumdare fronti
 Hanc ego si cura insomni assiduoque labore
 Partam iure tuli, si nunc quoque dignus eandem
 Ipse idem repeto: Vos o praesentia raris
 Numina, quae sedes animi dulcesque recessus
 Nouistis, vestrosque una cecinistis amores
 Panes, & humentis Nymphae telluris aluminae,
 Dum nemus & varijs resonat concentibus aethera
 Et rapido inuitat decedere sylua calor,
 Ferte iterum nunc Panes opem, Nymphaeque puellas,
 Et me per scopulos inflexaque littora ponti,
 Perque amnes ripasque & stagna herbosa vagantem
 Sistite, vbi aerij praerupto in vertice montis
 Arduus apprehendam manibus quas fulua Deorum
 Regis habet cautes, vel quas genus acre volantum
 Praecelsas rupes infedit Apollinis ales.
 Tuque adeo o iuuenum princeps decus, o noua genitrix
 Spes columenque tuae, Tusci cui debita regioni
 Sceptra & cunctarum rerum concessit habenas
 Ante suos, quam fatales compleuerit annos
 Longae vijs Genitor Diuumque reuiserit oras
 Huc ades o FRANCISCE, meis bonus annue ceptis
 Non ego nunc primam, qua datum incedere nulli
 Est ausus, nulla usquam extant vestigia, nulli
 Ingressus aditusque patent; immo omnia clausa,
 Omnia sunt obstructa, & sentibus obsita dentis,

Ne pare, sicutus duras multo ante salebras,
 Exuperare, iterum ignotos recludere calles
 Aggredior, cursumque nouo contendere campo
 Et modo conanti tam pulchra atque ardua praesens
 Tute mihi affneris, magnosque aspexeris ausus,
 Ingentem sternam ipse viam, caedam obuia ferro
 Septaque & impexis obstantia robora truncis.
 Nec me suscepti vis ulla immensa laboris,
 Quaeque nouis animum verborum in aerebus egestas
 Angit, & obscuris praeclara inuenta tenebris
 Saepe tegit, turpi victum formidine franget,
 Dulcis ut expertem laudis traducere vitam,
 Quae mihi restat adhuc ignaua per otia malim.
 Ergo age, & Aonio quos nunc dictamus in antro
 Da faciles numeris aures: forte hic quoque praeter
 Gesta manu, veterumque tibi decora incluta patrum,
 Inuenies partam ventura in secula famam.
 Principio volucrum varia est natura ferarum.
 Namque locis alijs aliae diuersa sequuntur
 Pabula, nec nidos vnus in sedibus omnes
 Et stabiles posuere domos: campestria partim
 Culta tenent, pinguesque legunt iactata per agros
 Semina, & arentes segetum populantur aristas.
 Partim autem, quos exacto iam pomifer aestu
 Pertulit autumnus, fructus depascere, & vna
 Et ficu, & viridi fuerunt pinguescere oliua.
 Sunt etiam, piscosa colant quae stagna lacusque,

Aequore & in medio mersent caput: inq; profunda
 Fluctibus Ionij prædas sectentur opimas.
 Nec non flumineis doctæ succedere ripis
 Herbarum fibras, & quæ tellure sub alta
 Tecta latent multæ passim rimantur, & ouæ
 Ore legunt, quæcunq; imis peperere cauernis
 Gurgulio, & sudo gaudentes vere locustæ.

Omnibus his certas anni pro tempore fraudes
 Texendum, certosq; dolos: neq; tenuia tantum
 Retia, sed pedicæ etiam, viscumq; parandum,
 Et teretes laqueos, distinctaq; licia nodis
 Tortilibus; quæ ceruices implexa volucrum
 In medijs umbris ederarum, in sepibus ipsis,
 Ante escas, dulcesq; dapes, mensasq; fideles,
 Palladias inter baccas, vratosq; corymbos,
 Frangunt hinc illinc ramo religata tenaci.
 Omnia quæ multa tute ipse paraueris arte
 Iam pridem, tantosq; domi seruaris in vsus,
 Temporibus diuisa suis, neq; enim omnia semper
 Omnibus opportuna horis atq; apta feruntur.

Ergo auidas si forte anates captare libebit,
 Atq; alias, liquidis quascunq; paludibus vlue
 Delectant molles, captiq; in gurgite pisces
 Palmipedum genus alituum: torpentia propter
 Stagnaq; velocesq; amnes, deducere fossam
 Perge celer, tenui refluente leniter vnda.
 Atq; ea bis septem lato se margine in vlnas

Proferat

Proferat in longum duplo spatiosior, inq;
 Turbinis effigiem sensim procurrat acutam
 Vtrinq; , & teretis fastigia summa obelisci;
 Aut cymbam, aut tenues imitetur imagine lembos
 Arnetuos; summumq; caput scrobs altera pressis
 Fauibus excipiat, per quas egressa volantum
 Agmina, contextas linoûe aut cannabe nassas
 Intrent, & diti repleant caua retia præda.

At iuuenis, quem nulli vsquam tardare labores,
 Nulla queunt gelidæ remorari frigora brumæ,
 Substructa è ferulis ramisq; arentibus vlni
 Straminea latet vsq; casa; quam scilicet alter
 Angulus occultam fovea discludit iniqua.
 Insomnisq; illic peragens noctemq; diemq;
 Expectat, dum turba ingens illapsa ferarum
 Inuolet, occlusasq; lacu simul innatet vndas,
 Vt proiecta legant variarum semina verum;
 Zeæq; , milijq; , & multum albensis oryzæ:
 Quæq; etiam tristes immittunt somnia lentes;
 Somnia terrificis animos agitantia monstris.
 Letaq; , quæ varios depellunt ordea morbos.
 Tum verò innitens pedibus consurgit, & omnes
 Intendens nervos magno trahit impete funem.
 Utq; trahit subito, collectaq; retia pandit,
 Extremo quæ forte iacent super aggere ripæ
 Quisquilij occulta, hamisq; tenacibus apta,
 Illarunt, captasq; tegunt bipatientibus alis,

At miseræ cum se insidijs multisq; petitas
 Fraudibus esse vident, ac iam fugâ libera nusquâ est,
 Nando abeunt: quaq; angustus patet exitus, omnes
 Proripiunt se se, & fossa impediuntur inani.
 Accurrit tum demum auceps, & letus ovansq;
 Ora manusq; ambas miserarum in cæde cruentat.
 At si tantus honos, tantæ si gloria laudis
 Te manet, atq; huius non præmia parua laboris
 Consequeris, tum tu circum longo ordine sepem
 Horrentem intexe, acq; hirsutis vepribus omnes
 Claude aditus, nequando malæ vulpesq; lupiq;
 Septa, & lucifugæ subeant aviaria meles,
 Collectasq; sugent volucres. tum ponè lacunam
 Area comparibus spatijs excurret utrinq;
 Quæ densa extremo discluditur aggere sepes,
 Aequato quantum sat erit comprehendere campo
 Ingentes alas, expansaq; brachia retis.
 Præterea sit chortis anas assueta paludi;
 Quæ voce illiciat reliquas ad pabula, seu sit
 Mane novum, seu sit nox intempesta, ferasq;
 Inter eat, plumam variata coloribus iisdem.
 Quin etiam multi tabulis adretia pictis
 Exponunt similes imitati fraude volucres,
 Et passim nantes sinuoso in gurgite linqunt.
 Quas simul atq; aliæ forte inspexere, gregales
 Esse ratae, dum stagna super pigramq; paludem
 Vnâ omnes abeunt ad pascua nota volantes,

Demittunt,

Demittunt, sociasq; ollis se protinus addunt.
 Hos tamē atq; alios magna occultare necesse est
 Arte dolos. absint tacitæ vestigia fraudis:
 Absint & culti ferro paliq; sudesq;
 Et nusquam tanti signum moliminis extet.
 Nāq; aliter; procul inde omnes factō agmine cedēt;
 Suspectasq; oras, atq; insidiosa lacunæ
 Littora, & expositas medijs in fluctibus escas,
 Quamquam dira sitis, quamquam imperiosus edendi
 Cogat amor, mensasq; ostentent septa paratas,
 Ausugient tamen; & socias clamore monebunt:
 Si quæ illic aut mane cibos, aut vespere quærent.
 Ipsæ autem capientq; fugam, celeriq; volatus
 Aera tranantes immensum ad flumina se se
 Sistent longinquis latè stagnantia terris;
 Et iuvenem parvi latitantem in stramine culmi,
 Tendentemq; manus, oculosq; ad sidera, & vni
 Plurima Neptuno facientem vota relinquent.
 Sed quid agat? tacitus ne irrisa insidat arena
 In cassum? an repetat mæstas inglorius ædes,
 Et secum aucupij damnet genus? omnia cura
 Sunt vincenda acri, & duro superanda labore.
 Ipse aliquot noctesq; tibi patiare diesq;
 Prætereant prædæ immunes, sine farris acerui
 Diripiantur aquis: volucrum sine turba natantum
 Assuescat stagno, & ripæ confidere discat
 Paulatim, & septum formidinis inuolet expers.

N

Mox etenim (mihî crede) aderunt quàm plurima præ
 Agmina, & innumera cõplebunt alite fossam. (Sto
 Dumq; alijs. aliæ læto clamore per Vluam
 Signa dabunt, aliæ longis è finibus actæ
 Aduenient pastum. nusquam tibi cesserit æquè
 Seu mare, seu terram, seu concita flumina tentes,
 Aucupium felix festiuâq; copia prædæ.

Nec desunt astus alij tamen, innumeræq;
 Insidiæ, vnde auibus læti vescamur inemptis,
 Et nulla omnino miseris loca fida sinamus.
 Non nemora, aut agros, non quæ moderator aquarum
 Regna pater Neptunus habet: non aeris oras
 Ingentes voluit coniunx Iouis aurea Iuno
 Persugium præbere ollis, tutumq; receptum.
 Omnia sunt infida, & certo exposita periculo.

Nec tamen has pœnas, hæc ipsa ingentia nobis
 Supplicia insontes nullo pro crimine pendunt.
 Iam tum omnes sceleris Dij damnauerunt, quòd essent
 Euentus ausæ obscuros aperire futuri;
 Atq; è concilio delata arcana Deorum
 In terras hominum cætu vulgare profano:
 Tempore quo summus clari dominator Olympi
 Iupiter è coelo Saturnum in tartara pulsum
 Egerat, & solus regnandum inuaserat orbem;
 Vinculaq; & cædes patrijs fautoribus atras,
 Atq; alijs triste exitium molitus, ahenis
 Iapetionidem raptum religarat ob ignem.

Com-

Compedibus, saxoq; dolentem affixerat alto.
 Nec quisquam sæuis aderat finisue modusue
 Consilij, ni voce prius, ni præpete penna
 Alituum moniti, veniam per dona per aras
 Expeterent. placuere Iouirata vota precesq;
 Atque inde in volucres pœnas auertit. at ipsi
 Mortales, quibus innumera pestesq; luesq;
 Instarent, lætumq; ferax, quem sponte quotannis
 Terra ministrabat nullis inuersa iuuenis,
 Funderè desisset victum, cultuq; frequenti
 Vita per immensos esset ducenda labores;
 Cæpere in pecudes auidi seuire ferasq;
 Et nil tale prius meritas captare volantes.
 Quòd bene si meritis & tantis gratia factis
 Desuit, argutæ poterant blandissima vocis
 Carmina vernantis per densa vmbacula syluæ,
 Perq; agros, ripasq; vdas repetita tueri.
 Nunc autem neq; secreta sub valle quietes,
 Nec pennis variatus honos, nec in aere nidi
 Profuerunt miseris. mortalia pectora cæcus
 Urget amor prædæ, lædumq; insana cupido.
 Quare age, & ad reliquas confer te prouidus artes,
 Quæ superant: lentisq; tenax inducere viscum
 Funiculis, iunco è tenui sparto uè genista uè,
 Et capita ad stagni ripas religare memento.
 Ut, quâ parte cauam mediij iunxere paludem,
 Immissi fluitent strata super æquoris vnda:

Et uiculis
 Visco illis

Et volucres summo nantes in gurgitis alveo
Impediant, filoq; alas & glutine tardent.

Hic tamen haud omnis fidum tibi præbeat ^{usum}
Viscus, & humentes contemnat protinus undas.
Optimus è quercu legitur, cerroq; cana q;
Ilice, nodoso nec non è robore. at illum
Reijce, quem viridi nascentem in cortice pinus,
Abietibusq; altis risere impune volucres.
Nec tibi, qui surgit spinis paliurus acutis,
Quæq; humiles fundunt viburna tenacia ramos,
Quiq; rosis similem florem producit ibiscus,
Auxilium tulerint: licet ijs tellure sub vda
Putruerit cortex radici exempta supremæ.
Nunquã etenim manibus quamvis versatus habedo,
Nunquam & tundendo poterit lentescere, & in se
Si quid inhaerescet, filo retinere sequaci.
Commodior multo, & tantas magis aptus ad artes,
Quem Pelusiacus Nilo ab stagnante Canopus
Confectum è prunis ad nos per cærula misit
Aequora, præsertim liquido si melle subactus,
Pinguibus & stillis multum dilutus oliui,
Aut funem, aut teretes illeuerit unguine virgas.
Nam neq; tum cœlo obscuro, neq; flantibus Austris
Virtutem amittet: non, si demersus in undis
Aeternum rores & densos perferat imbres.
Est etiam, hirsutæ passim qui grandia lappæ,
Quiq; venenato flauentia semina succo,

Inter

Inter diuersis immixtas frugibus escas
Spargat hyoscyami, graio quæ nomine dicta est
Herba, soporatam neq; enim velocius vlla
Vis agit exturbans mentem, & vertigine tentat.
Hac olim Alektorabiem coniecit in atram
Æoliden Ino lethum fabricata nouercæ.
Hac quoque supremi pulcherrima filia Solis
Impatiens ira, odioq; immanis & ardens
Succinxit Scyllæ latrantibus inguina monstris.

Quid? qui vina ferunt quo se densissima potunt
Agmina ferre solent auium, ueteriq; falerno
Inficiunt latices, aut faecem fontibus addunt,
Quæ depressa cadis olim subsedit in imis,
Scilicet illi etiam persæpe ad pabula, & amnes,
Insidijs quas nunquam alijs uicere dolisq;,
Ceperunt uolucres somno uinoq; sepultas.
Ut quondam extremo uenientes Thraces ab Hebro,
Sæuus ubi uites incidit falce Lycurgus,
Massica si dulcis hauserunt pocula uini,
Prosternuntur humi. uenas Deus obsidet ultor
Et sensim irrepens uinctos bacchatur in artus.

At uerò aucupij si forte adduceri in spem
Inde aliam atq; aliam tentando, ac proximus amnis
Labitur inter agros: amnem pete. plurimus illinc
Quæstus, & implacidis curis inimica uoluptas
Præstò aderit, mentemq; alacris tibi leniet aegram,
Si cuius facies oculiq; immitis amicæ

N 3

Perculsum assidue stimulis ardentibus vrunt.
 Tu modo supremæ geminas in margine ripæ
 Erige, quæ medio dirimantur flumine, malos
 Inter se aduersas, gradibusq. ad sidera crebris
 Ardua surgentes, cœloq. hinc inde minantes.
 At vertex trocleis ambarum & funibus aptus
 Demittat maculis vtrinq; intexta dolosis
 Retia, quæ, quantum latè patet amnis in alueum
 Vitreus, explicitas tantum pandantur in alas.
 Mox comites, tecum si quos eduxeris vrbe,
 Pernices pedibus primaq. ætate valentes
 Ire iube, obsessi totam qui fluminis oram
 Scrutantes, vallemq. omnem clamore replentes
 Maturent lentos ad retia tendere gressus:
 Et pedibus strepitū & manibus per littora plausum
 Dent clarum, volucrumq. greges consurgere cogāt,
 Pascua quæ circum ripas fecunda tenebunt,
 Strymoniaq. grues, atque inter stagna lacusq.
 Mollia dulciloqui carpentes gramina Cycni.
 Illi autem siue aduerso, siue amne secundo
 Diffugient, splendorem vndæ lucemq. secuti,
 Tenuibus impliciti capientur in aere textis.
 Atque hæc cum toto sparguntur nubila cœlo,
 Et certam eripiunt iam sera crepuscula lucem.
 Nanque aliter, celerem tollunt sublimè volatum,
 Quantum non vllæ iactū potuere sagittæ.
 Quod tibi si fruges & iam nascentia farra,

CUM

Cum gelidus spirat Boreas à vertice, cumq;
 Bruma riget, tenuesq. hyberno sole pruinae
 Liquefcunt passim, & puluis excitur in agris,
 Garrula prædetur Perdix, ruat improbus anser:
 Accipe, raptores qua nam ratione voraces
 Vlcisci, & socijs possis ostendere captos;
 Raptores astu insigni & prudentibus ausis.
 Tempore quo primum serus se vesper opacas
 Induit in tenebras, & Solem mergit in vndas,
 Insidijs tacitisq. locum lege fraudibus aptum.
 Et sine, quæ radijs terras Aurora retexit,
 Efferat ex oriente caput: nam mane sequenti
 Extabunt nusquam vestigia tecta pruina:
 Tum verò, si quis pressis odor hæserit aruis
 Frigore dilutus tenues discedet in auras.
 Ipse igitur cedente die tua retia tecum
 Effer, & in longum, quantum se porrigit inter
 Iam tum nascentes segetes & gramina sulcus,
 Extende, & medio compone occulta canali
 Sollicitus: limbumq. super collecta tenacem;
 Fac lateant herbis & multo puluere tecta.
 Nec minus ingentis saxi librata trabis ve
 Pondere, per se se subito surgantq. cadantq.,
 Non animaduersa volucrem oppressura ruina.
 Nanque bis octonos spatium prætereundere passus
 Cum soleant, senasq. altum consurgere in vlnas,
 Nullius adductis vel pectus adusq. lacertis

N 4

Sustollentur humo raptim suspensa ruentq;
 Præterea medio in spatio prope retia, quæ sunt
 Insidiæ fraudesq; omnes, eat vnus & alter
 Assimilis pennam collumq; domesticus anser,
 Voce vocans strepituq; feros. illi imbribus atris
 Frigoribusq; æti brumalibus ad sata culta
 Aduenient, densoq; implebunt agmine campum
 Et procul insidijs læta inter farræ volatum
 Sistentes ima fibras tellure reuellet,
 Spem prouisam anni. tum, qui te fidus Achates
 Consequitur prædæ socius gratiq; laboris,
 Tempora arundineo gestans contacta galero,
 Aut marram, aut rastros, aut sarcula, dura verutra
 Prouidus arripiat manibus, sensumq; propinquans
 Hostibus a tergo, simulet se vertere terram.
 Et voce & cantu duos solatus amores
 Inter opus secum assidue permulta loquatur;
 Securosq; sui paulatim ad retia cogat.
 Nanq; illi, quanquam ingenijs sint acribus, vnde
 Sæpe dolos fraudesq; vident instare paratas,
 Confident tamen, atq; agris ducentur apertis
 Huc illuc, quacunque dabit se copia frugum.
 Ac tum præcipue, rigidas cum nulla pruinas
 Decussere pedum vestigia. nanq; vbi mane,
 Cum primum gelidos constringunt frigora rores,
 Turbatum est campo, nusquam mora. protinus omnes
 Excessere, satis coeloq; abiire relictis.

Nec

Nec solum his meritas sueta est persolvere pœnas,
 Fraudibus ex alto quæ nunc sibi prouida casus
 Præcipites metuit Perdix, humiliq; volatu
 Tollit humo corpus, cultisq; vagatur in aruis
 Verum alias etiam crebro delusa per artes
 Irreritur, & in casses festinat apertos:
 Vadentesq; vnà secum male callida natos
 Induit in maculas media inter farræ latentes.
 Continuo tali quicumque optauerit astu
 Versare insidias, patulum contexat in orbem.
 Et longo in primis deducat retia tractu:
 Retia quæ laxos tenui de vimine circlos
 Intus habent, tereti turgentia ventris hiatu:
 Quæq; adeo properant spatiosa prodiga cauda
 Turbinis in morem calcem decurrere ad imum;
 Vnde queant lentis, quotiens expostulat vsus
 Aucupij, segetesq; vocant & pabula læta,
 Funiculis fracto religari in stipite quercus:
 Ingentesq; vtros auidasq; expandere fauces,
 Hinc illinc se se in longum fundentibus alis.
 Non aliter quam cum chelas vtrinq; minaces
 Scorpium incuruans caudam protendit acutam.
 Tum tu autem excisam capiti circumdare sepen
 Doctus, & horrentes præ te sentesq. rubosq.
 Ferre, vel effigie segetem pascentis aselli,
 Sive bouis, sive acris equi componere totum
 Corpus, in aprica cupidum te siste nouali;

Et quaere occultus densis in vepribus usque
 Ante observatum campis dum videris agmen,
 Et sensim impuleris praetenta in retia: quando
 Nullam illae latitare ratas sub imagine fraudem
 Anteferent gressus, & quo tibi cunque libebit,
 Dum ponè incedis faciem contectus, agentur.
 Interdumq. etiam, quamvis iam proxima carpas
 Gramina, iam parvo procul absis intervallo,
 Subsistunt, interq. pedes versantur euntis,
 Ignarae quantus miseris dolus instet. at ipse,
 Ipse manu tum parce aliquam violare: repente
 Aera per liquidum sociae nam territa casu
 Cederet alituum passim quae turba vagatur
 Arentes inter segetes. pascentibus ergo
 Insiste a tergo: nec te suscepta morantem
 Tædia moliri quicquam properantius aequo
 Acribus impellat stimulus: quin protinus omnem
 Disce moram potius, quaecumq. est, ferre (nec vlla
 Longior esse tamen poterit mora) retia donec
 Ingressae angusto videant se carcere clausas.

Observabis item summo quem vespere campum
 Insideant, somnoq. legant quae castra petendo.
 Vt, cum primum altas induxit Luna tenèbras,
 Rustica nocturnus linguas tua limina villae;
 Quemq. locum prima tenuerunt nocte, reuisas
 Praeportans faculam; tales quam factus ad usus
 Inclusam alveolus ferro creta ve tenaci

Gestat,

Gestat, & in medijs secreta cubilia campis
 Detegit, ac dulces laeta inter farras quietes
 Alituum. non ille tamen, qui ponè profundat
 Lucem, teq. ipsum comitemq. expansa ferentem
 Retia, fulgenti prodat pellucidus igne.
 Quandoquidem densas volucres dū forte per umbras
 Miratæ splendorem oculis hausere, neque vllum
 Comminus ire vident, illic, vbi Sole sub vndas
 Demerso placidæ se composuere quieti,
 Stant immotæ omnes, claroq. a lumine nusquam
 Declinant flectuntq. aciem; tum tu ipse propinquos
 Siste gradus, maculisq. superiace retia densis.

Præterea, si te læta spectacula pugnae
 Vlla trahunt, sequiturq. animum iucunda voluptas,
 Dum mores, astusq. acres miraris, & iras
 Alituum, ac saltus ideò desertaq. rura
 Vrbe procul cætuq. hominum colis: & bona captas;
 Quaecumque umbriferæ præbent solatia sylvæ:
 Continuo instituenda tibi multa arte volucris,
 Privatimq. domi cultu educenda frequenti
 In quoscumq. dolos nimirum vt retibus astet
 Assidens, aliasq. in cæca pericula voce
 Alliciat: nam si fuerit mas: obuius exit
 Egrege, qui contra certet, pugnamq. laceſſat.
 Ille autem sensim ficta formidine gressum
 Inde refert, donec rivalem occluserit arctis
 Cassibus, & poenas dantem conspexerit acres.

Mox redit, atque alios victor vocat. illicet illi
 Impulsi stimulis atraq. libidine cæci
 Accurrunt non vna omnes. pudet agmine facto
 Irruere, atq; hostem non æquo invadere Marte.
 Pro se quisq; audax funesta in prælia fertur
 Solus, & ingentem molem certaminis vnus
 Suscipit, & laudem vana spe præcipit, ac se
 Vltorem fore promittit: verum exitus idem
 Quemq; manet. repetitq. domum lætissimus auceps.
 At verò tantas fuerit si foemina fraudes
 Docta tibi, maculasq. inter ponatur inanes,
 Vt canat, & miserè tanquam captiua queratur.
 Ipse salax voce audita dux agminis ibit
 Impatiens, circumq. plagas errabit apertas.
 Nec prius absistet, quam rara in retia se se
 Induperit, secumq. gregem male sanus amicùm
 Perdiderit: quamuis aliæ pertundere rostris
 Hinc illinc captum soleant: quòd victus amore
 Coniugis externæ, stimulisq. immanibus actus
 Vitare occultas nesciuerit aucupis artes.
 Idcirco quidam manibus crepitacula passis
 Percutiunt, animum notos imitantia cantus:
 Deceptosq. sano simulatæ vocis amantes
 Retibus impediunt: alij multo ante tenaces
 E setis (setas cauda ex vndante reuellunt,
 Quæ se se ad talos, & crura extrema profundens
 Acris equi, postrema pedum vestigia verrit)

Fum.

Funiculos faciunt, atq; ijs certo ordine multos
 Intexunt laqueos nodis currentibus aptos.
 Quaq; adeo pedibus volucres incedere norunt
 Per medias segetes, densæq. per auia syluæ,
 Prædunt, turpiq. absunt morte vagantes.
 Præterea latos quoties contendis in agros
 Prædaturus aues, quarum Latona tuetur
 Alma genus: seu sit regum gratissima mensis
 Conturnix, magno quondam dilecta Tonanti:
 Sive sit, inuentæ primum cui lamina ferræ
 Attulit exitium miseræ, male prouida Perdix:
 Ipse tibi aucupij catulus dux, ipse magister
 Anteferat celeres gressus passimq. pererret.
 Cumq; adeò steterit campis immotus, & ore
 Respiciens crebro caudam vibravit inanes
 Rumpere moras omnes subito, & caua retia pande:
 Quæ tecum sublata manu comes vnus & alter
 Sustollant, raptimq. tegant volucresq. canemq;
 Est etiam ille modus (Libycas dū pergit ad oras,
 Et fugit Odrysiæq. nives Scythicasq. pruinas
 Aruaq. Hyperboreo grus infæcunda sub axe)
 Strymoniam visco volucrem captare tenaci.
 Nam, quæ se in latum spatiosa cucurbita ventrem
 Spargit, & exili tollit fastigia collo,
 Frangitur, inq. ipso rursum fit vulnere vulnus,
 Angustum velut os, grauida quod viscera ab aluo
 Euomat, & vento vacuam dimittat inani.

Inde linunt totam pingui circum unguine visci.
 Et clausum exhausto volitante in ventre relinquunt,
 Perpetuis volitantem alis: cui cornea pennas
 Crusta tegit tenues, corpus color inficit ater.
 Quale solet medijs hebenus Mareotica sylvis;
 Cum deiecta solo cuneis rescinditur actis;
 Artificumq; manu varios formatur in usus.
 Et modo supremi curua in testudine templi
 Stat simulacrum ingens populis, cultuq; perenni
 Visitur, & denso circum nigrore coruscat:
 Et modo regales inter mensasq; dapésq;
 Implet potantum dextram scyphus: & modo pendet
 Baccatum è pulchræ rosea ceruice puella,
 Discretum ve auro gemma ve ardente monile:
 Tale nitet, seu quadruplices expandat utrinque
 Ille alas, siue expansas compresserit, & se
 Commendat fusco per compita leta colore;
 Inclususq; intus rauco dat murmure bombos.
 Tum verò accurrit properans Threissa volueris,
 Cervicemq; cauo, quam longa insertat, obesam
 Captatura feram, cæco quæ mugit in antro:
 Inq; Canopæo procerum glutine collum
 Heret, & inducto præcludit lumina visco.

Iam verò ruri vacuam si forte per umbram
 Vsurpare oculis spectacula dulcia tendes,
 Cum volat, inq; globum teretem se plurima versat
 Nigra pedes, nigris velata monedula pennis:

Aera

Aera seu sturni densa impleuere caterua:
 Illicet è manibus raptim volet vnus & alter;
 Asperso filum visco qui ponè trahentes
 Aeream repetant turbam, & se pluribus addant.
 Nanque illos medio redeuntés agmine læti
 Dum forte excipiunt alij, circumq; supraq;
 Et nunc subter eunt, filo retinentur, & alas
 Impliciti cælum magnis stridoribus implent.
 Nec mora: ceu summo demissus ab æthere turbo,
 Infima præcipiti labuntur in arua ruina.

Quid? qui cornicem, siquam cepere, supinam
 Exponunt agro in medio, quem durus arator
 Proscidit, & solidas inuertit vomere glebas?
 Nanq; eâ dum queritur, vocesq; integrat amaras,
 Accurrunt aliæ, & sortem execrantur acerbam;
 Ac partim circumuolitant, partim eminus astant,
 Hortantes se tollat humo, celeresq; per auras
 Auolet, & tristes terras festina relinquat.

Ac dum omnes clamant, dum se versantq; feruntq;
 Est aliqua interdum, quæ sic miserata iacentem
 Accedit propius: nodosq; vt rumpat iniquos,
 Constrictam quibus esse videt, super insilit audax,
 Nec se se vana pietatis imagine falli

Aspicit incautam: nam mox religata tenaci
 Illius amplexu clamoribus omnia rumpit:

Et scelus accusans sociæ obluëtatur, & omni
 Qua pote vitantos conata euadere casus

Poscit

Poscit opem, & frustra volucres implorat amicae.
 Nec tamen, hæc cū sint oculis gratissima nostris,
 Oblectentq. animum, nullam tibi Palladis ales
 Ferre voluptatem poterit, partemq. diei
 Fallere: ni paruas pigeat spectare volucres
 Hic illic densis in sepibus insultantes,
 Mirantes & noctis auem prodisse relictis
 In lucem Solemque, atq; arua exculpta tenebris.
 Tu modo permultas in tantam impellere fraudem;
 Et virgis circum occultis haerescere visco
 Si cupis, & socijs captas apponere praedas
 Alituum, villæ sub noctem in tecta reuersus:
 Reijce marem. nusquam tales maris vsus ad astus
 Aucupij: ac matri similem lege, faemina nanq;
 Commodius multo mira tibi seruiet arte.
 Illa domi facilis victu educetur, & illa
 Exuet agrestes animos, amitemq. supremam
 Insidens omni volucres a parte vocabit:
 Dum saltu desertur humi, dum rursus in ipsa
 Sede manens magnum iactat caput. & modo toto
 Corpore contrahitur; modo collum extollit in auras.
 Atque ita ludicros omnes agit aemula gestus.
 Vt cum diuersas per scenam & pulpita se se
 Induit in facies, & turbam oblectat inanem
 Ludius ille inter pagos & compita doctus
 Ad varios habitus animi componere vultum.
 Nec nobis leuiora dabit solatia Bubo:

Infelix

Infelix olim Bubo mortalibus omen:
 Nunc autem augurium Scythicis regale tyrannis,
 Et galeæ celsæq; ingens decus addita cristæ,
 Virtutem inspirans animo & præstantibus ausis.
 Ergo illam nido detractam, intraq; penates
 Eductam proprios, quoties libet, effer in agrum,
 Quem sterilis platanus, seu frondens Ulmus opacat.
 Et ramis sub proceris in cespite summo
 Expositam dimitte. aderunt huc protinus acti
 Coruiq; Picæq; & raucisonæ Coruices;
 Et crimen pergent vetus exprobrare, quod olim
 Ipsa suo indicio natam Cereriq; Ioniq;
 Abstulerit, nigrisq; Erebi damnauerit umbris.
 Nec prius absistent circumuolare pauentem,
 Versantemq; caput, vultumq; informe mouentem
 Huc illuc, quam sessæ alta super arbore sidant:
 Et visco implicite, & virgis, quas callidus Ulmo
 Addiderat, ramos interq; locauerat anceps,
 Labantur, vitamq; graui sub verbere linqunt.
 Sed tibi præcipue rectis stet consita sylua
 Tramitibus, mollem longè quæ iactet odorem:
 Quæq; adeo duram bacca turgente volucres
 Inuitet sedare famem. sit plurima laurus
 Scilicet, & dulces edera viridante corymbi:
 Sit, quæ fecundos fundat labrusca racemos:
 Nec non & Cereri pariterq; accepta Dione
 Myrtus; & haud vnquam cariem passura senectâ

Iuniperus: nimumq; breui quae flore iuuentae est
Sambucus consueta frui: sit grata voraci
Ante omnes turdo plantae Sylvestris oliua:
Et salices, semperq. graues semperq. virentes
Lentisci triplici solitae grandescere faetu:
Tum quae purpureo sunt matura colore
Arbuta, tum fuscis corna immiscenda ligustris;
Quiq. suum frutices duxere a sanguine nomen:
Quaeq. ferunt planas viburna nigrantia fruges:
Et circum suaves pergant inolescere ficus.
Haec nullam prouisa tibi sine diuite praeda
Autumniq. hyemisq. sinent discedere partem:
Seu tu viscatis fraudes componere ramis,
Seu densos inter frutices, sylvamq. virentem
Currares laqueos, pedicas ve intendere malis.

Ergo age, & è lino tenuiue è stamine Serum
Retia texe manu, maculis quae densa minutis,
Et limbis nodisq. sinus collecta fluentes
Tendantur, dirimantq. nemus transuersa, suisq.
Suspensa antennis cunctas utrinque uolantes
Excipiant dum mane, iterum dum uespere cogis
Et uoce & strepitu dulci discedere ab esca,
Inq. dolos caecas spatij incurrere apertis.
Hos casses, has ipsa plagas, haec retia quondam
Ante alias omnes telam contexere docta
Inuenit, dixitq. suo de nomine Arachne.
Et nunc, si quis horos, siqua est ea gloria Lydae

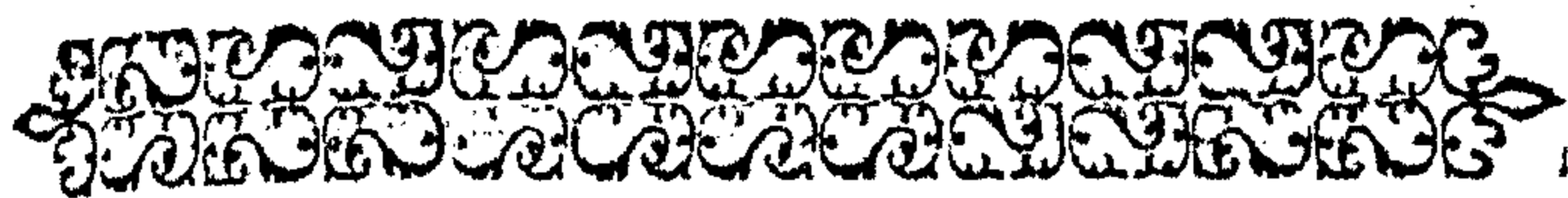
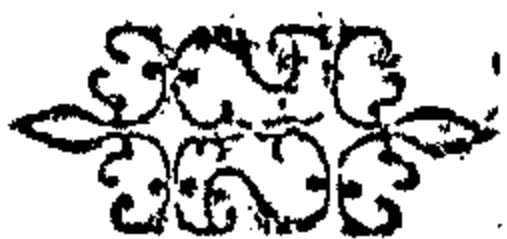
Vir.

Virginis, immotum post longa obliuia rerum,
Post miseris hominum clades, tristesq; ruinas,
Nomen adhuc patria conseruat Etruria lingua.
Si vero aucupium in turdos moliris edaces;
Atq; ideo nemus umbriferum lucumq; virentem
Ipse tibi educis, leni tum vertice collis
Sat fuerit, si sylua nigra circumdata buxo,
Consitaq; ilicibus densis surrexerit, vnde
Aerias liber pateat prospectus in oras:
Quae tamen haud spatiosa fluat: sed finibus inter-
clusa suis ter centenas circum ambiat vlnas.
Hic, vbi iam mediae cedentem ab limine libræ
Scorpius excepit Solem, se se occulit auceps
Frondebis & ramis cum primum frigida mane
Discutiens tenebras venturaq; lumina pandens
Exoritur Venus, & terras ibustrat opacas,
Atque hinc alituum voces imitatus amicas
Sibilat, & caueis quas ante inclusit opertis,
Inuitat lenes effundere pectore voces,
Et tempestiuum garrire, ac flectere cantum.
Quas inter tibi siquis erit, qui stridere acutum
Turdus amet, hunc tu cerebro compscere fracto
Ne dubita. monet iste alios discedere longe
Proditor, & tutas cursum contendere ad oras.
Illum autem lautè baccis nutritor & viuis,
Quemcunq; esse vides, dulci qui gutture carmen
Et modulatur, & inspecta semel alite castæ

Palladis insultans strepit, atq; alleclat euntes
 Immensum per iter cæli & sublime volantes,
 Scrutantesq; novas oculis atque auribus escas.
 Ergo avidæ cæcæq; ruunt, & ab æthere summo
 Præcipites quocunq; ciet vox cognita, raptim
 Demittunt se se, & patula super ilice fidunt:
 Ilice, quæ virgis ramos obsessa recisis
 Implicat incautas lento medicamine, & altè
 Corporibus captarum avium sternit sola terræ;
 Ac iuuenem immenso prædæ iam ditat acervo,
 Iam beat elatum studio rebusq; secundis.
 Inde igitur, quancunq; dedit fatumq; Deusq;
 Dulcia producens inter solatia vitam,
 Abijcit ex animo curas, totumq; quieti
 Se dedit, aut mentem magno inflammatus amore
 Pieridum, studijs indulget amabilis otij.
 Atque ita sylvestres Dryadas Faunosq; bicornes
 In prædam partemq; vocat: aut supplice cantu
 Ad dulce aucupium surdam vocat vrbe puellam.
 Huc ades o mihi chara, potes si forte superbas
 Temnere opes, & picta tui laquearia tecti,
 Auratasq; trabes, Parioq; è marmore sedes.
 Huc ades o mea Chlori oculis mihi charior ipsis,
 Chlori meæ mihi vel dulci prælata iuuentæ,
 Et fortunatis vitæ iucundior horis,
 Huc ades, & quamvis nulla hic palatia, nullas
 Regales mensas, nullas miraberis ædes

Ingentes, nulla æra suis suffulta columnis,
 Non signa, & viuos imitantia marmora vultus,
 Non augusta Deum templa, & splendentia latè
 Auroq;, Electraq;, Argento, atq; Elephanto
 Atria, & obscuræ tenebras vincuntia noctis:
 At spectare lacus dabitur, fluviosq; perennes,
 Lætæq; non iisdem vestiri frugibus arua:
 At vesci innocuis inter conuiuia pomis:
 Et Pana & Nymphas humili coluisse sacello:
 Et nunc primitijs segetum, nunc pinguibus agnis
 Pacasse, & varia frontem vinxisse corolla;
 Tum mites legisse vvas, rubicundaq; fraga,
 Et dulces cerasos, atque autumnalia pruna
 Fas erit: atque epulas inter sine fraude paratas
 Versari, Lymphaq; sitim sedare recenti,
 Nare amnem egelidum, molli requiescere in vmbra:
 Egressamq; domo sub lucem ad tecta reuerti,
 Cum tenebris agros serus iam vesper opacat,
 Cum villam repetit pastor, tenerasq; capellas,
 Balantes & oues stabula ad vicina reducit,
 Et gratum dulci carmen modulatur auena.
 Huc ades o mea Chlori, tibi nemus omne virescet,
 Lenè fluent amnes, viuo liquidissima fonte
 Ibit aqua, & somnos suadebit inire susurro
 Murmur ad irriguum labentis ab aggere rui.
 Hic tibi cum vili nusquam commercia vulgo
 (Si quicquam mihi credis) erunt: hic puriter æuam

Degere, tranquillamq; per otia ducere vitam,
 Otia perpetuam semper comitantia pacem.
 Hic me etiam poteris (si qua est ea cura) canentem
 Audire, & manibus nunquam interitura paratam
 Sertam tibi, quæ posteritas miretur ametq;
 Nec certè non ante meum dignatus Apollo est
 Carmen, & Aonia per deuiarura sorores:
 Cum genera & formas canerem moresq; ferarum
 Et quo quæq; modo, quaq; exciperetur ab arte,
 Magnum opus, & flauens dū se Tyberinus in undas
 Inferet æquoreas Thyrrhenaq; littora findet,
 Erga te & genus omne tuum (si viuere fama
 Aeternum, & seclis celebrem superesse futuris,
 Si quicquam post mille annos ad sidera ferri
 Laudibus, & passim claris addi Heroinis,
 Esse putas) nostri monumentum & pignus amoris.

PETRI ANGELII

B A R G A E I

EPITHALAMIUM

in nuptias

FRANCISCI MEDICIS

Florentinor. & Senens.

Principis, &

IOANNAE AVSTRIACAE

Reginae Sereniss. Ferdinandi F.

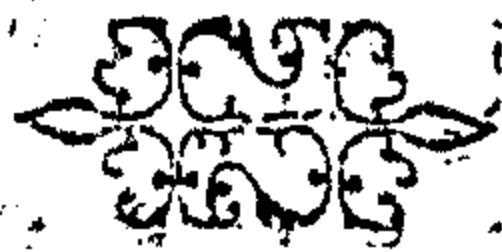
Imperatoris.

MARII COLUMNAE
CARMEN

Ad Petrum Angelium
Bargæum.

*Magnorum thalamum heroum, dulcesq. hymenaeos
Tusce Maro aeterno dum scribis carmine, florae
Gaudia felicitis crescunt praesentia, quantum
Troiae Mœonio creuerunt funera cantu.*

PETRI ANGELII
BARGÆI

EPITHALAMIUM
in nuptias

FRANCISCI MEDICIS

Florent. & Senens. Principis,

IOANNAE AVSTRIACAE

Reginae Sereniss. Ferdinandi F,

Imperatoris,

VAM populi patrumq. preces
& vota rogarant
Saepe Deos, aderat lux optatiss-
sima, qua se
Finibus è patrijs Tyrrenam in-
ferret in urbem

*Ingressura viri sedes thalamumq. iugalem
IOANNA Austriadas inter pulcherrima natas,
Cum Venus, albarum curru deuecta volucrum,
Idaei fontis latices, urnamq. petebat
Fundentem largos sinuoso flumine rores.
Ipsa suos quibus & laueret spectanda capillos,*

Et lympham niueos foelici spargeret artus.
 Scilicet (hospitio nam paulo acceperat ante
 Leta Iouem, & propria venientem in sede locarat)
 Ibat, ut innumeros nativæ frontis honores,
 Nec non & puræ decus inuiolabile formæ,
 Et crines, nullisq. genas medicata venenis
 Ostentaret ouans, rosæq. occurreret ore
 Visenti Idalium patri, & iuga grata tenenti.
 Ergo ea, cum primum puro se flumine lauit,
 Et circumfusas corpus demersit in undas,
 Vtraque Tyrrenis defixit lumina terris.
 Et leta, accipiens medio de vertice olympi
 Vocesq., plaususq., & festæ gaudia lucis;
 Aligeros ad se cunctos accersit Amores.
 Atque ait. o generosa phalanx, cui lucidus aether
 Ridet, & aeterno labentia sidera motu
 Dulce canunt, choreasq. vnâ certo ordine ducunt.
 Cui mare fluctuagum paret: cui daedala tellus
 Fundit odoratos nonnullo semine flores.
 Si quando dulci mortalia pectora flamma,
 Et caeco rigidas hausistis vulnere mentes
 Nunc certè, o vestrae dulcissima pignora matris.
 Tempus adest, cum coniectis in corda sagittis
 Heroum, laeto quoscunque alit vberè tellus
 Itala, & excultis nutrit Germania campis,
 In coelum laudesq. meas nomenq. feratis.
 Tempus adest. vos ite leues. ego protinus hinc me

Abri

Abripiens epulis adero: mensisq. paratis
 Pocula Acidalio ponam spumantia succo.
 Hæc Dea. quam cõtra est placido sic ore locutus
 Filius, inuictum soli cui cura Tonantem
 Vrere, & in varias rerum conuertere formas,
 Taurumq., pluuiumq. aurum, cycnumq. canorum.
 O mater, totum impendi multo ante laborem
 Hunc tibi, perpetuumq. decus, laudemq. paravi
 Egregiam, & magnum ventura in secula nomen:
 Dum iuuenem clara Tuscorum ab origine regum
 Obseruans, sequor assidue: siue ille perrerat
 Ausoniae regna alta suae: siue ille per undas,
 Aequoris euectus celeri rate fertur ad oras
 Hesperias: latis vbi se se Hispania campis
 Explicat: & centum praestanti corpore nymphas,
 Centum habet egregia natas à stirpe puellas,
 Et forma atque animis ingentibus heroinas:
 Diuitijs omnes, omnes & sanguine claras.
 Quarum in nulla animum (dictu mirabile) quini
 Fletere: nec duros longa assuetudine sensus
 Mollire: ac saeuam paulatim frangere mentem:
 Et blandum iuueni tandem perfundere amorem.
 Et fateor, mea Diua parens, rediisse pudebat
 In Tuscos, frustra q. meas consumpse sagittas:
 Nec iunisse acri quicquam, quod tincta veneno
 Tela manu iacerem, flammisq. ardentibus aptas
 Multarum ex oculis in corda rigentia tedas.

Quamquā illum innumera, quarū celeberrima for-
 Et genus illustre, expeterent noctesq. diesq. (ma est,
 Certatim concorde tori sibi foedere iungi.
 Ergo ubi conatus frustra cecidere, nec vsquam
 Omnia tentanti mihi vis ita cessit, ut illa
 Victor ego è pugna victricia signa referrem:
 Confugi ignotas (quid enim superesset?) ad artes
 Insolitosq; dolos, quæq. ipsa fatebere mater
 Consilia haud sepe euentus habuisse secundos.

Urbs erat hibernis celebris stationibus inter
 Oppida iucundo regum delecta recessu:
 Haud procul auratis populos ubi ditat arenis,
 Et vitreas secum defert Tagus impiger undas,
 Vix dum etiam riuus & primis amnibus auctus.
 Hic vrbe in media confurgit ad astra columnis
 Innumeris suffulta domus, trabibusq. superbis
 Teeta, & marmoreo consistunt limine postes
 Aerati, atque Indis spectanda sedilia baccis:
 Et multo in primis laquearia flaua metallo.
 Centum intus thalami, centumq. tapetibus aureis
 Strata pauimenta, & gemmis distincta coruscis
 Hinc illinc latè splendent, ceu lumina Solis
 Aut Lunæ: hquidus nullis cum nubibus aer
 Densatur: sudumq. oculis patet vndiq. coelum.
 Ast ubi consuerunt epula seu mane parari
 Tunc, cum Sole nouo terræ lustrantur aperta:
 Vespere seu sero cum iam vaga sidera fulgent,

Et passim è coelo dense incubuere tenebræ,
 In quadrum spatiosa fluit sublimior aula.
 Quam circum Paruo ducti de marmore vultus,
 Austriadum effigies viuas imitantia signa
 Astant, & pueri simul innuptæq; puellæ.
 Quarum vni, quæ visa mihi pulcherrima forma est,
 Bis septem vix nata annos, occultus ocellos
 Insedi, laqueosq; illic & vincla parauit.
 Et Medicem simulacra animū per cuncta ferentem,
 Mirantem genus egregium, formasq; decoras
 Implicui, magnoq; reclusi vulnere pectus.
 Arsit amans nondum perspecta virgine, & altum
 Suspirans, dulcemq; trahens è corde querelam,
 O felicem (inquit) iuuenem, cui nupta marito
 Ipsa tui similem certo post tempore prolem
 Edideris, patria quæ iam virtute supremis
 Certet auis at auisq; suis. nec plura locutus
 Conticuit, totusq; hæsit defixus in vno
 Obtutu, dum se ipse nequit explere tuendo.
 Nā quid agat? neq; enim quidquā superesse uidebat,
 Expressa cupidos quàm pascere imagine sensus,
 Et specie ignotæ se se oblectare puellæ.
 Tot montes vallesq; cauæ, tot flumina, tantum
 Terrarumq; marisq; æquor prohibebat amantem,
 Quo minus & veras voces audiret, & idem
 Redderet; inq. ipsis sua sisteret ipsa puellæ
 Lumina luminibus, neque ab oribus ora moueret.

Ergo insperato mentem iam sauciùs ic̄tu
 Ibat, & occulto consumebatur ab igne:
 Inq; dies magis atque magis graue vulnus alebat:
 Dum facies simulata animo, dum nomina gentis,
 Factaq; & innumeri simul obuersantur honores
 Virginis Austriacæ: cui nec domus vlla, nec ætas
 Progeniuit similem virtute, & corpore formam.
 Quin etiam patrias illinc reuocatus ad oras,
 Non modo susceptam non vnquam è pectore curam
 Deponit: verum multo magis acribus vsq;
 Vrgetur stimulis, & corde incendia voluit,
 Illa quidem clara iam se prodentia flamma.
 Nanq; vt sorte suo narrat loca visa parenti,
 Oppidaq; & gentes vnà describit Iberas,
 Immensas & opes, atque alta palatia regum,
 Natarumq; addit viuos è marmore vultus
 Austriadum: & meritos letus percenset honores:
 Constitit, ac vocem medio in sermone repressit:
 Ipsaq; purpureus sparsit pudor ora genasq;.
 Quale rubet cœlum, cæcæ cum mane tenebræ
 Discessere omnes, nec dum tamen auricomus Sol
 Flammiferum nostro veniens iubar extulit orbi.
 At pater indicia hæc atque argumenta secutus,
 Flagrantem magno iuuenem persensit amore:
 Letaq; magnanimo concepit gaudia corde.
 Aduenisse diem, cuperet cum filius vltro
 Connubio, & tæda se se vincire iugali:

Postilla

Postilla innumeris vnde ipse nepotibus auctus
 Imperiumq; domumq; omnem florere videret.
 Ergo ait. o generosa mei mea dulcis imago,
 Ne dubita: nam vera loquor. confecimus ipsi
 Ante tibi, quæcunque cupis: sociamq; cubilis
 Legimus, æternos tecum quæ transigat annos.
 Hoc gemini, quorum fortis Germania, quorum
 Ausonia, atque audax obseruat Iberia nutus,
 Annuerunt fratres: & certo pignore certas
 Strinximus vnanimis ipsa hæc in foedera dextras.
 Nunc autem, te si quis amor, te si qua videndæ
 Curatua (nanq; ipsa tua est pulcherrima virgo)
 Coniugis impellit stimulis ardentibus actum,
 Germanorum oras & Norica regna petendum est.
 Vade age chare puer, teq; haud mora longa retardet,
 Quo minus alipedum cursu delatus equorum
 Saxa super gelidasq; alpes, & lata feraris
 Flumina, quo citius speratæ ad virginis ora
 Peruenias, fratremq; adeas: qui maximus vnus
 Inter magnanimos nunc imperat Europæos.
 Carpe viam. neque tu lentus tua gaudia differ
 In longum. solet esse leuis labor omnis amanti.
 Hæc ille. At iuuenis iam dudum accensus amore,
 Rumpendiq; moras, studioq; impulsus eundi,
 Quamprimum magni peragit præcepta parentis.
 Atque vnà ingenti procerum comitante caterua,
 Quos Tiberis Latiumq; potens, quos Tuscia, quosq;

Cenomani, quos & Ligures, quos Gallia misit,
 Lætus abit, volucremque fuga præuertitur auram.
 Non illum glacialis hyems remoratur euntem:
 Non imbres, densæque niues, non amnibus aucta
 Flumina ab innumeris, Athesisque Padusque profundo
 Vortice: non ripas Scythiæ qui dissecat altas;
 Oraque diffusus per septem erumpit in æquor
 Ister, & Euxino regnat vetus incola Pontus.
 O quoties sternacis equi per devia saxa,
 Per iuga, per cliuos, per præcipites conualles
 Terga fatigantem, & duris calcariibus armos
 Frangentem hinc illinc, rumpentemque ora lupatis,
 Viderunt nymphæ, & foelix iter ire precatæ
 Arserunt tenues flamma rapiente medullas.
 Nec prius inceptos potuit finire labores;
 Coniugis ante suæ lætus quam constitit ora.
 Hic ego multiplices iuueni comes vnus honores
 Asslarum, inque oculis arcumque ignemque pararam
 Vt, si quæ sineret fatorum occulta voluntas,
 Armatam patria pectus virtute puellam,
 Inque Deos cultu, atque omni pietate potentem
 Captarem, & cura torrerem ardente medullas.
 Ergo illa, vt primum venientem aspexit, ab imo
 Suspirans, avido tenuem bibit ore favillam:
 Et tota in vias abiit lætissima flammæ.
 Mox, vbi conuenere vnâ, & data copia fandi est,
 Sola illum alloquitur, soli iam pendet ab ore,

Iam se nulla potest oculis explere tuendo.
 Ast ego, nanque ambos pariter flagrare videbam,
 Alterum ab alterius percussum pectus amore,
 Discessi, o mater, properè, coelumque petiui:
 Vt tibi, dum Medices patrijs è finibus heros
 IOANNAM in Tuscos foelix expectat euntem,
 Narrarem quantos terraque marique labores
 Pertulerim, quantumque meis accesserit actis
 Diua decus: tum quæ te laus nomenque sequatur:
 Nec non vt reliquos mecum longo agmine fratres
 Elicerem, cunctique vnâ peteremus Hetruscos:
 Et tua permultis ornarem regna trophæis.
 Hæc effatus Amor finem dedit ore loquendi.
 At pueri, quorum densum conuenerat agmen
 Iam dudum rapuere faces, rapuere sagittas,
 Vinculaque & laqueos solidoque adamante catenas:
 Et fratri circum læto agglomerantur ouantes:
 Sequi ad Tyrrenam cuncti demittere pergunt
 Urbem animis opibusque virum imperioque potètem,
 Et Diuum auspicio, & tedis regalibus auctam.
 Effulsere ignes subito, & lux maior oborta est.
 Purior & solito circum resplenduit aer.
 Nanque illi effusa compleverunt omnia turba
 Desuper, atque avidas alta in præcordia vulgi
 Lampadas, & dulci iecerunt tincta liquore
 Tela Citheriaco. mox & fragrantia latè
 Lilia, Pæstani nuper selecta viretis,

Purpureasq. rosas, immortalesq. amarantos,
Omnia quae secum extulerant gremiumq. sinusq.
Repleti, in faciem labentis ab aere nimbi
Sparsere, & gyros passim cantusq. dedere.

Interea casti genitrix pulcherrima Amoris
Surgit, & Aonios sua sub iuga cogit olores:
Et currum lacta ascendit: seq. aethere ab alto
Demittens, Phoebus & Musis loca sacra petiuit.
Accessu loca difficili, munitaq; circum
Rupibus, & cunctis mortalibus inuia, praeter (vnt.
Quos Dea sancta Venus Musaeq; & Phoebus ama-
Hic nemora in coelum late frondentia surgunt,
Atque huc atque illuc ramis spatiantur apertis:
Quae cariem nunquam, nunquam perpeffa senectam
Degunt perpetuos horis labentibus annos.
Hic fructus non vlla suos non arbor odoros
Parturit, eternos syluae immortalis honores.
Quos neq; flammatis torrens feruoribus aestas,
Nec gelidi Boreae penetrabile frigus adurit.
Hic tepidas semper Zephyris afflantibus auras
Palladiae nunquam baccae, nunquam aurea desunt
Mala, nec effracto turgentia cortice poma
Punica: & apricis pendentes vndiq; vites
Arboribus: quarum partim maturuit vna
Tota coloratos ostentans sole racemos:
Partim autem vix dum nascens defloruit, & se
Abdit pampineam frondosae matris in umbram:

Nec

Nec prodire palam dias in luminis oras
Audet adhuc: alijs viuos fundentibus amnes
Implentur dulci spumantia labra liquore.
Nectare quo nullum gens interitura per aevum
Diuorum ad mensas coelestia pocula miscet.
Parte alia platanos inter laurusq. comantes
Lene fluunt alti per prata virentia fontes.
Quos circum supraq; volant longo ordine cycni.
Ac ripae assuetae volucres & fluminis alueo
Doctiloquium suavi modulantur gutture carmen.
Ergo huc Diua potens caelo delapsa sereno
Demisit se se, currumq; inuexit apertum.
Incessere vna secum risusq; iociq;
Gaudiaq; & dulces rixae, & sine fraude susurri:
Et Charitum chorus, & certa sub lege lepores.
Tum vero late nubes discedere, & aer
Ipsa suam quacunque viam Dea flexerat, altum
Sternere iter: spirare aurae: ac ponere venti.
Iamq; adeo sedesq; pias, & amoena vireta,
Parnassi iuga summa biuerticis, antraq; caetu
Nympharum, Diuumq; choris celebrata tenebat.
Arripere Deae syluaeq; vndaeq; perennes,
Inq; sacros nemorum nymphae exceperere recessus.
Tunc illa. O patris aetherei Iouis inclita proles,
Et Diuum decus, & coeli omnipotentis alumnae,
Quae quondam curasq; graues duosq. labores
Lenire, & tristes animos mulcere soletis.

Quæq; adeò laudes præclaraq; facta canendo
 Aeternum gratæ memori committitis ævo.
 Non (equidè reor) ad vestras modò peruenit aures
 Fama, ut magnanimos Medicum gens inter Hætrus
 Nobilitate potens, opibusq; insignis auitis (scos
 Iunxerit inuictos certo sibi foedere reges
 Iamdudum, & natos illorum à stirpe crearit.
 Hoc Arar, audaces placido qui flumine Celtas,
 Dissecat: hoc duræ nouit regnator Iberus
 Cantabriæ: Latijq. potens Tiberinus: & ipse
 Ticinus: qui perspicua pulcherrimus unda
 Labitur, & culti ripas disternat agri,
 Insubrumq. caput magnam circumfluit urbem.
 Hoc etiam Eridanusq. rapax testatur, & ingens
 Danubius: qui nunc patrijs dimisit ab oris,
 Egregium Austriadas inter decus heroinas
 Ioannam, auspicio iungendam, atque omine dextro
 Regnanti in Tuscis iuueni, & pro patre tenenti
 Imperium, sceptrique ingens onus vsque leuanti.
 Coniugium foelix, placido cui Iupiter ore
 Mecum vnâ innumeram ventura in secula prolem
 Annuerit: cuius magnis virtutibus Arnus
 Crescet agens liquidas maiori flumine lymphas.
 Ergo agite o Cœli nymphæ decus, ite sorores
 Ite Deæ, mecumq. viam contendite ad urbem
 Tyrrenam: neque enim vobis locus esse solebat
 Grator, & Phœbi gens obseruantior: & quæ,

Ipsa

Ipsa ego si recte recolo iam lapsa retrorsum
 Secula, tantundem vestros ornauit alumnos.
 Sic Venus. Aonidum sedenim pia turba sororū
 Sic contra est affata. tuos Dea maxima iussus
 En sequimur, cunctæq. tibi paremus eunti.
 Ac tecum Hætruscos dulcemq. reuissimus Arnus,
 Carminibus celebrem nostris, magnumq. fluentem:
 Ac iam vix Tiberi: vix iam Permessidos undis
 Cedentem primas, seq. ijs conferre parantem.
 Hæc vbi dicta leuem rapuere per aera gressum
 Et mensis, quas & niueis mantilibus omnes,
 Et dape constructas regaliter, vndiq; magni
 Cingebant pulchris flectentes sedibus artus
 Heroes, lectæq. ex omnibus heroinæ,
 Astiterunt Diuæ: atque inter se alterna canentes
 Talia clarifona fuderunt carmina voce.
 O decus, o columen, Tuscæ spesq; altera gentis
 Franciscæ. Austriaci cui nunc iunxere secundis
 Auspicijs gemini terrarum lumina reges,
 Terrarum reges gemini iunxere sororem:
 Salue o magnanimi proles generosa parentis.
 Et tecum innumeros conuix tua transigat annos.
 Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.
 Tu quoq; magnorum fortunatissima regum
 Progenies: fratrumq; soror, quorum alter Iberis
 Imperat, atque Italum certas moderatur habenas,
 Ammericemq; domat toto procul orbe reuulsam,

P 3

Ignotamq. diu mortalibus: Alter ad Arcton
 Quae patet, & latos profert Germania fines,
 Sceptra gerit, populisq. ad se dat iura vocatis,
 Imperiumq. ingens totius regit arbiter orbis:
 Sis foelix, coniuxq. tuus tibi deditus vni
 Tecum vna in longa degens aetate senescat.

Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.

Illum olim placido prospexit Iupiter ore
 Nascentem, & Venus est visu dignata sereno:
 Cui dulces thalamos iuueni desponderit, & cui
 Regalis nymphae mentem inflammavit amore.
 Qualem adeo nympham, quales modo nactus amo-
 Tyrhenae o robur, flos o Francisce iuventae, (res,
 Gratus amor nymphae, Diuum gratissima cura es,
 Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.

Illam olim gremio blandi excepere parentes:
 Illam olim Diuis commendauere supremis:
 Quam gressu vnanimi Charites comitantur euntem:
 Qua cum se dulces confert Hymenaeus ad aedes:
 Cuius non lites thalamus, non iurgia lectus
 Pertulit: at potius venientes maior in annos
 Creuit amor thalami, creuit concordia lecti.
 Qualis habet nunc vos ambos bonus ardor amantes,
 Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.

Foelix o tanto virgo coniuncta marito.
 O foelix tantae iuuenis coniuncte puellae,
 Vos ne Ducum & gnavae mater Germania pubis,

Vos

Vos ne potens belli pacisq. Hispania legit,
 Quis tantum decoris, quis tantum afferret honoris?
 Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.

Vt iubar Oceani cum laetum ex aequore vultum
 Sustulit, & toto radios diffudit olympo,
 Si se se forte aethereus comes addidit ignis
 Aethereus Iouis ignis & ore affulsit honesto,
 Incedit vutilans, tenebrasq. & nubila vincit.
 Sic iuuenis pulchrae media cui flore iuventae
 It comes, & teda virgo sociata iugali est.

Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.

Vt cum discussis caelo e fulgente tenebris,
 Ostentat croceos coniux Tit honia crines,
 Et faciem claro spectandam in lumine praebet:
 Optatamq. diu lucem mortalibus affert:
 Sic virgo cum laeta domum patriosq. penates
 Linqvit, & in chari thalamos ingressa mariti est,
 Ostentat decus ipsa suae inuiolabilae formae.
 Et incunda viri pertentant gaudia mentem.
 Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.

Quale suum gelidae post tristia tempora brumae
 Extulit os aucto iam dudum lumine Apollo:
 Quale intempesta Phoebae nitet aurea nocte:
 Aut cum purpureum redijt ver: Lilia circum
 Alba caput, mollesq. rosas cui texere nymphae,
 Et varijs pergunt distinguere tempora fertis.
 Tale nitet iuuenis primae post acta iuventae

P 4

Tempora, post solas dulci sine coniuge noctes;
Cum patrias cupidus primum deduxit ad aedes
Florentem forma, florentem aetate puellam.

Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.

En tibi, quæ coelo nymphæ deducimus ortum,

Parnassiq; vnâ colimus iuga summa sorores,

Fœcundam, & nullo morituram tempore laurum

Ponimus irriguas Permessi ad fluminis undas.

Vt ripa in media, passim qua læta virescunt

Arbusta, & crebræ surgunt ad sidera plantæ

Ex se se innumeros edat bene-culta nepotes:

Et latè fundens ramos totum occupet amnem.

Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.

Salve igitur virgo Austriadû pulcherrima, salve

Grande tuis iuuenis Princeps decus addite Tuscis.

Vobis progeniem veteri ceu sanguine claram,

Sic testem laudis, testem virtutis auitæ

Det Dea: quæ vestri sit pignus amabile lecti:

Quæq; adeò amborum seræ post fata senectæ

Producat longæ felicia tempora vitæ

Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.

Ipsa etiam, stimulus quæ pectora versat Aman-

Curarum expertes iubeat procedere noctes: (tum,

Mutuis extremos comitetur vt ardor in annos

Semper: & alterius magno flagret alter amore:

Idem animus sit vtriq; eadem sit vtriq; voluntas.

Nec vestrum inter vos quid sit discordia norit

Alter-

Alteruter: sed lite torus sine sentiat ambos

Degere perpetuam nota inter gaudia vitam.

Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.

Ipse etiam Diuum genitor, quis vndiq; dites

In vestros effudit auos, effusior in vos

Pergat opes opibus largè cumulare vetustas.

Imperiumq; ingens, quod iam percellere nulla

Vis queat, immotum ventura in secula firmet:

Et prolem egregiam longum propaget in æuum.

Voluite constantes vaga sidera voluite cursus.

Hæc Musæ. At variû cepit Venus aurea cestû:

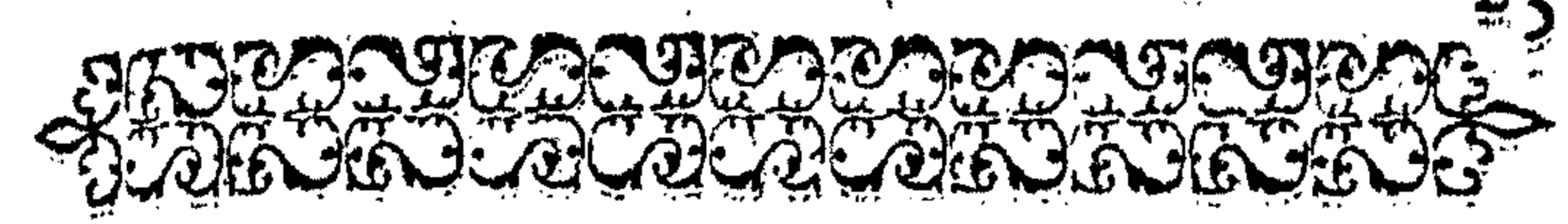
Quo stabiles olim mentes, deuincit Amantum.

Atque illo iuuenemq; vnâ claramq; puellam

Iunxit: & ex æquo teneras vtriusque medullas

Accendens, blandos animis persudit amores.

FINIS.

PETRI ANGELII
BARGAEI

CARMINVM

Liber Primus,

AD

IOANNEM MEDICEM

Cardinalem Ampliss,

*E*c mihi Plutus, neque saena
verum

Omnium Fortuna parens be-
nignam

Praebuit se se, rutilante re-
ges

Quae beat auro,

Molle sed Musae ingenium dederunt;

Fingere & cultum docuere carmen;

Dum pererrantem Aonios recessus

Fronibus ornant.

Nam modò aut laudes canimus Deorum:
 Aut lyram plectro quatimus sonoram:
 Et modò Heroum pia gesta summo æ-
 quamus Olympo:
 Dicimus sæuæ faculas Diones:
 Scribimus tristes iuuenum querelas:
 Aereis vinctum canimus Tonantem
 Colla catenis
 Sæpe & ad nostros numeros puella
 Excitæ è syluis properant: Napæ
 Sæpe mi texunt vario legentes
 Flore corollas.
 Lætus his memet procul à maligna
 Plebe lucorum rapio in recessus:
 Quæq; venturis relegantur annis
 Carmina condo,
 Carmina excultæ noua dona Musæ:
 Quæ tibi ò rerum columen decusq;
 Grande nostrarum, Medices, dicanda
 Mittimus vni.
 Nanq; nec vestes Tyrias, nec aurum
 Possumus, regum nec opes potentum.
 Attalum grandi quis enim beatum
 Munere donet?
 Mittimus lusus, facilesq; Musas,
 Quæ tuum fama super astra nomina
 Efferant, quod non abolere possit
 Vlla vetustas.

NON, quas Apelles pingere, vel Myron
 Ex aere sœuit ducere, imagines
 Ingere fatum corruentes,
 Atque vices Italum supremas:
 Cum barbarorum vis Latias humi
 Deiecit arces: cum subiit iugum,
 Frenumq; (pro labes) recepit
 Imperio spoliatus orbis
 Urbis Quirinus conditor: & sua
 Substructa summis moenia molibus
 Prostrata vidit, cumq; signis
 Marmoreis tabulas iacentes.
 Quæ nunc ruinis obruta plurimis
 Nil esse prorsus perpetuum docent:
 Ni quid profundis è tenébris
 Eripiat male amica tetrae
 Pluuiam musa, superstitem
 Heroa quemuis nata volubile
 Seruare in æuum, sempiternos
 Per numeros memoresq; fastos.
 Non illum aquarum dira minantium,
 Non insolentis turbinis impetus:

Non longa seclorum vetustas
 Deleat, aut violentus ignis,
 Quem musa cantat. Gesta Quiritium
 Norunt nepotes haud ope marmoris
 Aerisue, sed sribentis apte
 Carmen & Historiam Camoenæ.
 Hæc vna pulchræ nomen & inclytæ
 Aeternæ vrbis facta Ligusticæ:
 Hæc vna reges, vnde ducis,
 Ipse genius, vetet interire:
 O clara magni progenies aui
 ARVNtis: olim cuius Ibericæ
 Sensere virtutem cohortes
 Saepe referre pedem coactæ:
 Dux vltimorum strenuus Andium
 Regnum reposcens cum sibi debitum
 Clades superbo Tarraconis
 Intulit innumerâs tyranno.

PRO GEORGIO
 CORNELIO.

O Diua, sedes quæ colis arduas,
 Semperq; laetis Caelicolum interes
 Mensis, & indulgens choreis
 Esse iubes procul vsque curas:
 Sic te pauores vndiq; , sic fames,
 Tristesq; morbi, sic macies malas
 Depulsa vitet sub tenebras,
 Inq; nigro dominetur Orco:
 Risusq; blandi perpetuus comes
 Adsit vicissim iustus, & aureæ
 Cum Gratijs Horæ, ac perennis
 Lactitiæ Venus alma mater
 Mater pudici sancta Cupidinis,
 Altrixq; castæ grata licentiæ:
 Cui ventus atrox sic iubenti, &
 Sæua maris cadit vnda saxis:
 Sæui quiescunt turbinis impetus:
 Nubes relinquunt aethera: nec sola
 Terræ salubri iam madescunt
 Rore nisi Zephyriq; flabris
 Tum se virenti gramine pascua
 Vernisq; passim floribus induunt:

Tum dia vitae dux beatæ
 Corda per insinuat voluptas.
 Nam quæ sit auri te sine diuitis?
 Quæ liberorum gratia? quæ imperi
 Opes adæquantis Deorum?
 Quæne mali requies laboris?
 Redde ô precamur te Dea supplices
 Quicquid bonorum est & iuuenum & senum,
 Redde ô merenti, nec priorem
 Inuideas iuueni salutem
 Pro quo Adriani littora marmoris
 Atque ora Tusci nobilis æquoris,
 Suspendit altis vota Diuis
 Nec modus aut gemitu, aut querelis
 Ponetur vllus tristibus antea
 Quam facientem depuleris luens
 Voti q; nostri nos precis q;
 Ieceris adueniens potentes.
 Tu sola fletum sistere: tu potes
 Nobis dolorem hunc demere maximum:
 Et dignus ille est quem reuisas
 Protinus, incolumemq; serues.
 Nam sempiternus nec reuerentior
 Mentis Deorum, nec melior colit:
 Integritatis nec perinde
 Vllus amans, fideiq; certæ

Custos,

Custos, & asper fontibus & ferox,
 Atque innocenti commodus extitit,
 Virtutis inuictus satelles,
 Et scelerum metuendus vltor.

AD ALPHONSVM CARAFAM
 Cardinalem Amplis. pro Attilio
 Qualandio.

Nec, quam sollicitus tum mihi fregerit
 Omnem sensum animi, quamne grauis dolor
 Mi se se extulerit pectore in intimo
 Cum te Fors mala perculit,
 Vllus, sit licet & doctus & eloquens,
 Hybernisq; fluat plenior annibus
 Vrna cum pluuia fundit Aquarius,
 Dicendo facile explicet.
 Nec rursus o columen Parthenopes nouum,
 O spes Italiae fida labantis in
 Peius quotidie, o, gloria seculi, &
 Virtutum decus omnium
 Alphonse: Ipse equidem nunc ego, dulcia
 Quamquam Sythoniae more niuis cadant
 Iam verba è medijs visceribus mihi
 Vnquam sim pote consequi
 Quantum lætitiæ pectore ceperim,

R

Cum tot post hyemes, atraq; tempora,
 Quorum vi miserè iam nimium diu
 Confluctatus es innocens,
 Discussis tenebris candidior tibi
 Illuxisse dies deniq; visus est,
 Multis ille quidem gratus: at hercule
 Mi gratissimus: vnicè
 Qui te, qui veteres gentis imagines
 Et fastos memores, actaq; tot domus
 Non vno veneror nomine: qui tuas
 Virtutes colo proprias.
 Ergo o perpetuis affici honoribus
 Et cultu Iuuenis digne superstite
 Istant ex animo nunc ego gratulor
 Fortunam tibi prosperam.
 Et cunctos veniens letior in dies
 Rebus se facilem præbeat vt tuis
 Sic opto & cupio, nil sit vt in meis
 Votis, quod magis expetam.

AD SE IPSVM.

Quis hoc futurum credidisset Angeli?
 Amicus ille, plurimum qui se tibi
 Debere norat, idq; fassus antea
 In amore te te præferebat omnibus:
 Tui suiq; factus immemor modo

Oblivioni teq; seq; vna dedit.
 Quis hoc futurum credidisset Angeli?

IN FEDERICI FELTRII
 Vrbinatum Ducis effigiem.

ARTES si docuit Punica gens suas
 Captantem insidijs Annibalem Duces:
 Si præstante Philippus
 Fudit consilio hostium
 Inuictas acies: si sapientia
 Sertori potuit bellica cædibus
 Non vnis legiones
 Affecisse Quiritium
 Ingenti quoque te Sfortia gens suo
 Astu, consilioq; & sapientia
 Instructum bone Feltri
 Bellis extulit horridis.
 Sic ergo simileis quos Dea præpõtens
 Orbatos oculo fecerat altero,
 Virtus ipsa coegit
 Inuitos tibi cedere.
 Cui præter decora hæc maxima, maximas
 Grates Aonidum docta cohors refert,
 Cultu & ripa Metauri,
 Et fluxu Tiberis rapax.

Dum terras igitur conteget vndiq;
 Coelum, cum Latio Græcia nobili,
 Quod viuit tibi semper
 Se debere fatebitur.

IN CACVLAM.

QVID est inepte, quid miselle Cacula,
 Quod pergis insanire pertinaciter?
 Dic. iste mentis impotens furor tuæ
 Quiescet unquam? an vsq; & vsq; te te aget
 Feretq;, quo libebit, infantissimi vt
 Nomen poetæ consequaris? ah nimis
 Miselle, nondum perspicias videlicet
 Quam pestilente tute morbo absumeris,
 Dum te dies noctesq; scribens conficis:
 In teq;, seuis, ceterosq;, perlegens
 Modo huic, modo illi ineptiarum millia
 Frustraq; tantum concupiscens nominis.
 Nam quis poetam, quæso, confitebitur,
 Quem verba cogunt, obuiæq; syllabæ
 Non id, quod ipse vult, sed id, quod imperant
 Illæ, exarare: sensa mentis dum suæ
 Enuntiare nititur? quod accidit
 Tibi, frequenter dixero ne Cacula,
 An semper? hercle semper: nec nouem tamen
 Sentis inepte, nec vides adhuc miser

Frustra

Frustra vocare carmen actuum Deas:
 Carmen trecentis inquinatum sordibus:
 seu verba fæce sumpta de vulgi placet
 spectare, claudos siue versuum pedes,
 Aut prorsus omnis ponderis sententias
 Omnes inanes: bimulus quales puer,
 Quadrimulus uel suenit ore fundere,
 Aeger uel febre saeuente feruida.
 Et hæc Sybillæ, cum Deorum numine
 Afflata magno concitatur spiritu,
 Apollinisq; veriora oraculis
 Adhuc negauit esse nullus vsquam
 Mortalium, qui legerit semel tuum
 Carmen trecentis inquinatum sordibus.
 Et ipse credis ô miselle Cacula,
 Credis miselle te poetam dicier?
 Miselle, nec dum perspicias quantum furis,
 Quantumq; diuexare pertinacia
 Ab ista, & isto errore inextricabili,
 Atri furoris pleno, & atræ insanie.
 Nam maior vllus esse non potest furor,
 Nec vlla maior atrior uel insania,
 Quam cum quis esse se poetam discupit:
 Nec esse Phœbus ipse, nec Musæ sinunt.

2 3

BENEDICTVM VARCHIVM
In Obitu Lucæ Martinii.

QVALES aërio è vertice montium
Amnes primùm humili flumine defluunt,
Radicesq; suis imbribus arborum
Imas suaviter irrigant,
Ac mox propositum dum peragunt iter,
Paulatim innumeris fontibus alueum
Aucti, præcipites iam magis ac magis
Quercus funditus eruunt.
Qualisvè Ismarius Thracia ab Ultima
Primùm flat Boreas lenis, & æquoris
Vnde raucifono murmure perstrepunt
Ad primi vada littoris:
Maior dein hyemem concitat horridam
Incumbens pelago: nec prius impetum
Aurarum cohibet dura minantium,
Quàm secum omnia verterit,
Quassasq; ad scopulos impulerit rates
Sæuo circumagens vortice turbinis,
Syrtesq; in medias vrserit, & rapax
Alto cinxerit aggere.
Varchi sic lacrymas fundere sueuimus
Sic lenes gemitus, sic querimonias
Siquid, quod miseri nolumus, accidit,

Sic

Sic suspiria primulum
Non alte petimus: postmodo quæ suas
Vires concipiunt non secus, ac leues
Scintillæ silicis fomite in arido
Sensim incendia suscitant.
Luctum luctus alit, quando aditum semel
Mœrori penitus qui patefecerit
In mœrore iacet perpetuo, & malam
Auget tristitiam in dies
Donec fractum animum sollicitudine
Victor præsidij deijcit omnibus:
Nec se præterea perditus erigit,
Nec charus moritur suis.
Ergo mollitiem hanc protinus abijce,
Et finem numeris flebilioribus
Tandem impone, tuos mœstus ab æthere
Iam iam percipit auribus
Questus, & lacrymas damnat amabiles,
Laetus Pierio qui prius audijt.
Voces dulciloquas sæpius, & modos,
Quos cantu dare sueueras:
Atque odit querulæ carmina tibiae
Postquàm in perpetuam lumina condidit
Noctem ille ingenij cultor, & artium
Martinus bonus: occidit
Martinus, probitas cui parit & fides
Immortale decus, nomen & inclytum:

Q 4

Quod nullo intereat tempore, dum poli
Pascent sidera vertices.

AD IVLIVM CAMILLVM.

NON tam, cum queritur sub ueteri trabe,

Ac deplorat Ityn carmine, barbari

Ales coniugij quæsta libidinem

Fleuit dulciloquis modis:

Nec tam caeruleis fluctibus obrutum

Iactari Zephyris Alcyone viri

Corpus perstreperet dum mare, tristibus

Rupit littora vocibus:

Quàm dulce Aonijs quod penetralibus

Promptum uisceribus fundis ab intimis

Carmen Iule suo cum tibi Cynthius

Implet pectora numine.

Testaturq; adeò Melpomene nihil

(Quanquam Pindaricos Graecia nobiles

Miretur numeros) pectine gratius

Quo pulsas latiam chelym,

Atque ad te Satyros undique pertrahis

Sylvarumq; sacrum numen Oreadas,

Sive illae Arcadij culmina Maenali,

Seu seruant iuga Caucasi.

Quid mirandum igitur si tibi Graecia

Assurgens patrios docta refert modos

Acce-

Acceptos, Clario qui duce Apolline

Tendus altus in aethera?

Dum rides fugientem Iouis alitem,

Quae Gallos Italis perspicit undique

Stipatos Ducibus dira mirantibus,

Ni faedam properet fugam:

Ac tandem Ausonios improba liberet

Pressos imperio non tolerabili:

Et se se Hesperios abdat in ultimos

Extremi Oceani accolas:

Dum magnas Superis carmine gratias

Reddis, laetitijsq; omnibus exilis

Radices quod agunt aurea lilia

Nostris in regionibus;

Quae concussa diu (pro dolor) horridis

Austris & pluuijs incipiunt suis

Afflari Zephyris ut caput esserant

In fulgentia sidera

Sic o sic faueant numine prosperi

Dij, quaecunque videt Phoebus ab aethere

Dum vectus peragrat cuncta iugalibus,

Ramis omnia contegant.

Sed ne nostra tuis auribus obstrepant

Importuna nimis: dum sacra Palladi

Curas assiduus Socraticas terens

Chartas, Pierijs modum

Impono numeris, nanq; ita Cynthius

Audacem tenui pectine dum liram
Pulsarem, monuit. deniq; pectore
Cessit numen ab intimo.

AD ARNVM AMNEM.

PATER beate fluminum liquentium,
Quotcunque Hetruriam rigant,
Iugiq; fluxu dissecant Tuscos agros,
Pulsant q; Tyrrhenum mare
Nunc defluenti tardiores agmine
Nunc acriores impetu
Vale Arne multi & peruetusti nominis,
Quod nulla mutauit dies
Vnquam, nec vlla Barbarorum incurfio,
Nec vis iniqui sideris.
Seu te laboriosus olim filius
Iouis Tonantis, ardua
Cum Fæfularum condidisset mœnia
Reuersus orbe ab vltimo
Sic nuncupauit, mutatus nomen id
Arne ab sua Bæotie
Seu tu vocatus sic fuisti ab incolis,
Quos ipsamet produxerat
Hetrusca tellus, quosq; in ipsis finibus
Tibi educari videras.
Nam quod colonos esse credant Lydios

Docti

Docti putarunt fabulas.
Sed tu vel hic vel ille malis dicier
Hetruscus an Bæotius
An Lydus altæ clara proles Omphales,
Ceu fama fert & Attyos:
Vale beate fluminum pater, vale.
Hybernus & te Iupiter
Fœcundet imbres sic, vt ire iam queas
Vni tibi simillimus
Hinc inde ripas inter altas dum fluis
Aptis onustus alueis
Hucusq; merces conuehentibus suas
Quæ post in vrbe ueneant
Vale Arne nunc, saluere mox te iussero,
Pater beate fluminum,
Cum litterarum conticentibus scholis
Reuertar huc celerrimus.
Nam me calores inter ardentissimos
Quibus perusta exaruit
Telluris omnis ora & vnda fontium
Ab Solis altis ignibus
Refrigerasti temperatis fluxibus,
Salubribusq; balneis:
Chorisq; lætum miscuisti dulcibus
Natantium Nereidum:
Nec non lacertis implicatum candidis
Pulchræ lacertis Acidis

Ad amnis imas deuolutum glareas
 Subter profundos vortices
 Rursus supremas extulisti in aeris
 Oras supremi sospitem,
 Et conquerentem multa quòd diuelleres
 Per vim meis amplexibus
 Acin perennem seculi huius gloriam:
 Acin puellam candidam.
 Quæ me natantem prosecuta saxeis
 Locabat in sedilibus:
 Superq; pressis eminent papillulis
 Sinuq; formosissimo
 Aquas in ora suscitabat vitreas,
 Imbremq; circum plurimum:
 Ac mox repente recreabat pectore
 Fessum labore subleuans:
 Tenellamq; subiiciens mento manum
 Iam sustinebat languidum
 Ripæq; videns applicabat vltima,
 Vbi ipse leuis subsides.
 Tum sub scatèbris detinebat arduis,
 Quæ mole ab alta & aggere
 Labuntur altè cum sonante murmure
 In refluentem gurgitem.
 At tu beate fluminum pater vale.
 Rursusq; cum reuenerit
 Aestas, calorem vix ferentem feruidum

(Sic

(Sic blanda nunquam deserat
 Tuos recessus Acis, & Nereides
 Acin secutæ, limpidas
 Ludant frequenter inter vndas) me bono
 Refrigerato flumine.

IN THRACIAM CLASSEM.

THRACIO quum inreliata portu
 Vnde currentes recipit Propontis
 Bosphori fluxus, iter appararet
 Barbara classis:
 Nostra quò diro populata ferro
 Littora, insanis inimica flammis
 Verteret clari miseræ ab imo
 Cæsaris vrbes,
 Dicitur Vates cecinisse Proteus
 Fata, dum stratum pelagus iaceret
 Fluctibus, nullis Boreæ Noti ve
 Flantibus auris:
 Itenon fausta nimium securi
 Abietes cæsæ, nemorumq; Diuis
 Prorsus aduersis, reuuentibusq;
 Visere Pontum:
 Iten quò Ductor vocat, iten quò vos
 Barbarus lætæ iuuenum cateruæ,
 Spesq; promissæ comes vsque prædæ

Ducit hiantes.

Vosq; si fluctus Maleæ sequaces,
Sive ab occasu Zephyri morentur
Tænari, nautas vbi subter vndam

Naufraga cautes

Terret infastos: iter institutum

Attamen longis superare palmis

Tendite: & vestros remoretur ausus

Nulla Charybdis

Nam sibi iam tum male feriatum

Rhegium vndarum pater atq; rector

Execrans, templis domibusq; seuos

Inferet ignes.

Inferet flammâs, cineresq; fient

Omnia: & iunctis perarata bobus

Nutriet tellus segetem, & patenti

Gramina campo.

Cuncta tunc Euris Aquilonibusq;

Vela pandentes, Siculum per æquor

Classe Nicæam venietis urbem

Omne læuo.

Hanc vt audaces nimium lænæ,

Longa quas diu rabies edendi

Egit impastâs, catulis relictis

Linquere sylvas

Obsident caulas, aditusq; circum

Vndique explorant: ita vos beatam

Conditis

Conditis multorum opibus petetis

Diripiendam.

Vastium sed cum auxilium ferentem

Asperas iam iam Lygourum per vrbes

Plurimis circum Ducibusq; & acri

Milite septum

Alpium altarum iuga, montiumq;

Atque veloci superasse gressu

Fluminum lapsus, leuis aura vestras

Personet aures:

Ibitis vobis pede consulentes

In fugam versi (pudor oh) relictis

Omnium telis generum, daturi

Carbasa ventis.

Ibitis quoquo metus atque terror

Suadeat, Vasti tibi quem crearit

Nomen, iniunctis metuenda nuper

Turba sagittis.

Ille sublimis velut amnis auctus

Iam niues æstu soluente vernas

Fertur in præceps, tiliâsq; & altas

Dissipat ornos:

Dissipat quercus veteres, bonasq;

Fraxinos bello, miserisq; vastat

Creditam campis segetem, soloq;

Mænia adæquat:

Fulgido circum caput ære vinctus,

Dum sibi æternam parat Italisq;
Gloriam, fertur medios per hostes
Ense tremendus.

Hoc & ingentis memor vsq; facti
Sæpe deuictas acies fatetur:
Hoc sibi partos memorat triumphos
Auspice Cæsar.

IN CACVLAM.

INANIS hic & inuenustus & malus
Liber, trecenta menda quem coinquinant,
Quid est? & unde turpe sustulit caput?
An exaratus in recente Romuli est
Remiq; fæce? an in Suburra, & Atrij
Taberna in vlla, an & Macello in intimo
Popino scripsit hunc, egensue Ganeo?
Rapaxue Fullo? Sarcinator aut inops?
Haræue putridæ excavator? aut vetus
Rudisq; Fossor? Institorue sordidus?
Hebesue Præco? barbarusue Mullo?
An hac in vrbe, an altera, an in vltimo
Sinu Adriano, an in propinquo Hetrurie
Pigerue Sutor? Insiberue Baiulus?
Loquaxue Tonsor? improbusue Nauita?
An hinc remotus asperi Scythæ ingeni:
Britanniæue durus Essedarius?

Iberieue

Iberieue Caprimulgus incola?
Apuliaeq; Cultor? & Sicania
Iners Subulcus? atque Arator horridus?
Quid est? quid, inquam, habere se putat boni?
Quod ipse turpe sustulit luto caput?
Cupitq; peruenire in ora gentium:
Quod insolenter imbrobèq; perfurit:
Nihil quid ipse sit, nec vnde cogitans:
Quod vsque pollicetur ac petit sibi
Superbus insolensq; principem locum:
Nimisq; stultus arbitratur optimis
Quibusq; se decere comparari
Vetusta quos vel ipsa, & hæc recentia
Tulere secla plurimos & optimos,
Et hisce liberalibus faceris
Sales habere quæ putantur, & notis
Latinitatis, abditæ & scientiæ,
Et Attici leporis oblitos libros.
Ineptus (inquam) hic, & minutus et malus
Liber, trecenta menda quem coinquinant,
Quid est? & unde venit? Hospes optime
Poeta scripsit hunc: Poeta maximus:
Poeta, qui nec vnus facit pili
Latinitatis ista vel vocabula,
Vel vsitata verba, vel Quiritium
Iocosa dicta, siue dicta seria,
Et elocutionis apta lumina:

R

Poeta, qui vnus ante, & hocce tempore
 Nihil diserta scripta curat vllijs,
 Nec instituta, carminis quibus pedes
 Leues feruntur, aut graues trahunt moras.
 Pusilla ducit hæc, parumq; congrua
 Sibi suæq; inæstimabili & nouæ
 Vagæq; scriptioni, & vnico stylo
 Novus poeta maximusq; Cacula.

ΛΗΝΑΙΑ.

Lux, ô, beata, lux ô
 Qua Bacchus & Gigantes
 Ferosq; vicit Indos
 Qua tigridasq; curru
 Subegit & leones,
 Factaq; de Corymbis,
 Et pampino corôna
 Caput sibi reuinxit
 Et vltimo triumphans
 Reuersus est ab orbe:
 Vitemq; primus ad nos
 Tulit benignus, atque
 Ostendit vt liquorem
 Nudis iuuenta plantis
 Præloq; de racemis
 Elideret Lyæum:

Deum omnium Lyæum
 Et optimum et supremum.
 Quo diluuntur atræ
 Curæq; & insolentes
 Formidines, & omnis
 Accersitur vicissim
 Amica semper altrix
 Vitæ ipsius voluptas:
 Venusq; Gratiaq;
 Lux, ô, beata, lux ô
 Lux digna, quam canamus
 Quam transigamus omnes
 Inter Falerna, & inter
 Pulcherrimas choreas
 Et candidos lepôres
 Senes mero madentes,
 Et ebricæ puellæ.
 Lux, ô, beata, lux, ô,
 Que tam bonum liquorem
 Huc prima pertulisti
 Illuceas perennis
 Et circumacta in orbem
 Has latior quotannis
 Festas dapés reuisas.
 Ergo iam venuste
 Puer meraciores
 Calices mihi ministra,

Et inde combibones
 Fac expleas, quot adsunt.
 Haec vina sunt Falerna:
 Sunt ista Formiana:
 Calenaq. : & Setina:
 Albana: Chia, lustris
 Tribus vetustiora.
 Vt iam subit medullas,
 Vt iam pedes manusq.
 Nobis tenax Lyaeus
 Reuincit immerentes?
 Actu quidem Ciofi
 Nimis es meae puellae
 Intentus in papillas:
 Nimis tuos ocellos
 Iam plurimo furentes
 Amore, vino, & ira
 Defigis in Corinnam.
 Quin te Viole, quin te
 Ni falsus intueno
 Ego sum, tuos amores
 Bene noui, & ista, qua tu
 Valde cales, amat iam
 Iam deperit sodalem
 Nostrum salaciorem
 Perdicibus vel ipsis,
 Passerculisq. vernis,

Et,

Et, siquid inuenitur
 Procax magis salaxq.
 Hunc Vigniam, lepōrum
 Tamen atque Gratiarum
 Alumnum: at is uicissim
 Et pectore & tenellis
 Absumitur medullis
 Ab impotente flamma.
 Quid ō Senex proterue
 Caper libidinoſe
 Delire Tucca, quid, ō
 Quid potus in Fadillae
 Gremio satur recumbis?
 Neque te pudet quod ipsa
 Tunicamq. palliumq.
 Pertundis, & supinus
 Stertis Falerna? Sed nos
 Bibamus usque & usque
 Et pocula hauiamus
 Maiora: sic edaces
 Curae fugantur omnes:
 Quod pluris esse possit,
 Quam regna opesq. Regum.

R 3

IN HORTVM.

HORTE & vepretis tristior densissimis,
 Palustribusq; vliginosior locis,
 In quo colendo, ni patrum vana est fides,
 Versatus olim est Insuperq; villicus,
 Nec non Hetruscus & malo assuetus Ligur
 Diu: neq; omnino aliquid vllus extudit.
 Cum reddidissent ante valde fertiles
 Quoscunque foecundo irrigarant flumine
 Festina vt illi copia posthac sua
 Cinesq; recreauerint & hospites
 Vmbrisq; Soles frigidis defenderint
 At tu vepretis tristior densissimis
 Expensa cui feruntur annis singulis
 (Quis hoc putaret?) ipsa tota millia
 Triginta & amplius: peritq; ceteris
 Agris feracibus, neque ipsius manu
 Heri sat vnquam liberaliter satis
 In te colendo quicquid insumi solet.
 Cur non pruinis vstus & caloribus
 Sæue miser Caniculæ, iam desinis
 Et nos & ipsos enecare villicos
 Betisq;, maluisq;, & cicutis? ô precor
 Aresce nobis Horte: iam nimis diu
 Moraris: aresce Horte nobis: & sinas
 Feraciores excoli Pisis agros.

De

DE BELLICIS LAVDIBVS

HYAPPINI VITELLII.

MAXIMI Clio soboles Tonantis
 Dulcis ô Phoebi soror, ô, suprema
 Coeli & astrorum requies, Deûmq;
 Iuge leuamen,
 Musa, quæ nunquam sinis interire
 Nomen Heroum, tenebrisq; & Orco
 Vendicans fortes hominum caduco
 Eximis æuo:
 Huc ades præsens Dea: si canenti
 Bellicas laudes iuuat affuisse:
 Huc ades, dum nos celebramus acris
 Facta Vitelli.
 Hostibus quàm sit metuenda virtus:
 Orta quæ patrum semel è triumphis
 Posteris deinde est comitata cunctos
 Mille per annos:
 Testis est nostris male fida rebus
 Cyrnos haud vna labefacta clade:
 Cum iugum presso vetus exuisset
 Libera collo.
 Quæq; suscepto temerè impediuit
 Sena se bello minus auspicatò.
 Tusca vbi effuso maduit recenti
 Terra cruore

R

↑

Sæpe, & audaces cecidere Galli
 Non semel victi, nec acerba passi
 Vna, sed crebro cumulata latis
 Funera campis.

Testis & prisca spatiosa Cossa,
 Nota quæ sæuo nimis ora Mauro
 Suspicit muris geminisq; tutam
 Arcibus Iluam.

Quippe Turcarum refluens natauit
 Sanguine: atq; arcu horribiles maniplos
 Vidit infractos Italis dedisse
 Terga manusq;.

Venerat iussu Scythici Tyranni
 Nostra prædatum numerosa classis
 Littora: & iam iam maris obsidebat
 Aequor & oram.

Illa non molles Arabas Syrosue,
 Non parum fortes Lycios vehebat:
 Sed truces Dacos & amica Marti
 Pectora Bessos.

Quin & immites aderant Geloni
 Pellibus tecti caput: & ferentes
 Gnostias tergo pharetras & acres
 Pæones arcu.

Nec suas non & Cilicum cateruæ
 Iunxerant vnâ validas bipennes:
 Læna quos armat Clypeo, latusq;

Ense

Ense tuetur.

Hos metu plenus Ligur atq; Hetruscus
 Finibus pulsi patrijs dolebant
 Arduas passim populare sedes
 Templaq; Diuum.

Dumq; nutricis vel adhuc egentes
 Liberos à se procul ire captos;
 Duci & vxores, miseraq; vinctas
 Compede matres

Triste plorarent: aciem superbus
 Littore in primo maris instruebat
 Hostis: vt Tuscas ferus inter vrbes
 Castra locaret.

Tunc Hyppini memoranda virtus,
 Ecquis ò mecum generosa pubes
 Primus huc audax? ait, & paratum
 Vadit in hostem?

Partus hic nobis hodie triumphus
 Et decus: quantum patribusq; auisq;
 Gesta quos clarant sua, comparasse
 Nulla feruntur

Secula, His dictis metuendus hasta
 Euolat, qualis Iouis imminenti ab
 Rupe Massylos ruit in dracones
 Fulua satelles.

Primus & densas aperit cohortes
 Vi, minis, ferro: peditesq; & ipsos

Principes letho dat: & obstinatos

Fundit agitq; .

Nec manus pugna prius abstinere

Doctus, hostilem perijsse quam rem

Sentiat victor, tepescit alta

Littora caede.

Tunc humi fortes cecidere Daci,

Pœones, Bessi, Cilices, Geloni.

Tum suo primum didicit periculo

Barbara classis

Dextra quid possit, quid auita virtus

Ausonum tanto Duce: dum relicta

Parte maiori, socijsq; longè

Fugit multis.

AD IO. HIERONYMVM ROSCIVM

Episcopum Ticinensem.

ROSCI; quem prius vt domo è vetusta

Natum, & sanguine nobili parentum,

Mox auctum meritis honoribusq; .

Fortunae & studio benignioris,

Cultu, quo pote, profecutus omni

Colebam tacitus, darentq; tandem

Optatum mihi commodumq; tempus

Votis & precibus Deos rogabam

Ipsam

*Ipsam hanc cum tibi, caeterisq; . qui te
Dignum, quem veneremur, esse norunt,
Voluntatem animi mei perennem
Testatam facerem. Sed hercle postquam
A te incredibili benignitate
Acceptus potui perelegantem,
Et multa simul eruditione
Ornatumq; grauemq; . nec venustum
Minus, nec minus hisce liberalera
Sermone bibere auribus, tuiq;
Praesentis faciem videre praesens,
Confestim obstupui velut corusci
Ictus fulminis impetu minaci.
Ac domum redij nihil, nisi vnum
Te noctuq; diuq; somnians, te
Exposcens itidem alloquensq; solum,
Quare & si hoc ago forte non pudenter
Qui tibi obstrepere aude ami molestus,
Confeci tamen hoc poema, vt istuc,
Qualecunq; fuisset afferendum
Curarem subito, putans futurum, vt
Si non ingenij vel expoliti
Testis iam queat esse vel subacti,
At praeseferat indicetq; aperte
Tuas nec rudibus nec infacris
Conatum voluisse me supremas
Ad caelum numeris vocare laudes*

*Sed victum gravitate ponderisq;
Magnitudine territum, perinde
Fecisse, ac pueri puellulaq;
Qui plexas viola rosaq; ponunt
Imos ante pedes pij coronas
Siquando caput arduamq; frontem
In magno haud licet attigisse signo.*

EX MENANDRO.

HANC si optionem fecerit mihi Deus.
Postquam iacebis mortuus, vitæ statim
Redderis, & quod commodo fiat tuo
Equus, canis, veruex, caper, homo, denique
Eris quicquid volueris nunc illud licet
Optes, tibi quod expedire iudices.
Respondeam tum protinus quod sentio.
Ne me, rogo obtestorq;, ne coegeris
Subire rursus, quam relinquo, imaginem.
Neq; enim est aliud planè animal, cui vel prospici
Vel aduersæ res accidant iniuria
Meritumq; præter omne, nanq; equus bonus
Nitescit altis letus in præsepibus.
Itemq; multo lautius canis celer
Domi nutritur, quam piger: nec interest
Parum, iuuenis fortis an sit debilis.
Homo antefertur improbus solùm probo.

*Adulatorq; primas fert, at proximas
Calumniator: fraudulentus tertias.
Ut expedire censeam posthac fore
Asellum potius, quam videre ut improbè
Indignus efferatur: ut iaceat bonus
Expers honoris omnis, omnis præmij.*

AD ANTONIVM CIOFIVM
Iureconsultum.

FERVNTVR olim tres fuisse virgines
Thaumante natæ, queis voracius nihil
Aetas parentum vidit aut rapacius.
Testatur hoc vel oris horror asperi,
Manusq; obuncæ, venter & profundior,
Quam Scylla, quam Charybdis vlla, immanior.
Quarum Celeno, quam vocamus, principem
Locum tenere creditur, sed alterum
Furens Aello; tertium rapax soror,
Nomen volatus cui celerrimus dedit.
Hæ regis olim Thracis haud mensas modo
Cibus onustas inquinabant fetidæ,
Sed in profunda deprimebant viscera
Quaecunque promus, & condus extulerat penu,
Opes ut omnes deuorarent imperi,
Nameq; cunctos enecarent Bistonas.

Sed vt priora secula haud inaniter
 Tibi locuta fortè persuadeas,
 Quid has sorores ipse credam, percipe.
 Fuere tres tum iudices, quos litibus
 Diudicandis ille Rex praefecerat,
 Libidinosè & insolenter improbi.
 Hi ius quòd ipsum vendiderunt omnibus,
 Nefasq; miscuere fasq; sepius
 Contentiones excitarunt plurimas.
 Regemq; mentis lumine orbatum sua,
 Simulq; falsos virginum vultu Scythas
 Ad indigentiam impulere huiusmodi
 Vt, quod comesset, haud haberet quispiam.
 Donec fugatos Zetus & Calais procul
 Plotas relegant vltimas in insulas.
 Illic rapaces in volucres Iupiter
 Iratus omnes vertit: & iussit suas
 Canes vocaret quisq;: & ipse sumerent
 Inodesta, cum liberet, ora iudicum
 Varijsq; poenas irrogarent gentibus,
 Quo iure, qua ve iniuria. Sic plurimi
 Fuere ab istis perditì, ceu perditè
 Nunc nos ab iisdem perdimur: nec profuit
 Quòd tu Ciofi docte, quodq; ceperint
 Paterq; filiusq; me suam in fidem
 Asinijs, clientum fida spes, quòd equior
 Vsq; quam sit acta nulla causa gentium:

Quòd

Quòd vestra praestet omnibus scientia,
 Qui sunt, vel olim qui fuere maxima,
 Terrarum vt orbis nouit, aduocatio.

Scitum ergo id est quod dicitur: plus vnus
 Apud rapaces posse summam gratiam
 Pecuniamq;: intra quam civilia,
 Rem si probandam luce monstrant clarius.

IN TIPPVLAM Medicum.

NIL esse certum credidere nonnullae
 Scholae, quod vlli percipi putent posse.
 Nam saepe quisq; decipi suos sensus
 Sentit videtq; . nempe in annibus remi
 Existimantur esse prorsus inflexi,
 Imas in vndas cum trireme de summa
 Pendent remissi . nec minus columbarum
 Circum resulget aureis nitens plumis
 Coloribusq; plurimis litum collum
 In sole dum versatur. & tamen falsum est
 Et hoc, & illud. nanque nec recurvantur
 Remi, nec atro, nec coloribus fulget
 Collum columbae, quod videtur, in multis.
 Nil ergo certum scire possumus quicquam
 Si veritatis nuncij ministriq;.

Falluntur ipsi sæpe principes sensus.

*Haec disputantum somnia & meras nugas
Ostendit esse nuper ille, quem dicunt
Et aptè & eleganter inter aequales
Saltare consueuisse, & inde cognomen
Tulisse saltatoris, in scholis donec
Est Adrianis commoratus: artisq.
(Quis tunc futurum credidisset hoc vnquam?)
Gnarus sciensq. nullius bonae nunc se
Gnarum medentis vendit at malo planè
Huiusce fato ciuitatis, & Tuscae
Gentis peremptor carnisq. crudelis.
Ille ergo saeuus, ille scilicet tortor
Ostendit vnum hoc posse scire nos certum:
Omnes perisse, quos medetur, aegrotos.*

AD FERDINANDVM MEDICEM

Card. Amplissimum.

DARIVS olim Xersis illius pater
Qui nauigauit vnus montes Thessalos
Atque ambulauit horridam Propontidem,
Cum fortè mirae granditatis punicum
Malum patefecisset, vnde plurima
Apparuere grana mirum in ordinem
Digesta ciccis inter & membranulas:

Interro-

*Interrogatus anne tot carbunculos
Habere vellet masculos? an quidpiam
Aliud, quod esset charius carbunculis
Cunctisq; gemmis Indici maris? Equidem
(Respondit ille) si optio hæc detur mihi,
Non regna, non elegerim pecuniæ,
Auriue possidere tot prædiuitis
Venasq; thesaurosq;: sed tot Zopyros
Fidos amicos scilicet. ceu diceret
Semalle COSMVS ille, qui tuus est pater,
Habere, quam tot regna, tot Montaluios.*

AD MARIVM COLUMNAM.

OLIM volucres, cum solebant à metu
Nos inter ire liberæ:
Formidinisq; prorsus expertes malæ
Habere sic commercia,
Ut interessent omnium celebribus
Mortalium conuentibus
Coorta de repente tristis extitit
Rerum omnium penuria,
In qua misellis cum nihil planè foret,
Quo pellerent diram famem
Essentq; terris clausa cunctis horrea,
Agrisq; coniecti niue,
In concionem prodire: quò modum

S

Rebus pararent perditis.
 Ibiq; dictis commodum sententijs,
 In hanc itum est ab omnibus.
 Vti volucres singulae pennas sibi
 Alis ab ipsas vellerent.
 Et inde vestem texerent multiplicem.
 Quae, cum coloribus foret
 Distincta pulchris, illico potentibus
 Venum daretur regibus.
 Ac mox coacta ingente vi pecuniae,
 Emptis redirent frugibus.
 Id ergo tota vt approbavit concio,
 Pennas volucres vellere,
 Quas inter omnis ducerent pulcherrimas,
 Vnumq; conferre in locum.
 Dehinc, beatæ veste confecta, suas
 Quaeq; aestimare plurimi:
 Sibiq; soli plaudere: asserens fore,
 Vt vestis ob suas modò
 Pennas placeret: vtq; earum nomine,
 Diuenderetur optimè.
 Primumq; res successit haud multo secus,
 Atq; antea putauerant.
 Sed mox, vt illas alteras pennas semel
 Pennae voraces alitis,
 Quae scruentis est ministra fulminis
 Mixtas vorarunt (¶ quidem

Hanc

Hanc vim Deorum ReCTOR illis indidit,
 Cum primum ab Idæ vallibus
 Tulere regis filium) sed vt tamen
 Pennas vorarunt ceteras:
 Contempta vestis ipsa: despiciatui est
 Pictura ducta textilis.
 At rursum illae, nesciae videlicet
 Quid accidisset, alteram
 Questus lucrique spe futuri, credulae
 Cum mox venirent venditum
 Secumq; mirarentur esse neminem,
 Qui vel leuem pecuniam
 Ibi occupare vellet: hæc, petentibus,
 Silentij causam noui
 Respondit ipsis vnus ex emptoribus.
 Abite fallaces aues.
 Vobisq; habete vestra mercimonia,
 Vnaq; pennas putridas.
 Quòd siquid exportare posthac forsitan
 Ex hisce vultis mandinis
 Pennis reuerse ferte textam stragulam,
 Quae permanere in posterum
 Alijs cito pereuntibus pennis, diu
 Superstites ipsae solent.
 Sic nos Columna debitas poenas tibi,
 Phœbi Columna maximum
 Decus, luemus è disertorum choro

Coetuq; reiecti: tuis
 Qui perpolitus fortè nostros iunximus
 Cum versibus versus malos
 Minuta vatum turba. nec, fastidio
 Pro nostro & insolentia,
 (O, non ferendam tempore villo audaciam,
 Poenaq; plectendam graui)
 Vim sustinere posse desperauimus
 Mari, tuorum carminum:
 Vim: quæ perinde nostra deuorauerit,
 Attriuertiq; carmina
 Paucis diebus: vt vorari plumbeæ,
 Et atteri lamnæ solent:
 Quas, fortè lima dum secantur, ilicet
 Euanuisse cernimus.

A D M. T V L L I V M

Beroium.

Q V I cunq; veram te quietem persequi
 Diserte Beroi putat:
 Vnumq; te miratus, vno in te stupet,
 Haud errat is me iudice.
 Neq; hercle dico hoc ipse, quòd parentibus
 Virtute claris, & loco,
 Et ciuitate peruetusta, sis satus:
 Diuesq; opibus & copijs

Tue

Tua beatus incolas sedes domus,
 Solumq; dulce patriæ:
 Felicitatis plurimum tibi hæc licet
 Afferre non vlli negent
 Sed quòd subacti dotibus pulcherrimis
 Ornatus ingenij colis
 Musas ab vrbe procul, & ab negotijs
 Vitæ molestioribus:
 Canisq; letus fertilis ruris bona,
 Et, quæ sequatur singulas
 Horas voluptas, quoq; fallamus modo,
 Si nos quid vrit turbidos.
 Nec, vere cum soluta nix Fauonijs
 Lapsus adauget fluminum
 Non dicis, almæ vitis vt propagines,
 Tenerrimiq; palmites,
 Hinc inde gemmas turgidas trudent suas
 Vt induant syluæ comas,
 Arbusta florem, molle gramen pascua:
 Quod mox petulcæ tondeant
 Mursu capellæ, dum per asperos vepres
 Lasciuientes gestunt:
 Vt rore dulci, vt vuidis herbis oues
 Pastæ reuertantur domum:
 Agnisq;, clausos manè quos reliquerant,
 Distenta portent vbera.
 Quin pertinaces addis, vt cantus die

S 3

Noctūq; Aedon integret
 Dum voce rura, voce mulcet æthera,
 Totumq; iam flammis dolet
 Novis peruri pectus, & medullulas
 Amoris æstu liquier.
 Quos haurientes auribus questus, vagas
 Plaudunt choréas cum suis
 Mixtae puellæ amantibus sub ilice
 Densa, vel vltimo sub caua:
 Afflantq; passim mutua mentem omnium,
 Et ossa peruadunt faces:
 Faces ingalis illices Cupidinis,
 Castoq; amori præmiæ.
 Quid? quæ canenti præstat vni non iners
 Aestas tibi solatia:
 Sive arua aduncae dentibus falcis metis,
 Seu tu maniplos alligas,
 Spicisue grana discutis flauentibus,
 Altumue iacta ventilas.
 Seu cum meridiatus exis vespere,
 Et aspicias laetos greges
 Cubare villæ limen ad notum suæ,
 Eruoq; præpingues boues.
 Vel cum celebras luce festa ludicrum
 In gratiam viciniae
 Soluisq; dulce præmium victoribus,
 Quod quisq; se dignum ferat.

Atque

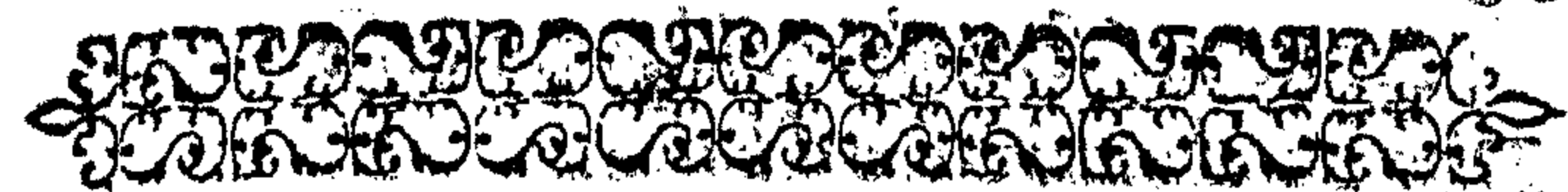
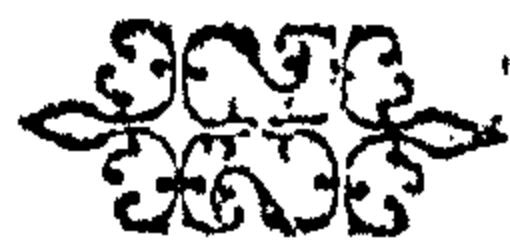
Atque inde cum se torridus fregit calor,
 Aut amne proximo lauis,
 Lymphaq; temperata te refrigeras
 Salubribusq. balneis,
 Aut conticentem suscitās musam lyra,
 Fidesq. contentas moues
 Nervisq. molle carmen aptas, suauiter
 Quod accinunt puellulae.
 Jam verò ad illas quisquis oculos uerterit
 Suos, tibi quas exhibet
 Autumnus vvas uite ab alta pendulas
 Et poma, quæe carpas manu,
 Feruensq. mustum, quod cauo exceptum lacu
 Pressos reponas in cados:
 Quisquis per agros & vepreta viderit
 Vrgere te semel feras:
 Atque impedire retibus densissimis
 Viscoq. deceptas aues
 Verè beatum Marce Tulli te putet,
 His qui fruare commodis
 Et ruri, & ipsa in urbe: dum complecteris
 Vitæ latentis singulas
 Laudes venusto persecutus carmine:
 Quod in futurum dulcibus
 Nymphis dicatum (si qua vatibus fides)
 Non vlla delebit dies.

AD PAULLVM MANVTIVM.

QVANTVM Roma sui Ciceronis maxima lingua,
Tantum lingua tibi debet Ciceronis: & vni
Vna tibi quod vivit adhuc: quod floret vbiq̄ue,
Et colitur, refert acceptum docte Manuti.

AD EVNDEM.

EXORTA est tecum culti Ciceronis imago:
Et vivit tecum, & tecum moriatur oportet.
Vive igitur mi Paulle diu, diu vt illa superstes
Vivat, & hoc vni praesens tibi debeat aetas.

PETRI ANGELII

BARGAEI

CARMINVM

Liber Secundus.

AD L A E L I V M

T O R E L L I V M .

TOMNIS tibi constet & ne-
gotij,
Atque otij ratio, Torelle, no-
stri,
Ad te mittimus hunc novum li-
bellum:

*Novum: nam mihi nuper inchoatum
Saturnalibus hisce ad vmbilicum
Duxere Aonides novem sorores,
Pisis dum schola conticescit omnis
Dum frigent studia ipsa litterarum
Prolata, & cupide nimis inuentus
Damnoso vacat occupata ludo.*

Hunc tu (si modo, qui legatur, esse
 Dignum duxeris) oro diligenter
 Totum perlege, & aestimato tecum
 Quam sint ingenio poetae inani:
 Quibus cum pereant sui labores
 Non possunt tamen abstinere quin se
 Eodem loci identidem reuoluant.

Quaquam, quicquid id est, tuo absolutum
 Hortatu sciet esse posterorum
 Aetas, namque ego subleuata nulla
 Non spe, non ope, iusseram valere
 Musae carmina nostrae. at vnus ipse
 Ipse inquam acriter increpans ad illam
 Curam (pro quo etiam tibi supremas
 Gratias ago) rursus impulisti.

Ergo quod nouus exeat libellus,
 Et quod consilium meum perenne
 Tacendi haud tuear diserte Laeli
 (Haec si vnquam mea forsitan videbunt
 Plus uno superesse grata seculo)
 Acceptum referent tibi nepotes.

AD MARIVM COLUMNAM.

O, spes maxima nominis latini
 Mari, nobiliumq. flos Quiritum,
 Atque ingens decus additure genti,

Vnde

Vnde es editus, & future tandem
 Tuae gloria patriae suprema:
 Si quam olim puer asperam arduamq.
 Ingressus cupidissime fuisti
 Qua possis ope eunq; nunc ad unam
 Virtutem institeris uiam, iugumq.
 Perges exuperare, ubi illa dulces
 Fructus suggerit omnium laborum,
 Quos hic sustulimus, sinumq. ditem
 Nobis pandit & expedit fruendum.
 Otum te meritò beatiorum
 Vel ipsa superum beatitate,
 Nam si nobilitas auita opesq.
 Magnae ac tam bene constitutae, & ipsa
 Corpus egregiae decore formae
 Si uirtus, animiq. magnitudo,
 Quam quidem haud semel horruit superbus
 Hostis, laudeq. prosequutus omni est,
 Cunctis principibus, gregarijsq.
 Cunctis, Hospitibusq. ciuibusq.
 Commendat modo te facitq., ut omnes
 Vnum suspiciant amentq.: quid tum,
 Quid tum (inquam) fore credimus Columna
 Cum uirtus tua, cum laboriosus
 Cultus ingenij perelegantis,
 Cum multi simul uberesq. partus
 Doctrinae interioris & profundae,

Quam nunc tu tibi comparare pergis,
 Augebunt bona tanta? nonne tute
 Iam vides fore vt omnium perenni
 Consensu & pietate sic colaris
 Vt quidam quasi censearis heros
 Seculi illius aurei, Iouiq;
 Et Phoebō reliquisq; Dijs amici.

Perge ergo ô animi Columna maeste
 Virtute: & labor vllus haud retardet
 Ad tantum decoris, nec vlla frangat
 Conatum tibi blandiens voluptas.
 Nam quæ præmia consequere, laudem
 Tuam in secula cuncta prorogabunt.
 Nec nomen patientur interire
 Dum Sol aduentens diem reducet,
 Cedetq; hinc abiens locum tenèbris.

AD PAVLLVM MANVTIVM.

ECQUIS præterea audeat Manuti,
 Quæ Doctōr Samius reperta quondam
 Mortales docuit, negare vera
 Esse cum ratione iuncta? quando
 Nil distare videmus aut nepotes
 Interdum a patribus suis auisq;
 Et mores nihil eius interesse
 Inter, & placitæ instituta vitæ,

Lustris

Lustris qui fuit ante nos trecentis
 Et nostrum ingenia vtriusque, qui nunc
 Tanto tempore post sumus creati.

Sed, quorsum hæc? (video) requiris. ipsam
 Quod verè in te animam migrasse cuncti
 Diuini Ciceronis & fatentur
 Passim, & suspiciunt coluntq;, tanquam
 Non dico Ciceronis exprimentem
 Aptè sensa animi, aureumq; flumen
 Verborum: at potius perinde vt ipsum
 Ipsum inquam veteres boni Quirites
 Scribentem aut etiam reos tuentem
 Dicendo Ciceronem & audiebant,
 Et plausu studioq; profecuti
 Colebant simul, & simul stupebant.
 Vne ergo incolumis diu, o, Manuti
 Non solum tibi liberisq;, qui iam
 Per vestigia patris ad supremum
 Peruenere gradum eruditionis:
 Sed illis quoq;, qui uie sunt, erunt uie
 Gloriæ cupidi atque litterarum.

DE SAXO CVRARVM

carcere ad hospitem.

Hoc viden? rûde prominensq; saxum
 Ad læuum latus Elsulæ? quod astra

Nudo vertice suspicit : quod aestus
 Ingens dum furit, ingruitue frigus,
 Atque omnes niue conteguntur alpes,
 Sub dio manet horridum : suaq.
 Se se mole tuetur a calore
 Atque a frigore : nec fathiscit vlllo
 Victum tempore, nec ruit labatue
 Nimbis, imbribus, ignibus, procellis,
 Saeuisturbinibus, ferisq. & atris
 Tempestatibus vndique appetitum.

Hoc, inquam, rude prominensq. saxum
 Cum ruris Dominus Biuilliani
 (Hunc dico Meliorum Philippum :
 Quo nemo melior benigniorq.,
 Nemo affabilior domi forisq.
 Aut est, aut fuit, aut erit : nec vllus
 Qui Musis faueat magis libenter
 Magisq. ex animo) negotiosa
 Ab vrbe aufugiens, forensiumq. &
 Rerum penè odio domesticarum
 In sinum quasi conuolans quietis
 Atque otij propere receptat huc se,
 Carcerem vobis patere morbis
 Nos nostrumq. animum comesse suctis :
 In quo compedibusq. uinculisq.
 Constrictas rigidis haberet omnes
 Curas peruigiles & inquietas :

Act tandem sibi uiueret beatus :
 Et sui frueretur otiosus
 Raris delitijs : opacitate
 Nimirum nemoris comantis : atque
 Fluxu & murmure fontium perenni :
 Etrui scatebris strepentis inter
 Arbusta, & uario colore florum :
 Extructisq. toris uinentis herbae :
 Et Limoniadum tacente ualles :
 Ad quae flagitium est tulisse curas,
 Et morbos animi molestiores.

Quare idem Dominus suis amicis,
 Suis Hospitibus, quibus parauit
 Ista non secus ac sibi & propinquis,
 Hanc legem tulit omnibus futuram
 Acceptamq. ratamq., dum manebit
 Saxi immobile robur, & nepotes
 Suos (nanque alios nihil moratur)
 Haeredes eadem sequetur una haec
 Vitae suavis & integrae uoluptas.

Hospes aut abes : aut in hocce curas
 Omnes carcere mitte compeditas.

AD IO. BAPTISTAM ASINIUM
 Iureconsultum.

Quis me laetior est, beatiorq. ?
 Quando iam iam Asini alloqui ac uidere

Decem post hyemes, decemq; messes
 Te summum mihi et optimum et perennem
 Amicum potero videre, & unâ
 Audire, & simul alloqui, fruiq;
 A Sole ex oriente ad occidentem
 Te, quem sic ego diligoq; amoq. Ut
 Vnusquisque oculos suos amamus.
 A quo sic amor ipse rursus, ut qui
 Amat ut nimis impotente amore.
 O quae gaudia sunt futura? & o, quos
 Amplexus repetemus? & uicissim
 Ipse me, ipsum ego te osculabor, atque
 In meis oculis tuos ocellos
 Defiges penitus: nec amouebis
 Pupulas nimio ebrias amore,
 Ac desiderio mei flagrantes.
 Nec meas ego pupulas meosq;
 Non usque in te oculos tenebo fixos
 Testes laetitiae intimiq; sensus,
 Qui mihi os lachrymis madere coget:
 Ac nostras itidem osculationes
 Centies iterabit hinc & illinc.

Quin iam iam videor tuum uidere
 Pallentem nimio timore uultum
 Dum pericula tanta, dum labores,
 Dum casus uarios uide, marisq;
 Procellas, hominumq; barbarorum

Dum

Dum mores tibi & instituta dicam:
 Addam & flumina lata, dum niualem
 Ismarum, Rhodopemq; Peliumq;
 Ossa q; atq; Atho, insulasq; in orbem
 Describam positas & ipsa Ponti
 Percurrant ostia, Thraciamq; sedem
 Regis imperio prementis omnem
 Europam atq; Asiam modo Africamq;
 At vos, tempora quae soletis, Hora,
 Metiri, ipsaq; praeterire cursus
 Iouis fulmina & impetum procellae,
 Et, si mobilius quid esse fertur,
 Nunc, o, nunc precor expedite pennas
 Et me, cui mora tantula haec diei
 Ingrata accidit omnis & molesta,
 Iam iam sistite ad ostium foresq;
 Tam chari capitis, neq; haec utriq;
 Incessu nimiaq; tarditate
 Nostrum mutua dissipate vota.

AD FRANCISCUM IUCVNDVM.

IUCVNDÈ omnibus è meis amicis
 Iucundissime amice: quos ocellis
 Charos sum magis hisce profecutus
 Aut nunc profequor impotente amore.
 Sic mi non male, sed bene ac beatè

T

Sit, vt ne iuuenis quidem tenellus
 Vnquam quem Veneres Cupidinesq;
 Vnum in delicijs habent perinde
 Exarsit miser intimis medullis
 Præ desiderio suæ Puellæ,
 Ac nos vrimur æstuante cura
 Fruendi lepido tuo lepore
 Et tuis salibus facetijsq;
 Quibus si carni diem vel vnum,
 Vnam si carui misellus horam,
 Totam me hercule præterire noctem
 Ingratam mihi sentiam necesse est.
 Quare te rogo per tuos amores,
 Et per delicias libidinesq;
 Quas in te cupide facit puella,
 Quam se se putat hæud minus beatam
 Quam si regna opulenta consequatur:
 Cœnatum properes venire mecum.
 Nec nos regifico arbitrere luxu
 Et sumptu nimis elegante magnam
 Iandudum tibi præparasse cœnam.
 Latranti stomacho ova porrigemus,
 Conditumq; olus acriore aceto
 Tum farnem tenero eximemus hædo:
 Quem nuper coquus impiger tumentis
 Raptum ab ubere lacteæ capellæ
 Sap. & caseolo recente, & herbis,

Fragrant Assyrio quæ odore, farsit.
 Nec pisces aberunt salubriores
 Quam qui marmoreis vagantur vndis.
 Hos meus mihi misit amnis Aufer:
 Piscium domus Aufer & recessus.
 Quorum in leuibus hinc & inde tergis
 Fulgent purpureo colore guttæ.
 Hos quidam salares putant vocari,
 Salmones alij. sed hoc quid ad nos?
 Aequè nam bene concoquemus, ac si
 Iandudum Cicero ipse sustulisset
 Hanc litem aureolis suis libellis.
 Inmensam modo deferantur, atque
 Pergrato exaturent gulam sapore.
 Quare si sapis, o, venustiorum
 Ocelle, hic quia neminem moratur
 Præter te vnanimis tuus sodalis,
 Quam primum venies feresq; tecum
 Lusus, delicias, facetijsq;
 Quot quot sunt domi in arcula repostæ.
 Queis postquam Angelium bearis: ipse
 Beet versiculis tuos amores.

IN ADONIS OBITVM

ex Theocrito.

EXTINCTVM Venus intuens Adonim,
 Atq; hinc aureolos & inde crines
 Effuso madidos cruore, & ipsas
 Carentes roseo genas honore:
 En (inquit) celeres o ite Amores,
 Itc, & Idalios adite saltus,
 Atq; Aprum trahite huc meos qui amores,
 Meas delicias Adonim, eheu,
 Adonim nemorum decus peremit.

His dictis celeres volant Amores
 Per sylvæ latebras, videntq; tanti
 Auctorem sceleris suem latentem:
 Tum collum laqueo implicant tenaci
 Coguntq; Idalia exilire sylva.
 Atq; hic prævalido trahit capistro:
 Urget vulnificis at ille telis
 Cunctantem nimio metu Diones.

Tunc ardens Venus impotente amore
 Eheu pessimus omnium ferarum
 Tun' (ait) femur hoc ferire es ausus?
 Tun' meum improbe vulnerasti amantem?
 Per te (tunc aper inquit) o Dione,
 Per hunc, qui iacet hic, Adonim, atque
 Per hæc vincula iuro, per catenas,

Queis

Queis ad te miserè trahor, per hosce
 Venantes, tibi sauciavi amantem
 Inuitus. malus huc me adegit error.
 Nam nudum ut femur albicansq; vidi
 Quale ipsum in statu is ebur renidet,
 Correptus subito furore: cum mi
 Flagrarent teneræ ignibus medullæ:
 Cum sensus mihi pectore excidissent:
 Insanissimus ore suaviatum
 Accurri mihi ne beatiorum
 Quisquam esset potis anteferre. At hunc tu,
 Hunc vlciscere, cæde, frange dentem,
 Dentem præ rabie furentem amoris.
 Quod si non satis est: recide rostrum hoc,
 Quod tantum sibi postulavit amens.
 Tunc Venus miserata, soluite (inquit)
 Hunc vos, o, pueri. Solutus ergo
 Aper præterea ingredi profundam
 Sylvam noluit. at comes perennis
 Adhæsit Veneri: suos & vsit,
 Se se proijciens in ignem, amores.

AD OCTAVIANVM NIGRVM

Iureconsultum.

OCTAVI Niger erudite Iudex,
 Iudex integer innocensq; vitæ,

Qui summa sapientia fideq;
 Qua polles, hominum molestiores
 Congressus dirimis, secasq; lites,
 Bargeus tibi gratias supremas
 Agit, non quia Veritate caussam
 Præscriptoq; magis, quam amore & ira
 (Has partes quoniam tuetur omnis
 Qui verè bonus, atq; habetur, atq; est)
 Iudicaueris ipse se secundum:
 Sed quòd me hercule diligenter omnem
 Tuum impenderis anxius laborem,
 Vt nosset potior suus ne forte
 Aduersarius esset: an, quod ille
 Negabat, prior ipse possideret.
 Litem nec facilem nec explicatam.
 Quòd multis igitur solutus, in quas
 Tricas inciderat, velut misella
 Auis, retia cui tetendit auceps
 Tua nunc opera exijt: supremi
 Iouis numina comprecatur, vt te
 Dignum tempus in omne qui super sis
 Seruent incolumem diu ac beatum.

A D

AD PAVLLVM IOVIVM

ET

AD SIMONEM

PORCIVM.

IOVI candide, tuq; docte PORCI,
 Nostri lumina sempiterna secli,
 Bonarum & decora alta litterarum.
 Nanque Aristotelis malas tenébras
 Vestrum discutit alter, & sagacis
 Naturæ latebras peragrât, omneis
 Errores animis vt reuellat,
 Et lucem afferat omnibus perennem.

Alter historia erudita, & ipso
 Scribendi genere eleganti, & alto,
 Illustrat loca, facta, nationes,
 Nec quicquam patitur perire nostri
 Ornata modo scriptione dignum,
 Quod non splendeat in suis libellis
 Cultis, Iupiter, & laboriosis.

Vos ille Angelus salutât ambos!
 Ille (inquam) Angelus beatus, atque
 Felix, si queat, vt solebat antè,
 Vestras nunc quoq; ventitare ad ædes,
 Et sermonibus interesse vestris,
 Quos multa & varia eruditione

T 4

Confertis, sale & Attico lepore
 Conditos adeo, ut beetis omnes
 Quotquot vos simul audiunt loquentes
 Vos (inquam) Angelius salut at ambos.
 Ille ille Angelius vel impotent e
 Risu dignus & omnium cachinno.
 Cui radicitus auferens capillum
 Atque omni spolians honore malas,
 Hinc inde horrifico genas rigore
 Contraxit Notus, osseosq; ocellos.
 Quare nunc miser omnium perhorrens
 Conspicuum, latet abditus tenebris.
 Ut ceruus latet abditus cauernis,
 Si fronti decus excidit superbum,
 Dum sentit capiti arbores renatas,
 Quiq; olim aruerant cadente trunco
 Proceros iterum virere ramos.

At vos, si sapitis, cauete vtrique
 Ioui candide tuq; docte Porci.
 Hunc ventum horribilem atq; pestilentem.

AD LAELIUM TORELLVM.

VELIM, si tibi forte non molestum est,
 Si magnus petitur vacare paulum
 Nunc te à consilijs suum regendi
 COSMVS imperium negotijsq;

COSMVS gloria Hetruriae suprema,
 Et terror Latijq; Galliae.
 Velim (inquam) relegas modò id, quod ad te
 Scripsi epistolium appetente Vere.
 Ac, tecum nisi me putas iocatum,
 Nobis quandoquidem propinquus instat
 Iandudum decimus Nouember, ex quo
 Pisas venimus, adde ad illa, amabo,
 Quae tum sunt mihi scripta copiose,
 Vel fuse potius, loquaciterq;.
 Quòd Venatio nostra ita absoluta est,
 Nil ut quicquam aliud requirat a me,
 Quàm bonos pedibusq; naribusq;
 Et seuo validos Laconas ore.
 Hos, ni suppediterentur ampliores
 Sumptus, haud equidem euocare possim
 In sylvas. etenim siti fameq;
 Enecti miserè iacere malunt
 Humi, quàm dominum sequi iubentem.

Quare o praesidium & decus bonorum
 Quem propter sapientiam bonumq;
 Omnes in se animum, colunt, amantq;
 Ut quicquid reperitur integriq;
 Et puri, in te homines reantur esse
 LAELI: fac, precor, ut tuum, quod olim
 (Oderunt nisi me nouem Sorores)
 Aetas audiet ipsa Posterorum

Venantem tibi censeas tuendum
 Ornandumq. simul. neq; hercle par est
 Tuam quem semel in fidem recepsis
 Non omni auxilio putare dignum.

AD MARIVM COLVMNAM.

QVOD nunc, vt soleo Mari, quotannis,
 Ad vos non venio: sed hac in vrbe,
 Quam vos deseruistis, esse pergo
 Amicis procul omnibus: profectò
 Nusquam me remoratur aut puellae,
 Aut Musarum amor ullus. hunc & illum
 Nam dempsit mihi pergravis senectus
 Et tristes animi anxiaeque curae,
 Atque expes labor. at neq; hercle rursus
 Facit, quo minus aduolem, quod ipse
 Rebus distinear negotiosis,
 Mea aut commoda persequar beatus.
 Sed nec me retinet pecuniarum
 Inanem metus ingruens latronum
 Vias atque iter undiq; obsidentum:
 Nec cuiusquam odium potentis hostis
 A quo tristia damna pertimescam:
 Sed quòd horribilis nimisq. saeuus
 Affertur mihi nuncius, redisse
 Ad vos Caculam & attulisse secum

Plenum

Plenum carminibus suis libellum:
 Ac nunc omnibus illa lectitantem
 Querere in triuijs uocationes.

AD IOSEPHVM BOCCAM.

QVOD te nobilitas vetusta, quòd te
 Clarorum domi imagines parentum
 Ad famæ decus excitant perenne
 Quòd tu, quod caput est, ad omne te te
 Laborum genus apparatus ferendum, vt
 Virtute omnibus anteire possis:
 Primum qui meus est amor supremus,
 Et constans animi mei voluntas
 Erga te, tibi plurimum tuæq;
 Gratulor patriæ: voloq; & opto
 Illud sit tibi cæterisq; felix
 Faustumq; omnibus intimis, propinquis,
 Cognatisq; bonis bonisq; amicis:
 Dein verò mihi gaudeo: quòd ipsi
 Tandem præmia consequentur ampla,
 Dum te perpoliunt mei labores,
 Atque vnum simul instruunt ad acre
 Parandæ studium decusq; laudis.
 Nam quæ gloria, quæq; te sequetur
 Claritas, eadem sequetur olim
 Et me gloria claritasq; famæ.

Quare, quod facis, obstinatus vrge
 Vrge, perfice, cura & elabora,
 Ne domo magis debeas vetustæ,
 Quae illustrat modo te, facitq. notum:
 Quam domus tibi debeat vetusta,
 Dum se laudibus vndiq; affluentem
 Augens assidue nouo ac perenni
 Gloriam cumulo atque litterarum
 Splendore, ac studio, eruditionis,
 Laudibus facis affluentiore.

AD BERNARDVM VIGNIAM
 Iureconsultum.

QVAS puer tuus attulit virentes,
 Et dulces itidem sapore oliuas,
 Valde Vignia mihi fuere grate.
 Idq. non ideo, quod in me auarus,
 Et rapax animus sit appetensq.
 Donorum (procul absit hoc) sed hercle
 Quod sum munere suspicatus isto
 Memet admonitum, solere mentem,
 Si cui durior efferatiorq. est,
 Non modo obsequio perennibusq.
 Molliri officijs, sed arte blanda
 Et cultu & studio perinde, vt ipsae

Omnens

Omneque amaritiam exuunt oliuae,
 Non victæ sale, non aceto ab acri
 (Lentum nam solet id negotium esse)
 Sed intra spatium vnus diei
 Aqua: quae prius aestuante fluxit
 Guttatim media eliquata calce.
 Nam quid credam aliud per inuolucra haec
 A te praecipue mihi indicatum,
 Qui subtilior esse acutiorq.
 Soles omnibus explicans docensq.
 Ius civile Quiritium? Fuere
 Ergo hoc nomine grata, quae dedisti.
 Nec minus tamen illa, quod profecta
 Sunt à te Charitum patre atque alumno,
 Et mei studioso honoris: & quem
 Propter eximias perelegantis
 Dotes ingenij, & parata multo
 Ornamenta animi labore, semper
 Amaui vnicè, & vnicum putavi
 Quem mecum iuuenes senesq; amarent.
 Vale Vignia, & ipse nos amato
 Amici vt boni, & integri, & modesti,
 Et, qui gratum animum gerunt, amantur.

AD ANTONIVM CIOFIVM
Iureconsultum.

OREM ridiculam & nimis iocosam
Ciofi, meus & tuus sodalis
Dum se Mammula forte contineret
Nuper, ut solet, in Paculliano,
Ac sodalitia procul relicto
Cribrullam sequeretur obstinatam,
Luto plurimus haesit in tenaci.
Luctatusq; diu ut misella visco
Magisq; ac magis impeditur ales,
Luto est & magis & magis volutus.
Tum Iouemq; Deosq; deprecatus
Ranam ex tempore versus in palustrem est.
Et nunc assidue coaxat inter
Diuersans culicesq; tippulasq;
Et si quicquam aliud voraginosas
Fossas, & veteres habet lacunas,
Et segni putridas aqua paludes:
Cribrullae aut verus obsidet puellae
Limen: aut humili super grabato
Huc illuc salit: aut sinu receptus
Lutosas fouet vsq; & vsq; mammas:
Et luto caput occulit profundo:
Et lutum colit, & colit puellam
Haud luto nihilo lutosiorem.

At nos suppliciter Iouem Deosq;
Quando is deseruit suos sodales
Nec pili facit, ut Pacullianum
Semel se abdidit in suum, precemur
Lutosas amet & colat puellas,
Quantum qui colere atq; amare quicquam,
Et quicquam pote plurimum perire.
Et cum se satiauerit lutoq;
Et lutum redolentibus papillis
Formae redditus ilicet priori
Huc tandem redeat lutosus ad nos.

AD MARIVM COLVMNAM.

QVIS nam carmina tam polita, quisnam
Versus tam lepidos & elegantes
Dictavit tibi mi COLVMA? quisnam
Ostendit numeros modosq; dulces,
Quorum vi fera corda leniendo
Esse iam noua credere Siren?
Siren, quae mihi caeterisq; furtim
Sensus eriperes & in Deorum
Caetu concilioq; collocares.
Quis te (inquam) docuit? quis erudiuit?
An Phoebus pater? an nouem sorores?
An certè simul ille, & illae, ut omnes
Scribenti tibi cederent Poetae?

Sed, cui cui potes hunc referre cultum
 Acceptum ingenij boni ac subacti,
 Factu versiculos frequenter ad me
 Mittas : quos animo auribusq. in ipsis
 Defigam penitus : diesq. mecum
 Et noctes repetens legensq., vitam
 Degam cum Superis beatus omnem.

AD VINCENTIVM Malpilium.

VINCENTI egregium decus vetustae
 Urbis, flos iuuenum beatorum:
 Dic ô dic, precor, est ne tempus vllum
 Beatus tibi quo videaris esse?
 Tum credo (nisi fallor) ipse cum de
 Tuis ciuibus optime mereris:
 Cum planè perijt dies nec vnus
 Noua quin aliquem benignitate
 Bonum iuueris atq; subleuaris:
 Qui tui est tenor vnus instituti.
 An magis quoties abis ab vrbe
 Cum dulci, vnanimi, optimoq; fratre
 Vnà perfruiturus otioq;
 Ruris, delicijsq.: queis abundat
 Multis & varijs amœnus ille
 Ager Loppelia tuae feracis

Dilectus

Dilectus Cereriq; Liberoq;
 Gratusq; ante alios Dianæ, & ipsis
 Choris Naiadumq; Oreadumq;
 Quæ fessæ nimio labore & æstu,
 Cum sylvas radijs perurit altas
 Phœbus, & loca personant cicadæ
 Proceris sata populisq; & vlmis
 Veste humi posita pedes ferantur
 Et pectus rigidis tumens papillis
 Femurq; & nitidas lauare suras
 Iuges ad scatebras fluentis vndæ.
 Dic (inquam) mihi, nonne quot fuerunt,
 Quotq; sunt, alijs erunt ñe in annis,
 Vicos despicias omniumq; prata?
 Præsertim quoties iocandi, & vnâ
 Sedendi comites, grauesq; amicos
 Tecum educere contigit: célèbrem
 Brutum mirifica eruditione,
 Et clarum integritate moribusq;
 Prosperum: quibus esse suauiores
 Non possunt, magis aut boni sodales.
 Sed tu, seu procul vrbe rusticaris
 Nunc curans Genium mero iocisq;
 Nunc ducens Charitum leues choréas,
 Seu tuas colis hospitalis ædes
 In ciues itidem aduenasq; gratus
 Phœbo dans operam omnibusq; Musis

V.

Vincenti decus inclytum bonorum
 Sis felix, precor, ac beatus: & te
 Per vestigia pressa liberiq;
 Sequentes imitentur & nepotes.
 Atque istam, tibi quam dedere mentem
 Tuendi omni ope patriam bonosq;
 In illis quoq; Diu iuuare pergant.

AD FRANCISCVM VINTHAM
 Iureconsultum.

QVAE, testes animi tuiq; amoris,
 A te carmina septimo calendas
 Decembres tuus, erudite Vintha,
 Paullus filius attulit, fuerunt
 Tam grata Angelio Ciofioq;
 Quam gratissima quae vel esse cuiquam,
 Vel cuiquam à veteri euenire amico
 Iucundissima suerint. quod idem
 Paullus scilicet ipse, quo nec vnquam
 Amari à patre dignior fuit ue,
 Aut est, aut erit vllus, asseueret,
 Paullus optimus vtriusq; nostrum
 Testis letitiaeq; gaudijs:
 Quo nobis lepidum tuum poema
 Perfuditq; animum intimosq; sensus:

Quoq;

Quoq; perpetuum ac laboriosum
 Docendi hoc onus allenauit. Ergo
 Cum tibi datur otium potesq;
 Si nos diligis ipse, si ipse sentis
 Ipsum te quoq; diligi, aut amari
 Anobis potius, frequenter istas,
 Istas Angelio Ciofioq;
 Laborum bone Vintha, quos vterq;
 Perfert assiduos (ego in corona
 Illustri iuuenum, virumq. ceteris
 Explanans veteres bonos poetas,
 Bonos Historicosq. Rhetoresq. :
 Atq; ille in celebri schola audientum
 Confessuq. hominum graui & frequenti
 Ius civile docens) frequenter inquam,
 Tuis Angelio Ciofioq.
 Mitte huiuscemodi molestiarum
 Istas quæsumus allenationes.

AD LAELIVM TORELLVM.

AT Musæ tua ob hoc Torelle factum
 Facta conticeant, tuasq. laudes
 Quæ passim volitant virum per ora,
 Omnes praetereant, decusq; : quando
 Nil est, quod queat inuenire quisquam,
 Cuius nomine iure te reprendat,

V 2

Vel tibi malè quid precetur: vnum
 Præter hoc, Meliorius quòd ipse,
 Ipse, inquam, Meliorius perenne
 Decus, præsidium artium bonarum,
 Nos te non prohibente nunc relinquit,
 Et istuc redit obstinatus. ac tu,
 Tu, quem consulere omnibus decebat
 Nobis, quot sumus, hunc vides redire,
 Vides, & patere & nihil moueris.
 O peccus scopulisq; , cautibusq;
 Multo durius, & rigente ferro.
 Hoc est, quod iuuenes boni senesq;
 Sic me ament Superi, ferunt molestè.
 Nec est quod videant minus libenter,
 Pisis qui assidue negociantur,
 Ab illo fieri. dolet misella,
 Quòd is, quem sibi Ciuitas patronum, &
 Ciuem ascinerat, hac profectiōe
 Mœsta, atque omnia muta derelinquit.
 Idq; me hercule iure: nanque cuncti
 Hunc, qui proximus est peractus, annum
 Viximus benè, ac nimis beatè.
 Quare, si cupis ipse inire magnam
 LAELI gratiam ab omnibus: precare,
 Vrge, quod potes, vt reuertat ad nos
 Quamprimum, omnibus omnium expeditus
 Votis: quod facere ipse si negabit,

Et

Et scæuus volet hinc abesse, ruris
 Tandem vt delicijs suis fruatur
 Et felix sibi viuat, & beatus:
 Tum tu, quòd luat obstinationis
 Pœnas, des operam, vt inquam, quod ille
 Villa suspicit è sua, quod alta
 Horret abiecte et hinc & inde, & umbras
 Frigentes iacit æstuate Cœlo
 Denudet ferus improba securi,
 Et vastet nemus omne Seruianus.

AD I. O. BAPTISTAM

Minutulum.

QVOD libros mihi, quos habere auebam,
 Huc Minutule miseris ab vsque
 Vrbe ista celeberrima & beata,
 Quam suis, vbi confluunt in vnum
 Ararq; , & Rhodanus rapax, fluentis
 Alluunt, ago gratias supremas.
 Atq; id polliceor professus vnum,
 Me daturum operam, vt tui labores
 Tua hæc munera, liberalitasq;
 Haud prorsus malè iudicentur à te
 Esse in me posita. id quod assequemur
 Si non te pariter remunerando

V 3

At certè tibi gratiam hanc habendo
 Magnam & perpetuam, neq; hercle quicquam est
 Quod à me magis expetas vel optes.
 Nam tu quod bene promereris, & quod
 Benignè facis, illud & perennis,
 Et iugis potius bonos in omnes.
 Tui signum animi est, & instituti
 Quàm obscuri indicium maliq. quæstus.
 Sed si mi tamen offeratur vnquam
 Vlla occasio; si qua sit facultas,
 Vt possim tibi gratiam referre:
 Ingratissimus arguar, nisi omni
 Conatu efficiam, vt videre possis
 Id me non magis ore prædicare
 Quod olim tibi debeam, libentem:
 Quàm quod iam semel ipse dedicarim,
 Et præ me tulerim nouæ & perenni
 Debere alterius benignitati,
 Re persolvere debitum fatentem.

AD ANTONIVM CIOFIVM

Iureconsultum.

Si quicquam Angelio placere, quicquam
 Si nostro satis esse vis amanti
 Factum, si nihil ipsemet scienter

Com-

Commisi, vnde odij flagrantis in me
 Causam ceperis, obsecro, Ciofi,
 Proq. amicitia perennibusq.
 Meis officijs peto, voloq.
 Vnum hoc: præterea nihil: puellam
 Vt quantum potes vsq; & vsq; laudes
 Meam: nec fore nec fuisse iures
 Vllam usquam magis & probam & venustam.
 Sic quæ te mala pituita vexat
 Arescat penitus, manusq. nostra
 Vexet Caculæ improbo poetæ:
 Qui nos versiculis necare sœuit.

AD FLORIANVM.

O, loquacior obstrepentiorq.
 Raris omnibus, omnibus cicadis:
 Quotcunque arboribus strepunt in altis
 Phæbus dum medium peragrât orbem:
 Quotcunq; & veterem canunt querelam,
 Primas cum Hesperus excitat tenébras.
 Oidem tamen omnium quot vnquam
 Fuerunt lepidiq. & elegantes
 Incundissime Florianæ. nos te
 Sodalem vnanimes tui sodales
 Ad cœnam cupimus venire nostram
 Cœnam me hercule Florianæ, quæ non

V 4

A nobis sine candida puella
 Et vino, et sale, & omnibus cachinnis
 Vsq; ad undecimam trahetur horam.
 Nec deerit Citharædus aut Choraules
 Ad quorum numeros ineptiamus.
 Saltantes imitabitur Columbus
 Insultans thyasis furentis instar
 Silenos, Satyrosq; ; Tityrosq; :
 Insanas aget improbasq; Bacchas,
 Curetas, Corybantas, & Caberos
 Gorgus flosculus omnium histrionum
 Gorgus omnium ocellus & voluptas.
 Ac nemo tamen insolente ritu
 Abscindet Samia sibi ipse testa
 Neruum, quo sine sordeat puellis.
 Ne te te scelus impium putares
 Vtilurum bone Floriane. quare
 Oramus tenere per ora Phrynes,
 Que te iam ignibus vstulat trecentis,
 Huc citus venias : nec vnus esse
 Velis, gaudia nostra qui moreris.
 Nam tua nihil est loquacitate,
 Quam Rane pluuia imminente, quamq;
 Dum florent scolymni, timent cicadæ
 Incensum magis. hac, amice, nil est
 Plantæ, quo careamus ægriusq;
 Et molestius optimi sodales.

Si

Si cedant igitur tibi cicadæ, &
 Rane se fateantur esse victas,
 Quod sodalitiū tuum precatur
 Hoc tu spernere Floriane noli.

AD LAELIVM TORELLVM!

LAELI sic tibi Dū Deæq; COSMVM
 Heroum decus omnium perenne,
 Qui te diligit æstimatq; tanti,
 Quanti nec potis æstimare quenquam;
 Seruent incolumem diu ac beatum :
 Fac pecuniola illa perpusilla,
 Quam dudum emeruere tot labores
 Dierum assidui quater tricentum,
 Soluatur mihi : nam nec aes, nec aurum
 Iandudum superest, quod erogemus :
 Nos ne in nominibus malis habendos
 Putent, qui sua credidere. nanq;
 Pisis cum studia ipsa proferuntur,
 Astant vndiq; mancipes, propolæ,
 Pistores, solearij, omniumq;
 Fullonum genus atq; lintheonum,
 Queis nil indomitum ac magis molestum est.
 Quare te rogo per tuos ocellos
 Perq;, si tibi gentium quid vsquam
 Laeli charius est tuis ocellis :

Iube à me procule esse tot venena,
Quæ nos conficiunt domi forisq;

AD IOSEPHVM IOVAM.

ABISTI nequitur IOVA? & sodales
Liquisti vnanimes diu abfuturus
A nobis procul? & reuersionem
Adhuc diceris apparare nullam,
Vt Minutulo & ipse tu fruaris,
Et Minutulus ipse te fruatur:
Atq; in alloquio tuo parumper
A cura requiescat, intimumq;
Moerorem minuens lenetur: in quo
Iandudum iacuit miser, diesq;
Ac noctes lacrymis genas, grauiq;
Cor desiderij peresus æstu,
Et quidem meritissimo: quod à se
Ablatum veterem optimumq; amicum
Aut fratrem potius videt gemellum:
Quem mira pietate profecutus
Plus quam seq. suosq; amavit omnes:
Quemq; participem sui doloris,
Sua & lætitiæ volebat esse
Quicquid acciderat boni maliue:
Quî cum tam procul à domo & propinquis
Longinqua in regione Galliarum

Magno

Magno vixit amore copulatus.
Vt vni modo cogitationes
Suas crederet intimosq; sensus.

Sive ergo o Ioua & integri boniq;
Amici bonus integerq; amicus
Causa nunc abes ipse: sive vt isthic
Omnes liberius sequare Musas,
Et colas studia una litterarum
Sis nostri memor usq;: gratiæq;
Putam iam appositum tibi perenni
Lambino siquidem Minutuloq;
Meo nomine dixeris salutem.
Vale mi Ioua, & ut soles, me amato.

AD FRANCISCVM VINTHAM.

VINTHA, quem dubium est diserta plusne
Musa diligit, an Minerva iuris
Custos, atque amet hæc vt illa: nanque
Nec sollertior esse acutiorq;
Quisquam te potis, æquiorve legum,
Quas & Romulus optimusq; COSMVS
Tulerunt latioq; Hetruriæq;
Dum patefacis abditos recessus,
Nodosq; haud faciles resoluis, in quos
Seuerus solet incidisse iudex.

Nec rursus facit eruditus vllus,

Vllus Aonidumq. Apollinisq.
 Alumnus vetus, & perennis vndae
 Cultor pieriae vndique expolitus
 Magis carmen amabile & venustum,
 Nos vna vnanimes tui sodales
 Bargaeus fidibus sciens latinis,
 Si non mirificè, at perinde vt ille,
 Qui multum coluit diuq. Musas,
 Et graias simul & simul latinas;
 Ac Ciofius vtriusque iuris
 Interpres bonus, omniumq. cultor
 Doctrinae optimus elegantioris,
 Plurimum tibi gratulamur ambo,
 Quòd aeuo bene consulens futuro,
 Et praesenti etiam, tuos labores
 In lucem edideris: neq; inde vterq;
 Grates non agimus, quòd in libellis
 Tuis feceris ipse mentionem
 Nostri honorificam, illiusq. amoris,
 Quo nos afficis, indicem supremi.
 Quòd si quid quoque praeter actionem
 Possumus bone Vintha gratiarum
 Praestare, aut opera, aut perenne nostri
 Voluntate animi, illud & futurum
 Apud nos tibi, & esse sic paratum
 Scito, vt nil habeas, quod hic vel istic
 Sit paratius expeditiusq;.

Ad

AD SODALES.

AMICI vnanimes mei sodales
 Sodales lepidi & boni & venusti,
 Atque ijdem tamen improbi Helluones,
 Harenis Libyae siticulosi
 Potores bibuli magis: magisq.
 Post vini calices meracioris
 Madentes viola rosaq., tristes
 Quae passa est pluuias procacis Austri:
 Idemq. anseribus ciconijsq.
 Atq; onocrotalis voraciores.
 Quippe incredibili sagacitate
 Vt boni leporem canes latentem
 Nunc Chios latices cadis repostos,
 Nunc conuiuia lauta quaeritis:
 An vos Angelium putatis esse
 Vnum fortè aliquem beatiorum;
 Quem nunc vos miserum comesse vultis?
 Nam quòd mirifico culina odore
 Fragrauit mihi nuper: appararat
 Apud me Iouius meus sodalis
 Coenam candidulae suae puellae.
 Non (inquam) Iouius seuerioris
 Auctor historiae, senecta nanque hunc
 Scribentem assidue occupavit: vt iam
 Praeduros nequeat mouere lumbos:

Sedis, qui numeris Catullianis
 Ad coelum didicit vocare amores:
 Atq; vnus teneras amat puellas,
 Quantum qui pote deperire amando.
 Quod si idem facitis, licebit omnes
 Domi lautius esse quotquot estis
 Meae. sin minus: hinc abite cuncti
 Amici vnanimis mei sodales:
 Sodales miris improbi belluones.

AD LODOVICVM BECCATELLVM
 Archiepiscopum Epidaurensem.

O FLOS o decus o Bononiensis
 Urbis vnice Lodouice ocelle
 Quanquam sum nihil ipse adhuc mearum
 Nugarum tibi mittere ausus vnquam,
 Quae palam facerent meum in te amorem,
 Aut, vt verius eloquar, perennem
 Voluntatem animi vsq; prosequentis
 Omni te pietate, & omni honore,
 Observantia & omni, vt alta virtus
 Expetit tua candidiq; mores:
 Illud assidue tamen cupiui:
 Non inquam mihi demererer vt te
 Leni munere quopiam grauiue:

Nemo

Nam quid possum ego tale polliceri?
 Verum vt insererem tuum his libellis
 Nomen; & fieret mihi in futurum
 Haec accessio gloriae suprema.
 Id quod si minus antea peregi,
 Pudori tribues modestiaeq;
 Meae: funditus interisse quam nunc
 Vt vides, ita censeas licebit
 Huius gloriolae assequendae, & huius
 In te testificandi amoris vnum,
 Et cultus & honoris, haud fuisse
 Me desiderio parem ferendo.

DE MARIO COLUMNA.

REVENIT Marius Columna ad Arnvm
 Relicto Veresi suo Tybriq;
 Nunc quanto minor hic & ille: tanto
 Maior iam fuit Arnus altiorq;.

AD RANERIVM BOCCAM.

RANERI iuuenum senumq; ocelle:
 Pisarum decus vnicum tuarum.
 Qui, duros veritus nihil labores,
 Pergis, quo semel ire constitutum est.
 Nec cursum piger ad bonas camcenat,

Et artes Ciceronis ad disertas
 Vsq̄am deferis : interimq̄. regi
 Quam debes, operam tuo fidemq̄.
 Noctes assiduus diesq̄. praestas.
 Vt nec te studiosior sit alter,
 Atque amantior artium bonarum:
 Nec quisquam tamen excubans peraeque
 Ad nutus vigil vsque & vsque magni
 COSMI MEDICIS, optimi ac supremi
 Tuscorum Ducis adslet haereatq̄.,
 Observans cupidè quid imperetur
 Quidne agi deceat. puer beate:
 Beate o iuuenis : beatiorq̄.
 Tuo isto ingenio future. cuncta
 Fortunent tibi uota Diu Deaeq̄.

AD FRANCISCVM SANNIVM
 Venetum.

QUOD cynegeticos meos libellos
 Laudas magnopere : & perelegantes
 Videri facis elegante uersu :
 Quodq̄. suauidicis eos putasti
 Ornandos numeris tuis : quòd & me
 Hac re significasti amare multum,
 Plurimum tibi debeam necesse est.

Sed,

Sed, quales tamen esse cunq̄. censes,
 Gratias ago maximas diserte
 Mi Sanni tibi : debeoq̄. quantum
 Alteri pote debuisse quisquam est,
 Tuum ob iudicium tuumq̄. amorem.
 Quorum ego aiterutro. (neq̄. hoc pudebit
 Fateri ingenueq̄. libereq̄.)
 Delecter magis, explicare uerbis
 Non ausit mea Musa : nec profecto
 Puto id, si audeat, esse praestitutam.
 Verum, ut iudicium tuum peracre
 Hic forsàn videatur esse nullum,
 Illud polliceor tamen, daturum
 Enixè me operam, tuo ipse amore ut
 Indignus videar fuisse nulli.

AD LAELIVM QUIDICCIONIVM.

NAM quid tam malè, Laeli amice, de te
 Vnquam sum meritus ? quid aut locutus
 Secus, quàm sibi postularet ille
 Ille amor uetus utriusque nostrum ?
 Vt tu me miserum sciens uolensq̄.
 In tantam impuleris repente fraudem :
 Dum suatum illecebris dolisq̄. visum
 Heri uespere ducis ad puellam ;
 Puellam Charitumq̄. Apollinisq̄.,

X

Et doctæ decus vnicum Mineruæ.
 Cuius postquam ego carmen eruditum
 Perlegi semel, atq; ab ore dulcè
 Loquentis stupidus semel pependi,
 Totus interij ilicet; domumq;
 Reuersus potui (quis hoc putaret?)
 Nec partem minimam quiesse noctis,
 Sermones recolens iocosq; dulces,
 Qui me surpuerant mihi met ipsum:
 Vt & nunc miser ardeam, nihilq;
 Furentem iuuat impotente amore.

O, laudem egregiam, o, célèbre factum:
 O, te vel Ducibus parem supremis:
 Qui nil tale aliquid senem timentem,
 Deceptum illecebris tuis, dolisq;
 In tantam impuleris repente fraudem.

AD MARIVM COLUMNAM DE PORRO CANE.

QVEM dono catulum mihi dedisti
 Ablatum vberibus suæ parentis,
 COLUMNA o decus omnium Quiritum,
 Martis vnica spes Apollinisq;
 Scis me (quod puto) nominasse Porrum:
 Idem ac si Cicero latiniore

Verbo,

Verbo, aut Varro Terentius vocasset
 Verrucam. Atq; ego non negem futurum id
 Fuisse aptius elegantiusq;.
 Verum hæc me duo terruere: quæ sunt
 Et magnæ & gravis æstimationis.
 Vnum (quod meritò fuit timendum)
 Is ne intelligeret parum latine,
 Qui Roma procul vrbe natus esset.
 Alterum (quod & ipse non negabis,
 Quando est ponderis haud minoris, atq;
 Minori baud vigilantia cauendum)
 Ne, si perciperet vocabulumq; hoc,
 Et verbum vetus, efficaxq; & altum,
 Lectumq; è Latio; nimis superbe
 Se se mox gereret domi forisq;:
 Ceu si progenies foret Sabine,
 Aut Marsæ Canis, Appulaeue: siquam
 Ipse in delicijs habere suesset
 Maximus Fabius tuus tribulis:
 Qui passus facile & libenter olim est
 Verrucosus ab omnibus vocari.

Vtrumuis igitur (MARI) accidisset
 Nimirum pariter vel hoc vel illud,
 Tulissem ægro animo & nimis molesto.
 Ergo mi libuit vocare Porrum.

Ac ne forte alicui probo & pudenti
 (Quod vulgo fieri solet) viderer

Mendax, & nimium fuisse ineptus,
 Nunc illi geminae labris in ipsis
 Verrucæ intumuerè derepente:
 Quæ videlicet indicant aperte,
 Et palàm memorantq; prædicantq;
 Cum magno meo honore gloriaq;
 Et cum laude perenne deligendis
 Me in prænominibus videre multum.

AD IOSEPHVM BOCCAM.

EN iam, quos ferus excitarat æstus
 Ingentes Leo, Siriumq; sidus
 Noctis longior hora, proximusq;
 October releuare (BOCCA) cepit.
 Et nos ad studia eruditionis
 Iandudum Aonides vocant sorores.
 Valete o igitur leues volucres,
 Valete incolumnes feræ: valete
 Pisces Auseris vsque dum redibit
 Bocca istuc decus omnium suorum,
 Et solus iuuenum bonorum ocellus,
 Musarumq; amor omnium: valete,
 Inquam, & vos bona sospitet Diana:
 Sæuoq; abstineat manus ab arcu:
 Vt cum rus iterum reuisset ille
 Intactas agat integrasq; prædas

Fera-

Ferarumq; , auiumq; , pisciumq; :
 Ac se recreet ab labore & æstu,
 Aestu & assiduo labore: qui nunc
 A nobis repetendus, omnibusq;
 Cum Musis ratio est habenda. quando
 Frigus id monet atq; hyems propinqua:
 Id mens delicijs refecta ruris
 Iam iam mirificè expetitq; auetq; .
 Valete ergo iterum leues volucres
 Et feri lepores, vagiq; pisces.
 Vobis nam satis est datum superq; .
 Nunc id, quod reliquum pererudit is
 Dandum est temporis aureisq; libris.

AD BACCIVM TINGHIVM.

COMMENDO tibi plurimum, tuæq;
 Mi Tinghi fidei meos amores,
 Meas delicias leuis iuuentæ.
 Non dico hercule candidam puellam:
 Ne de me secus atque oportet, omnes
 Cui huiuscemodi molestiores
 Curas abstulerit grauis senectus,
 Susplicere aliquid, sed hos libellos,
 Qui sunt carminibus meis referti:
 Ac mirè cupiunt ad erudit as
 Peruenire hominum manus politi

X

5

Et quantum fieri potest, ab ipsis
 Purgati maculis malisq; mendis.
 Quod illi minus antè consecuti
 Si per te modo consequentur, vni
 Habebunt tibi gratiam perennem.

AD FRANCISCVM VINTHAM.

COMMENDO tibi mi diserte Vintia
 Id, de quo semel ipse, bis ùe tecum
 Pisis, vere ne adulto? an appetente?
 An iam præcipitante? sum locutus.

Huius assidue acriterq; vexat
 Me molestia cogitatioq;
 Ducendi suum ad exitum negotij.
 Vexat hercule sic, vt inde vitam
 Degam sollicitè & laboriosè
 Complectens animo, velutq; ab alta
 Prospektans specula volubilisq;
 Et vagæ subitò malosq; casus
 Fortunæ: metuensq; posterorum
 Lites, insidias, calumniasq;.

Quare non modo postulo hoc: sed oro, vt,
 Cum primum poteris dabitq; se se
 Tibi occasio Vintia colloquendi,
 Qui cum propterea loqui necesse est,
 Reddas (quæ tua gratia est) id omne

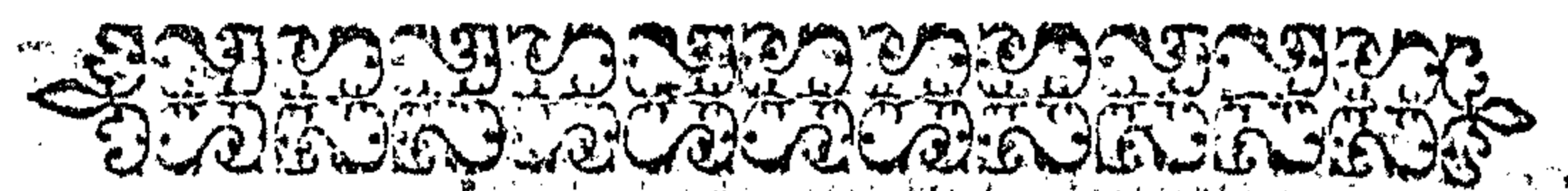
Con-

Confectum mihi, quicquid est negotij.
 Sic, qui iam omnibus antecellit vnus,
 Quotquot se studio dèdere legum
 Filius tuus optimus, tuiq;
 Corporisq; animiq; vera imago
 Bellisarius afferat periti ad
 Ornamenta patris, decusq; auitæ
 Ingens egregium & perenne gentis
 Virtutum cumulum ipse grandiorem.

AD IVLIVM COLVMNAM
 Pontificium Legatum.

DAT dono Angelius suos libellos
 Sua hæc carmina Iulio Columnæ.
 Dat quidem leue munus: ast amoris,
 Ast erga Mariumq; Iuliumq;
 Columnas decus ad perenne natos
 Observantiæ, honoris, atque cultus
 Quem loquens tribuit tacensq; vtriq;
 Et pignus graue & obsidem perennem.

X

PETRI ANGELII

BARGAEI

CARMINVM

Liber Tertius.

AD

PAVLVM MANVTIVM ET

BENEDICTVM VARCHIVM.

VENIT festa dies, tristēs discedit
cura:

Idaliae serimus debita sacra
deae.

Hac olim Venerem placabant
luce puellae:

Quas nunquam in vacuo iuuerat esse toro.
Hac promissa Ioui spumantia vina Quirites,
Blandaq; permulta cum prece tura dabant.
Hac ego sum quondam dias in luminis oras
Editus: affulsit hac mihi luce Venus.
Nunc igitur fecisse iuuet Veneriq; , Iouiq; :
Lux geminos nobis placet vt vna deos.

Prome

Prome puer Chiumq; nouum, ueteremq; Falernum.
Et natet effuso cuncta liquore domus.
Vosq; adeo mecum Glycerē, Telesilla, Meleq; ,
Quas cuncti miserē depereunt iuuenes,
Solemne celebrate diem: date tura, precesq; :
Nec desint risus, mistaq; verba iocis.
Hic sunt & myrtus, & grata silymbria: sunt &
De iunco, & verna vincula facta rosa.
Non lyra, non carmen desit, quod cantet Amyntas:
Cui cingit flauas picta corolla comas.
Alma Venus, tibi dum letas operamur ad aras,
Huc ades, o, multo flore referta sinus.
Huc ades, & felix nostro de pectore curas
Pelle malas: nobis hinc bonus annus eat.
Hinc tristes absint morbi, pallensq; senectus,
Et labor, & luctus, & malesuada fames.
Neu subitus mista cum grandine verberet imber,
Quas trudit gemmas vitis opaca suas.
Neu fera tempestas teneras contundat aristas,
Neu sua graminiibus ros alimenta neget.
Multa ferat glandem quercus: stet consita pomus:
Stipet apis plenos melle liquente fauos.
Effundant oleæ pingues ex arbore baccas,
Quas nuda stringat rustica nupta manus.
Tum pasta eniteant armenta salubribus herbis:
Ne timeant fures, ne timeant de lupos.
Sancta Venus procul hinc diros, procul esse furores

Ipsa iube: in saeuos reijce bella Getas.
 Ac iam supplicibus Tuscis da diua perenni
 Pace frui. Martem cogere sola potes.
 Nanque ille aeterno deuictus vulnere amoris
 Reijcit in molles se tibi saepe sinus.
 Excipit et recubans suaues ex ore loquelas,
 Quae iras nimium mitigat ille truces.
 Hunc tu igitur placidam nobis, dea candida, pacem,
 Otiaq; amoto dulcia posce metu.
 Otia nam, pacemq; simul, modò faueris, ipse,
 Dum renouant reges impia bella, dabit.
 Pace bona letantur agri, letantur & vrbes:
 Pace bona rident aequora lata maris.
 Pax alit agricolas, multo pax vberem messera
 Auget: & ingenti faenore ditat opes.
 Haec densa tutum pastorem contegit umbra,
 Dum teneras vario carmine mulcet oues.
 Haec celebrat iuuenum dulces innoxia coetus:
 Cum cupida haec cupidum iungit amante virum.
 At bello squalent agri, tristantur & vrbes,
 Et tumidi mœrent aequora lata maris.
 Bellum ipsos miseris vastat cultoribus agros,
 Euertit magnas, & labefactat opes.
 Nec tutas sinit in syluis errare capellas,
 Dicere nec certo carmina certa pede.
 Hoc iuuenum lusus, iuuenum conuiuia tollit,
 Deiungit tristem tristi ab amante virum.

Tum neque Pierides Musae, neque Phoebus Apollo,
 Quod legat in thalamo leta puella, canunt.
 Haec igitur procul esse iube mala. non ego solus,
 Quae fecit nobis otia COSMVS, amo:
 Sed, mecum Aonios habitant quicumque recessus:
 Quicumque & Musis annua sacra ferunt.
 Enemet. certum vident' vt firmauerit omen?
 Accenso sonuit laurus adusta foco.
 Interea Venerem, iucundaq; dona canemus,
 Dum variat dulces tibia blanda modos.
 Te dea, cum passim nullo discrimine rerum
 Prorsus iners vna mole iaceret opus,
 Ac neque Sol, neque Luna sua, neque sidera luce,
 Neq; certa fluerent tempora certa vice,
 Solertem accepit prudens Natura magistram,
 Constituitq; suo cuncta elementa loco.
 Addidit & ventos, pluuiasq;, & frigora, et aestus,
 Iussit & vt certum pergeret annus iter.
 Humidus autumnus sitienti aestate diremptus
 Esset: & à tepidi tempore veris hyems.
 Sidera tunc herbis rupta tellure recentes
 Ad primi radios elicuere die,
 Et vario flores ornarunt prata colore,
 Cepit & aeterna labier amnis aqua.
 Tunc initus cupiere tuos volucresq;, feræq;
 Quicquid & immenso gurgite pontus alit.
 Tunc iuuenis duras concepit pectore flammâs;

Tunc & amatori iuncta puella suo est.
 Tranabat medias quas cum transmitteret Helle,
 Hellespontiacas obruta fecit aquas.
 Non dum infelix mater, non quæ super ingens
 Porta tonat cæli iam reuocare queunt.
 It celer, & blandæ superato marmore amicæ
 Basia mille capit, basia mille refert.
 Ah, miser: ah, magnæ nunquam si numina diuæ
 Lederet, extinctus non iacuisset amans.
 At tu sancta veni: nosq; , ô, dignare. vocamus
 Ad festas epulas te, dea sancta veni.
 Huc teneram nostrum duxit sibi quisque puellam
 Strataq; iandudum trina parata manent.
 Ludite vos. en ipsa venit. neu culte Manuti,
 Neu tenues Varchi despice amice dapes.
 Has vobis sincerus amor, iugisq; voluntas
 Qualescunque hodie ritè parauit opes.

AD IOSEPHVM BOCCAM.

Dum te Bocca tenet Rigulanum, et vitreus Ausser
 Piscantem in medio flumine sepe videt:
 Dum Cliuus, qui culta tuæ prope limina villæ est
 Undiq; proceris obsitus arboribus,
 Errantum spectat vestigia pressa ferarum
 Mane sequi multa per nemora alta cane:
 Dumq; sub vmbrosa platano, quâ lenè susurrans

Profili

Profilit è scabro murice riuus aque,
 Captantem somnos forma pulcherrima Nais
 Occupat, & dulci leta fouet gremio:
 Sive alta è specula modulantem carmina Faunus
 Seruat, & in viridi cortice verba notat:
 Quæ mox ingratas reserens iterata sub auras
 Sylvarum faciles vrat amore Deas:
 Sive plagas auibus tendentem, vbi Vallis opaca est,
 Luscinia assiduis questibus increpitat.
 Quis Lyda Ornithium quondam donauit Arachne,
 V sumq; occultos edocuitq; dolos,
 Ornithium, quem vel misere dilexit, & vnum
 Optauit certo iungere connubio.
 Ipsa sibi: verum Ornithius per rura vepresq;
 Incautas visco fallere doctus aues:
 Aut baculo impositam summo ostentare procacem
 Nyctimenerem, & varios edere voce sonos,
 Spreuerat occultos glacie frigentior ignes
 Virginis, oblatos respueratq; toros:
 Implorantis opem donec miserata puellæ
 Audijt è Cælu vota precesq; Venus.
 Ergo illum assidue prædas in tecta ferentem,
 Captantemq; omnes, quas modo vellet, aues,
 Aucupio cepit moerentem eludere inani,
 Iussit & in vacuas sepe redire casas.
 Tum nata ante alias telam componere Arachne,
 Et nulli inferior retia texere acis:

Quid te (inquit) toties Puer o pulcherrime, quid te
 Aucupium frustra iuuat inane sequi?
 Si merces hæc ipsa tuos male grata labores,
 Infelixq; artes exitus iste manet.
 Ipsa Ego, quam multi lecto petiere iugali,
 Cuius & a magno Lydia amore perit,
 Quamq; leui teretes versantem pollice fusos,
 Textentem et molli stammina picta manu
 Aemula (quis credat?) præsens mirata Minerva est:
 Victaq; si verum confiteatur, abit:
 Ut mihi te, cuius vehemens amor vrit Amantem,
 Hoc vno saltem munere demerear:
 Retia confeci gracili tenuissima filo,
 Nere quod è Serum vellere Nupta solet.
 Ipse plagas nodosq; aptos miraberis, in quos
 Illapse pennis impediuntur aues:
 Ipse agiles limbos, orbeshq; ex osse sequaces,
 Porrectum & multa in brachia nobile opus,
 Ipse amiti suspensum alta spectabis vtrunque
 Pandere, & ingenti colligere arte sinus.
 Nanque in quincuncem lino distincta tenaci
 Texta patent laxis parte ab vtraque plagis
 Inq; hos prælonga sinuantur arundine nexus
 Hinc illinc, cum iam stant posita in medijs
 Arboribus miseras passim exceptura Volanteis
 Retia, quæ pullo tincta colore latent.
 Atq; his si qua vnquam captam se se explicet Ales,

Siqua

Siqua ex occultis auolet insidijs,
 Illa eadem Accipitres inter traducere vitam
 Tuta queat, cunctos effugiatq; dolos:
 Possit & in visco pennas hæere sequaci.
 Libera, & è pedica sumere læta cibum.
 Hæc cape dona Puer, tibi quæ tibi dedita soli
 Vrsit acu & digitis Idmone nata suis.
 Hæc cape, quæ, nisi me Vates præsaga futuri
 Temporis, & rerum prouida fallit anus,
 Retia de nostro quondam cognomine dicta
 Ingenium doctæ testificentur Hæcæ:
 Et penes externos, quodcunq; hoc nomen, Hetruscos
 Inuentum nunquam tale perire sinant.
 Sed potius Lydis ceu Gens erit orta Colonis,
 Sic Lydæ vsurpet Virginis illa dolos.
 Inq; alia nusquam regione frequentior vsus
 Istius vigeat nobilis aucupij.
 Hæc Anus Idmonicæ cecinit ventura Puellæ,
 Hæc eadem Ornithio Lyda Puella suo.
 Mox autem Pueriq; simul votoq; potita
 Ostendit tennes explicuitq; plagas.
 Atque illum comes in sylvas persepe secuta
 Prædam auium innumeram rettulit inde domũ.
 Dum te igitur nemore in medio atq; in ualle laten-
 Aut hoc, aut aliud candide Bocca tenet (tem
 Dulce voluptatis genus: ac tibi prægrauat armos
 Aut anis, aut humero pendet vtroque lepus,

Seu positivipæ saliant in gramine pisces:
 Mi celer egelidis temperat Arnus aquis
 Ingenteis æstus, & quo non vlla calorem
 Maiori potuit surgere messis agris:
 Aut etiam in densa recubanti molliter Umbra
 Vna aufert curas Calliopea graues.
 Nec dolet incassum tantos cessisse labores,
 Votaq; successus non habuisse ratos.
 Sed sepe ad versus furtim numerosq; relabens
 Quod famam in longum proroget vrget opus.
 Vrget & ad studium clari se suscitatur oti,
 Moeroremq; animi, qua licet, arte leuat.
 Spemq; facit nostrum non vlllo nomen in æuo
 Corrumpti senio posse & inerte situ.
 Quod si præstabunt Musæ, si rara bonorum
 Turba olim, si me sæcla fuisse ferent,
 Si vixisse meis iucundum semper amicis,
 Et sanctam sanctè percoluisse Fidem,
 Atque adeo puræ si puriter omnia Vitæ
 Audiet egisse hæc tempora Posteritas,
 Non ego Pactolus quicquid vehit amnis arena,
 Quicquid & Ammericæ terra beata gerit:
 Ammericæ, cuius montes & flumina passim
 Argento atque auro diuite multa fluunt;
 Tecta q; fulgenti splendent onerata metallo,
 Inq; pavementis aurea lamna nitet
 Plurima, & insignes ornant sua pocula gemmae,
 Perq;

Perq; vias omnes lucidus ardet Onyx,
 Non Arabum sylvas, non quas legit Africa messes
 Optarim, non quas congerit æquor opes.
 Et modo mi dulces pandant sua sacra Camoene,
 Despiciam reges barbara Memphi tuos.

AD ANGELVM NICCOLINVM.

NYMPHA olim nemorum celeberrima, nympha
 Vnica uirginei gloria, honosq; chori. (Parorme
 Docta feras certis configere nympha sagittis
 Et rupe è summa deycere apta capras:
 Dum sequitur pernix fugientem retia ceruum,
 Peruenit æquoreas quæ subit Ausfer aquas.
 Illo forte suos lustrabat littore Proteus
 Vectus in egelidi fluminis ora, greges.
 Dumq; adeo informes immani corpore Pristes
 Transuehit, oceaniq; æquora obire iubet,
 Aspexit nympham cogentem ad littora ceruum:
 Quæ formæ æquoreas vincit honore deas.
 Aspexit, periitq; simul, simul intima sensit
 Attonitus flammis pectora raptâ nouis.
 Ergo avidus ruit: & manibus comprehendit vtrisque
 Ipse feram, magno dum fugit acta metu.
 At nympha ingentem procul inde vt Protea vidit,
 Non vltra est celeres ausa mouere pedes.
 Sed potius conuersa fugam capiebat, & altos

Spectabat montes diruta Luna tuos.
 At Proteus quò (dixit) abis? quò proripis hinc te?
 Quem fugis? ah Nais candida siste gradum.
 En ego sum, magni metuunt quem monstra profun-
 Cui cedit salsas Ennosigæus aquas. (di)
 Quem toties Thetis ipsa suis pulcherrima in antris
 Exceptit, thalamis quem Galatea suis.
 Siste gradum: nec te moueat quòd in æquore dicor
 Laxare indomitos, & cohibere greges.
 Ipse armenta olim potum dignatus Apollo est
 Ducere, & infirmis pascere Adonis oues.
 Quin etiam Cytherea vndis prognata marinis
 Sæpe solet concha per vada salsa vehi.
 Illam Nereides passim comitantur, & omnes
 Effusæ gemmas, dona beata, legunt.
 Ne pontum contemne: et habet sua munera pontus,
 Munera solucolis inuidiosa deis.
 Quæ Diana olim videat si culta, relictis
 Montibus, anteferat diuitis antra maris.
 Atque hæc ne credas fallaci pectore dici
 Forsitan, ô, celerem siste puella gradum.
 Siste gradum formosa: tua en hæc accipe dona:
 Quæ tibi Stœchadio marmore ab vsque fero.
 Tum verò illa suos oblatum ad munus ocellos
 Vertit, & ex omni pectore terror abit.
 Aspiciit & cerui vutilantia cornua, quæ iam
 Coralio Proteus circumerat ante senex.

Aspiciit

Aspiciit auratas pendere è pectore baccas
 Quæ fulgore ignes exuperare queant.
 Accurrit Proteus: cupidisq; amplectitur vlnis
 Cunctantem, & figit basia mille labris.
 Illa verecundo demittit lumina vultu,
 Et caua vicinæ rupis in antra fugit.
 Prosequitur Proteus iam furti certus: & ambo
 Tandem gramineis procubuerunt toris.
 Dumq; iocos miscent leti, dum gaudia sumunt
 Vltima: dum cupidos mutuis ardor habet:
 Speluncam ingressa est centum comitata Napæis
 Cynthia difficilis fessa labore via.
 Vix antro sese intulerant, videre iacenteis
 Inter se femori conseruisse femur.
 Versa dea est, castæq; suos ne forte sorores
 Polluerent oculos, opposuere manus.
 At Proteus diuæ perterritus improviso
 Aduentus, solitis artibus vsus abit.
 Nimirum tenuem subito conuersus in vndam
 Cedit in infernas tutus amator aquas.
 Quo fugis ah, Proteu? tanto in discrimine Nymphæ
 Ipse tuam Proteu deseruisse potes?
 Illam casta parens trepidantem, & multa timentem
 Opprimit, & collo turpia dona videt,
 Et, me si qua (inquit) temerati iura pudoris,
 Si qua pudicitia tangere cura solet:
 Siquid et esse deam est: si quid mea numina possunt,

Y 2

Præmia polluto corpore digna feres.
 Præmia habet et reliquis exemplum esto vna puellis,
 Quale tui similes minus habere velim.
 Nam tu omnes posthac pœnis affecta docebis
 Ferre quid abiecta virginitate decet.
 Hæc simul effata est, Nympham deuoluit in amnē,
 Quò foret immensi piscibus esca salis.
 Præcipitem sedenim Proteus miseratus amantem,
 Hæc (inquit) nostrum mortua crimen erit.
 Sed quia præterea in syluis te ducere vitam
 Fata negant, hoc in flumine piscis eris.
 Dixit. Et illa pios imo dum pectore questus
 Fundere vult, vitreo gurgite muta silet.
 Exiit humanam mutato corpore formam,
 Atque huc, atque illuc obstupescita natat.
 Ac vt erat leuis candentibus vndique membris,
 Sic et adhuc nitidum, leueq; corpus habet.
 Nullis terga rigent squamis, sed concolor auro
 Interpuncta humeris gemmea gutta micat.
 Nam, quæ pendebant museo fulgentia collo
 Coralia, in similes cuncta abiere notas.
 Et quoniam assidue in syluis, dum vita manebat,
 Vixit, adhuc syluis, saxaq; dura colit,
 Nec secus in cunctos vult infestissima pisces,
 Ac quondam est omnes depopulata feras.
 Quin etiã memor vsq; Dei fugit æquor, et amnē
 Flumine quos altos excipit vnda maris.

Hæc

Hæc ego Damonem memini sub rupe canentem
 Angele dum bifida retia sarcit acu:
 Retia, quæ medijs protenta in fluminis alueo
 Laxarant tenues dilacerata plagas.
 At tu olim exemplo hoc poteris terrere puellas,
 Nequa dea vtricis frangere iura velit.

IN OBITVM SICINII PEPVLI.

Si pia, quæ debent, soluerunt iusta Poeta
 Fundentes vdis ex oculis lacrymas
 Sicinio, Pepulorum alto quem sanguine cretum
 Ante suum rapuit mors violenta diem:
 Cur ego, quantum in me est, illustri carmine funus
 Non celebrem, et mutos ad tumulum cineres
 Voce vocem magna, dicamq; nouissima verba,
 I, licet, ô, vale, ô, iam mihi culte vale.
 Culte vale, ô, puer, et iuuenis fortissime, nec me
 Oderis, extremus quòd tua facta cano.
 Illa ego sæpe meis volui contexere chartis,
 Et longam de te conficere Iliadem:
 Sed me tentantem deterruit et pudor, et mens
 Conscia, quæ tantum suscipere ausa oneris
 Nunquam esset certè, ni Claricinius vnus
 (Vnus amicorum est qui mihi præcipue
 Obseruandus, et æterna pietate colendus)
 Hoc nostrum carmen iure suo eliceret.

Y 3

Et verò quisnam proprijs ita viribus audax
 Fideret, aut tantum hoc aggredere tur opus?
 Ipse etenim proavis, atavisq; a regibus ortus,
 Quorum olim iusto paruit imperio,
 Quæ sese latis spatiosa Bononia campis
 Explicat, vrbs magna nobilitate potens,
 Atque vsu bellorum acris, studijsq; Minervæ,
 Et multum fecundi vberis diues agri,
 Vrbs, in qua illustri primorum sanguine natus,
 Et veterum multis clarus imaginibus,
 Fulsit muneribus fortunæ ornatus, itemq;
 Floruit innumeris ipse bonis animi.
 Et primùm quascunque arteis docuere priores
 Ingenuus, toto pectore sic coluit,
 Vt siue is carmen faceret, siue ore rotundo
 Dictaret certo verba soluta pede,
 Callimacho, & magno propius certaret Homero:
 Nec fueret culto iam Cicerone minor.
 O quoties illum, teneros dum cantat amores,
 Horrida dum forteis cogit in arma viros,
 Dum socijs alios, aliosq; in pectore motus
 Excitat, atque animos arbiter vnus habet,
 Et iuvenes blandi, & faciles arsere puellæ:
 Et valde audaces obstupere duces:
 Nec minus admirata senum turba ore pependit,
 Et disiderant vtrum doctior, an melior
 Esset, & innumeris animi virtutibus ipsas

Aequaret

Aequaret doteis corporis egregias,
 Et formæ immortale decus, atque oris honores,
 Et, quale in tenero pectore robur alis
 Non habuit. Nam seu iaculum libraret ab aure,
 Seu gladium in seuos stringeret ausus apros,
 Haud vllæ fugere feræ: sed morte peremptæ
 Effudere animas pectore quæque suas.
 Quin, vbi celsit equo lentas moderator habenas,
 Seu cursum Zephyris flantibus antetulit,
 Non dorcas, non & ceruus securus abiuit,
 Vt sese pernix abderet in latebras:
 Sed sensit celerem vestigia ponè sequentem,
 Comprensusq; fuga consitit in media.
 Ac velut Atacides magni Chironis alumnus
 Non solum doctus fila mouere lyræ
 Suauiter, & versu laudes celebrare puellæ,
 Verùm etiam seuas sternere cæde feras,
 Et celcrem in syluis iaculo transfigere tigrim,
 Et cursu rapidos æquiparare Notos,
 Terruit inuictas audax in prælia genteis,
 Et Xanthi multo sanguine tinxit aquas,
 Troiæq; infanda permiscens omnia cæde
 Extremum virtute attulit exitium:
 Sic illum indutum galea, & præstantibus armis
 (Nec dum etiam teneras inficere vlla genas
 Ceperat, & nusquam lanugo induxerat umbram)
 Carulea timuit frigidus Albis aqua.

I 4

Germanas cum forte arceis, atque oppida Caesar
 Parere ipse suo cogeret imperio:
 Heu, quas tunc hyemes, heu, quae tum frigora passus,
 Quam saepe obscenam pertulit ille famem?
 Quam saepe ingentis mira virtute labores
 Suscepit, nocteis egit & usque vigil?
 Interdum plantas glacies hyberna secabat,
 Plurimus & subter pellibus imber erat.
 Omnia torpebant gelida concretæ pruina,
 Pendebatq; altis stiria ab arboribus:
 Ipse alacer tamen assidue sua munia obibat,
 Hostibus & duris maximus horror erat.
 Dumq; neces inter, duriq; incommoda Martis
 Committit valida prælia torua manu,
 Arctos vit flammis, atque igne puellas,
 Et teneras magno torquet amore nurus.
 Quantum autem, seu sint nuptæ, seu tempore in illo
 Nullius norint tempora coniugij,
 Depereant præclarum armis, pulchrumq; iuuenta,
 Et Scylla infelix, & Sthenobæa docent.
 Altera nam certi violato foedere lecti,
 Quam Venus in cura supplice corruerat,
 Non iuueni exitium in fonti, labemq; perennem
 Intulit? & sanctum polluit hospitium?
 Cumq; decus, diuimq; illi peperisset honores,
 Et scinet delapsam æthere præcipitem,
 Ipsa sibi fauceis laqueo præclusit, amoremq;

Atq; omne unâ odium depulit ex animo.
 At virgo infelix, rara virgo inclytæ forma,
 Quam subitos igneis ossibus implicuit?
 Tempore quo Minos magni Iouis inclytæ proles
 Vltor atrox urbem sedit ad Alcatheen,
 Androgeonææ poenam necis inde repositens,
 Et longa miseros obsidione premens.
 Nanque ea tum chari vastantem regna parentis
 Vidit, & heu, flagrans hostis amore sui,
 Non hominum morem, non ius, non impia legem
 Naturæ, non & sancta deum verita est
 Numina, quæ cæli nos è regione tuentur,
 Et merito fonteis supplicio afficiunt,
 Purpureum quin illa patris de vertice crinem
 Velleret, & totum proderet imperium,
 Minoi: quem tum faciebat bellica virtus
 Insignem, atque annis grata iuuenta suis?
 Aut nihil, aut paulo cui tum concedere dignum
 Sicinium, Germanæ appetiere nurus.
 Atque aliqua ex illis animum iam saucia dixit,
 O certe ex alto sanguine nate puer.
 Quis Deus infestum nostras te duxit ad oras,
 Vt nobis ferres omnibus exitium?
 Nanque viros bello ingenti, & præstantibus ausis,
 Et nos aspectu absumis inique tuo,
 Nec tamen optarim seuo te occumbere letho,
 Vel formosa nouo membra rigere gelu.

Ipsa ego te potius patria regione relicta,
 Quocunque abscedes, consequar incolumem:
 Et tibi iucundo famulabor serua labore,
 Indignam si me forsitan esse putes,
 Quæ tecum patriæ sublimi in sede recepta
 Degam, atque optato semper amore fruam.
 Hæc illa. at iuuenis, stimulus quem gloria agebat
 Acribus, haud vllas audiit aure preces,
 Sed bello confecto omni se serus ad ædeis
 Ornatum claris rettulit exuvijs,
 Quasq; adeo prædas ex hostibus egerat, omneis
 Partitus, fidos dididit in socios:
 Quos antè electos secum deduxerat vrbe,
 Et sibi nil prorsus, quam decus egregium,
 Et, quam quæsierat, laudem seruauit, in armis,
 Et famam, æterna in secula quæ vigeat.
 Excipere viri redeuntem, hilaresq; puellæ
 Sparserunt violis, purpureisq; rosis.
 Et tacite. O felicem illam, quæ prima cubile
 Ascendet, coniunx sola futura, tuum,
 Et dabit amplexus, atque oscula dulcia figet,
 Et tere optata prole patrem faciet.
 Ergo illam forma in signem, & virtute decorum
 Optabat generam iam sibi quisque suam,
 Atque incredibilem iam quæque ardebat amore,
 Et facie virgo, & moribus ingenijs,
 Cum Mars ad cædes, & ad horrida bella vocauit

Rursus,

Rursus, & Ausonios ciuit ad arma viros:
 Arma: quibus latos tepefecit sanguine campos,
 Funditus & miseram perdidit Italiam,
 Mars & Musarum, atque otij teterrimus hostis,
 Solus & humani dira lues generis,
 Mars horū, quæ nunc patimur, causa vna malorū,
 Atque auctor nostri maximus excidij,
 Qui nempe & miscens incendia plurima bello
 Impius Europam territat, atque Asiam.
 Nicia tunc, humilisq; vnda frigente Gabellus,
 Quæq; vtrinque suo margine pressa fluit
 Scultenna, innumeros spectauit stragis acervos,
 Et multo intepuit aucta cruore virū,
 Sicinij virtus quos, & bona dextera bello
 Obruncans campos misit ad Elysios.
 Prærupto veluti demissum è vertice flumen,
 Quod moles, quod non sistere saxa queunt,
 Præcipiti fertur lapsu, victorq; per agros
 Voluit agens quercus, & stabula atra ruit,
 Atque ipsa ingenti percellit moenia fluctu,
 Et nullum est, quod non turbet iter populi.
 Post vbi depressum veterem subsedit in alueum,
 Visuntur turpi semisepulta luto
 Iumenta, & fædæ pendent hinc inde ruinae,
 Et virgulta humili strata iacent capite,
 Euulsæq; iacent passim ab radicibus orni,
 Et quæcunque arbor obruta vorticibus

Deiecit ramos, omnemq; amisit honorem,
 Post neque verno vnquã sole, neq; imbre virei,
 Cumq; acreis audendo hosteis persæpe fugaret,
 Disceret & iam iam vincere consilio,
 Atque dolos belli varios eludere, & arteis,
 Et magno cunctis esse metu inciperet,
 Ecce patris magni iussu concedit in urbem,
 Vt procul Hispanos Parthenope eijciat.
 Talia sed venti discerpunt irrita vota,
 Et nondum satis cedere fata volunt:
 Quæ latè imperium, vireisq; tuentur Iberas,
 Atque omni Gallos Ausonia prohibent.
 Nam tete florentem annis, opibusq; potentem
 Abstulit ante tuum mors inimica diem:
 Abstulit, heu, primæ primo sub flore iuuentæ,
 Et tecum patriæ spemq; , decusq; tuæ.
 Quod belli auspiciam tam dirum, & triste secutus
 Exitus, euertit prorsus opes Latij.
 Ex illo quia res retro cepere referri,
 Atque adeò in peius præcipites vhere.
 At tibi pro virtute puer, pro fortibus ausis,
 (Quãdoquidè hæc non sunt carmina nostra satis)
 Deuoneant, docti scribunt quæcunque poeta,
 Nulliusq; tua pagina laude vacet.

AD M. TVLLIVM BERŒIVM.

QVOD tibi nondum etiã grates persoluimus vl-
 Vllaq; nec nostri munera detulimus (las,
 Ingenij, tanto quæ par fuit intervallo
 Mittere, non parui scenoris aucta mora,
 Nolim id me fecisse putes, quod fastus inani
 Vento inflet, multumq; ipse mihi tribuam,
 Aut quoniam omnino vita iam deside fractus.
 Ipse mei nusquam sim memor officij:
 Officij, cuius capient obliuia me tum
 Denique, cum in noctem lumina perpetuam
 Occludam, neque iam quicquam cælestibus vllis
 Debentem ipsa suo terra teget gremio.
 Sed quia tantarum memet præcoma laudum,
 Et numeris abs te, carminibusq; tuis
 Mandata, & magnum in primis testatid amorem,
 Quem meus in te mi conciliauit amor
 Perpetuus, suspensum animo tenuere, tuo quæ
 Merces ingenti munere digna foret;
 Quam me pro innumeris meritis, proq; indole tanti
 Ingenij expensam ferre tibi esset opus.
 Ne te accusare, & tacitè reprehendere posses,
 Quòd, quæ vix magnis vatibus attribuas,
 Sic mi impertieris, vt, quanquam consciamens est
 Ipsa sibi, talem me tamen esse rear
 Ad Beroi, qualem tua pagina prædicat, & me

Decipere hæc animum credulitate iuuet.
 Sed certè (quid enim dubitem tibi dicere verum?
 Aut quid, quod notum est omnibus inficere?)
 Me mea Castaliæ cultissima numina quondam
 Omnia tentantem deseruere deæ,
 Et longum dixere vale: quia rarior arteis
 Illarum, meus ut mos erat antè, colo,
 Frigidaq; obrepens membrisq; animoq; senecta
 Inculti vireis atterit ingenij,
 Quodq; poetarum commercia grata frequentem
 Interdum, atque ipsi me mihi surripiam,
 Inq; nemus, syluamq; abdant, quæ plurima Phœbo
 Floret, & æternis perstrepat alitibus,
 Increpat: & rudibus vix hos inscribere chartis,
 Quos tibi nunc meditor versiculos patitur.
 Huc etiam accedit quòd postquam Hetruria bello est
 Vexata, atque atris litibus implicuit
 Roma orbem, armorumq; innexuit improba causas,
 Et pax exul abit finibus Ausonijs,
 Nullus honos Musis, ratio non vlla laborum
 Est habita, & nulli præmia proposita
 Doctrinæ: & studijs merces ablata bonarum
 Artium, & earundem semper amica parens
 Concidit, heu, regum larga & proluxa voluntas,
 Nilq; adeo, quo se iam tueantur, habent.
 Non secus ac Scythiæ cum Barbarus incola terra
 Everso Latij funditus imperio

Obti-

Obtinuit regnum in media (proh dedecus) vrbe,
 Pressit & Italiæ libera colla iugo,
 Expulsisq; bonis prociul vndique disciplinis,
 Inuasit scedans omnia barbaries.
 Quare, etsi forsitan non infeliciter arteis
 Tractarem quondam maxime Phœbe tuas,
 Carminaq; assidue canerem, nunc fractus, & expes
 Fluuius curam omnem deposui studij.
 Quo tamè ut residemq; animum, ingeniumq; labori
 Desuetum multo tempore post reuocem,
 Sæpe precor Musas supplex, dent se mihi quales
 Tum dederant, cum ætas florida ver ageret,
 Atque incredibili laudum flagraret amore,
 Speq; bona in primis credula sese aleret.
 Quod certè ipse quidem valde cupioq; voloq;
 Si quid valde aliàs, aut volui, aut cupij,
 Non satis ut tantum faciam tibi, cui satis vni
 In primis factum magnopere esse volo,
 Verù ut, quæ in manibus multos malè prouidus an-
 Informat a habeo, protinus absoluiam, (nos
 Perpoliamq; acri tandem simul omnia lima, &
 Nil imperfectum, nil rude sit reliquum.
 Atque hoc si mihi contingat, vocumq; secundent
 Hoc mihi si vatum numina Pierides,
 Pendebit mea tum sublimi è fornice templi
 Fistula, & haud vno tibia nota sono.
 Tuq; adeo meritas possis ibi dicere laudes,

Et de me carmen condere veridicum:
 Postera quod quondam secum mirabitur etas,
 Vllaq; non vnquam secla perire sinent.
 Nunc itaque ingentem vestigia pone Maronem
 Certa preme, & nullum suspice præterea.
 Illum vnum admirare: vnum cole: et, vt facis, vni
 Esse putes, reliquis quem omnibus anteferas.
 Atque ita, quas laudes largè mihi contribuisti,
 Conuenient in te tum magis atque magis.
 Iisq; adeò, quæ tum facies, assurgat Homerus
 Carminibus, dum acres cogit in arma duces:
 Congressumq; tuum non dedignabitur Orpheus,
 Orpheus Oeagri filius Ismarij:
 Eurydicen Stygia qui cum reuocare palude
 Non posset cantu, aut flectere fata deum,
 Toto animo, toto suspirans pectore fertur
 Dulcius haud vnquam concinuisse lyra.
 Ac tum præcipuè, cum magno accensus amore
 Ardebat Boreæ progeniem Calaim:
 Tum sepe horrenti nemorum consedit in vmbra
 Demulcens numeris suauidicis animum:
 Quem curæ nusquam requiescere permittebant,
 Quin nocte, atque die vnum Calaim expeterent,
 Expeteret forma Calaim, atque etate superbum,
 Lactea cui mixtus sparserat ora rubor.
 Iamq; puellarum coetus, faciemq; perosus,
 In cælum Calaim laudibus extulerat,

Et Calaim efflietim, Calaim (quis credat?) amado
 Somnum omnem vigili pectore depulerat.
 Dumq; vnum sylvas, vnum resonare doceret
 Ipsa suas Calaim flumina delicias,
 Bistonie sauos nimium turba improba matres,
 Quæque suum gladios exacuerè suos,
 Et vati, quoniam primus transferret amores
 In tenerum Calaim, ilicet indomitæ
 Absciderunt caput à cervicibus: & Rhodopeiæ
 Coniunctum citharæ, vt fluctibus æquoreis
 Erraret miserè duro transfixum adamante,
 Atque ita mox medijs obrueretur aquis,
 In mare iecerunt. Sedenim per cærula vectum
 Ad Methymneos applicuit scopulos.
 Calliope mater: quos inter candida cursus
 Vox capitis, vox est ingeminata lyra
 Sæpius, & dulci sonuerunt littora cantu,
 Et posita medio insula in Ionio.
 Accurrere viri, moesta accurrere puellæ
 Et sacrum tumulto composuere caput:
 Atque vna iunxere lyram, quæ garrula monteis
 Traxerat, atque vndas lenierat Stygias.
 Illo igitur Lesbi qui post sunt tempore nati
 Et cantu, & citharæ mentem, animumq; sono
 Magnopere oblectare solent, præq; omnibus vni
 Et canere, & dulci dulce sonare lyra.
 At Thracum, postquã illa datũ est resciscere facta,

Ingens inuasit pectora mœstitia:
 Signa ergo impressere suis vxoribus omnes
 Tum primum, & tanti vt nūc quoq; sint memo-
 Flagitiū, poenasq; luant ita manibus Orphei: (res
 Fœda notant fœdis omnibus ora notis.

AD FLAMMETTAM

Soderinam.

FLAMMETTA O pulchris virtutum insignibus
 O, & Tyrreni flos & ocelle soli. (aucta:
 Quid prius ipse in te mirev? studij ne labores?
 Queis tibi sublimem sternis ad astra viam.
 An verò ingenium? cuius vim sepe sorores
 Aoniæ in primis obstupere deæ.
 Externas quoniam dotes, quibus affluis, ipsa
 Consuesti haud proprijs adnumerare bonis.
 Ast ego, cui virtus summis est proxima Diuis;
 Illa prius: mox hæc singula suspicio.
 Omnia nanq; in te qui non miratur amatq;:
 Quæq; tacens nouit dissimulare potest:
 Ille vni sibi vim nimirum iniurius affert:
 Splendidaq; inuidiæ dat documenta sua.

AD BERNARDINVM ROMENAM
DE IACOBO IUNTA.

SI mihi particulam, Romena o candide, amoris,
 Quo te prosequitur, Iunta tuus tribuat,
 Iunta tuus, qui nunc tantum te fertur amare,
 Quantum nemo vnquam fertur amasse aliquem:
 Non vlla hos prorsus maculent mala menda libellos:
 Dum parat hæc formis edere nostra suis.
 Sed, quoniam ille in te totum se se occupat vno,
 In me deesse suo cogitur officio
 Interdum: & de te assidua postponere curæ,
 Eius quæ à nobis credita sunt fidei.
 Aut minus ergo iube te, si pote, diligat: aut me,
 Dum nostra hæc curat, fac amet ille magis.

IN EFFIGIEM BEN. VARCHII.

SACRAVIT primam primo qui flore iuuentæ
 Aedibus ætatem Rætius hisce suam:
 Quod memoris gratiq; animi dare signa, satisq;
 Officio factum, quæ potis, esse cupit:
 Hic ipsum Varchij posuit de marmore vultum:
 Atque vno in vultu tres tibi nosse dedit.
 Historicum qualem quisquam vix legit: & vlli
 Qualem Oratorem nec meminisse queant:

*Vatem autem: cui pauci ausint contendere vates:
Sive illos Latium, Tuscia sive tulit.*

AD FLAMMETTAM

Soderinam.

*ET forma insigni, & præclaro sanguine gentis,
Atq; animi præstas, ingenijq; bonis.
Tum cuius vitam & mores semel ipsa probaris,
Mox hunc constanti pectore semper amas.
Ut mirum nil sit, si quis constanter & ipse
Vnam te sanctè deueneratus amet.*

AD IOANNEM ALBERTIVM

I. C.

*SI medicum merces sequitur sua, cum sua ab arte
Vita aliquot nostræ prorogat ille dies:
Cur vatem immortale æuum, nomenq; perenne
Cum parat Alberti, præmia nulla manent?
Scilicet haud multi (neq; enim res parua, neq; om-
Corpore depressos apta mouere animos. (nium
Ni, quos fata vocant caelestia) posse sibi se
Præstare hac tanta conditione putant.
Nam quicumq; bono dat præmia digna poetæ,
Cæcum hominum linquens vitam inquit ille deum.*

AD

AD ANTONIVM LANFRE-³⁵⁷
dinum I. C.

*SI quem optare licet, qui cum traducere vitam
Possim, atq; ætatis tempora transigere:
Ille vnus certe es mi Lansfredine, diesq;
Ac noctes qui cum dulce sit esse mihi.
Nanq; ij sunt mores, eaq; est doctrina, tuiq;
Mirificè exculti tanta animi probitas,
Ut quicumq; semel tecum est congressus, & inde
Non te amat, ac se se quisq; adamare solet,
Nesciat is quantas virtus habet aurea vires:
Quamq; adeò vehemens vis sit amoris amor.*

AD FLAMMETTAM

Soderinam.

*NEC facie inferior pulchræ meâ flamma Dione
Ingemo nec par culta Minerva tibi est. (es:
Tale autem carmen pangis doctissima: quale
Ipsa cohors Phœbi pangere docta solet.
Atque ad fortunæ tanta ornamenta animiq;
Tota quibus mirè conspicienda nites,
Accedit: quòd te efflictim iuuenesq; senesq;
Pectora succensos deperis se iuuat.
Nam de me tibi quid pergat mea musa fateri?
Vrorio, o, remoue sæna puella faces.*

Z 3

ΑΝΤΙΜΑΧΟΝ.

ΝΑΙ ΠΙΚΡΟΝ ΛΥ ΚΕΙΝΕΣ ΦΑΟΣ ΗΜΕΤΑ ΗΓΙΚΑ ΠΡΩΤΟΥ
 ΑΝΤΙΜΑΧ' ΑΛΛΟΔΑΠΕΣ ΕΙΣΑΦΙΚΑΧΟΝ ΟΡΟΥΣ
 ΒΑΡΒΑΡΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ. Ξ Ψ ΤΟΤΕ ΜΕΝΟΝ ΕΛΕΠΟΝ
 ΣΥΓΧΛΕΪΑΣ, ΚΑΥΘΥ, Ξ ΕΦΙΛΩΝ, ΕΤΑΡΟΥΣ,
 ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΔΑΪΠΕΔΟΝ ΓΑΙΗΣ, ΤΗΣ ΞΝΟΜΑ ΠΑΜΠΡΟΝ
 ΤΙΜΙΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ, ΤΙΜΙΟΝ ΑΪΘΑΝΑΤΟΥΣ.
 ΑΛΛΑ ΘΕΑΣ ΕΛΙΠΟΝ ΣΟΦΙΗΣ ΟΙΗΚΑΣ ΕΧΕΣΑΣ,
 ΟΠΠΟΤΕ Μ' ΑΥΤΑΙΩΝ ΠΑΛΥΣ ΕΤΥΦΟΥ ΘΩΣ.
 ΤΞΤΟ Γ' ΕΜΗ ΚΡΑΔΙΗ, ΟΤΑΝ ΑΥΤΟΝΑ ΚΑΛΙΠΟΝ ΑΪΑΣ,
 ΤΞΤΟ ΜΑΛΑ ΣΥΝΟΝ, ΤΞΤ' ΑΥΗΡΟΝ ΕΤΛΗ.
 ΝΩ ΔΕ ΜΑΛΙΣ ΑΝΙΗΣΙ ΤΑΡΑΣΕΤΑΙ. Ξ Ψ ΕΩΛΠΑΣ
 ΓΩΣΑ ΠΑΪΣ ΔΙΛΤΟΙΣ ΜΗΡΑΛΕΙΑΣΙ ΓΡΑΦΕΙΝ.
 ΑΣΜ' ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΙΣ ΜΑΛΑ ΚΑΛΙΜΟΥ ΕΜΑΔΙ ΦΩΝΗ.
 ΠΛΩ ΕΪ ΖΩΣ Μ' ΕΛΕΩΝ ΛΑΤΡΙΝ ΕΝΤΑ ΠΑΕΡΟΣ
 ΘΕΑΠΙΑΔΩΝ, ΛΙΜΡΩΝ ΕΠΕΩΝ ΔΕΪΞΕΙ ΚΕΛΔΥΒΟΥΣ.
 ΕΙ ΚΑΙ ΤΑΪΣ ΕΜΑΣ ΕΥ ΠΡΟΤΕΡΟΙΣΙ ΧΡΟΝΟΙΣ
 ΟΥΔΕ ΠΟΤ' ΕΧΕ ΦΡΕΣΙΑΣ ΖΛΥΚΙΣ ΙΜΦΡΟΣ. Ξ Ψ ΑΚΧΟΝ,
 ΩΣ ΟΥ ΓΡΑΦΘΕΪΣΑΙΣ ΖΛΩΤΗ ΕΥ ΑΛΟΤΡΕΪΗ
 ΡΗΡΩΝΤ ΟΥ ΒΙΒΛΟΙΣ ΕΛΛΙΜΙΟΥ ΑΛΣΟΣ ΟΦΕΛΕΝ,
 Η ΚΡΟΤΟΝ, Η ΜΕΓΑΛΙΩ ΕΜΑΧΟΝ ΟΥΛΟΓΙΩ.
 ΑΛΛΑ ΠΑΡ' ΕΛΛΟΓΙΜΩΝ ΤΟΥΤ' ΕΜΠΑΛΙΝ ΕΚΛΥΟΝ ΑΪΘΡΩΝ,
 ΩΣ ΤΟΥΤ' ΕΚ ΕΗ ΜΕΙΟΝΟΣ ΑΦΡΟΣΥΪΗΣ,
 Η ΉΤΙΣ ΦΟΡΕΪΗ ΦΙΤΡΕΣ ΑΝΑ ΔΑΣΚΙΟΝ ΎΛΙΩ,
 Η Ε ΠΑΛΙΝ ΠΟΤΑΜΟΥΣ ΎΔΑΤ' ΕΣ ΑΣΥΝΑΪΣ.
 ΚΑΙ ΜΙΩ ΗΜΕΤΡΑΣ ΒΟΣΚΕΣΗΣ ΕΪΘΝΕΑ ΠΟΛΛΑ,
 ΟΥ Δ' ΟΛΙΓΟΣ ΠΩΝΘΥΡ ΕΛΠΙΔΕΣ ΗΪΤΕ ΦΡΕΣΙΑΣ

ΤΩ ΠΟΤ' ΥΠ' ΑΘΡΩΠΩΝ ΚΛΗΪΣΕΔ', ΟΙ ΤΙΝΘ ΚΑΪΤΩ
 ΚΑΙ ΖΟΝΤΕΣ ΜΗΜΙΩ ΚΑΛΙΠΟΝ ΑΪΔΙΟΝ.
 ΑΛΛΑ ΣΥΡ' ΗΙΔΙΩΣ ΔΕΔΑΪΣ ΤΗΝ ΕΜΑΔΑ ΖΛΩΤΗΑΝ
 ΕΚ ΣΟΜΑΤΟΣ ΠΡΟΧΕΙΝ, ΚΑΙ ΜΑΛ' ΕΠΙΣΤΑΜΟΪΩΣ
 ΔΑΙΔΑΛΛΕΝ ΖΛΥΚΕΡΑΪΣΙ ΤΕΑΣ ΧΑΡΙΤΕΑΣΙ ΑΟΙΔΑΙΣ,
 ΟΙ' ΕΞ ΟΥΤΕΡΟΣ ΝΑΜΑ ΠΑΝ ΛΙΒΑΔΟΣ,
 ΤΑΥΤΑ ΠΟΝΕΙ ΜΕΛΕΤΩ ΠΑΝΘ' ΗΜΑΤΑ. ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΖΑΕ ΣΘ
 ΘΑΥΜΑΪΣΑΙ ΚΛΥΤΗΣ Υ' ΕΩ ΑΪΣΟΝΙΗΣ,
 ΜΙΣΟΠΟΛΩΝ ΣΕΦΑΧΟΝ, ΚΑΙ ΑΡΗΜΟΝ ΕΩ ΒΑΣΙΛΕΩΝ
 ΟΡΗΚΑΣ ΔΑΪΦΥΗΣ ΑΜΦΙΒΑΛΟΝΤΑ ΚΑΡΑ.
 ΩΣ' ΕΚ ΖΗΣ ΔΥΟΦΡΑΪΣ ΕΪΣ ΑΪΘΡΑ ΠΕΛΩ ΑΪΘΡΕΪΣ
 ΡΩΤΗΣΗ ΧΡΥΣΕΩΝ ΕΙΡΕΣΙΗ ΠΙΘΡΥΓΩΝ.
 ΧΙΜΑΣ ΑΤΡΑΠΤΟΥ ΤΑΥΤΗΣ ΑΔΑΗΜΟΝΑΣ ΟΝΤΑΣ
 ΕΚΛΕΪΤΗΣ ΗΜΑΣ ΕΪΘΑ ΧΑΜΑΙΠΕΤΕΙΑΣ.
 Κ' ΕΔΕΝ ΟΜΩΣ ΔΑΜΒΙΣ, Ξ Ψ ΝΕΟΝ, ΑΛΛΑ ΠΑΛΑΙΩ
 ΟΙ ΔΑ ΘΕΑΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥΤ' ΕΘΟΣ ΑΪΘΑΝΑΤΟΥΣ,
 ΚΗΝΟΥΣ ΠΑΙΔΟΥΣΙΝ, ΚΕΙΝΩΝ ΨΥΧΑΣ ΑΝΕΧΕΪΡΕΝ,
 ΚΕΙΝΟΥΣ ΞΥΜΠΑΝΤΩΝ ΎΜΝΟΠΟΛΩΝ ΦΙΛΕΙΝ,
 ΟΙ' ΠΡΟΜΟΛΑΣ ΘΡΕΩΝ, ΚΑΙ ΤΕΜΠΕΑ ΚΑΛΑ ΓΕΜΟΝΤ ΟΥ
 ΡΑΡΝΑΣΣΑ, ΚΑΙ ΣΦΩΝ ΙΧΝΕΣΙΝ ΕΠΩΜΟΝΟΙ
 ΡΑΙΔΕΙΑΣ ΘΡΕΓΑΥΤ' ΑΓΑΘΗΣ, ΑΪΘΡΩΝ ΤΕ ΠΑΛΑΙΩ
 ΤΑΡΠΟΝΤΑΙ ΒΙΒΛΟΙΣ ΑΪΣΩ ΕΜΕΡΣΙΝΟΙΣ,
 ΩΣ ΟΥ ΦΙΛΗ ΚΕΦΑΛΗ ΠΟΛΛΑΪΣ ΤΙΜΑΪΣΙ ΜΕΡΑΪΡΩΝ.
 ΑΥΤΗΣ, ΚΑΙ ΠΑΪΣΗΣ ΕΚ ΚΡΑΔΙΗΣ ΑΓΑΧΠΩΝ
 ΤΑΥΤ' ΕΠΟΝΕΙΣ. Ξ ΔΗ ΤΕ ΚΥΡΕΪΣ ΠΟΛΛΟΪΣ ΕΪΑΜΑΪΤΩ
 ΑΛΛΑ Χ ΜΟΥΣΑΩΝ ΘΡΑ ΜΕΤΤΕΡΧΟΜΕΝΟΣ,
 ΟΥ ΜΟΝΟΝ ΗΜΕΤΡΑΙΣ ΟΤΑΝ ΗΛΙΟΣ ΞΡΑΧΟΦΑΙΤΩ
 ΑΞΡΑΪΗ ΧΑΪΡΑΙΣ, ΦΕΓΓΟΣ ΑΠΕΙΡΕΣΙΟΝ
 ΑΣΘΡΑΣ ΕΞΕΛΑΣΑΣ ΠΥΡΙΛΑΜΠΕΑΣ. ΑΛΛ' ΟΤΑΝ ΕΛΘΗ
 ΕΪΣ ΔΥΟΦΡΑΪΣ ΝΥΜΦΩΝ ΤΕΡΜΟΝΑΣ ΕΪΘΡΑΪΔΩΝ.

Ως εσ' ἐπαυδύσασθε θεαί, καὶ τοῖον ἔοντες
 Ἐβρεΐαν, κούποις δεξαμένη σφετέρους,
 Ως ποτὲ πύσφιν ἐριλαμπέος ἡχεμανῆος.
 Ἡδίσον πάντων ἄρφε' αἰδοπόλων,
 Ἀλλ' ὅπ μὲ πρώτισον ἐὼ ὑπεδέξατο κάλπος.
 Μαῖα φίλη: συκέρων, καὶ κόκκον ἀστρον ἄλλοι.
 Ἐξεφάση τότε πρώτον ἀπ' ὠκεανοῦ ῥέαν.
 Τὰς βιότ' εμοίρας ἔλομενάσ προλέγον.
 Αὐτὴς ᾗ νεότητος ἐς ἀγλαὸν ἀρθος ἐλάσασα.
 Ζῆλος αἰθεράτων ἐνέα θυγατέρων,
 Κ' εἰς λημῶν ἀρετὰς λυμρήσιν ἐπίδρομον αὔραι,
 Ἡχι μάλιστα βροτοῖς ἀμβαστον ἐσιν ἔρας.
 Ἐλθὲν ἐμμεμάσας, ἔμω ἀπρ αὐσαλέοιο
 Καύματος, ἢ ψυχῆς, ἢ μαλ' ὀλοῖο πόνου,
 Τριατάων τὸτ' ἐγὼ συκέραις βελήσιν θεάων
 Ἐσπείρας πᾶμπαν συγῶς ἔλεσησι ὄρως.
 Αἶε κω μὲν τίμνοντα βαθυρέος οἰδηματα πόντ' ε.
 Εὐαδ' ἀλιρέα καὶ ἐγγυε ὄραν σπιλάδας.
 Νῦν δὲ φέρην ἀνέμοιο πλουσροφάλιγ γαε αἰμασ.
 Ἀσράφαντος ἀλός κύμασι πάλω ἀρη.
 Νῦν πάλιν ὠκυπόδων νότων ὑπὲρ ἡμερον ἵππων.
 Στυγνότερ' οὐρεῖσιν ἀν' χθόνα πομπὰ φέρην,
 Μασθύνει δ' ὕλασ, ἢ δ' ἔρεα μακρὰ κομώντα,
 Καὶ φηγοῖς σοβαραῖς, καὶ δρυσὶν ὑψιμόμοις.
 Νῦν δὲ πλάκασ γαίης μεγάλασ, κοίλασ τε φερ' ἀργαῖς.
 Νῦν δὲ βένιν ποταμῶν ἕλκτα λαβροτάτων.
 Οὐ μὲν ἔδ' εἰ μελλοῦ ἀπ' αὐσονίης διατεινῆς
 Ωθέμεν εἰς ἰθύνων τέρμονασ ἀλλοτριῶν,
 Ἐς κήνων αἰετῶν κέρων δῆμοις τε, πόλεισ τε.
 Οἱ τλῶνα χαλεπὸς εὐσύνουσι πόνους

εἶνεκα τῆς σοφίης ἐρικυδέος, ἢ ποτε κληνῆ
 Κάλλιμος ἀγρόθεν ἐμάδι μόχθος ἔλω.
 Κήνων δ' εἰχθίστας οἵπερ διαγούσιν ἔχοντες
 Μῆσας, ἢ δὲ θεοῖς ἀθανάτοισι φρεσάσ.
 Καὶ ᾗ γῆν διαβάς, καὶ μυρίον οἰδημα βαλάσας
 Εἰς ἐλκιστῶν γήτονας ἤλθον ὄρους
 Τρώων, ὧν ἔσαι τὸ βαθυ κλέος ἐστ' ἀρ' ἀρ' ἔρασ
 Αὐτάσ πύρρος ἡλίου ἀζαλέας,
 Μαονίδεω δὲ μῆσας ἀγῆραου, ὅς τὸ ποταμῶν
 Ἡ μαύρωσε κλυτὰς ἰλαδὸν ὑμνοπόλους.
 Ἐνθα μόνων, ἀσίης χώρας ἴδον, ἢ τις ἀπασῶν
 Τῶτ' ὄλβω πρῶχει, τῆ τε ρυηφείη.
 Αὐτὰρ ἔπειτα κόκκων, καὶ ὑπὲρ βίον ὕβριν ἔχοντων
 Τερκίων ἔδραν, καὶ πόλιεθρον ἴδον.
 Οἵ ποτε μὲν κληνῶς ἰταλῶν χεῖρας δαμσῆτες
 Τῆς βαλιῆς ἦσαν δειλότροι κεμάδος.
 Νῦν δ' ἀλαπαζομένων βρωτῶς φιλέσιν πολίων,
 Καὶ πυχέων πᾶταγον, καὶ βροτολιγὸν ἀρη.
 Καὶ πᾶσας λυθρῶ γαίασ, ποταμῶς τε μιάινει
 Ἀνδρῶν εὐκρυφαῖς ὀλυμσῶν πολέμοις,
 Καὶ ζῶν ἡδὴ τὴν ἐμάδα πῆσαν, ἀρῆος
 Ὅπλα μετρημοσῶν ἀτ' ὄρα τῆς σοφίης,
 Βάμπαν ἀκελίως μῆσας πᾶσαν ἀσίδος αἰης
 Καὶ πᾶσαν ἀργολικῶν ἐξέλασαστε ὄρων.
 Ωμότερ' ἔκῆσαν τῶτων εὐφύλα γιγάντων,
 Οὐ λαισρυγόνις κοίρακος ἀντιφάτης.
 Οἷε τὸ πρὸδ' ἰδράς ἐξ ἐμάδος, ἐκ τ' ὄρατεινῆς
 Ἐτλασαν μόνασ ἐξέλασαι πατρίδος.
 Οὐτω πῆματ' ἔχοντα κατ' οὐρεῖα κόσμον ἀλάσας
 Ἡ θέλον αἰμοίρας πᾶμπαν ἀπυλέεσθε.

Ως ἐμὲ μυριάκις δοξάσαι, μή ποτ' ἀλιθίει,
 Εἰν μισοπόλιν δόγμα παλαυχένος.
 Ως ἄν' ἀμπλακίης μεγάλης εἴημεν ἄπαυτες,
 Καὶ τελαοίφεινοι, καὶ θεόθεν φυγάδων,
 Τοῦτον τὸν θεοφοβόν, τοῦτον τὸν ἀκρπέα χῶρον
 Ἄντι δ' ὁμῶν κρονίδε ζυῶς ἀμειψόμενοι.
 Γῶς οὖν, κιδύς ἐπαρε, λιγύθρον ἐλάδος ἠχώ,
 Ἦν ἄσκειν δωατὴν, τοῖςδε παρ' αἰθραπέδοις,
 Ἦ' ἐσέβην ὄρατὴν ζυῶς μεγάλοιο γνέθλιω,
 Γλιῶ τῆ βελήσῃ, καὶ φρεσὶν ἐνδομύχοις,
 Ἦ' ὄρ' ἐγὼ τούτων, ὡς βαρβάρων ἦτορ ἔχοντων,
 Καὶ πάσις παμπαν ἀλλότριον σοφίης,
 Καὶ πλείστον λογίσις τὸ παρὸν κακόν, εἰς ὅπορ' εἴληται
 Μοῖραι ἀμείλικτοι, μοῖραι ἀπιλεχέου,
 Ἦ' ξίον βασιλῆα θεῶν, ὃ γ' ἄσρα πατεῦν τις
 Δαίμονον, ἠδ' ὄσας ἔρανος, ἐν τῷ ἔχει,
 Καὶ μοῖραι πείθονται ἀμείλικτοὶ πόρ' εἰδύσαι,
 Λαίπειν ταῦτα μ' ἐὰν ἔθνεα, καὶ καμάτων
 Ραυτοῖων λῆσαι, καὶ ἀνὰ πνύσαι κακότητος,
 Εἰς ὄρατὴν ἠδὴ πατρίδ' ἀνδρ' ἰσχυρόμενον.
 Ἦ' δὴ ὄρ' ξανθῶ Μεγέλαω νόσον ἐβδυσε,
 Καὶ κλειῶ βασιλεῖ δ' ἄλιχίων σκοπέλων.
 Ὅς μάλ' ἀεικέλιος ἔτλη πομπὰς λυκάβαντας
 Πομπὰ κακ' ἐν γαίῃ, πομπὰ κακ' ἐν παλάμῃ.
 Προκρίνων ἰθάκῃ εἰς πετρήσταν ἰκέσθαι
 Τοῦ πόρ' ἄσ' ἰμορτοῦ μὴ ποτ' ἔραν βιότου.
 Οὐ ὄρ' ἀεινεφέλαις φοβραῖς κεκαλυμμένος αἰθῆρ
 Τιτρεῖσκει πυκνῇ γῆς δ' ἀπεδονυφάσθαι.
 Οὐ δ' ἔσασθαι τύπῃ βαρυνχέος οἰδμα βελάσθης
 Θυόντων ἀνέμων αἴρε παλυσροφάλιγξ.

Ἄλλοτε

Ἄλλοτε μειδάει δάπεδον χθονός, ἄλλοτ' ἀπειρέτων
 Ρόντος ὄριβρῦχων παυσάμοις κελιάδων.
 Καὶ τὸς ἐπεὶ μετὰ διηρὸν αἰθῆρος, ἠδὲ κακοῖσι
 Τρυχόμενος παλλοῖς ἦλθον ἐς ἠϊόνασ
 Πατρώοις, τῶσον γε φίλον κατὰ θυμὸν ἰάνθλιω,
 Ὅσον ὁ πευτλάμων λαρτιαῖδος ἐχαρῆ,
 Μῆνιν ὄριβρεμέταο ποσηδέωνος ἀλύξασ,
 Καὶ εἰβέων ἠδὴ πατρία πασὶν ὄρη.
 Καὶ ὄρ' ὁμιλῆσαι τέχνα κοῦσῶ ἀμείγονι πότμω
 Τοῖς ἐτάροισιν ἐμοῖς εἰς ἐπίοντα χρόνον
 Ἐξέσαι, νύκτας τε, καὶ ἡμέρας πέντ' ἀνελίσειν
 Ἀρχαίων ἀνδρῶν ἀθανάτους σελίδασ.
 Αἴπορ' πάντοδ' ἀπῶς καρποῖς δ' ὠρῶσιν ἐν ὄρατι
 Ἀπῶν κτεάνων ἔτι χειροτέρους.
 Διηκνύσαι τὰ κέλυθα ποτ' ἔρακόν θύρω ἀγοντας,
 Καὶ πῶς χρῆ λήθης βεσθῆα φρυκαλῆς
 Ἐκφύγειν. διὰ ταῦτα βροτῶ πολὺ φίλατα τε παύτοισιν
 Ἦ' ὄρ' ἠδὴ, καὶ μεγάλην ὠμολόγησα χάριν
 Συγαίροντ' ἀνόδοιο φίλιω ἐς πατρίδα γαίαν.
 Καὶ σε παέλιον τάντης ἠνεκῶν δὴ καμίας,
 Εἰς τὸν ἀπαιρέσιον χρόνον ἐκ δῖος αἴσα φυλάσθης,
 Αἰσῶ ἀρῖζύλω ζῶντα σῶν δὴ φροσῶν.

PETRI ANGELII

BARGAEI

CARMINVM

Liber Quartus.

AD

COSMVM MEDICVM

FLORENT. ET SENENS.

DUCEM.

VANTVM picturae Statu-
poemata praestent,
O Dux magnorum maximus
COSME Ducum,
inde patet: quod quae Cosmum
pinxit Apelles.

Quaeq. adeo excudit marmora & aera Miron,
Præterquam breuibus quod tum conclusa fuerunt
Fimbis, & populo vix bene nota suo,
Cuncta etiam externis cecidere euersa sub armis,
Ac nunc perpetua condita nocte latent.
Sed quae Virgilius, quae quondam scripsit Homerus
Quae de alijs Clario turba sacrata Deo

Præterquam totum quod se effudere per orbem
Fecere & numeris omnia plena suis
Nunc quoq; post tantum tempus, post secula mille
Postq; tot Italiae bella cruenta, vigent.
Cumq; ijs Aeneas Tros & Phthiotis Achilles
Sisyphiusq; Itacus docta per ora volant.
Nec minus Augusti nomen celebratur, & vno
Consensu colitur non secus atq; Deus.
In quoq; supremis cuius virtutibus astra
(Ne meritas laudes deterat vlla dies)
tam vatem peperere: faue Dux optime vati,
Cuius carminibus iam rediuius honos
Heroum surgat, proprio qui sanguine quondam
Soluerunt patrios obsidione lares,
Innumerasq; animas letho sudere per agros,
Quos rigat & Minio Tuscus, & Arnus aquis.
Vlturus Cimbro tunc cum Radagasus auosq;
Duxerat e Scythia millia multa virum.
Iamq; adeo foedis Italas affecerat vrbes
Cladibus, atq; ipsi mœnia multa solo
Aequarat, Diuumq; euerterat aurea templa
Inq; dies caedes accumulare nouas
bat: nec pueris senibusq; tremantibus deuo
Nec nuribus parcens, virginibusq; pijs.
Quantum tum faciem rerum (Dux magne) fuisse,
Italiam gemitus quos ve dedisse putas?
Italiam reginam hominum sedemq; Deorum,

Assuetamq; orbis totius esse caput?
 Ille, velut coelo demissum fulmen ab alto,
 Quod cinctum nimbis turbinibusq; ruit,
 Et veteres imis radicibus eruit ornos
 Inuoluitq; atris ignibus omne nemus:
 Quâ quâ ibat fufurius opes viresq; Quiritum,
 Consuerat ferro latè aperire viam.
 Omnia lugebant subita prostrata ruina:
 Inq; animis hominum nil nisi terror erat.
 Ipsaq; , quæ summis in montibus oppida se se
 Munierant armis presidioq; loci,
 Aduentanti hosti subito reclusa patebant,
 Ne liceret parua supplicium inde moræ.
 Tu sola haud amplius etiam tum mœnibus aucta;
 Amnis & haud medio dissociata vado,
 Barbariem portis excludere es ausa furentem,
 Primumq; Teutonicas spernere Flora minas.
 Illa vias aditusq; omnes infederat: illa
 Implerat, quantum vallis vtrinq; patet.
 Nec collis, despeçtat agros vnde alta virentes
 Fœsula, non multo milite teçtus erat.
 Omnia complerant acies iuga montium, & omnia
 Aere remidebant esset vbi orta dies.
 Timpanaq; , horribilesq; , tubæ, strepitusq; fremetû
 Excibant fortes ad fera bella duces.
 Inter quos gestans primos Radagasus honores
 Caribrorum ex alto sanguine natus, ait.

Ergo ne tot menses urbem oppugnabimus vnam?
 Nec dabitur manibus diripienda meis?
 Et, cui non ausa est lectas opponere vires
 Intransi. Italiam Roma superba suas,
 Se longas fecisse moras Florentia dicet?
 Et nobis tantum dedecus ista feret?
 Sic igitur socij certatim inuadite muros,
 Vosq; illuc per vim desiluisse iuuet.
 VIVIDA non amat ex æquo concurrere virtus,
 Nec tales animos Vistula & Ister alunt.
 Sic dicens pariter se suscitât acer in armis,
 Cunctamq; ad muros cogit adire manum.
 Illa volat: circumq; omnes cinxere corona,
 Seq. alius alium calceterente premunt.
 Missilia extemplo iaciuntur tela facesq; :
 Et glans in morem grandinis acta ruit.
 Saxa pluunt, lapidesq; graues, queis icçta fatiscunt
 Mœnia: queis domuum teçta trabesq; labant.
 Completur iaculis coelum, leuibusq; sagittis,
 Et multo scælis milite turba grauat.
 Quarum aliæ substant stabiles, et summa capeßunt,
 Fractæ aliæ rursus deiciuntur humi.
 Dumq; adeo coeunt vna virtusq; pudorq; :
 Et seuas properant quisq; subire vices:
 Hi se vt defendant, illi potiantur vt vrbe,
 Ingentes fossas corpora cæsa replent.
 Atq; ipsi in muris vix iam consistere ciues,

Vix iam praesidio turribus esse queunt.
 Accurrunt matresq; simul teneraq; puellae
 Atq; ope pugnantem, qua pote quaerq;, iuuant.
 Haec liquidas festina pices, haec tela facesq;
 Haec multo calidas igne ministrat aquas.
 Est & quae vino vires reuocatq; fouetq;
 Et tempestiuos suggerit usque cibos.
 Ipse tamen semper magis ac magis integer hostis
 Ingruit, & iam iam moenia victor habet.
 Tum verò acceptus caelo & gratissimus vnus
 Terrarum summo Coelicolumq; patri
 Zenobius, qui post Heroibus additus astra
 Accolit, & precibus vite vocatus adest:
 Suspiciens stellas supplex & ad aethera tendens
 Brachia sollicito fudit ab ore preces.
 O, qui sepe alias, Diuum Rex magne, tulisti
 Afflictis rebus commiseratus opem,
 Si te cura subit nostrae nunc vlla salutis,
 Ararum tua si pectora tangit honos:
 Aspice quam magnis hostis tuus irruat ausis
 Quam ferus in populum sauiat ille pius.
 Nec profunt turres nec propugnacula nobis
 Nec pinnae auxilium, nec tabulata ferunt.
 Ipsaq; deficiunt animi fortissima corda:
 Et nostro tellus sanguine tincta madet.
 Aspice summe Pater: nec, si qua admisimus, usquam
 Auertant oculos impia facta tuos.

Et

Et simul immanes depelle à moeribus hostes:
 Depelle à templis tela audasq; faces.
 Haec mecum pueri insontes, castaeq; puellae,
 Et timide matres, inualidiq; senes,
 Haec eadem, sacrum quarum caput insula cingit,
 Orant, & lachrymis ora sinusq; rigant.
 Annua sic haec lux reparat & festa salutis
 Aeternum ante aras luceat alma tibi.
 Testeturq; isto surgens de nomine templum,
 Templum ingens, multa & religione sacrum,
 Te iam captam urbem certa eripuisse ruinae,
 Cuius & muros restituisse suos.
 Haec ille. Et refici vires in praelia pubes
 Sensit, & est membris additus inde vigor.
 Ergo alacris iuuenum manus emicat. & petit ultro
 Arma pharetratis obuia ferre Getis.
 Spondei & egregia virtute innixa futurum,
 Ipsa vt barbaricum fundat agatq; globum.
 Si subuò portis hinc inde egressa reclusis
 Hostis in auersi terga repente ruat.
 Id verò patrum vix concedente senatu
 Impetrat. atquæ erat ijs haec reliqua vna salus.
 Protinus illa igitur portis erumpit apertis
 Et multo hinc illinc sanguine tingit humum.
 Territus à muris confestim auertitur hostis
 Nec Dux ipse potest iam cohibere fugam.
 State viri: mihi capta luet Florentia poenas:

A d

Et iam iam labem templa domusq; dabunt.
 Efficite exemplo reliquis sit vt Urbibus vna hæc,
 Et tutum vobis hinc patefiat iter.
 Hic vos hic (inquam) victricia signa Getarum
 In Capitolini sistitis arce Iouis.
 Sic socios Radagase tuos hortaris. at illos
 Vrget anhelantes versaq; terga ferit
 Tusca phalanx. cuius princeps insignibus armis
 Agmen agens Medix ibat, & altus equo.
 Imperij Medix ductum cognomen ab Oscis,
 Cognomen, quod non deleat vlla dies:
 Ibat, & in turmas animis tendebat auitis,
 Inq; ore, inq; oculis ignis & ardor erat.
 Fulgebant longè in media mala aurea parma:
 Quæ quondam Hesperidum mala fuisse ferunt.
 Tempore quo Mauros inter fortissimus omnes
 Imperium Libycus forte regebat Atlas.
 Illa sua assidue seruabat in arbore toruus
 Atq; ardens oculis tergoribusq; draco.
 Non noctu, non luce vnquam fera lumina somno
 Claudere, non aliò flectere suetus iter.
 Sed ramis hæerere vigil, custosq; tueri
 Aurum: atq; hospitibus maximus esse metus.
 Horrendum trifidis lambebat sibila linguis
 Ora: etiam si quem viderat ire procul.
 At bonus Alcides nec longa volumina caudæ,
 Nec timuit multis terga cruenta notis.

Sed

Sed claua aggressus vigilantem ac torua tuentem
 Perculit, haud dubio Marte deditq; neci.
 Malaq; decerpens Tyrrenum auexit ad Arnum,
 Fæsula cum à tanto est edificata Duce:
 Fæsula, cui nullo moriturum nomen in æuo
 Indidit Atlantis filia pulchra senis,
 Quam nempe & captam cum iam victoris amore
 Discessuram à se cerneret altus Atlas,
 I, felix mea nata (inquit) comes Herculis, & te
 In Tuscis tanto sub Duce siste iugis.
 Malaq; , quæ nostris coniunx tuus abstulit hortis,
 Seq; relaturum forsitan esse putat.
 Argolicum ad regem soli tibi nata relinquet:
 Et dicet magni hæc pignora amoris habe.
 Quæ mox & nati & natorum à stirpe nepotes
 Seruent, & gentis sint decora alta meæ:
 Hæc ille. & Tuscos cum primum venit ad agros
 Vxori Alcides aurea mala dedit.
 Ac mox discedens ferat hæc (mea Fæsula) dixit,
 Quicumq; è nostro sanguine natus erit.
 Illa igitur scuto Medicen impressa gerentem
 Vt procul aspexit Dux Radagasus (ait.)
 Hic (inquam) hic Scythicos qui nunc fulgente ma-
 Aere fugat, nostro cæsus ab ense cadat. (niplos
 Et, quæ nunc auro fert illita mala micante,
 Iam iam de Domini tincta cruore ferat.
 Sic fatus iuuenem aggreditur. petit ille petentem,

A d 2

Armaq; & audaces miscet vterq; manus.
 Cumq; adeo multis confossi pectora plagis
 Sanguine sparsissent arma suosq; sinus:
 Concidit in medio certamine barbarus hostis;
 Et viridem moriens ore momordit humum.
 At in edix exemplum vrbi, gentiq; , domoq;
 Ipse sua, & specimen grande futurus abit.
 Quaeq; auri multo splendebant mala colore
 Rettulit ad ciues sanguinolenta suos.
 Ac nunc ut facti semper monumenta supersint,
 Scutum auro sulget, sanguine mala rubent.
 Quae quantum nostro splendescere carmine possint,
 O Dux magnorum maxime COSME Ducum,
 Quantum antiqua queat Medicum Domus, in chlyta
 Innumeris virtus se tua tollere auis, (quantum
 Conatus ni dura meos fregisset egestas,
 Iam foret in toto notius orbe nihil.
 Et tamen hac in re cunctas impendimus horas,
 Quas licet: & carmen pangimus omne tibi.
 Forsan & hoc inter tua tot decora in chlyta paruum
 Non erit in longa posteritate decus.

AD COSMVM MEDICEM

Florentinorum Ducem.

INVICTI paulo ante hostes, rex optime regum,
 Opponunt castris dum sua castra tuis:

Et

Et late innuicero populantur milite campos,
 Diripiuntq; avida templa beata manu,
 Nusquam moesta vrbes, nusquam moesta oppida pro te
 Cessarunt summis vota vouere deis.
 Nunc autem, postquam cesis tot millibus, ipse
 Soluisti ingenti tristia corda metu,
 Passim laeta vrbes, passim laeta oppida pro te
 Festinant sancta soluere vota fide.
 Ut dubitemus virum populosis charior ipse
 COSME tuo: an populus charior ipse tibi.
 Sed certe haec laus est, haec gloria magna, superbos
 Sternere humi, & populus esse in amore parem.

AD EVNDEM.

DVM te, COSME, tuo dudum Labrone moram
 Inuidet Herrusci litoris Arnus aquis: (iens
 Exit: & aggeribus ruptis lata equora tranat
 Spumeus, & tumido gurgite vastat agros.
 Iamq; avidis molem aggressus sese apparat undis
 Vertere, & antiquas obruere amne domos.
 Seu nos ergo istuc fugientes excipe, seu tu
 Huc, ut subsidat, maxime COSME veni.

AD EVNDEM.

VIDERAT, Hetruscum quâ se ora extēdit in æ-
 Arnus, & opposita mole minatur aquis, (quor,
 Iucundas te, COSME, moras, & tempora latum
 Conterere, & ripas deseruisse suas:
 Protinus ingenti concepta turbidus ira
 Præfertur, video, iam mihi Pontus, ait.
 Quare agite, ô Nymphæ, cunctas effundite habē-
 Quosq; ego ditavi, nunc populemur agros. (nas,
 Quod si perstiterit spretis precibusq; , minisq; ,
 Mox Arnus is pelago sentiet esse parem.

VOTVM PRO SVSCEPTA
 venatione, ad Dianam.

SIC tua Panthæis fragrent altaria donis,
 Venantiq; omnes dent tibi terga feræ,
 Sic te nocturnas terræ incedente per umbras
 In triuijs vlulet sedula turba canum.
 Da dea susceptum nobis decurrere munus,
 Et facili, quo iam cepimus, ire via.
 Instructi vt nostris venantes artibus olim
 Audaci subeant horrida tesqua pede.
 Non ego tum varijs spargam modò floribus aram,
 Suspendamq; alto plurima dona tholo,
 Sed caput immanis præfigam postibus apri,

Nec

*Nec non & Scythicæ cornua vasta feræ.
 Adsis, ô, Diana: tuus iam retia ponit,
 Et prædam toto littore COSMVS agit.*

AD PETRVM VICTORIVM.

SI quem felicem ac verè statuere beatum
 Quicumq; expendunt cum ratione bonum:
 Ipse ille es certè Victori. nam tua primum
 Clarat te veteri nobilitate domus:
 Deinde valetudo firmum vegetumq; senectæ
 Tradit, & à puero continuata venit:
 Postremo virtus se se tibi pulchra, suasq; ,
 Nixa quibus graditur, sedula pandit opes.
 Cetera non referam: quando omnes vndiq; terras
 Plurima doctrinæ sic monumenta tuæ
 Complerunt, vt te quoddam ceu numen ab astris
 Delapsam cuncti mente animoq; colant.
 Perge igitur, veterumq; libros, artesq; iuuato
 Ingenuas omni qua potes vnus ope:
 Perge inquam nobisq; aperi quorum aurea magno
 Cum damno in tenebris scripta sepulta iacent.
 Ipsaq; tot meritis deuincta fatebitur ætas
 Nulla vnquam tantum secula tulisse virum.
 Nam si opus Heroum proprium est prodesse futuris,
 Atque hominum præsens velle iuuare genus;

Ad 4

Extinctis vitam lucemq; afferre tenèbris,
Magnorum proprium quis neget esse Deum?

AD MARIVM COLUMNAM.

ET domus est Italus non vlla vetustior oris,
Quæq; vel ingenti nobilitate potens
Sit magis, et summis Heroum illustrior actis,
Pluribus & quæ se claret imaginibus,
Quam tua, perpetuo magnorum è sanguine nobis
Orte Ducum, o, Latij spesq; decusq; Mari.
Et nemo est, seu dulciloquas coluisse Camenas,
Et facta ad coelum fortia ferre virum,
Seu luctantis equi duris calcariibus armos
Frangere, seu libuit tela mouere manus;
Atque vrgere acrem virtute & viribus hostem,
Audax qui se se præferat ipse tibi.
O felicem igitur fortunatumq; Columnam,
Qui facere & docte scribere facta queas.

AD FABIVM SEGNIVM.

VIDERAT Idalios iam iam Venus aurea lucos
Angelum celeri descriuisse fuga.
Viderat & pulchræ desertum ab amore puellæ
Præterea lenibus ludere nolle modis.
Scilicet hunc nostri, nostrorumq; (inquit) amorum,

Con-

Contactum & flamma iam pudet esse mea?
Spiculatq; è pharetra maculoso livida felle
Sumit, & adducta librat ab aure manu.
Illa volant, feriuntq; simul, cecasq; patentis
Pectoris in latebras insidiosa ruunt.
Tum Dea tabifici consumptum peste veneni
Increpat, & celsa ridet ab vsque Papho.
Inunc, & nostras audax contemne sagittas:
Inunc, & sævas excute corde faces.
Deinde quaterdenas inclusum carcere lucas,
Ora miser lachrymis dum rigat, esse iubet.
Segnius interea Aoniæ vetus incola montis
Subuenit, & celerem fert miseratus opem.
Ille etenim iratus cantando placat Amores,
Ille sua Paphiam mulcet & arte Deam.
Suadet odoratos surdenter ille undiq; flores
Angelum donis accumulare novis.
Qui nunc ingenti vatis de munere letus
Consueto nit. dum vestu honore caput.
Amissasq; genis inducit mollibus umbras,
Gaudet & Idalia fronde vivere comas.
Quin positis nouis exanijs, nitidusq; iuuenta
Exilit. & blandus carmina blanda canit.
Quasq; potest dignas Segni cultissime grates
Solvit, & æternum se dicat ipse tibi.

AD IO. BAPTISTAM
Asinium.

Tv ne igitur verbis Asini me docte putasti
Parere, & precibus non voluisse tuis?
Eadem opera potes & Solem quoque credere Caelo
Et nasci, & radios fundere nolle suos:
Aut etiam matrem puero nutricis egenti
Poscenti suetos posse negare cibos.
Non ego sum, sceleris qui tantum suscipere in me
Ausim, & tam turpis criminis esse reus.
Non, si me duris in cautibus ipse tulisset
Caucasus, & Scythici barbara terra soli.

DE CARMINE POMPEII
Arnolfini ad Mufas.

Hos versus, Nymphæ Aonides Iouis aurea pro-
Hæc Arnolfini carmina culta sui, (les)
Quæ vos Pierio puerum docuistis in antro,
Esset ut Hetrusci gloria magna soli,
Angelius quæna vobis incisa tabella
Ante aram media letus in æde locat.
Carminis & vestri repetens promissa fidemque
Orat, & interea versibus hisce suum

Sponso.

Sponsorem appellat: cui vos dependere par est.
Quando mendaces non decet esse deas.

AD CHRISTOPHORVM
Cressium in incudem
alatam.

IPSE leues cernis Cressi conantur ut alæ
Incudem ad Cœli sidera ferre grauem.
Conantur nimirum illæ fecisse, quod omnes
Posse vlla fieri vix ratione putant.
Quantum etenim leuitate sua tolluntur in altum,
Tantum hæc ingenti pondere vergit humi.
Sic animo solet esse suo cum corpore pugna:
Dum corpus terras, dum petit astra animus.
Verum illud præclarum: in quo victoria laudem
Victori & victo tempus in omne parit.

IN VITEM.

QUAE nam autem infelix regio, quæ nam inuis
In Scythicis vitem hanc educat ora iugis? (Soli
An Celtarum alpes glacie niuibusque rigentes,
Fertilis an ferri nutrit Iberus ager?
Quæ tam immaturos progignere sueta racemos
Commendat miseris tristia vina cadis.

At tu quid cessas illuc properare Lycurge,
Et stirpem inuisam deicere vltor humi?

AD ANTONIVM CIOFIVM

IN VRSO Hureconsultum.

QVas te horas vitæ genio tribuisse Ciofi,
Vixisse & quando dicere te potero?
Nunquam equidem. nã te modo ius civile Quiritum
Explanandi ad se publica cura rapit:
Et modo soluentem dubiarum enigmata legum
Seuocat à nobis nobile Gymnasium.
Quin etiam interdum turba importuna clientum
Obsidet, atque domi detinet assiduum:
Vt suspirandi nullum, nullumq; iocandi
Momentum videam temporis esse super.
O verè studium sibi inutile, quod requietem
Nusquam habet ipsum, alijs quam peperisse solet.

AD PHRYNEM.

SI tandem prestare mihi te candida Phryne
Et facilem & gratam tanto in amore potes.
Possum ego vel duros pro te perferre labores
Accibi tum noctes tum vigilare dies.
Verum dum simulis quasi non presenseris unquam,
Quam meus & fuerit quamq; sit altus amor.

Ipsa tacens rationem in eo, qua ponere curam hanc
Possim, & tam duro colla lenare iugo.

IN INGRATVM.

SI læsus doleo, si, quem minus esse decebat,
Nunc illum in primis immemorem experior:
O Dij, perfidiam quicumq; haud fertis inultam,
Impia nec sinitus facta latere diu,
Vos ô vos (inquam) caelestia numina, vos Dij
Testor, & has amo pectore fundo preces:
Vt si nil feci, si mens sibi conscia culpæ
Nullus est, cur me fallere debuerit;
Debuerit misero furtim subducere se se,
Et nostræ fœdus frangere amicitiae.
Ipse olim infidi verbis deceptus amici
Accuset tacitus seq; suamq; fidem.

AD PETRVM ANTONIVM

Iacominium.

ANONIS ô cura puer gratissima nymphis
Ante annos pandunt cui iuga culta Deæ.
Aduentantem ad se quem iam miratur Apollo,
Exceptum gremio quemq; Thalia fouet.
Perge celer, nec te reuocet labor arduus usquam,
Quo te nunc primum gloria dulcis agit.

Tempus erit tanto cum se Florentia alumno
 Iactet, & increfcens altior Arnus eat,
 Cum laudes nomenq; tuum viuensq; vidensq;
 Gaudebis ferri docta per ora virum.
 Ipse ego tum certè, seu iam per molle vagabor
 Elyfium: seu mi vita fuperftes erit:
 Nil quidquam lethæa timens obliuia, dicam,
 Deleri nomen non finet ifte meum.

AD PHRYNEM.

INSPEXTI fi quando oculos pulcherrima Phryne
 Ipfa meos, mi omni pectore fensus abit.
 Ingentiq; animus perculfus vulnere amoris
 Exilit, & circum lumina amata volat:
 Ac tibi nunc malis, rofeo nunc perditus ore;
 Nunc in purpureis infidet vſque genis,
 Quod fi tum moriar (quanquam illa beator est mors
 Vita omni, atque ipsis inuidiofa deis)
 Dicèris miferum miferè occidiſſe: neque iftum
 Rumorem de te fama tacebit anus.

DE IOLA.

ILLE tuus, Pan femicaper, crinitus Iolas,
 Ille, tuos cantus quem fuperare ferunt:
 Dum capit vmbroſæ fomnos ſub tegmine pinus,

Solus

Solus amor vigili pectore ſeruat oues.
 Inq; cadunt altæ ſummis de montibus vmbra,
 Et prodire feræ, quæ latuere, parant.
 Neſtrum aliqua, heu, Dryades, Dryades illum ex-
 citet: vt ne
 Fiat Amor ſæuis cum grege præda lupis.

DE THYRSI PASTORE, ET
LÆLAPES CANE.

INIVSSAE rediere & oues, ſimæq; capellæ,
 Paſcuq; ingenti deſeruere metu.
 Sub quercu iacet extinctus cum Lælape Thyſis:
 Iupiter hos ſæua ſuſtulit ipſe manus.
 Heu, quis poſthac aget in nemora alta capellas?
 Aut quis lanigeras iam tueatur oues?
 Ille decus nemorum, & paſtorum gloria Thyſis
 Occidit, & Lælaps gloria prima canum.

DE LACEDÆMONIA
matre ex Græco.

EFFUGIT exanimis nudato corpore, ciues
 Dum miſcent dubio prælia Marte, Lacon.
 Obuia quocunq; iuuenem tranſuerberat hafta
 Mater, & hos audax fundit ab ore ſonos.

*En patriam mentite tuam, mentite parentes,
I nunc, atque hosti cedere disce locum.*

AD DIONYSIVM LAMBIVM.

LAMBINE implicitos cui vatum solvere nodos,
Cui datur exculto suauiter ore loqui,
Bargans tibi gratus agit doctissime grates,
Si non quas debet, quas tamen ipse potest.
Quodq; prius notæ virtuti debuit, en se
Præsto offert meritis, officijsq; tuis.
Inq; tibi consistare voles si nunc quoq; : munus
Quam leuius : gratum tam magis istud erit.

AD AMYLLAM.

DVM tu inter sylvas glandem lectura moraris,
Ac sine me longos ducis Amylla dies,
Et nunc pendentis spectas de rupe capellas,
Et nunc lanigeras læta tueris oues :
Confeci calathumq; tibi, fusosq; , cotumq; ,
Qualern nec Miopsi filia diues habet.
Præterea strophiumq; , et acus, speculumq; parauit,
Contextamq; ingenti arte periscelidem.
Quæ nunc dona à me pulcherrima flagitat Acme:
Vtq; habeat quid non pollicita illa mihi est?

Sed

*Sed non antè feret, quam tu iam monte relicto
Ostendes, quanti munera nostra facis.*

DE AMICA PHOLOE.

HAC mihi venturam sese promiserat hora
Setosi Pholœe membra perosa viri.
Nec certè prius illa fidem mentita sefellit,
Cum voluit certas ponere certa notas.
Nunc tamen in longum nostros producit amores
Improba, nec certo tempore certa venit.
Ast ea nocturnas horret si forte tenèbras,
Audeat è thalamo nusquam vt abire suo :
Ne vos tam fidam, ô, vmbrae terrete puellam,
Et cadet ad vestros hostia pulla focos.
Fallor? an emoto sonuerunt cardine postes,
Obijceq; exempto iam patuere fores?
Sic est. Vos igitur manes, vmbraeq; valete,
Et facite hæc redeant gaudia sæpe mihi.

AD BONAM VALETVDINEM.

SI genio indulsi, si vixi suauiter, atque
Iucundè, nostram dum colis ipsa domum,
O, dea, quam circum volitant lususq; , iociq; ,
Et cum lasciuia matre proteruus amor:
Hunc mihi da tetrum è membris deponere morbum,

Bb

Qui cunctas in pectore letitias
Expulit, & centum inducens vno agmine curas,
Mirificis mentem ludit imaginibus.
Da dea, da pestem hanc, toto quæ corpore seuit
Improba, in extremos reijcere vsque Getas.
Et te redde mihi: spargam mox floribus aram
Ipse tuam, & multa limina sancta rosa.

AD LAVRAM PVLLAM.

QUALIA ab arboribus pendent sua mala nouel-
Non matura quidem, sed nec acerba tamen. (lis,
Qualia vernanti fundunt se margine ab omni
Fraga, & purpureo grata colore rubent.
Pectore se tales suadunt tibi Laura papilla,
Tales & mala, talia labra rubent.
O, felicem igitur, vernanti ex arbore quisquis
Talia mala manu, talia fraga leget.

AD PHILOMELAM AVEM.

NE cantus Philomela tuos, ne proijce ad auras,
Has quercus, hæc tu robora dura fugo.
Nec te decipiat, blandis quod sepe Napæis
Ornari variis querna corona caput.
Hi tibi dum rami fundunt e cortice viscum,
Exitum misere, perniciemque parant.

Sunt

Sunt virides Bacchi vites, est proxima myrtus,
Intra quas versus dicere tuta potes.
Vitibus aurati pendent hinc inde racemi,
Myrtus odoratas spargit opaca comas.
Adde quod & numeros, & dulcia carmina vaturn
Et Venus, & toto pectore Bacchus amant.

DE LVSCINIA AVE.

AVCVPE dum trepida surgunt clamante volu-
Et cæcæ properant accelerare fugam: (cres,
Implicitæ laqueis omnes, & retibus hærent,
Occultosque dolos, insidiasque dolent,
Sola inter cunctas elapsa effugit, & altas
Luscinia in syluis libera facta volat.
Ecquis, io, vates sacrum genus esse negabit,
His auibus cum dent retia & ipsa viam?

DE IOIA VENATORE.

SEMICAPRI Panes, & montiuagi Satyrisci,
Quæque alitis Dryades per nemora alta feras,
Hanc pharetram, hos arcus pinu suspendit ab alta,
Retiaque, & Lyciæ cornua rauca deæ.
Vtque capræ passim, leporesque vagentur, Iolas
Constituis vobis hic iugulare canes.

AD DELIAM PVELLAM.

INVIDET hos oculos tibi Iuno: hæc brachia Pal-
 Hasce Venus mamas: hos Thetis ipsa pedes. (las:
 Qui te igitur spectat felix: felicior est qui
 Tangit: Semideus qui oscula ab ore rapit.
 At quisquis fruitur: quisquis, mea Delia, tecum
 Secubat, hunc nemo iam neget esse Deum.

AD AMYLLAM.

HIC tecum, mea Amylla, ad aquã dũ sola redi-
 Quis olim solus dulcia verba loqui. (bas,
 Hic viridis quondam ramis contactus olivæ
 Perditus inuitæ basia raptã dedi.
 Hic tibi, mi dulciss, offers dum blanda racemos,
 Inieci cupidus pectora in ista manus.
 Hic ego nunc, eheu, moriar desertus oportet,
 Ut, quæ sunt vitæ, sint monumenta necis.

DE DEMÆNETA,

ex Græco.

OCTO olim natos bello Demæneta raptos
 Eodem omnem fertur contumulasse loco.
 Spargeret, atq; adeo lachrymas cū in funera nullas,
 Hos (inquit) peperit terra Lacæna tibi.

In

IN OBITVM MYCONIS PVERI.

EXTINGVTVM Dryades puerum fleuere Myco-
 Castalij puerum spesq; , decusq; chori. (nem,
 Utq; inter sylvas, inter nemora ardua quondam
 Nomine sub tanto sæcula cana forent,
 Hasce notas inis radicibus inscripsere,
 Pieridum perijt spesq; , decusq; Mycon.
 Ergo dum flabunt venti, dum robora viuent,
 Induet & virides dum noua sylua comas:
 Non Thyrsis, non Daphnis erit, non notus Iolas,
 Non aliq; quos iam fama canebat anus:
 Audiet at celum hoc vocem fundentibus ornis,
 Pieridum perijt spesq; decusq; Mycon.
 Hæc Dryades, & cū læuum intonuisset Olympo
 Iupiter, en vota hæc iam rata, dixit, erunt.
 Altaq; per Stygij iuravit flumina fratris,
 Nomine sub tanto sæcula cana fore.

VOTVM AMYLLAE NVBENTIS.

HAS violas, hos Narcissos, hæc lilia vobis
 Naiades, atque horti cana ligustra sui
 Spargit, & ex imo fundens opobalsama limbo,
 Hos inter socias ducit Amylla choros.
 Quod si congressus cupidi perferre mariti,
 Et dulciss poterit sustinuisse vices

B b 3

*Incolumis, prima subeunt quis nocte, quotannis
Cinget odorata limina vestra rosa.*

PERSOLVTIO VOTI.

CONGRESSVS quoniam cupiditissima amā-
Pertulit, ancipites sustinuitq; vices, (in
Naiades hinc vobis meritos persoluit honores,
Liminaq; Idalijs cingit Amylla rosis,
Atque eadem fundet tepidi carchesia lactis,
Stabit & ante sacros agna nouella focos,
Si toties posthac nimirum inuictus Iolas,
Inter se quoties congregientur, erit.

*Pulcher Hylas Acmen: Acme pulcherrima Daph-
Deperit: et Daphnis Chlorida: Chloris Hylan. (nin
Acme spernit Hylan: Daphnis pulcherrimus Acme:
Et Daphnin Chloris candida: Chlorin Hylas.
Hasce vices vltor certus Deus: hasce Dione
Sæua iubet poenas legibus esse ratas.
Idcirco horum alius, quantum serus odit amantem,
Tam est alij tristis, tamq; odiosus amans.
Discite vos igitur, qui vos malè fertis amari,
Vltorem vobis post caput esse deum.*

*Quà patet æquoreas longè hinc prospectus in undas,
Cunctaq; cæruleis impediuntur aquis.*

Mira

*Mira fides: quondam syluæ, montesq; fuerunt,
Oppidaq; & rarum fertilis vber agri:
Quòd si (nanque potest nil non longinqua vetustas)
Nunc vbi sunt fluctus, pascua rursus erunt:
Cur ego non sperem Lalage mutetur vt olim?
Et veniat supplex, quæ modo dura fugit?*

*Et paucis natura mihi contenta, meumq;
Imbutum nullo crimine pectus erat.
Non lior, non ambitio mala perculit: vt nunc
Mandarim nomen hinc quoque abesse meum.
Denique nil prauum placuit: si mentior, ipsa,
Qua tegor, eternum sit mihi terra grauis.*

IN OBITVM PHILIPPI

Tornaboni Episcopi.

QVI vatum obscuras voces, qui scripta piorum
Suetus, & ad sedes diuim aperire viam,
Et morum integritate, & vita puriter acta
Aequauit (si fas dicere) cælicolas,
Exuperans, qua parte potest, cuncta asira Philippus
Tornabonus adit mente, animoq; Deum.
Dumq; illic vitæ gaudet suprema beatæ
Gaudia, supremis perfruiturq; bonis,
Oblitus mortalem animum, sensusq; rebelles,
Speçtat ouans, temere se sine quicquid agunt.

Bb 4

Atque ait. *eternæ pars ô contraria luci,*
Offudit tenebras nox mihi quanta tuas?
Iandudum condaris humi. me mole relicta
Corporis, æternum sidera habere iuvat.

TVMVLVS LAODAMIAE
 Puellæ.

VITA fuit, mea nata, breuis tua: cum tamē es
 Dignior in terris viuere forma diu. (ser
 Sic, iniusta tibi iustos quos abstulit annos,
 Mors addet lachrymis, Laodamiae, meis.

IN OBITVM HENRICI VALESII
 Gallorum Regis.

HENRICVM tristis cum iam Bellona videret
 Cepisse inuicta regna superba manu,
 Moxq; sibi generum partis emisse Philippum
 Austriacum, & populis otia longa suis:
 Indoluit, celebrisq; inter spectacula ludi
 Obuia perfracta casside fudit humi,
 Atque in connubij, pacisq; hoc foedere, dixit,
 Quæ caderet, nusquam victima maior erat.

IN IMAGINEM DIDONIS,

ex Græco.

QVAM cernis, vera est magnæ Didonis imago,
 Hæc Paphiam formæ vincit honore deam.
 Talem me Tyrj quondam genuere parentes;
 Nec mea, quem credis, corda perussit amor.
 Nunquã etenim Aeneam vidi, neq; tēpore eodem,
 Quo cecidit Priami regia, Byrsa fuit.
 Absumpsit, Libycus ne me poteretur Hiabas,
 Consectam proprio vulnere flamma rapax.
 At vos impuro Musæ fauisse Maroni
 Non pudet, & tantum sustinuisse nefas?

IN EORVM OBITVM, QUI PRO
 patria ceciderant, ex Græco.

QVI propriae quondam patriæ peperere salutem
 Vti hostes valido comminus ense feros,
 Dum pugnant, coeuntq; simul virtusq; pudorq;
 Effudere animas pectore quisque suas.
 Græcia ne magnis olim parere tyrannis
 Disceret, ac foedè regna superba pati.
 Materno hos Tellus gremio complectitur; atque hæc
 Iupiter esse omnes conditione iubet.
 Nil peccare Deum est: euentuq; omnia fausto
 Perficere: haud homini fata cauere clauum.

IN AMMANNATI ANTAEVUM.

AN ne hoc Alcides in signum est versus? et ille,
 Terra novas vires cui modò tacta dabat?
 An ne Ammannatus caelo vim fecit? & aeri
 Spirare, ac voces edere posse dedit?
 Nanq; animam pressus qui nunc (viden') efflat ab
 Iam iam pondus iners proijcietur humi: (ore,
 Cedet & hinc, duris hostem qui dura lacertis
 Urget, & inuictis pectora pectoribus.
 Quòd si forte suum differt victoria finem,
 Et fracti nondum pectoris ossa crepant,
 Longam huius decet esse morã, tempusq; palaestra,
 Quando hic Neptuni est filius, ille Iouis.

PVERPERIVM.

HÆC ego formosa Lycidas pro coniuge vota
 Persoluo, & capiti myrtea ferta fero.
 Vos fetam servate precor, vos nocte silenti
 Custodes vigili numine adeste dei.
 Hic pilo, hic valida feriat contusa bipenni,
 Deuerrat celeri limina at ille manu.
 Tu procul in montes Syluane, atque auia cedas
 Improbe, culta hic sunt omnia, culta domus.

PRIMITIAE.

ET Pani, & Cereri, & Baccho dat rusticus Ae-
 Primitias ruris munera parua sui. (gon
 Lac Pani: Cereri spicas: Bacchoq; racemos:
 Ut vitem, ut segetes, ut tueantur oues.
 Quòd si nec grando, mala nec rubigo, luesq;
 Nec fures poterunt, nec nocuisse lupi:
 Debita tunc vestra felix cadet hostia ad aras:
 Pani haedus: Cereri sus: tibi, Bacche, caper.

AD LAELIVM TORELLVM.

QVEM modo perscriptum Laeli legis optime li-
 Vltima suscepti cura laboris eram. (brum,
 In quo plus multo tibi me debere fatebor,
 Quam, cuius nuper sum satus ingenio.
 Nam, ni illum de spe depulsam, animoq; iacentem
 Erigeres, egomet non modò non poteram
 Quicquã esse: ast id, quod miserũ foret, ilicet omnes
 Absumpset fratres iam quoque flamma meos.

IN ALPHONSI ATESTINI

Ferrariensium Ducis II. Et Lucretiæ,
 Medices Cosmi F. nuptias.

EXITIVM Europe miserati instare propinquum
 Iunxerunt dextras Arnus & Eridanus.

Quod tantum in fœdus nunc quis dubitare potest,
quin

Pacati veniant & Tagus, & Rhodanus?
Coniungent illi (inquam) animos hoc fœdere: et vna
Coniungent magnis flumina fluminibus.
Gaude Ister, gaude Hæbre, tibi iam vincula rum-
pent

Arnus, & Eridanus: & Tagus, et Rhodanus:
Tuq; adeò Europa auspicijs felicibus aucta,
Coniugio huic letos leta precare Deos.

AD MVSAM.

SI nihil in nostris positum scis esse libellis,
O dea, secessus quæ colis Aonios,
Quod non primores linguæ dixisse Latine
Constet, siue Maro, siue sit is Cicero,
Seu Carus, cultus ve Terentius, atque Catullus,
Et reliqui, quos tum pertulit illa viros
Acta Deum satis valde felicibus ætas,
Illa ætas virtutum omnium amica parens:
Da dea sancta, precor, quæcunque ita scribimus, esse
Aeterna, & ferri docta per ora hominum.
Nosq; tibi ante aram ponemus in igne quot annis,
Quos facit indoctus Cacula versiculos.

IN OBITVM IOANNIS MEDICIS 397 Cardinalis ad Marium Columnam.

NEC lachrymas oculis, tristes nec pectore questus
Vllos in tanto funere docte Mari
Rupi ego. Sed subito stupefactus fulminis ictu
Et cecidi, & iaceo nunc quoq; mutus humi.

In eiusdem obitum ad eundem.

HEROVM qui facta Mari pauloante parabant
Dicere, & æternis concelebrare modis,
Oppressus fœda hac cœli subit aq; ruina
Ceu saxum in gelidis montibus obrigui.
Elatusq; eodem, quo maximus ille, feretro
Maxima pars tanti funeris ipse fui.
Et modo, qui loquor hæc, vereor sim viuis, an hu-
Iandudum extincti corporis vmbra leuis. (ius

In eiusdem obitum.

IN magno patris imperio quam vixerit insons,
Quamq; incredibili religione pius,
Qui modo vix quarti ingressus vestigia lustris
Vltima Ioannes sterculus orbis erat.
Testantur gemitus passim lachrymæq; bonorum,
Inq; ipso populi publicus ore dolor.

Sed, cui vel Latium meminit, vel Hetruria nusquam
 Nec vidisse vllum, nec genuisse parem,
 Flagitia ille hominum, et scelera importuna perosus,
 Et misera innumeris secula nominibus,
 Debit ad Superos tum primum atq; astra reuerti,
 Cum reliquis vita hæc gratior esse solet.

In eiusdem obitum.

NON te tam pulchro spoliatum corpore, tamq;
 Orbatum innumeris hinc abuisse bonis
 Flemus Ioannes: nam, cui Diij nulla negarunt
 Dona, super cælum, quod peteretur, erat.
 Nos ipsos ipsi flemus: qui amissimus in te,
 Quantum nulla vnquam secula restituant.
 O fragilem fortunam hominum. quam sepe repente
 In primo spatij limine lapsa ruit.

In eiusdem obitum.

QVEM Cosmus Medicus vnū, quemq; Helionora
 Magna Foletana gloria honosq; domus,
 Gausi innumeris iuuenem virtutibus ductum
 Spem Latio fuerant se genuisse rati,
 Occidit extinctus subito. Nos viuimus? inq; hæc
 Hæc aliquid vita credimus esse boni?

Ad

D. COSMUM MEDICUM

Florentinorum & Senensium

Ducem.

QUI primum bene suscepta Dux Maxime, &
 Tam pulchrè educta prole beatus eras: (inde
 Amisti subito geminos (tua lumina) natos:
 Terra quibus nusquam sustulit vlla pares.
 Oraq; cum passim lachrymis manantia cernas:
 Tu tamen immoto vultu animoq; manes.
 Idq; quod in rebus iam te fecisse secundis
 Constat, in aduersis vis modo constet idem.
 O præstantem animum, dignumq; Heroibus illis,
 Vnde tibi illustres dinumerantur Aui.
 Sed quorsum hæc? (eheu) nostra hæc sunt vulnera:
 Non tibi, sed populis interiere tuis. (O isti

IN CACVLAM.

CACVLA tam placet ipse sibi, tã se ipse celebrat,
 Quàm, qui se magnis vatibus esse parem
 Credit, quòd tantū conscripto epigramate, quendam
 Terruit è doctis, conspicuisq; viris,
 Ne tractaret idem, quod iam tractauerat ipse,
 Deplorans Repuli funera Sicinij:
 Sicinij, primæ primo quem flore iuuentæ
 Ornatum eximijs dotibus ingenij,

Et præstantem armis, & nobilitate potentem,
 Improbamors campos misit ad Ebyfios.
 Ante diem, longam tam dignum viuere vitam
 Ob decora egregia multa peracta manu,
 Et tandem in diuos, & numina sancta referri,
 Quam sunt istius carmina digna mori,
 Aeternisq; terti tenebris, & nocte profunda,
 Et mergi obscuris cuncta voraginibus.
 Quare Cacula se fallit. nam, qui sua non vult
 Conferri ipsius carmina carminibus,
 Impuri metuit propter contagia versus,
 Nequa suis labes hereat in numeris:
 Ac se postilla Parnassi è vertice sacro
 Musæ furcillis præcipitem eijciant.

IN EVNDEM.

SÆPE mihi dubio versanti in pectore multa
 Constitit ipsa sui nescia mens animi:
 An tot campuagi fluctus, cum Iupiter olim
 Effusis terras obruit æquoribus,
 Delerint homines: an tot Phætonius ignis,
 Cum sata, cum sylvas, cum maris arsit aquas:
 Quot, qui cœu funesta lues grassatur in omnibus,
 Ipse suis perimit Cacula versiculis.
 Vt, quid præcipue vita sit noxium in omni,
 Ipse egomet sanè quam sum animo ancipiti:

Sed tria sunt certè mala maxima, pontus, & ignis,
 Quosq; facit sæuus Cacula versiculos.

IN CACVLAM.

IN cycno quicumq; leues, vel in ansere plumas,
 In toruo setas qui numerabit apro:
 Inq; coma excultæ crines undante puella;
 Ad teretes suras dum spatiosa fluit:
 Mox leui collecta manu sinuatur in orbes,
 Et multo nitidum vestit honore caput.
 Qui guttæ quot vere pluant: corpuscula qui quot
 Grandinis in terras æthere lapsa cadunt.
 Qui, præceps cum sæuit hyems quot prata pruina
 Vrunt: quot torpent stagna lacusq; gelu,
 Nouerit: & Libycus pelagi quot fluctibus Atlas
 Tunditur: & pontus monstra quot altus alit.
 Ille idem poterit turpissime Cacula mendas
 Carminis & labes enumerare tui.
 In quo nec verbis quicquam est impurius ipsis,
 Quodq; minus quod vis significare queat.
 Non res egregiæ, non sensa. sed omnia planè
 E vulgi media sæce petit a rudis
 Omnia & illepida, & numeris confusa latinis,
 Ruris & insulsis omnia plena iocis.
 Et tamen o Musis Phœboq; insense poetam,
 Te ipse poetam inquam Cacula sæue vocas.

AD SE IPSVM.

SI te despectum sentis miserè, atque superbe,
 Indignisq; habitum perspicis esse modis:
 Et frustra cecidisse tibi tua verba, precesq;
 In cassumq; oculos illacrymasse tuos,
 Ecquæ præterea fastus iam signa moraris
 Illius? ecquidnam, quo mouearis, erit?
 Nite tanta mouet, Bargaee, superbia, nite
 Contemptum, debes cui minus esse, doles?
 Ergo age, si quando patientia victa dolori
 Cedit, & ultorem suscitât ira animum,
 Obdura, ô, tandem, & fastidia desine ferre,
 Cuius te immeritò perditus vsit amor.
 Nec te irrideri patiare inhonestius: &, quæ
 Fecisti miserè tanto in amore miser,
 Omnia nunc tandem oblitus committe procellis,
 Nec posthac, quæ te non amat, vllus ames.

AD RANERIVM BOCCAM.

QVI cupis æternum laudis præcerpere fructum
 Et tenebras nunquam mortis obire malas
 Cum puer es cole Bocca deas, quæ flumina propter
 Permessi assidue carmina docta canunt.
 Sic tibi supremo contingere vertice cælum
 Et dabitur diuûm necltare posse frui:

Vnde

Vnde ipse immortale æuum iam nactus, & exsors
 Effugies sati iura inimica tui.
 O felicem igitur fortunatumq; laborem
 Cuius ope à mortis lege solutus eas.

AD ALBIAM PVELLAM

ΑΥΤΙΣΡΕΨΟΝ.

CARMINIBVS mihi si duram vis flectere mem
 Albia voce tua consocianda lyra est. (terra
 Letitias ego tunc magnas iam sentio, cum mi
 Liquida vox sensus, & sonus exhilarat.

AD FLAMMETAM SODERINAM.

ERINNAM Sapphoq; suas ad sidera ferre
 Græcia sic quondam est laudibus ausa nouis:
 Illam vt diuino longè præferret Homero:
 Huic nullum è Lyricis diceret esse parem.
 At verò, legit excultum cum Tuscia carmen,
 Quod tu tam docta scribere sueta manus es,
 Sic te præcunctis alijs miratur, vt vni
 Iam tibi nec vatem præserat ausa suum.
 Tum, quoniam vitæ probitate excellis, habendam
 Inter Pierias te putet esse Deas.

AD EANDEM.

Ex oculis istis, ex ista incendia fronte,
 Ex isto ardentem protinus ore faces
 Ventilat, atq; adeo flammis spargitq; rotatq;
 Ex isto tantum nomine sæuus Amor.
 Ipsa igitur licet vsq; aliò tua lumina flectas,
 Et faciem velo liberiore tegas,
 Vrimur heu miseri tamen, atq; absumimur omnes:
 Nomine quorum aures personuere tuo.

DE PHLOGILLA.

DIANAÆ Phœboq; nouum decus addita, & in-
 Gloria Tyrreni culta Phlogilla soli: (gens
 Audijt vt primum magnum redijisse Columnam
 Incolumem ad ripas Arne beate tuas
 Lætitiæ exiliens hæc est (ait) ilicet, hæc est,
 Bruma quòd hic vernas gignit alitq; rosas:

DE DAMONE ET PHLOGILLA.

DAMONI dum forte subit noua cura Phlogilla,
 Et Phœbo, & nemorum grata Phlogilla Deæ:
 Neme (ait) o ingens honor & noua gloria Floræ
 Sperne, quòd obrepit cana senectæ comis
 Ipse etiamnum doctæ adhibent ad sacra sorores

Immi

Immiscetq; suis me Dea magna choris.
 Quin ego, quod tecum licet admirere, Columnæ
 Gratus, & in primis grata Thalia mea est.
 Ille meos versus magni facit: ille poetis
 Me quoq; doctiloquis adnumerare solet.
 Ille etiam, siquam canimus, fore censeat, vt olim
 Canescat seclis innumerabilibus.

AD GHERARDVM SPINIVM.

AD Soderinam, Spini dulcissime, cum me
 Iussisset secum Lælius ille tuus
 Ire salutatum: magno inflammatus amore
 Porrexi victas victus & ipse manus.
 Tum, simul ac sensi tam doctè & dulcè loquentem,
 Tam suaves numeros scribere, tamq; bonos,
 Quando vna et forma excellens, & sanguine auito,
 Excellit tantis dotibus vna animi,
 Vnam etiam merito admirans hanc esse putavi:
 Cui soli explevit Thespias vnda sitim.

AD ALEXANDRVM PUCCIVM.

VENOR ego, o, Pucci, & venandi captus amo
 Persequor assidue per nemus omne feras. (re
 Nec piget horrentes indagine cingere saltus:
 Et caua odoris equas ducere ad antra canes.

*Ac, licet interdum frustrentur inania venti
Vota: neq; in casses præda petita cadat;
Dum tamen eliciam, quæ tu mihi carmina nuper
Misiſti, Clario carmina digna deo,
Certè vsquam non vllus erit, qui dicat inanem
Venatu è tanto me rediſſe domum.*

AD HIERONYMAM
Aragoniam.

*D*ii tibi nascenti cunctas Hieronyma dotes
Certatim larga contribuere manu.
Nanq; hinc Roma potens, illinc Hispania natam
Innumeris regum clarat imaginibus.
Ingenij cultus mox accessere supremi,
Quæq; vnâ superis antetulisse queant
Ornamenta animi, & pulchræ immortale iuuentæ
Forma decus, quales credimus esse deas.
Salue igitur, salue heroum certissima proles
Salue olim heroas progenitura parens.

AD EANDEM.

*N*ec cantu tibi Sirenes Hieronyma certent:
Nec tibi se forma præferat ipsa Venus.
Nam, tu dum celeri percurris pollice chordas,
Summaq; clarifona sidera voce feris,

Horri

*Horrida deponunt rapidi sua murmura venti,
Et sistunt cursus flumina præcipites.
In quem autem dulces ridens conuertis ocellos:
Efficitur gelidus protinus ille lapis.*

DE LAELII TORELLI
Carminè in cædem Radagasi
Getarum Regis.

*C*um Læli Angelius legisset amabile carmen:
Conticuit primum: dein stupefactus ait.
Si iuris legumq; vnus doctissimus hic est:
Quî pote Castalias percoluisse deas?
Quòd si tam doctos didicit conscribere versus:
Primum in iudicijs obtinet vnde locum?
Sed, cuius voluit fidei committere COSMVS
Totius imperij sceptrâ regenda sui,
Non modò consilio reliquis præstare decebat:
Verum alijs etiam dotibus ingenij.
Afflueret quò læta bonis Hetruria cunctis:
Et COSMI æternum nomen in orbe foret.

AD FRANCISCVM MEDICEM, ET
Ioannam Austriacam Florent. &
Senens. Principes.

*I*NNUMERAS alijs statuas dum ponere vobis,
Ornare & pictis compita imaginibus:

CC 4

*Fornicibusq; vias properant coniungere: qui ab se
 Fortia vestrorum facta patrum memorent:
 Ipse ego, vos inter sanctos quod cantet amores,
 Quod celebret fausti gaudia coniugij,
 Conscripsi, o regum gratissima germina, carmen:
 Et medio veniens ex Helicone tuli.
 Vos animis capite id letis. nam leta canenti
 Omina, vos leta fronte fauere decet.*

PETRI ANGELII

B A R G A E I

Carminum Liber quintus.

V E N A T O R I A

G A L A T E A E C L O G A I.

A D V I N C E N T I V M

Malpiliū.

*Vas dederit lachrymas Corydon,
 quas pectore voces
 Fuderit, absentes solus dum luget amores
 Histoniū Corydon, magni Cæsarum
 gnator Aquini:*

*Temporibus dubijs vnum quem maximus Alcorn
 Amnis ad Eridani letissima pascua campos
 Miserat, vt latè syluas ditione teneret,
 Si vacat, atq; humilem non aspernaris auenam,
 Accipe MALPILIAE gentis decus, accipe, quod nos,
 Quò memorem gratumq; animū testemur, et omni
 Enitatur ope, vt tam clarum nomen in oras
 Luminis è nigri tenebris se vendicet Orci,*

Nunc demum ornatis carmen describere chartis
Iuuit, & argutas numeris iterare querelas:

Quas quondam acrias sic ille exprumpsit ad auras.

Infelix Corydon hinc te pulcherrima flentem

Deseruit, patrios peteret cum moesta penates

Atq; ad Theleboium sedes Galatea rediret.

Illa olim Galatea: tuos quæ sueta labores

Lenire, & tristes animo depellere curas,

Aut tecum incautos fallebat arundine pisces,

Aut summos rara cingens indagine saltus

Læta sequebatur lepores damasq; fugaces:

Atque inde in molli discumbens gramine suauem

Propter aquæ viridi labentis ab aggereriuum,

Lævia fundebat riuam per membra quietem.

At nunc Sirenum scopulis se se abdidit altis:

Multifidamq; illic nymphæ ad Sebethidos vndam

Vsque latens, fratrem letho suspirat ademptum.

Immemor & nostri reditus non cogitat vllos.

Luminibus nec sæua suis, flavoq; capillo

Parcit, & insanis plangens innoxia palmis

Pectora, supremi leges, & iura Tonantis

Accusat: damnatq; deos; quod funere acerbo

Sustulerint iuuenem primo sub flore iuuenta.

Heu heu quid tantum iuuat indulgere dolori

Immitis Galatea? quid oscula eburna, genasq;

Percutere? & capiti immeritos discindere crines?

Ille iacet precibus nunquam reparabilis vllis.

Nec

Nec sentit gemitus ve tuos, lachrymas ve cadentes.

Sed iam concilijs diuorum adscriptus vtrosq;

Defigens oculos in nos mortalia temnit.

Quin igitur potius tantorum oblita dolorum,

Et nostras miserata preces Galatea reuisis,

Quo se vorticibus latos diffundit in agros

Eridanus coeli decoratus sedibus amnis?

Hic tibi perpetui surgent de gramine flores,

Liliaq; & violæ, cultiq; rosaria Pœsti.

Hic etiam media ludet tibi paruulus aula

Curarum Thelgon requies iucunda mearum:

Quo nemo in terris puero festiuor alter,

Seu saltat, seu molle canit, ducit ve choræas.

Illum ego blandum vlnis persæpe amplexus apertis

Osculor illachrymans, ac, dulci voce parentem

Dum vocat, ingenti penitus consumor ab igne.

Nam sine te Galatea mihi non tempora vitæ

Grata fluunt: sine te series non prospera rerum:

Non vrbes, non ipsa meum lustra alta ferarum

Delectant animum. verum, ut nemora inuia tauris

Odit, & amissa miserè dolet vsq; iuuenta,

Sic ego te, quò quò solum vestigia ducunt

Me mea, tam procul hinc absentem conqueror. eheu

Conqueror. & surdis iactans verba irrita ventis

Experior nil dulce mihi, quin omnia sordent.

Sordent & nuper deducta ex hoste trophæa:

Quæ tibi iandudum gestit Ticinus, & ingens

*Narrare Eridanus : nec non super aggere ripæ
Extruere æterni nobis monumenta laboris.
Hinc & nympharum ridens chorus omnis, & vna
Venantum cætus miro compulsus amore
Grata tum occurret, feret & lætissima dona.
Tunc ego ceruorumq; greges venatus & apros
Obuius adueniam : cupideq; amplexus amantem
Oscula mille feram roseis impressa labellis.*

*O, Corydon, felix Corydon : si gaudia, quæ nunc
Tu te tibi fingis, cepisse immensa licebit.
Scilicet his syluis haud fortunatior ullus
Venatorum altos posthac cantabit amores.*

D A M O N E C L O G A I I.

A D L A E L I V M T O R E L L V M.

*FLAGRABAT magno quondam Damonis amore
Chloris Hamadryadum non vltima : quæ pater Ae-
Doctus arundinea modulari carmen auena (qm
Erudit, multaq; insignem reddidit arte :
Seu cantu certare velit, pedibusq; choreas
Plaudere : seu celeri Nymphas præuerrere cursu :
Lethaliq; proculiaculo transfigere capras,
Imbelles capras, summis dum rupibus hærent :
Aut sese ex alto reuolutæ in cornua librant.
Flagrabat Chloris : tristesq; miserrima curas
Lenibat mœstis animum solata querelis.*

*In mihi contemptiq; arcus, spretæq; pharetræ
Ante pedes, dum me ipse fugis pulcherrime Damon:
Deslentemq; tuo nunquam dignatus amore
Et nemorum latebras, & inhospita lustra ferarum
Me sine solus obis : & in acres irruis vrsos,
Aggredierisq; apros : ah, te ne vulnere lædant,
Ah, tibi ne validæ frangantur dentibus hastæ :
Certè ego fida comes, nec tanti ignara pericli
Hærerem lateri : atque illatos comminus ictus
Exciperem, gremioq; tuo exanimata iacerem.
O, mihi contingat prædulci occumbere letho,
Optato letho, quo nec felicius vllum
Esse genus possit vitæ. tum denique Damon,
Et mea magna fides, & amor tibi cognitus imo
Tristia nonnunquam eliceret suspiria corde.
Forsan & extinctam tecum miseratus amantem
Extrueres mœstum summa sub rupe sepulchrum,
Inuida præteriens quæ quondam filia Mopsi,
Inscriptum legeret vicino in cortice carmen.
Haud tota interiù Chloris : nam maxima nostri
Semper erit pars, incolumi Damone, superstes.
Sed quid ego, heu, miseræ mihi ludicra somnia fingo?
Somnia, quæ tenues venti dilapsa per auras
Dispergunt. illum multæ optauere puellæ
Naiades, magnis quamuis è regibus ortæ.
Et tamen haud vnquã amplexu, thalamoq; potitæ
Dulcia purpureis fixerunt oscula labris.*

Non Dryope, non læta Thoe, non candida Protho,
 Non & Callirhoe Tyberi genitore superba,
 Non Ephyre, atque Opis soror, Eridanitides ambae,
 Ambae auro, & pecudum præstanti vellere dites.
 Sed mihi nil obstant hæc omnia. perditus ille,
 Ille puer, nostros toto qui pectore sensus
 Abstulit, & cæco patefecit vulnere venas,
 Insidet assiduè cordi: nec talia curat
 Sæuus amor, magnos in me dum suscitât ignes.
 Quanquam, ô: sed Nymphas nobis licet heroinas
 Prætuleris: etiamne tuo prohibebis amore
 Crudelis Damon? etiamne arcere parabis,
 Quo minus in sylvas vestigia nota sequamur?
 Certè ego, cum libuit nostras deducere in oras
 Auribus ignotos Latijs numerosq; , pedesq; ,
 Sæpe tuas lyrico percurri pectine laudes.
 Tum docui quibus insidijs, quibus artibus olim
 Decipias acresq; feras, pictasq; volucres,
 Quoq; modo informes medijs in vallibus vrsos
 Ipse queas solus prosternere tutus, aprosq; .
 Nec me carminibus Phyllis, nec blandior Aegle
 Aequiparat: quamuis tenues inflare cicutas
 Docta Aegle: quamuis celebris per compita Phyllis
 Agrestem querula moduletur arundine musam.
 Inuidus (& memini) cum me tua facta canentem
 Eridani ad ripas sæpe audiisset Amyntas,
 Agrorum quondam, et pecudum prædiues Amyntas,

pingua cui gelidi parebant pascua Sarni,
 Inarimeq; ferax, latisq; Insubria campis,
 O, mea si tali celebres decora inclyta cantu
 Nympha (inquit) comites inter non vltima nostras
 Ipsa eris, & Beroë cedit tibi, Phyllodoceq; .
 Ipse tui sedenim iam tum me ceperat ardor,
 Iam tū flamma vorax penetrarat ad usq; medullas,
 Intonsis vt sola meos testarer amores
 Montibus, & teneris incidere falce iuuaret
 Arboribus laudesq; tuas, tua nomina Damon.
 Quin ego cum calathis olim tibi lilia plenis,
 Purpureasq; rosas, immortalesq; amaranthos,
 Narcissumq; , crocūq; et suauerubentē hyacynthū,
 Horrida dum sæuis Aquilonibus arua rigarent,
 Ausa offerre tuum venissem credula ad antrum,
 Sic perij, sic ipsa meo de pectore cessi,
 Hæserit vt medijs vox faucibus: & , mihi quæ iam
 Ipsa diu mecum versans blandissima noram,
 Immemori exciderint toto de pectore verba.
 Sed vos, ô Dryades, blandissima turba, sorores,
 Delete ô Dryades, quæcunque not animus altis
 Carmina corticibus, nostros delete furores.
 Forsan & vnâ illum memori de mente fugabo.
 Hæc simul ætherias Chloris iactauit ad auras
 Oblita infelix seræ decedere nocti:
 Accurrere piæ non vnâ è valle Napææ:
 Et secum mæstæ duxere in tecta dolentem.

AD BACCIVM VALORIVM.

EXTVLERAT medio iam se nox frigida celo:
 Lætâq; foecundo spargebat gramina rore:
 Cùm sua formosæ percussus amore puellæ
 Limina deseruit Lycidas venator, & illa,
 Illa, imo quæ corde prius celauerat, altis
 Montibus, & cæcis detexit vulnera syluis.
 Tu verò, tu, cuius amor mihi crescit in horas
 Valori, & nostro solus iam pectore regnat:
 Ceu quondam arentes stipulas cùm corripit ignis,
 Exiguus serpit primum, mox clarus ad auras
 Effert se victor, lateq; incendia miscet:
 Accipe, et hæc Lycidam mecum miserare dolentem.

Hos, ô, qui luctus referat tibi somnus ad aures
 Sæua Glyce, meq; ante tuos nunc sistat ocellos,
 Horrida flebilibus rumpentem saxa querelis?
 Certe ipsam diræ non te peperere lænæ,
 Non tibi præbuerunt immites vbera tigres,
 Vbera, quæ sæuos accendant pectore sensus.
 Quin ego, te quoties venientem lætus ad antrum
 Ipse meum vidi: nostri ne hanc vlla doloris
 Cura habet? an ne alios, dixit, suspirat amores?
 Ac, nisi me miserum iam tum præcideret ingens
 Verba timor: formosa Glyce miserere furentis,
 Dixissem, miserere. tuum mors, ô, mea certè

Crimen

Crimen erit: crimen tantum non vlla tacebunt
 Secula: non vllæ terrarum, atque æquoris oræ.
 Hoc ipse, intonsos quoties indagine colles
 Venator, quoties canibus lustra horrida cinget,
 Inscripta tantum testabitur ilice crimen: (tur
 Hunc sylva, hunc mōtes, hunc saxa, amnesq; loquē-
 Interitum: & Lycidan extinctū animalia flebunt.
 Flebunt & pharetræ, flebunt & retia, & arcus,
 Atque canes: & te crudelem sæpe vocabunt.
 Sed tu, scilicet, has lachrymas contemnere sueta,
 Has voces, atque hæc imi suspiria cordis,
 Nil ô dura, preces, nil, ô, mea munera curas,
 Munera, quæ multæ frustra cupiere puellæ.
 Quin etiam ingenti fastu nos despicias, omnem
 Quod vitam in syluis inter spelæa ferarum,
 Noctis & insomnes sub dio ducimus horas.
 At non cultorem nemorum Venus aurea Adonim
 Spreuit, & amplexus, setosaq; brachia fugit.
 Nec tamen ille suas celebravit arundine laudes:
 Quas canerent olim summis in montibus ipse
 Et Dryades Nymphæ, et Satyrorū incondita turba.
 Me verò in primis dulces aluere Camœnæ,
 Cinxeruntq; edera, felici & baccare frontem.
 Ac tu, si verax non est mentitus Amyntas,
 Nescio quæ Dorylan tamen (hei mihi) credula præ-
 Ideum Dorylam: cuius mendacia linguæ. (fers,
 Turpia tam multas iam decepere puellas.

D d

Heu, sœua Glyce, nostræ te sibila canne
 Nulla mouent, nostræ solam te carmina Musæ
 Nil capiunt ingrata. tuas ego marmore laudes
 Incidi: & longum victuræ in cortice quercus
 Ipse meos iterans questus, & verba notavi:
 Quæ legisse queant longo post tempore Nymphæ,
 Dum venantur apros, dum ceruicem ad retia trudent.
 Atq; eadem ut canerem de se, quid non mihi Leuce
 Pollicita est? Leuce flauos exculta capillos,
 Nigra oculos Leuce, niueas Leuce alba papillas?
 Quid non Arctobali, quid non formosa Lycotæ
 Filia? pelliti quid non Amaryllis Iolæ?
 Diuitijs omnes, omnes & sanguine claræ.
 Nec minus Autonœ, qua doctior vlla Camœnas
 Non colit, vnum ardens me me admiratur, et vnum
 Suspirans, versusq; meos, mea carmina laudat.
 Et tibi (quis credat?) nunc inuidet æmula, seq;
 Iactat, & ante omnes te despicit illa puellas.
 Tu tamen (heu) nimium confidis imagine formæ.
 Nec fore iam credis, facies ut candida rugas
 Contrahat, & flauum mutent tua tempora crinem.
 Et rosa, purpureo quæ se commendat honore
 Manè virens, multo languescit pallida sole.
 Languescunt violæ, languescunt lilia, cum se
 Extulerunt primum, & canas liquere pruinas.
 Sic etiam, forma quæ nunc anteire Napæis
 Diceris, amisso flebis mox flore iuuentæ.

Et

Et veniet (mihi crede) dies, cum te quoq; sœuus
 Vret amor, cum te dolor vlciscetur amantem.
 Sed quid ego hæc surdis nunc cōqueror irritus auris,
 Irritus & ventis tantum mea vulnera pando?
 Illam, illam infelix, illam, dum sola vagatur
 Montibus, & suaves beneolenti è gramine flores
 Sola legit, sola & gelidi prope fluminis vndam
 Nunc dulces somnos, frigus nunc captat opacum,
 Illam (inquam) aggressus molli prece flectere nitar.
 Heu quid agam? extremi iam nunc libet orbis adoras
 Ire mihi, & penitus gentes intrare repostas,
 Quæ diram ingluuiem miserorum sanguine pascunt,
 Et primum egressos lacerant in littore nautas.
 Tum mecum morietur amor, tum deniq; , quæ me
 Paulatim absumunt, incendia sœua quiescent.
 Ah, Lycida, Lycida quoties, dum pectore curas
 Voluis, & ingratos defles malè sanus amores,
 Hæc eadem suesti tibi fingere somnia, quæ mox
 Ventorum rapidæ ferrent abolenda procellæ?
 Quin potius, si fata vrgent te sœua, iacentem
 Hic abicis, dirasq; tuo de sanguine fauces
 Magnorum infelix pergis saturare luporum?
 Tu letare Glyce nostra sœuissima morte,
 Letare, & quoties alta sub rupe sepulchrum
 Aspicias: dic, iste locus mea gaudia seruat:
 Sœuitiæ locus iste meæ monumenta tuetur.
 Iamq; vale: atq; aliū, qui te canat, improba quæras.

AD PHILIPPVM MELIORIVM.

ABDIDERAT montes sese venator in altos,
 Atque inter densas nemorum moestissimus ornos,
 Quã rude frigenti stringit latus Alsulariuo,
 Innixus scopulo lachrymas fundebat Amyntas:
 Et pulchram Euageen secum plorabat ademptam.
 Euageen magnum Lygurum decus: & cui quondã
 Aesis, & eterno deuinctus amore Metaurus
 Paruit, & rapido subsedit flumine Tybris.
 Ipse eadem cum manẽ, eadem cum frigida terris
 Nox erat, infelix gelidas iterabat ad auris,
 Et nemus, heu, miseris cõquestibus omne replebat.

Lugete ò Dryades mecum, ò, lugete Napææ:
 Crescat & è vestris lachrymis ipsa Alsula, & ipse,
 Ipse omni crescant, quercusq; , & gramina, & vda
 Virgulta vmbrosa protendant brachia valle,
 Cunctaq; testentur nostrum depasta dolorem,
 Dum prætis insuetus oues auertit amaror,
 Dum mutata dolent teneræ dumeta capellæ,
 Atque infelicem referunt in lacte saporem:
 Dum mirantur apes casiamq; , crocumq; rubentem,
 Atque thymum, atq; alio saturata sisymbria succo:
 Et pressas tristi distendunt nectare cellas.
 Lugete ò Dryades mecum, ò, lugete Napææ:
 Occidit Euagee pulcherrima Neptunine.

Euagee nostræ spes vna, & sola senectæ
 Occidit. & ruris, quicumque erat, huius honorem
 Abstulit, euertitq; omnis mihi gaudia vitæ.
 Scilicet id fuerat, bis sex quòd mensibus actis
 Suasit ab Alpheâ discedere protinus vrbe,
 Vt te lugubri aspicerem miseranda feretro:
 Efferri, atque tui pars maxima funeris essem,
 Contegeremq; atro frigentia membra sepulchro.
 At non hæc olim nobis promissa dedisti
 Euagee, non hæc diuissima tempora, non hos
 Tum mihi prædixisti luctus, cum magnus Acestes
 Mitteret, æquoreas quã labitur Arnus in vndas,
 Tuq; tuo inuitum discedere ab ore videres,
 Præceptisq; meum munires prouida pectus,
 Quasq; dabas prudens, ceu sancta oracula, voces
 Obseruarem omnes, & singula mente notarem
 Consilia: ex animo quæ nunquam obliuia, nunquam
 Eluet vlla dies, quamuis longissima, nostro.
 Non ego tum tantos potui mihi fingere casus
 Euagee: non tantum vnquam sperare dolorem.
 Quamuis certa mihi luctus præsaga futuri
 Signa daret Therapon: cum densos abiete lucos
 Cæderet: & piceas alto de vertice pinus
 Deiceret, montisq; ferus iuga pulchra comantis
 Vastaret, nostris qui plurimus imminet aruis.
 Quin potius nil illa timens portendere triste
 Omina, dijs superis faciebam vota: meaq;

Sæpe manu cumulans ingrata altaria donis
 Spondebam innumeros posthac tibi credulus annos.
 Atque adeo demens tempus iam iam affore rebar,
 Cum tibi, quos olim foecundos abstulit agros,
 Redderet insonti, Latys qui præsidet oris
 Pastor, & ingentes rerum moderatur habenas,
 Atque volens, facilisq; omnes tibi linqueret arces,
 Munitas arces, & pingua regna Camertum.
 Et nunc ipsa iaces, nec iam dignare vocantes,
 Tendentesq; manus populos ad sidera vtrasque,
 Dum miseris miseris implent vlulatibus vrbes:
 Et vocem montes, vocem nemora alta remittunt.
 Te variaæ Bacchi lynces, te sæua leonum
 Semina, & hirsuti lugent in saltibus vrsi,
 Apriq; , thoesq; , atque effera pectora damæ.
 Flent fontes, flent stagna tuum, flent flumina tristem
 Interitum, & lachrymis tellus madefacta tepescit.
 Hinc seges incultis squallet moestissima campis,
 Squallent foecundum sitientia pabula rorem:
 Amissumq; decus passim violaria moerent.
 Moerent tota suis virgulta exuta corymbis,
 Et pecus infelix deserta in valle pererrat:
 Vbera nec referunt sera iam nocte capeillæ
 Plena: nec ad caulas redeuntem læta moratur
 Ipsa suam, atque alijs secernit bucula matrem.
 Omnia sunt macies, sunt omnia luridus horror,
 Sunt tenebræ, & tristis lethi pallentis imago.

Ipsa

Ipsa hæc, quæ quondam mihi frigida rura placebãt,
 Nunc odi, & dulces obij quos sæpe recessus,
 Dum medium curru sol aureus occupat axem,
 Omniaq; argutis resonant arbusta cicadis.
 Odi orno, odi & platano, odi æsculo alta
 Contecta, & radijs non peruia lustra coruscis.
 Sordent & viuo confecta sedilia saxo:
 Sordet & , annosa quæ sese ex ilice fundens
 Cum strepitu raucū ciet vnda è margine murmur.
 Quin ego, iandudum posui quas ordine fagos
 Ipse tibi, & teneras conseui, heu, nescius alnos,
 Euertam immeritas imis radicibus omnes,
 Et syluam aggrediar crudelibus vrere flammis.
 Ah, miser, ah, quò te mentis rapit æstus Amynta?
 Nonne vides gemitus, lachrymasq; ut spargis ina-
 Quin igitur potius viua te fluminis vnda (nes?
 Abluis? & precibus manes venerare sepultos?
 Forsan & hæc olim venient ad sacra: tuiq;
 Vanescent tristes illo post tempore luctus.

AD IOSEPHVM BOCCAM.

QVOD te pierio læudum spes maxima thyrsos
 Percussit, miroq; animum calefecit amore,
 Clare puer multo me me mihi charior ipso,
 Laetor: & has imo nunc demum è pectore voces,
 Quas ingens expressit amor meus, edere cogor.

Dd 4

Sic cum carceribus læti exiluerunt iugales,
 Cunctorum primos inter comitatur euntem
 Plausus equum: celeri sic in certamine cymbam,
 Quæ prior effugit, metæq; antea cæta propinquat,
 Hortantur turba, et vim animis præstâtibus addunt:
 Aurea dant voces Diuorum ad limina tollunt,
 Virtutiq; omnes unâ plauduntq; faventq;.
 Non te nobilitas ingens, non magna tuorum
 Gloria, non clari virtus spectata parentis
 Inflavit, ventoq; animum tumescit inanem:
 Quo minus & Musis & Phœbo deditus uni
 Tendere Parnassi salebroso ad culmina gressum
 Discuperes: Vatumq; illic auidissimus omnes
 Percipere æternas & pectore condere voces.
 Quaq; alij lusu soliti se dedere, mani
 Aetate, & vigiles studiorum odisse labores,
 Ipse vnus per te veterum monumenta virorum
 Carminaq; assidue multos seruata per annos
 Suspiceres, & noscendi rapereris amore
 Quos pius Aeneas captæ post vltima Troiæ
 Excidia, & flammis totius quibus arserat Orbis
 Terrarum, Siculis cursus iterauerit vndis:
 Quas coeli pelagiq; minas erroribus actus
 Pertulerit, diras quas ve ille accesserit oras,
 Cum miseram Didonem igni consumpsit iniquo:
 Cum subiit manesq; imos atque infera Ditis
 Regna, & felices potuit cum visere campos

Ely-

Elysios campos sedes vbi certa quiesq;
 Nos manet, intègre quicumq; exegimus æuam
 Et Lethem sine labe piij tranauimus amnem.
 Præterea superis rediens vt sese ad auras
 Venerit in Latium & Laurentia Tybridis arua:
 Et miseri casus defleuerit vnus acerbos
 Pallantis primo rapti sub flore iuuentæ:
 Vtq; atram mox iram vltus magnumq; dolorem,
 Et puerum Lausum, quo nec formosior alter,
 Nec virtute animi præstantior induit arma,
 Et Lausi genitorem, & Turnum occiderit hostem,
 Exposcens meritis inimico à sanguine poenas.

Sed quid ego hæc memorans primæ incunabula
 Percurro, et notis iandudum versor in actis? (vita
 Nam quis te potior culti Ciceronis alumnus
 Aut fuit, aut certè posthac erit omnibus annis?
 Quis fictas autem causas facundius egit?
 Aut scripsit meditans ornatius? Haud tibi iam tum
 Defuit ingenium puero: non culta supellex
 Verborum: non delectus: non copia: non ars
 Orantis, mentesq; hominum sensusq; mouentis,
 Ducentisq; omnem quoties libuisset in iram,
 Clementem ve animû. quæ fulmina Iupiter, et quas
 Ipse faces tonitrusq; oculis atq; auribus hausi?
 Improba persequeris dum crimina fontis, & acri
 Tristior exterræ vultu & sermone nocentes?
 Aut cum virtutes imitandaq; facta bonorum

Concelebras; caeliq; effers ad sidera laudes?
 Non ego susceptae culpae mihi conscius ipsi
 Non timui faciemq; atro pallore notavi.
 Atque adeo interdum si quod gessisse videbar
 Praeclarum facinus mire laetatus abiui.
 Quin mihi succensum magno virtutis amore
 Sensi animum vitij prorsus scelerumq; rebellem
 Excultae tantum poterat facundia linguae
 Et tua sermonis praesens suadela Venusq;
 Ergo age clare puer, postquam largissima quondam
 Effudit natura tibi gremiumq; sinusq;
 Cuius ope immensos suctus superare labores
 Ardua doctarum subisti templa sororum
 Ambrosia, & dulci saturatus nectaris haustu,
 Ingredere, & nunc iam magnis accingere ceptis
 Quae decus aeternum domui, quae nomina genti
 Clara tuae pariant, famamq; in secla propagent,
 Ingentes & opes cumulent: nec plurima auitis
 Non addant titulis monimenta insignis honoris.
 Ac velut Eridanus medijs e montibus altus
 Voluitur; Insubrumq; inter fluit arduus amnes
 Et summas oriens exaequat flumine ripas:
 Cum tamen ingessit Ticinus & addua fluctus
 Plena suos, ruit ille ingens per rura minaxq;
 Et tandem Adriacas victor supereminet undas,
 Sic quoq; erit cum te sublimi in sede locatum
 Consulet, & titulis multis & honoribus auctum

Demittet reducem ad sedes patriosq; penates
 Virtutum iudex & testis Roma tuarum.

O ego tunc imo (superem modo) pectore quanta
 Gaudia concipiam? quanto mihi concita motu
 Laetitia exultent praecordia? non pater ipse,
 Ipse tuus pater insignis probitate, manuq;
 Strenuus, & multa notus virtute: nec ipsa
 Ipsa magis mater laetabitur, & sibi plaudet:
 Quamquam ambo te te miro amplectantur amore:
 Atq; suis (veterum licet hic exempla parentum
 Perquiras, fastosq; omnes ex ordine voluas)
 Charior haud alius fuerit genitoribus unquam.

Perge igitur teq; in summo iam culmine siste
 Unde una ostentat tibi maxima praemia virtus.

PETRI ANGELI BARGAEI

VARCHIVS.

AD celebres Arni ripas & littora Daphne
 Nympha erat, Etruscae cultrix non ultima Vallis.
 Quam vetus e summo despectat Faesula cliuo
 Et mediam indueta Mynio secat auius unda.
 Illa quidem non apta colo tenuiq; Mineruae
 Iam tum, cum virgo primis floreret ab annis.
 Vna sed Aonias inter celebrare sorores
 Nata choros, totum Phoebosacrauerat aenum,
 Grata Deo, blandisq; comes gratissima nymphis.

Hæc clari ad tumulum V archij (nâq; ipsius atro
 Condiderant V archij manes atq; ossa sepulcro
 Pastores) V archij manes deflebat amatos:
 Et tristem Assyrijs spargebat odoribus Vrnam
 Ipsa suo fundens tales è pectore questus.

Heu quis tam duro supremam in funere Vocem
 Voce sua, & lachrymas lachrymis sociabit amicas?
 Vos liquidi fontes: vos cultæ flumina Vallis:
 Vos auræ ventiq; leues. qui, dum fera passim
 Sæuit hyems, gelida spirantes amnis ab unda
 Editis umbrosas inter vaga murmura sylvas.
 Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Hoc erat, hoc, patula quod ab ilice garrula cor-
 Prædixit persæpe, meū cum Phyllis ad antrum (nix
 Docta, nec hirsuti coniunx non culta Lycotæ,
 Crinibus effusis in mollia terga, venirent:
 Et mihi vernanti legerent de flore corollas.
 Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Heu quis tum nientē miseræ Deus abstulit? heu
 Auertit sensus omnes mihi, cum tua (V archi) (qui
 Instaret iam summa dies? quod numen iniquum
 Offudit tenebras oculis? ne mæsta viderem,
 Quam tibi fata vicem, quam sidera seua pararant,
 Pro dolor, extremam vitæ irreparabilis horam.
 Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Nec tamen, interea ni mens mihi læua fuisset,
 Signa dabant obitus Dÿ non obscura futuri:

Cum

Cum cælum assiduis operirent nubibus: & cum
 Sole dies, astris nox intempesta careret:
 Et pluuijs auctus fluere brumalibus Annus.
 Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Ah Daphne infelix, quid tum? si præscia luctus
 Ipsa tu, tantos casus multo ante videres?
 Nam nec rupta semel seuae subtegmina Parcae
 Instaurant nentes: nec quem statueret supremum,
 Præuertit finem moriens, aut protulit Vllus.
 Orassem Diuos: cumulaassem altaria donis:
 Consumpssem totas illic ego perdita lues.

Atque oculos, iam iam media cum morte natantes
 Et Solem & cælum conuexaq; sidera relinquunt,
 Ah misera his saltem manibus componere possem.
 Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Quis nunc, quis teneros imis in vallibus agnos
 Cantet, & excelsa pendentes rupe capellas?
 Quis rores, gelidasq; niues, quis frigora, & æstus,
 Fluminaq; & fontes, refluentemq; æquoris undam,
 Et tonitrus, & præcipiti cum grandine nimbos,
 Et rerum causas, & primi exordia mundi
 Explicet? heroaq; memor describat Hetruscos?
 Quis Thyrsim ad fagos? veteres Amaryllida ad or-
 Ad corylos Daphnē? ad myrtos inuitet Iolā? (nos?
 Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Ipsa suis (V archi) te te spoliata racemis
 Vitis, & amissa laurus Parnassia bacca

Fleuit: & excultos edera cingente capillos

Hinc illinc capiti tristes haesere corymbi.

Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Ipse etiam frontem manibus percussus honesta,

Lugubresq; notas, vocesq; iteravit Apollo.

Inq; cauis nymphae carmen scripsere comantis

Corticibus pini, atque aerae cyparissi:

Esset ut in cineresq; tuos, & amabile nomen

Aeterni luētus, aeterni testis amoris.

Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Te Satyri panesq; , leues te candide Varchi

Suspirant Dryades, atraq; in veste Napaeae.

Inq; antris specubusq; , imis in vallibus Echo

Muta silet: queriturq; tacens secum ipsa, doletq;:

Quod nequeat dulces audire ac reddere voces

Laeta tuas: numerosq; alludere dulce canenti.

Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Nec tantum extremi delphin prope littoris oram:

Nec tantum in syluis sola philomela sub umbra

Luget, & ereptos queritur moestissima natos:

Nec quae per scopulos & saxa per aua ponti

Deplorant miserae Halcyones Ceyca peremptum,

Quantum Flora tuos obitus diuine poeta.

Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Quis olim numeris volucres mulcebat amatis:

Quas olim in syluis versus cantare docebat

Luscinias; nunc illae inter fruticeta sedentes

Certatim ad luētus, lamentaq; dura loquaces

Hortantur picas: quaeq; in frondente, palumbes,

Consuerant quercu raucas iterare querelas.

Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Quis tibi? quis tantum (Varchi) certauerit vn-

Præterea? quis labra tuæ male sanus auenæ (quam

Admorit posthac? cui tantum audere licebit?

Nam, tibi quæ suaves edebat eburnea cantus

Fistula, Tyrrhenus quoties inflauit Amyntas,

Ante alios nymphis & Pani acceptus Amyntas,

Triste sonat, numeros omnes exosa modosq; .

Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Heu heu tecum vnâ lusus periere iociq; ,

Hetrusciq; sales, & honos, & gloria linguae:

Tecum vnâ heu Varchi perierunt gaudia vaturn.

Sive illos Tiberis, sive illos educat ingens

Permessus; sive Arnus alit liquentibus undis.

Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Quin etiam gremium lugubri affusa pheretvo

Alma Venus, nobis, nobis heu Varchius, inquit;

Occidit: & iam dudum vlllo sine corpore imago

Elysios inter manes versatur & umbras.

Non illic versus, non dulcia carmina dictat:

Non Heliconiadum latices a fontibus haurit.

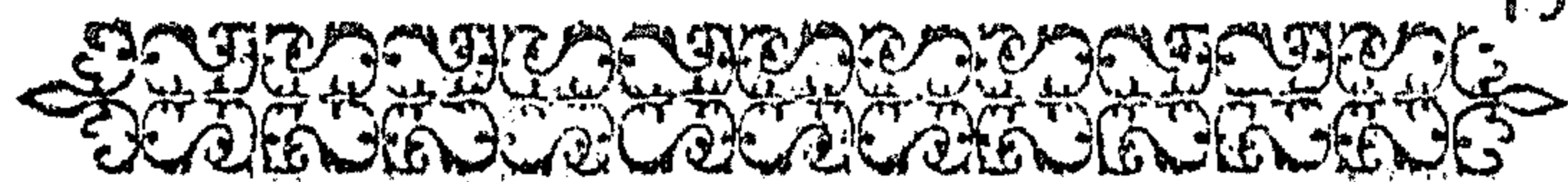
Vltima sed Lethen obliuia potat ad amnem.

Ducite perpetuum mea carmina ducite fletum.

Hæc Daphne. at densæ caelo cum sorte tenêbræ

*Instarent, summum secuit mœstissima crinem,
Mitteret vt dulci memorabile munus amico.
Supremumq; vale, Varchi vale optime, dixit.*

FINIS.

MARII COLUMNÆ

Quædam Carmina.

AD COSMVM MEDICEM

FLORENT. ET SENENS.

DUCEM.

T DIS primitiæ dantur, qui
pinguia rura
Reddere pacati fertilia so-
lent:

*Sic nos arentis nostri, Dux ma-
xime, agelli*

Exiguas ferimus nunc tibi primitias:

*Quòd si tu placidus faueas, tibi COSME virebit,
Fautoriq; dabit munera grata suo.*

AD FRANCISCVM MEDICEM

Florent. & Senens. Principem.

*S*IQVANDO armatus metuendam concutis ha-
Magnanimum magno robore reddis auum; (stã,
Siquando insigni populos pietate gubernas,
Prudentem prudens tunc imitare patrem:

*Cuncti igitur fortis dicent te iure nepotem
Pelidae, & magno Nestore progenitum.*

AD COSMVM MEDICEM
de ipsius liberalitate in Ludouicum
Beccatellum Archiepisc.

QUIS celebrare noua digno nunc carmine possit,
Quam tibi, COSME, parit laudem tam grata uo-
Quod fessae requies tam tempestiua senectae (lutas?
Et tempestatum portus, quas pertulit olim,
Sancto homini, & docto per te, Dux magne, para-
Cuius summa fides, pietasq; et maxima longè (tur?
Religio, & morum candor gratissima Diuum
Concilio apparent: castae cui rite Camoenae,
Et Phoebus pater ipse fauet, qui fronde perenni
Munere praecipuo uatum sacra tempora cingit.
Vt partis tibi magna olim uirtute triumphis,
Sternis dum Gallos ingenti clade feroces,
Adiucis imperio & Senas, hoc munere honesto,
O decus Italiae aeternum, non addita parua
Gloria sit, toto penitus sed in orbe uirescat;
Atq; altas circumuolitans mox fama per vrbes
Haec referat clara de te, Dux inclite, uoce.
Non nullis forsitan prima est laus quaerere magna:
Non minor est alijs quam quaerere parta tui,
Partis belle uti prius est, quam quaerere, COSMO.

AD LIBELLVM A LVDOVICO
Beccatello Archiepisc. con-
scriptum.

FELICEM vitam, Musis, & Apolline digno
Depictam calamo cupiat qui cernere: librum
Te legat aureolum: sed si pietate, bonisq;
Moribus ornatus felicem degere vitam,
Omnia metiri & modulo desideret aptè,
Auctoris magni, qui te conscripsit, honestos
Assiduus mores, & facta imitetur, ametq;
Tunc erit & uerbis, & re, tum denique felix.

HELIONORAE TOLETANAE;
Ducis Florent. & Senens.
Tumulus.

ILLA, illa haec Charitum, Cupidinumq;
Matre pulchrior, elegantiorq;
Et docta sapientior Minerua,
Et par moribus optimis Dianae;
Illa inquam Charitum, Cupidinumq;
Quos uiuens genuit, repente partem
Bonam (heu, heu nimium bonam) sequuta
Coelstes petijt domos; suo nunc
Tellus id cupidè sinu recondit,
Quod illa hinc abiens reliquit unum.

IN OBITVM IACOBI

Columnæ fratris.

*Tu quoq; , si tantum nobis mors atra dedisset ,
 Senorum regum spolijs decoratus opimis
 Olim magna patrum retulisses facta tuorum ,
 Vietrici & nostram cinxisses fronde Columnam .*

IN OBITVM MICHAELIS

Angeli Bonarrotae.

*PICTURA artifices decepi : è marmore viuos
 Expressi vultus : erexi daedala templa :
 Crudeles meritò possum nunc ludere Parcas :
 Hæc etenim nostrum ventura in sæcula nomen
 Traducent : animusq; colet pius ætheris oras .*

BENEDICTI VARCHII AD

Mariam Columnam .

*ANGELIVM MEDICE extincto quis dicere pos-
 Clare, ac docte MARI, quis ve tacere putet? (se
 Heu, heu dicendam nimium, nimiumq; tacendam
 Materiam nostro fata dedere malo.*

MARIVS COLUMNA AD

Benedictum Varchium.

*VATES non tantum mutos hæc funera possunt
 Reddere, sed mutis eripere ipsam animam.
 At cinis est cantu dignus, Cynisq; canoris
 (Quis neget?) & docto Varchio, & Angelio.*

IN PARASITVM.

*QVAE mihi sit rogatas coenæ opportunior hora?
 Dum tu conuiuas es, commoda nulla satis.*

AD LVDOVICVM BECCATEL-
lum Archiep. Epidaurensem.

*LAETO sidere, lumine & benigno
 Diem respiciens Apollo, & horam
 Natalis mei, Apollo, quem suorum
 Dulcis tangit amor, grauisq; cura,
 Bonis auspicijs tuas ad ades
 Doctorum ò decus, & decus bonorum,
 Misit egregium, optimumq; vatem,
 Tuo vt nomine nuncius veniret
 Segne ad ingenium meum excitandum
 Amore eloquij Attici, & lepôris.
 Nunc quod officium viri tam amici*

438 MARI COLUMNÆ

In me, quem tibi prorsus & fuisse
 Ignotum scio, & esse nunc, benigne
 Conferas, minimè ipse miror. Et quid
 Mirer Eridano è patente riuum
 Deduci tenuem per arua? nanque
 Quanto est quid meliusq; sanctiusq;
 Tanto in te minus illud esse mirum est.
 Quare ipse hac probitate singulari
 Cum planè videar mihi esse victus,
 Tam possum hoc onere obrutum fateri
 Me, quam perspicio imparè labori
 Discendi eloquij Attici, & lepòris.

RESPONSVM LVDOVICI
 Beccatelli.

MARI, nobile qui genus Columnæ
 Tua nobilius facis Camoena:
 Iandudum ingenij tui lepòre
 Captus, quod cum alijs, tum & ipse laudat
 BARGAEVS optimus omnium Poeta,
 Cum deesse ad cumulum nihil tuarum
 Virtutum cuperem, Atticos te adire
 Fontes Pieridum sacros monebam
 Absentem: ast vbi colloqui, & videre
 Ardentem studio vtriusq; linguæ
 Te coràm licuit, tuosq; versus

Audire & lepidos, & elegantes,
 Iam nil est, mihi crede, quod monere
 Ausim te iuuenem omnibus refertum
 Bonis, queis decorat suos Apollo:
 Nam quid te moneam, excitem ve ad almam
 Virtutem, egregio illius si amore
 Iam flagras: animoq; viribusq;
 Summis vnã inhias, & omnia vni
 Prudens subiicis, aureo quæ amica
 Cornu fors tribuit benigniore?
 Mirari tua me MARI decebit
 Posthac & studia, & diserta scripta;
 Incensumq; tuarum amore laudum,
 Quos possim, tibi debitos honores
 Deferre & merito tuo recenti,
 Et fama veteri inclytæ Columnæ.

AD IO. BAPTISTAM
 Asinium I. C.

QUEM, iucunde ASINI, mihi libellum
 Curasti ANGELIO à meo vt daretur
 Dono, dulcibus vt soles amicis
 Impartire tuos bonos labores,
 Nunquam is non poterat mihi esse carus.
 Primum materia est grauis, referta
 Et prudentia, & eruditione,

Dein tractata homine à probo, & prudenti,
 Atq; ab omnibus optimis amato:
 Adde non minimi quod est putandum,
 Grata munera gratiora reddi.
 Multò, quæ attulerint manus amicæ.
 Quare ò doctè ASINI, tibi ut deceret,
 Pro illo munere gratiam referre.
 Quando ego haud potis ipse, habebo, agamq; .

BENEDICTVS VARCHIVS AD
 Marium Columnam.

QVOD te non visam mi fortis, nec minus idem
 Doctè MARI, oblitum me querere esse tui?
 Visere quem cupiam te sepius, atq; videre,
 Quo nil est: vsquam, candidius ve fuit?
 Impediunt sed me non dico negocia, quanquam his
 Impedior solito, distineorq; magis:
 Verum adeò immanes, exurentesq; calores,
 Vix ut eos quisquam iam tolerare queat,
 Quam veniam egroto, hanc ipse egrotare timentè
 Doctè mihi, atq; idem fortis amice dabis.

RESPONSVM MARI
 Columnæ.

TEMPORE iam longo servatū est, optime Varchi,
 Abs te adeò nostræ jœdus amicitiae.

Vt

Vt Voces unquam nulle me adducere possint,
 Oblitum ut credam te, & querar esse mei;
 Ne dum (quod penitus ratione, æquoq; repugnat)
 Causa levis rumpat vincula tam gravia.
 Aestum vita igitur, COSMVS quo languit altus,
 Quem precibus sanat victus Apollo tuis.
 Is pereat quicumq; vni sibi commodus, at tu
 Publica qui sequeris commoda, vine diu.

AD PETRVM ANGELIVM
 Bargæum.

CVM dono ANGELIVS suum Poemæ
 Dat suis MARIOQ. IULIOQ.,
 Dat munus, graue amoris, atque honestum
 Quod sit indicium sui perennis:
 Præclari egregij in suos Columnas:
 Dat munus, patria ipsa cui Columnæ
 Domus nobilis, atq; perbeata
 Nec par, nec simile haud referre possit.

IN MALVM POETAM.

FABELLAS populo novas parare
 Opraisti; aut populi ipse fabula esse?
 Fabellas populo novas praestisti,
 Fabula es populi; facetè vtrunq; .

DE COSMO DVCE ET
FRANC. PRINC. FILIO.

SUNT gemini Soles: ambo tibi Tuscia felix
Fulgent, amborum Tuscia lumen habes;
Alter Apollo micat COSMVS, micat alter Apollo
FRANCISCVS gemino lumine splendidior.
Cum iubar alterius se abscondit forte, vicissim
Se iubar ostendit tum subito alterius.
O fortunatas Vrbes, populosq; beatos,
Talia queis præsto lumina semper erunt.

IN OBITVM BENEDICTI

Varchij.

MVSAS qui dignè coluit, qui gesta parentum
Narravit miro VARCHIVS ingenio:
Hunc iam nostra ætas, iam cana & secula dicent
Ornandum pariter carmine, & historia.

DE LAVRENTIO IACO-

minio puero.

HETRUSCO Musas tenero dictasse poeta
Attica cum nosset carmina, Pallas ait
Parue puer, nostris per te (quis credat?) Athenis
Accedet prisca nobilitatis honor.

Necte

*Necte nouis magna ex lauro tu Phœbe coronas,
Non mea non tanti præmia sunt oleæ.*

AD RANERIVM BOCCAM.

ARTE consimili senex Achiuus;
Cuius dulcius ore defluebat
Melle ipso eloquium, ferociorum
Fertur mitia reddidisse corda;
Atque nunc miserum tuis leuasti
Me verbis, numerisq; Tullianis
Pro tuo eximio in me amore BOCCA,
Iucundissime BOCCA, BOCCA ocelle
Tuscorum iuuenum, quot aut fuere,
Aut sunt, aut alijs erunt in annis.

AD ASCANIVM RIPAM.

QVAE nuper mala pestis hinc procul te
Amouit, bone RIPA, rusq; noctu
Coegit rapidis volare pennis?
Num venti horribiles Catulliani;
Qui nostras quatunt diesq; noctesq;
Aedes? hi domino solent misello,
Bonis hospitibus nocere nunquam.
An sorte & grauis, & nimis molestus,
RIPA, nuncius est tuas ad aures.

444 MARIÆ COLUMNÆ
Perlatus, tibi carmina infaceta
Scripsisse illepidum tuum Columnam?
Nimirum sapiensq; prouidusq;
Vitaſti ſubitò & benè, & beatè
RIPA, perniciem, malumq; magnum,
Quod venti horribiles Catulliani,
Nec ſæua æquiparant Venena Ponti.

AD PETRVM ANGELIVM
Bargæum.

ANGELI vnanimis mihi ſodalis,
Quòd diu mea Muſa conticeſcit,
Ad te quæ hendecaſyllabos ſolebat
Sæpe ſcribere, non fuiſſe credas
Me auctum diuitijs, honoribusq;
Nuper, quæ veteres ſolent amicos
Fugare ex animo, & novos parare;
Ecquæ diuitiæ beatæ, honores
Vel magni ANGELIVM meum ſodalem
Vnquam mi ex animo fugare poſſent?
Quem vnum ſuſpicio, vnum amo, atque laudo;
Non cauſæ hoc igitur fuiſſe credas.
Vexatus iacuit tuus Columna,
Gallici rabie impotente morbi,
Qui ſurens mihi in intimis medullis
Non ſolum Veneres, Cupidinesq;

Verum

Verum letitias, iocosq; dulces
Prorſus expulerat, facetiasq;
Vt mox nerabiem, luemq; ruruſus
Tam ſæuam experiar miſellus, acer
Corrector Veneri, Cupidiniq;
Cunctis delicijsq;, amoribusq;
Malim dicere plurimam ſalutem.

FRANCISCI COLUMNÆ
Tumulùs.

FRANCISCVS iacet hic clara de gente Columnæ
Maximus, ingenti ſed genitore minor;
Nam Lachæſis teneræ (heu factũ lacrimabile) vitæ
Illius impuras intulit atra manus;
Quòd ſi maturæ vidiffet fata ſenectæ
Tunc poterat magnos æquiparare duces.

AD PRAENEſTINOS
Adoleſcentes ſtudioſos.

FELIX qui magno diſcendi captus amore
Nil admiratur, tenet mortalia cuncta;
Non illi triftes curæ, non ſæua cupido
Excruciant animum, ſacili ſed lumina ſomno
Claudentur, ſolum doctrinæ hunc excitat ardor,
Solatur ſeſſum præclara, ac vera voluptas;

Quam nunquam trabea insignes, opibusq; superbi
 Gustarunt miseri fulgenti in sede tyranni.
 Vos igitur, quicumque boni virtutis amore
 Incensi superare iugum coepistis iniquum,
 Pergite felices animas; sic itur ad astra.

MARIUS COLVMNA AD
 Petrum Victorium.

DISERTISSIME PETRE, quod libelli
 CASAE & aureoli, & perelegantes
 Tuo iudicio, & labore magno,
 Nec non & studio politi, & arte
 In lucem veniunt: chorus honorum,
 Doctorumq; hominum fatetur vni
 Se debere tibi in dies magis, nec
 Vnquam solvere posse; non quod illos,
 (Quos sanè eoregiè colitq; amatq;)
 Libellos peramet, colatq; tantum;
 Sed quod non minimum tuo erudito,
 VICTORI, ingenio, atque liberali
 Thesauri cumulum additum perennem
 Admirans videt aureis libellis.

RESPONSVM PETRI VICTORII.

O, QUI illos veteres Remi nepotes
 Aetate hac renouas, refersq; nobis
 Dote omni ingenij refertus vnus,

Mari

MARI, mirificè te amo, atque laudo;
 Quod præclaro animo meos labores
 Exiles, tenues, satis minutos;
 Quos ego vt colerem graues labores
 Eruditi hominis, boni Poëta,
 Mi cari, facere vt decet sodalem,
 Suscepi; celebras, honoreq; auges
 Multo versuculis tuis politis:
 Vellem iudicium tuum probarent
 Sic docti, officium vt piū probabunt
 Istud, quod faueas amico, & ipsum
 Ornes plus etiam, fides ferat quam,
 Quod committere culpa non putatur:
 Sed probæ iudicium indolis videtur.
 Dij te ament hominem bonum, colentem
 Omnes, qui speciem in se habent honesti,
 Vmbram sine aliquam boni pusillam;
 Quod certè mihi contigit misello
 Non magno sine pectoris dolore
 Heu frustra eximum decus secuti.

FINIS.

Die XXV. Augusti. M D LXVII.

Concedimus licentiam, & facultatem impune, & sine vlllo
 præiudicio imprimendi opera Petri Ang. Barg. tanquam
 à fide, & religione nullo pacto aliena, sed potius valde co-
 sona. In quorum fidem &c.

Guido Seruid. Præp. & Vic.

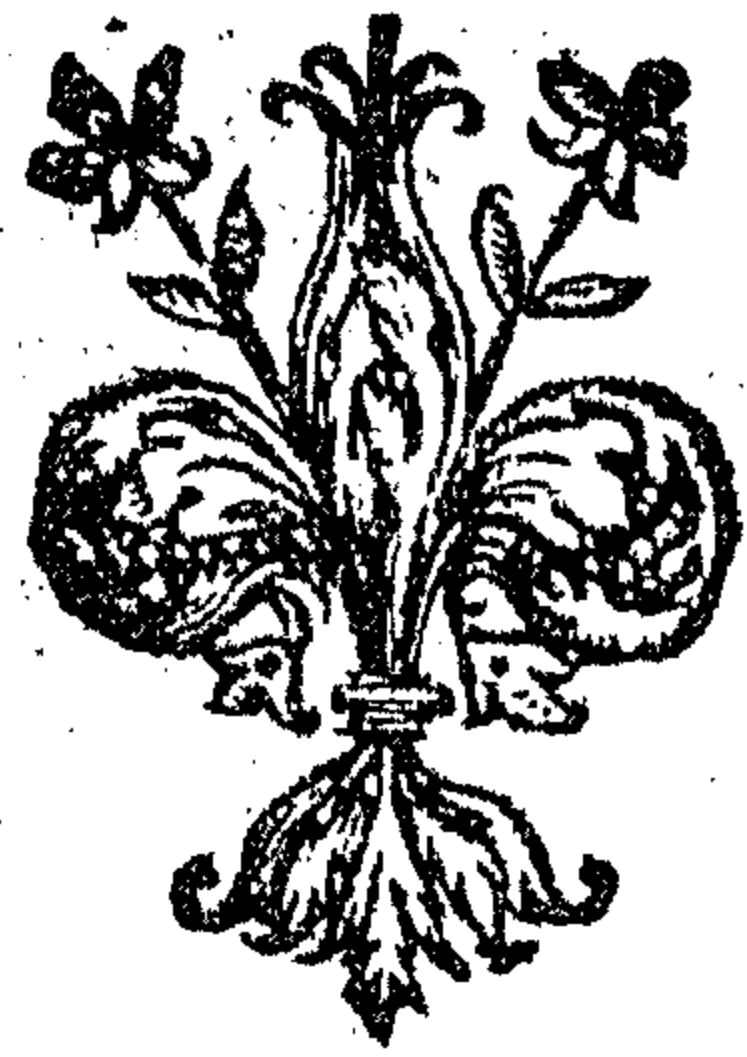
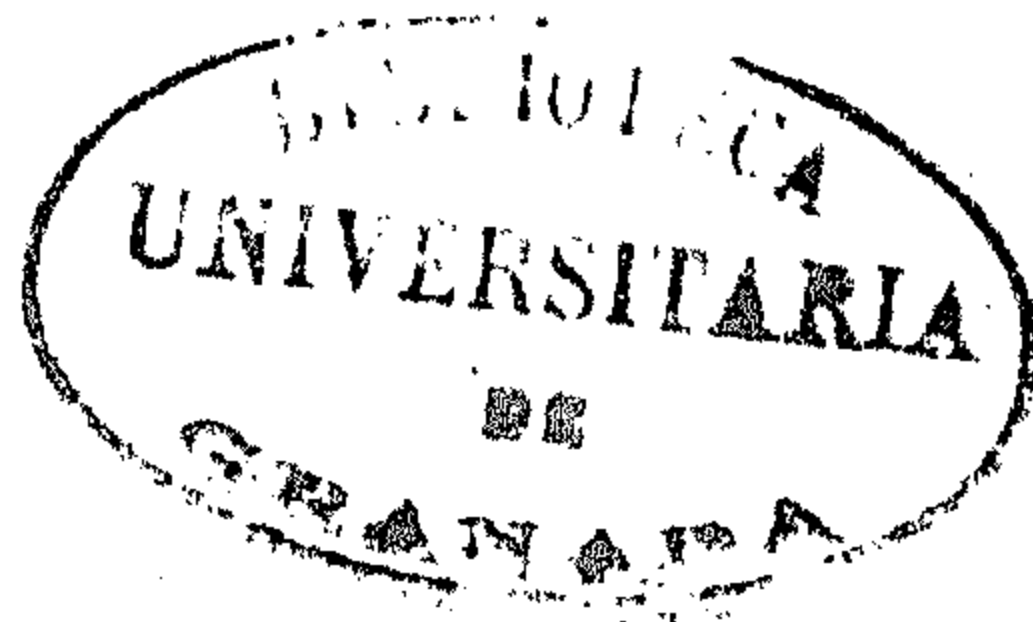
Generalis Floren.

Series Cartharum.

* *
* A B C D E F G H I K L M N O P Q
R S T V X Y Z A a B b C c D d E e.

Omnes sunt quaterniones.

pb

FLORENTIAE

In officina Iuntarum Bernardi F.

M D L X V I I I.